

PADRI SOMASCHI

ARCHIVIO
ACM
3
1
26

CASA MADRE

SOMASCA

ARCHIVIO
ACM
 3
 1
 26
 SOMASCA

PADRI SOMASCHI

CASA MADRE

2
1
4

CONSTITVTIONES
CLERICORVM
REGVLARIVM

S. Maioli Papiæ Congregat. Somaschæ.

Editio altera,

In qua ita religiosè custodita est prior, vt ne verbum
quidem sit additum, vel detractum, aut
immutatum.

*Diuerso tantum caractere ijs adnotatis, qua ex vi re-
centium Sedis Apostolicæ Decretorum in rem
presentem non sunt, vt ibi inserenda
intelligentur,*

Qua Appendice ad calcem adiecta continentur.

1677
VENETIIS, M.DC.LXXVII.

Apud Io: Baptistam Cataneum.

Superiorum permisso.

D. STEPHANVS COSMVS

PRÆPOSITVS GENERALIS

Clericorum Regularium Congregat.
Somafchæ

patribus, ac Fratribus eiusdem Congregationis,
qui hanc Regulam securi fuerint, Pacem,
& Misericordiam.

Ad Ga
lat. 4.6

Librum Vitæ, hoc est,
mortalis vitæ religio-
se ducenda, atque im-
mortalis strenuè com-
paranda viam scri-
pto consignatam, nunc iterum in
lucem expositam, ac vestris om-
nium manibus traditam intue-
mini, Dilectissimi in Christo Filij.
Cum enim quinquaginta iam an-
ni effluxerint, ex quo Apostolica
auctoritate confirmati Instituti
nostri canones in publicum pro-
diere, eo temporis interuallo quod
nonnihil eorum ratio immutata

cerneretur; & pauca admodum exempla iam reliqua essent; postremis Vicentia habitis Comitibus censuere Patres eorundem claritati, atque observationi fore consultum, si in meliorem redacti formam vestris oculis obuersarentur.

Amber.
de Rom.
Gener.
Orain.
Pregdic.

Fit contra Regulam frequenter, aiebat Vir pietate, ac prudentia insignis, quando non legitur Regula. Ideoque Populo illi, quem legis diuinis exarata digitis gloria clarum reddidit, praeceptum comperimus: Erit quasi signum in manu tua, & quasi monumentum ante oculos tuos.

Exod.
23.19.

Secunda librorum editiones emendatiores esse solent, atque auctiores. Si quando enim prior minus absoluta, atque expolita sit, Auctor experientia, ac studio doctior alteram meditatatur, suo operi, cum iam nouitatis gratiam

ami-

amiserit, splendido perfectionis titulo famam conciliaturus. Hac prerogativa se Libellus hic Vobis commendare nec potest, nec debet, cum enim Constitutiones nostrae praestantissimorum hominum suffragio, sint flos delibatus regularis disciplina; si quid optandum, aut perficiendum; non in lege erit, sed in subditis; si quis error, non in codice, sed in moribus; eoque sedior futurus, quò venustior in eo obicitur religiosa perfectionis idea. Semel atque iterum Decalogi tabulas Hebraeis summus Natura, ac Mortalium Legislator exhibuit. Primò, à Moysè, dum ad pessima agitata consilia Populus exaltatusset, confracta. Secundò, feliciori euentu, atque in longam annorum, seriem duraturo, conscripta. At v. rò, cum annuente Numine, priore.

ru..

rum legum impressionem consecuta sit exquisita, & sanè diligens custodia; in spem erigimur fore, ut altera hæc editio adhuc castigatior sit; nempe uberius (in via enim Domini non progredi nefas) egregia Institutionis vigor efflorescat.

Pron.
3.4.

Describite, charissima Pignora, sacras hæc Præceptiones, in tabulis cordis vestri, ut quæ sanctè, ac sapienter à Maioribus nostris constituta sunt, haud degeneres posteris impigre, ac fideliter obeatis. Inspicite, ac facite secundùm exemplar, quod Vobis beata recordationis Parens Hieronymus Emilianus in monte Somaschensi proposuit. Nihil prodest inspicere præclara viuendi documenta, imò plurimum, atque in aeternam perniciem obest, nisi meliori studio vertantur in opera. Nihil turpius, quàm sterilem facere sapientiam,

Exod.
25.40.

tiam, quæ mater est fecunditatis; ac celestis doctrinæ semina contumaciotio corrumpere. Vestros assidue subeat oculos absoluta illa vitæ spiritualis imago, humilitatis, rerum omnium despicientiæ, orationis, flagrantissimæ in Deum, ac proximum Charitatis, quam in Monte piÿssimus Ductor nobis à terra Aegypti, quæ sæculum est, ad promissionis terram, hoc est, Religionem aduocatis ostendit; ut inde Societati nostræ appellatio, & Moribus norma peteretur. Ea propter gemino illo virtutis acquirendæ præsidio instructi, nempe Præceptis, atque Exemplis, quibus nihil dulcius, nihil efficacius, sanctitatis, atque iustitiæ viam alacriter inite, donec perfectionis metam attingatis. Vnica virtutis laus Actio est. Deus ipse, nempe prima Honesti regula, à rerum ini-

initio humanum genus ad hanc
veritatem informavit. Subtili-
ter, ut solet, Tertullianus contra
Marcionem notat, saepe in illo na-
scentis Mundi opificio à Moysè
inculcari. Dixit Deus, Fiat, Et fa-
ctum est; Ut tibi, inquit, totus com-
mendaretur Deus, & Dicere, & Fa-
cere.

Enimverò nullum aptius pote-
rat legis observanda monitum in-
geri, quam illud in Apocalypsi
descriptum, quo iubemur Volu-
men accipere, & deuorare. Du-
plici veluti classe, qua libris
traduntur, secerni conspiciamus:
altera scientiæ; Leges altera
continentur. Egregium verò di-
scrimen scientiam inter, & le-
gem, quòd illius propositionem
oportet examinatione comminu-
tam, ac veluti præmansam lentè
admittere; huius, integram deglu-
tire.

tere. Os anima intellectus est; ideo-
que Aeternam Sapientiam ex ore
Alcissimi prodijse diuina monu-
menta testantur. Dentes verò
sunt indagatio, atque analysis ve-
ritatis. Ut Sciamus, necesse est
codicem mandere; ut Pareamus,
deglutire. Nempe ad religiosum,
atq; illibatum legis cultum ex SS.
Patrum decreto, cæca prorsus obe-
dientia exquiritur; non mentis
examen, sed voluntatis obsequium;
præceptum nõr a ratione scrutari de-
cet, sed opere implere. Primi inter
mortales criminis occasio fuit lex
non deuorata, sed demansa. Cur
præcepit Deus, inquit sedulus ille,
atque mirabili imponendi artifi-
cio præditus Deceptor: Ea verò
Sciendi nota est, non Parendi. In-
de in consequentis cui diuturnita-
tem, præsertim apud sacros Catus,
ex præpostero, atque incondito ius-
sum

Iib. 2.
4.

Apoc.
10. 9.

suum examine probitatis iactura,
lapsusque ab innocentia statu in
errorum, atque culparum æstum,
& voraginem. Scientia cibus est
anima, quem atteri, mandiq; oportet,
ut in alimentum, succumque
abeat. Lex verò, cum sit ars re-
paratrix nature corrupta, me-
dicamentum offert, quod si man-
ditur, vel non admittitur, vel re-
uomitur; quando voratum agro
salutem attulisset. Sunt enim
Præcepta Vitalia (ut Pachomij
regulas D. Hieron. nuncupat) qua-
dam velut pillula, quæ non pra-
uos à ventre humores, sed malos
ab anima mores exturbant. Præ-
clare, ut cætera, summus ille inge-
niorum apex, Viuere secundum
leges est ipsa salus. Quod aureum
pro ciuili Republica dictum, sed
longè verius, ac pretiosius si ad ex-
colenda pietatis dogmata transfe-

Arist.
5. Polit.
c. 9.

ra-

ratur, si vestris infixum peni-
tus cordibus hæserit, nihil ad
Constitutionum studium firmitus,
nihil ad Religionis dignitatem
opportunius, nihil ad animarum
salutem utilius potest accidere.
Quemadmodum legum neglectus
turpissima est Congregationis de-
formatio, animorumq; certa per-
niciēs. Quam memoranda ver-
ba Cassiani! Sicut, inquit, immen-
sa gloria fideliter seruientibus Deo,
ac secundum Regulæ institutionem
ei adhærentibus repromittitur, ita
pænæ grauissimæ præparantur ijs,
qui tepidè eam, negligenterq; fue-
rint executi. Implete igitur, Filij
charissimi, vniuersa, quæ scripta
sunt legis huius, quæ non incassum
præscripta sunt, sed vt singuli in ijs
viuerent. Inde enim & labentis,
& nunquam interitura vitæ feli-
citas consequetur.

Lib. de
inflit.
renun.
c. 33.

Deus.
32. 47.

Tu

Tu vero, humani generis Clementissime Conditor, ac Reparator, cuius Crucem gestantis effigie huiusce tue inter ceteras postrema Sodalitatis Insigne simul, atque Documentum esse voluisti; quando et Verbum Patris, et Brachium diceris; effice, ut salutis verba, quæ in istis Regulis tuo nobis Numine præscribuntur, transferamus in facta; ut religiosa vitæ consulta in mores transeant; ac Vitalis hic Liber chirographum decreti, hoc est, aeternæ reatum penæ deleat, tuæque affigat Cruci; nos autem eiusdem Crucis fructu potitos beatæ adscribat perennitati.

VRBANVS PAPA VIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

ACRO SAN CTVM
Apostolatus officium humilitati nostræ per ineffabilem diuinæ sapientiæ providentiam commissum iugiter Nos admonet, ut inter grauissimas, multiplicesque Apostolicæ seruitutis curas, illam peculiari studio amplectamur, per quam Christi fideles sub suavi religionis iugo virtutum Domino famulantes sub certis, & providè ordinatis statutis, atque constitutionibus in sanctitate, & iustitia, felicioribus in dies proficiant incrementis, ac proinde ijs, quæ propterea statuta, & ordinata sunt, ut ab omnibus

ad quos spectat inuiolabiliter obseruentur, perpetuaque roboris firmitate subsistant, Apostolicæ confirmationis patrocinio communimus, prout conspiciamus in Domino salubriter expedire. Sanè dilectus filius Ioannes Antonius Palinus Procurator Generalis Congregationis Somaeschæ, aliàs Sancti Maioli Papien, & Doctrinæ Christianæ Regni Franciæ, suo, & dictæ Congregationis nomine nobis nuper exponi fecit, quòd pro felici, & prosperò eiusdem Congregationis regimine, atque gubernio, non nullæ Constitutiones diuersis temporibus factæ, nouissimè verò per Venerabiles fratres nostros Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales negotijs Regularium præpositos recognitæ, & in vnum volumen compilatæ fuerunt tenoris subsequenti, Videlicet.

IN-

I N D E X
C A P I T V M
L I B R I P R I M I.

- Cap. I. **D**E Congregationis sine, institutis, & personarum varietate.
- II. De legitima Capituli Generalis cōuocatione, & de ratione eiusdē celebrandī.
- III. Quinam Capituli Generalis Vocales sint, quique ad illud conuenire debeant.
- IV. De tempore, ac loco Capituli Generalis,
- A 2 & pre-

- & precibus pro eo fundendis.*
- V. De electionibus in uniuersum, ac de suffragijs ferendis.
- VI. De ratione eligendi Præpositum Generalem.
- VII. De electione maiorum Officialium, ac de ratione ferendi suffragij in ipsa.
- VIII. Qualis esse debeat Præpositus Generalis.
- IX. De munere, & auctoritate Præpositi Generalis.
- X. De auctoritate, & modo procedendi Congregationis erga Patrem Generalem.
- XI. De munere, & auctoritate Vicarij Generalis.
- XII. De qualitate, & munere Consiliariorum.
- XIII. De qualitate, & munere Visitatorum.
- XIV. De munere, & auctoritate Provincialis Gallia.
- XV. De qualitatibus, & munere Definitorum.
- XVI. De qualitatibus, & munere Procuratoris Generalis.

De

- XVII. De qualitate, & munere Cancellarij.
- XVIII. De ordine, & modo rerum in Capitulo proponendarum.
- XIX. De gradibus dignitatum, & ordine sedendi.
- XX. De Definitorio, eiusque munere.
- XXI. De nouis domibus recipiendis.
- XXII. De aggregandis ad Religionem.

Libri Secundi.

- Cap. I. **M**onita ad interiorem cultum, & spiritualem profectum pertinentia.
- II. De Constitutionibus uniuersè.
- III. De Heris Canonicis.
- IV. De Missarum celebratione, & Mortuorum exequijs.
- V. De Ecclesijs, & earum supellectili.
- VI. De Cantu, & eius usu.
- VII. De Oratione mentali.
- VIII. De peccatorum expiatione, & sacra Communionem.

A 3

De

- IX. De obedientia, & reuerentia erga Superiores, & Seniores.
- X. De Castitate.
- XI. De Paupertate.
- XII. De Confessionibus excipiendis, & cura animarum exercenda.
- XIII. De Concionatoribus, & Lectoribus.
- XIV. De castigatione corporis per ieiunium, & verberationem: & de ciborum qualitate, & quantitate.
- XV. De Silentio, & Modestia.
- XVI. De Capitulo Collegiali congregando, & culpis dicendis.

De ijs, quæ spectant ad personarum, & domorum gubernationem.

- Cap. I. **Q**uales esse debeant Superiores nostri, & de illorum munere, ac facultate.
- II. De Viceprepositis, Prorektoribus, & Procuratore domus.
- III. De alijs Officialibus, seu Ministris, & primò de Aedituo, seu Sacrista.

- IV. De Bibliothecario.
- V. De Ianitore, & alijs Ministris.
- VI. De admittendis ad nostrum habitum.
- VII. De Nouitiorum institutione.
- VIII. De Nouitijs ad professionem admittendis.
- IX. De promouendis ad Ordines.
- X. De ratione studendi, ad studia admittendis, & Preceptoribus.
- XI. De habitu Clericorum, & Laicorum.
- XII. De Fabricis erigendis. Ubi etiam in fine de clausura.
- XIII. De Aegrotantium cura.
- XIV. De egredientibus domo, atque honesta animi remissione.
- XV. De Viatoribus, & Hospitibus.
- XVI. De epistolis scribendis, & earum inscriptionibus.
- XVII. De otio vitando.
- XVIII. De Triclinio, & Mensa.
- XIX. De Seminariorum, & Conuictorum regimine.
- XX. De cura, & regimine Orphanorum.
- XXI. De Puellis Orphanis regendis.

- Cap. I. **D**E Culpis, & pœnis.
II. De Pœna leui.
III. De Pœna media.
IV. De Pœna graui.
V. De Pœna grauiori.
VI. De Pœna grauiſſima.
VII. De quibusdam pœnis ſpecialibus.

FINIS.

LIBER PRIMVS.

DE CONGREGATIONIS FINE,
inſtitutis, & perſonarum varietate.

C A P. I.

CERICORVM Regularium humilem hanc Congregationem Pater Hieronymus Æmilianus B. recordationis Patricius Venetus in Dei Eccleſia, diuino afflante numine, ſtrenuam, quæ Chriſto militaret, veluti aciem excitauit anno ſalutis humanæ MDXXVIII. Huic à Somafcha exiguo pago, vbi primùm illius fundamenta ſunt iacta, nomen eſt.

2. Eum autem ſinem ardentiffimus ille noſter parens ſibi, & ſuis commilitonibus propoſitum eſſe voluit, vt contemplatricem vitam ſimul cum actuoſa coniungerent; maxime verò proximo adiuuando, quibuſcunq; pijs diuinæ charitatis operibus poſſent, ſeruentiſſimè confulerent. Quò factum, vt priſcis illis temporibus operum, & pauperum Patres primùm noſtri vulgò nuncuparentur. Itaque varia, eademque in Eccleſia Dei admodum vtilia charitatis, ac pietatis plena inſtituta Summorum Pontificum aſſenſu à prima vſque origine complexa eſt. Nam ante omnia eorum, qui fortunis deſtituti, & parentibus orbatu Orphani appellantur, curam tum in ijs, quæ ad animæ, tum in ijs, quæ ad corporis cultum pertinent, ſuſcipit.

3. Deinde adoleſcentes & in Seminarijs ex Sacri Concilij Tridentini decreto inſtituti, & in publicis Gymnaſijs, & in nobilium Collegijs, vel Academijs, ad Chriſtianam pietatem, doctrinarumque ſtudia excolere nititur.

4. Postremò ne, dum alienæ salutis inuigilat, propriæ dormire videatur, claustralia Collegia, veluti propria domicilia tanquam palastras habet, vbi milites sui ab omni rerum, & negotiorum cura vacui, & liberi, pijs vitæ contemplatricis exercitationibus, vni Deo addicti, ad spirituale se se pugnam, & profectum instruunt, maioraque in dies ad proximorum etiam salutem subsidia deriuare contendunt. Nam & Sacramentis ministrandis, & Missarum sacrificijs celebrandis, & sacris concionibus, lectionibusque habendis, atque alijs pijs operibus exercendis Christiano populo prodesse conatur, præcipue verò fidelibus in doctrina Christiana erudiendis: * Ideoque Paulus Quintus sel. record. Pontifex Maximus cum Congregatione nostra unionem fecit Patrum, quos vocant Doctrinae Christiane in Gallia, vbi peculiari studio Patres illi publicè in vjs, plateis, Ecclesijs in hac opus incumbunt, vt nos quoque in Italia praestamus.

App. n.1.

5. Omnium autem, ex quibus vniuersa hæc Congregatio constat, duæ sunt quasi classes, altera Sacerdotum, & Clericorum: altera eorum, qui ad seruiendum destinati Laici professi, vel Aggregati nuncupantur. Caterum communis est nostra viuendi ratio, & eiusmodi, vt non difficile sit cuiuslibet eam complecti, quippe quæ nec magnam austeritatem, neque seueriorem corporis afflictationem inducat: sed per veram humilitatem, perfectam obedientiam, abnegationem, abdicationemque propriæ voluntatis in via Christi Domini nostros ad brauium perfectionis perducit. Quamobrem cum primùm fructuosus Christi Domini Ecclesiæ incrementis cœpit adolescere, eam Sanctis, Pontifex Pius V. anno salutis nostræ MDLXVIII. octauo Idus Decembris, Pontificatus anno tertio in Religionum numerum cooptauit, & sub regula Sancti Patris Augustini reposuit. Tum sequens annus sexagesimus nonus, nuncupatis à primis nostris Patribus solemnè ritu professionis votis, tertio Kal. Maij, Sancto Petro Martyri, & Catharinæ Senensæ sacro die, Deo honorum omnium auctore feliciter annuente, felix, ac faustus natalis illuxit Congregationi. Quam ceteri deinde Summi Pontifices, quotiescunque tulit occasio, auctoritate sua comprobauerunt, & confirmauerunt, nec non gratijs, ac priuilegijs quamplurimis exornauerunt.

De legitima Capituli Generalis conuocatione, & de ratione eiusdem celebrandi.

C A P. II.

1. QVONIAM singularia quicquid habent boni, & quòd sint, & quòd conferentur, causis vniuersalibus ferunt acceptum, ideo ab ipso Congregationis nostræ Capitulo Generali, à quo cetera omnia, quæ ad bonum, & rectum regimen pertinent, quasi formam, & subsistentiam capiunt, initium sumere operæpretium erit.

2. Capitulum igitur Generale siue à Præposito Generali, siue ab alio id iuris, & facultatis obtinente, publicis impressis literis, & ad locorum Superiores omnes in Italia, ad Prouinciales, vel Prouinciales, si plures esse contigerit extra Italiam, missis indicendum erit, & hac ratione Vocales omnes legitime vocati intelligentur. Ad illud singuli iidem conuenire studebunt. Si verò statuto tempore non omnes aduenisse comperit fuerit, illi, qui præsentem erunt, dummodo antea absentes legitime, vt dictum est, vocati fuerint, totum Capitulum representent, & quicquid ab eis in eo peractum fuerit, tanquam ab omnibus factum nemo impugnare audeat.

3. Ad Capitulum Generale nullus accedet, nisi Vocales, & Socij, & si qui disputationis, aut concionis gratia à Præposito Generali accersentur.

4. Quilibet tam Vocalis, quam Socius die Dominico, quo inchoabuntur Comitia, Præposito Generali pecunias, vel earum notam fideliter tradere teneatur, nec aliquid donare, emere, aut cum alio permutare possit, durantibus Comitijs, sine Præpositi Generalis licentia, sub pœna proprietatis ipso facto incurrenda, sancita in nostris Constitutionibus.

5. Consiliarij, & Cancellarius vnà cum Præposito Generali feria quinta, Vocales, & Socij Sabbato præcedente eundem Dominicum diem, aderunt omnino. Eorum vnusquisque recta, si fieri possit, via in accessu, & recessu proficiet. Præpositus Collegij, vbi Comitia habebuntur, vnà cum altero ex

Con-

Consiliarijs duos, seu etiam plures Sacerdotes Sacrario, & Missis dicendis præficiet: Ianitori socium alterum adiunget; alijs cibariorum curam demandabit: Patribus aduenturis cubacula constituet, affixis præ foribus eorum nominibus, quibus destinata sint: Laicis, & Clericis eiusdem familie iniungetur, vt Patribus aduenientibus perhumaniter seruiant, pedes abluant, cubilia quotidie sternant, & alia huiusmodi munia, magna cum charitate, & humilitate impendant.

6. Præpositus Generalis quatuor ex Vocalibus ad confessiones Vocalium, & Sociorum audiendas nominabit: vnum, aut alterum Monitorem, qui curet ad præscriptum Constitutionum omnia fieri, & ceremonijs præstet: vnum, qui horas præscriptas cuiusque actionis ineunde indicet: duos ex collegialibus, qui Capituli ianitores sint: indicem, in quo prædictorum, & aliorum officialium nomina descripta sint, manu propria subscriptum Capituli valuis affigi iubebit.

7. Dominico die, quo erit Comitorum initium, Missam de Spiritu sancto solemniter celebrabit idem Præpositus Generalis, vel ex primoribus quispiam alius, cui intererunt cuncti Vocales, & Socij in re sacra facienda non occupati: ante, vel post Missam concio habeatur, & orationi, ac sacrificijs deuotè peragendis eo ipso mane vacabunt vniuersi.

8. Eodem die duabus post prandium horis tintinnabulo de more pulsato Præpositus Generalis, cæterique Vocales, & quicumque in eodem Collegio quauis ex causa aderunt, ad Chorum conuenient, ibique ad semihoram orationi mentali operam dabunt pro felici Capituli Generalis progressu, qua elapsa, cui temporis cura demandata est, petita benedictione, ad nutum Præpositi Generalis Litanias Beate Virginis Mariæ inchoabit, quibus recitatis idem Præpositus Generalis, vel Vicarius, aut ijs absentibus, qui maiori dignitate est insignitus, prosequetur preces, prout infra.

V. Ora pro nobis sancta Dei Genitrix.

R. Vt digni efficiamur promissionibus Christi.

V. Domine exaudi orationem meam.

R. Et clamor meus ad te veniat.

V. Dominus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

Oremus. Defende quaesumus Domine, Beata Maria semper Virgine intercedente, istam ab omni aduersitate familiam,

& toto

& toto corde tibi prostratam ab hostium propitijs tuere eleuauer insidijs. Per Christum Dominum nostrum.

R. Amen.

9. Qui orandi modus à prandio, & vespere toto Capituli tempore idem prorsus erit.

10. Oratione absoluta, signo campanule Vocales, & Socij ad ingrediendum Comitium conuocentur, qui statim cum silentio ad illud se conferent, quod religioso ornatu apparatus esse debet: quò vbi peruenerint, ante sanctissimam Iesu Christi Crucifixi imaginem mensæ superpositam omnes flectant genua, & Præpositus Generalis subleuatis in Cælum oculis dicat.

V. Adiutorium nostrum in nomine Domini.

R. Qui fecit Cælum, & terram.

V. Benedicite.

R. Deus.

V. Dominus nos benedicat, & ab omni malo defendat, & ad vitam perducat æternam, & fidelium anima per misericordiam Dei requiescat in pace. R. Amen.

11. Deinde fiat confessio generalis alternatim, & absolutio, vt fit in Choro ad Completorium.

Confiteor Deo Omnipotenti, &c. Misereatur, &c. Indulgentiam, &c.

Tum Vicarius Generalis, vel eo absente, Vocalis professione antiquior Præpositus Generalem, vel, si is non adsit, primarium absoluat hac verborum formula.

Auctoritate Omnipotentis Dei mihi licet indignissimo per Sedem Apostolicam virtute priuilegiolorum Mendicantium, vel alio quouis titulo concessa, ego te absoluo ab omni vinculo excommunicationis, suspensionis, interdicti, & quibusuis alijs sententijs, censuris, & poenis: & tecum super quauis irregularitate, & impedimento dispenso, quatenus possum, & tu indiges, ad hoc tantum, vt quacunque per te sent in Congregationibus præsentis Capituli habendis, rata, & firma sunt. In nomine Patris, & Filij, & Spiritus sancti. Amen.

Mox Præpositus Generalis reliquos absoluet his verbis.

Auctoritate Dei omnipotentis mihi licet indignissimo per Sedem Apostolicam virtute priuilegiolorum Mendicantium, vel alio quouis titulo concessa, ego vos omnes hic congregatos, & etiam omnes alios, durante hoc Capitulo, nobiscum congregandos ab omni

omni vinculo excommunicationis, suspensionis, interdicti, & quibusvis alijs sententijs, censuris, & penis absoluo, & cum iisdem super quavis irregularitate, & impedimento dispenso, quatenus possum, & vos, & illi indigeris, ad hoc tantum, ut omnia, que in Congregationibus presentis Capituli peragentur, rata, & firma sint. In nomina Patris, & Filij, & Spiritus sancti. Amen.

Post hæc subijciet Hymnum, *Veni Creator Spiritus, &c.*

V. Emitte spiritum tuum, & creabuntur.

R. Et renouabis faciem terra.

V. Cor mundum crea in me Deus.

R. Et spiritum rectum innoua in visceribus meis.

V. Domine exaudi orationem meam.

R. Et clamor meus ad te veniat.

V. Dominus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

Oremus. Deus, qui corda fidelium sancti Spiritus illustratione docuisti, da nobis in eodem Spiritu recta sapere, & de eius semper consolatione gaudere. Per Christum hominum nostrum. R. Amen.

Oremus. Omnipotens sempiterna Deus, qui facis mirabilia magna solus, preterende super famulos tuos, & super congregationes illis commissas spiritum gratia salutaris, & ut in veritate tibi complaceant, perpetuum eis vorem tue benedictionis infunde. Per Christum Dominum nostrum. R. Amen.

12. His peractis fedeat suo quisque loco, ut in capite de ordine sedendi dicitur. Præpositus Generalis grauem aliquam, & pastorem cohortationem rebus peragendis accommodatam habebit, simulque ad Dei gloriam procurandam, ad pacem, & veram concordiam amplectendam, ad modestiam domi, forisque toto Comitiorum tempore obseruandam, ad incumbendum orationi omnes excitabit: monebit, ne quis literas alicui dare, vel ab aliquo accipere audeat sine licentia, ne quis aliorum cubicula frequentet, nec ambitus suspensionem alijs ingerat, ne quis egrediatur è claustris sine benedictione, & assignato comite, ne prandere, cenare, aut comedere extra commune triclinium, multò minus extra collegium aliquis præsumat: ad silentium statim horis, & inter discumbendum præsertim religiosè seruandum adhortabitur, & ut ad obedientias campanulæ signo prænotatas præsto sint omnes: tandem

dem quisque iterum moneatur resignare pecuniam, si non resignauerit.

13. Quoniam verò ad constituenda legitima Comititia plurimum refert non mediocre diligentiam adhibere in prospiciendo, qui iure ad eligendum concurrere possint, & qui non itent: idcirco Præpositus Generalis, vel eo absente, aut alijs impedito, Vicarius indicet, ut si quis quempiam ex congregatis quoquo nomine suffragij iure priuatum nouerit, ad Capitulum referat priùs, quam ad ea, que in Capitulo decernenda sunt, deueniatur, Cancellario legente sequentia verba. Ego N. Cancellarius de mandato M.R.P. nostri Præpositi Generalis admoneo, & omnibus notum facio, si quis nouerit quempiam ex congregatis, aut congregandis quoquo nomine suffragij iure priuatum esse, ad Capitulum referat, antequam ad ea, que in presenti Capitulo sunt decernenda, deueniatur. In quorum fid. &c. Si que propterea difficultates orientur, Definitorij Patres pro sua prudentia, vel eas discutient, vel si res ita fuerint dubie, ut multum temporis requirant, admitti poterunt vniuersi, hac contestatione præmissa, quam Cancellarius voce elata, ita ut ab omnibus exaudiri possit, omnium nomine recitabit.

Ego N. Congregationis Somaescha, totiusque Generalis Capituli Cancellarius omnium nomine, ac vice, protestor, ac moneo omnes, ac singulos, qui huic Capitulo interfunt, ut si aliquis adest excommunicatus, suspensus, interdictus, aut alio quouis titulo inhabilis ad electionem tam æctiueam, quam passiuam, vel ad alia in Capitulo definienda canonice instituta, privilegia, & consuetudines, aut quacunque alia ratione, Capitulo illico exeat: quoniam alij nullo modo intendunt ius, & facultatem eligendi ipsi communicare, atque ita expressè protestantur, & de hac protestatione postulant per me Cancellarium prædictum fieri decretum. Insuper omnium nomine protestor, quod si electiones faciendæ, vel aliqua ex ipsis ob aliquod vitium, defectum, vel ignorantiam iuris, aut facti, vel alio quouis prætextu nulla declarentur, (quod absit) in omni casu, nullo prorsus excusato, ius, & potestas eligendi, aliaque definiendi ad nos, & Capitulum pleno iure, & sine aliqua diminutione reuertatur. Et hanc protestationem volumus haberi pro repetita toties, quoties opus fuerit, vel expedierit, & de dictis protestationibus pariter requirunt per me Cancellarium fieri decretum.

Qua præmissa contestatione omnes cuiusque generis defectus,

Quis, quibus quoquo modo Capitulum vitari, aut oppugnari possit, omnino sublato censeantur.

14. Tum Cancellarius nomina Vocalium, & Sociorum omnium tam absentium, qui scilicet ad dictam diem venire, aut neglexerunt, aut non potuerunt, illorum literis, si quas habebit, publicè perlectis; quàm presentium, alta voce recitabit: ex quo Comitium legitime congregata esse cognoscantur.

15. Post hæc accersendi erunt, qui in numerum Vocalium cooptrati prima vice capitulare munus sunt inituri, qui omnes coram Præposito Generali, & Consiliarijs, flexis genibus professionem fidei emittent, & iurabunt in hanc formam.

Ego N. testem inuoco Deum, quod ea omnia, quæ in Comitij generalibus instantibus, & futuris agentur, quæ in totius Congregationis, aut personæ alterius quoquo modo præiudicium vergerè possint, sub sigillo secreti continebo.

16. Vbi Vocales religiosi congratulationibus à cæteris fuerint excepti, Socij sese obstringent iuramenti vinculo, omisso verbo, (*& futuris.*)

17. Et statim Præpositus Generalis, necdum sigillo depositus, in medio Comitij ante Crucifixi imaginem summa cum animi humilitate, & corporis submissione proprias exteriores culpas Deo, & Patribus genuflexus sincerè confitebitur, omnibus detecto capite stantibus. Mox illo ad propriam sedem reuerso, idem Vocales omnes præstabunt, & Socij, Cancellario interim singulorum culpas adnotante: deind: propria reuertentur loca.

18. Culparum confessione absoluta, tria legentur capita Constitutionum, scilicet, *De electionibus in vniuersum; De ratione eligendi Præpositum Generalem: & Qualis esse debeat.* Quibus lectis Præpositus Generalis seriò omnes admoneat, vt sub sigillo secreti ea omnia diligentissimè custodiant, quæ in Comitij tractabuntur, itaut nunquam dicere, vel alia quacunque ratione significare permillum sit, aliquem tali decisioni, decreto, aut electioni consensisse, aliquem dissentisse, aut quæ in electoribus acta fuerint, vel disputata, & similia. Tandem in posterum diem noui Præpositi Generalis creatio indicetur.

19. Singulis diebus mane, & à prandio Vocales in Comitium conuocabuntur, donec quæcunque ad Capitulum Gene-

rale

rale spectant, sint peracta: ante cuius ingressum semper campanulæ signum præmitti debet ab eo, cui à Præposito Generali fuerit demandatum. Definitorium postea cogetur, in quo obseruentur ea omnia, quæ *Cap. de Definitorio, eiusque munere* traduntur.

20. Postremo loco Vocales rursus erunt conuocandi, & de alijs inter Vocales aggregandis agetur, tum si quid forte in superioribus sessionibus prætermisum fuerit, si quid occurrerit definiendum, approbandum, siue etiam reprobandum à Capitulo Generali, id proponetur à Cancellario, & auditis primùm omnium sententijs, statim secretis suffragijs definitur. Tandem Præpositus Generalis breui cohortatione vniuersos inflammabit ad animorum coniunctionem etiam in locorum disunctione inuicem, & præsertim cum capite seruandam, ad obedientiam promptè amplectendam, vt animo sint in Congregationem nostram bene propenso, & charitatem in omnes exercent: Tum Cancellarius loca cuiuslibet dumtaxat Vocalium deputata, iisdem audientibus, alta voce denuntiabit.

21. His actis, dato campanulæ signo, in Ecclesiam se conferent Vocales, & Socij, & quicumque ex Nostris in dicto Collegio adfuerint cantando *Te Deum laudamus, &c.* ibique ianuis clausis nomina Superiorum omnium, & subditorum à Cancellario perlegentur. Tum Præpositus Generalis Itinerarium incipiet, alij prosequentur. Eo dicto, & pacis osculo inuicem de more dato, Comitium dimissa censeantur.

22. Ad locum sibi ab obedientia destinatum quisque, accepta priùs à Præposito Generali benedictione, & patentibus literis, si fuerit Superior, proficiscetur. Vnicuique discessuro tempus itineris præfigatur, nec præterire illud liceat, seclusa infirmitatis occasione.

Quinam Capitali Generalis Vocales sint: quique ad illud convenire debeant.

C A P. III.

CVM totius Congregationis utilitas omnis a Generali Capitulo dependeat, quod totum illius finet onus, in Vocalibus eligendis, & admittendis matura opus erit consideratione, ut scilicet publice consulatur saluti, non privato alicui commodo. Ea propter solum eos adscribendos studebunt, qui vita, & moribus ceteros antecellant: quique prudentia, & consilio, & scientia valeant in rebus arduis consulere: qui item per aliquot annos fuerint in Religione probati; elapsumque fuerit ad minus sexennium post emissam professionem: quique ætatis suæ saltē trigessimū annum attigerint. Sciant verò in numerum Vocalium neminem cooptandum, qui vel apostatauerit, vel qui in aliquo delicto fuerit deprehensus, vel de quo probabiliter dubitatur, ea, que in Comitibus tractantur, secreto minime retenturum ex evidentibus indicijs, qui denique sanctæ Inquisitionis iudicio pœnam aliquam dederit commissi delicti: si cut etiam, si quis ex Patribus iam inter Vocales adscriptis aliquod prædictorum delictorum commississe fuerit convictus, hic ex numero Vocalium expungatur, neque vniquam rursus inter eosdem adscribatur.

2. Eligendorum Vocalium erit modus. Præpositus Generalis iubebit a Cancellario congregatos in Capitulo Patres præmoneri in sequenti sessione novos Vocales creandos esse (id verò fiet, si in præterito triennio eorum aliqui decesserint, vel perpetuo impedimento detineantur) qui debeant sufficere ad locum eorum, qui desiderantur ad explendam numerum *quadragenarium*, * quod si præstandum erit, sessione sequenti legetur ante omnia ab eodem Cancellario totum hoc integrum caput. Postea tres Scrutatores ad vota colligenda assumantur per sortes, qui statim ad mensam accedent, Consiliarijs ad propria loca interim abeuntibus. Pater verò Generalis a proprio loco paululum se subducet, iubebitque Cancellarium alta voce esse: re.

App.
n. 2.

In nomine sanctissimæ Trinitatis, Patris, & Filij, & Spiritus sancti, unusquisque vestrum accedat ad nominationem & suffragia serenda pro electione novorum Vocalium præmisso iuramento.

Pater Generalis primus omnium iurabit in hæc verba.

Ego N. N. Præpositus Generalis Cler. Reg. Congreg. *Somascens.*, & Doctrinæ Christianæ in Gallia; testem inuoco Deum, qui me iudicaturus est, quod in creatione novorum Vocalium illos eligam, quos secundum veritatem conscientiæ meæ, pensatis circumstantijs, probiores, & magis idoneos iudicauero.

Idem fiet ab Electoribus omnibus, prius tamen à Scrutatoribus, qui addent solita verba, & me fidelem in hoc Scrutatoris manere, ac sine dolo præstabo.

3. Quo peracto Pater Generalis, tum Scrutatores, mox reliqui Vocales, professionis ordine seruato, ad mensam accedentes, schedulam vnā tantummodo, in qua nomen, & cognomen vnus sit scriptum, iniicient in casticum mensæ impositum. Scrutatores schedulas extrahent, & numerabunt, in quibus si plures reperientur nominati, quam sint nominantes, Scrutator professione senior Patres admonebit de errore, & schedulis abiectis iterum ad nominationem deuenietur, quòd si secunda vice idem irrepserit error, Pater Generalis præcepto sanctæ obedientiæ obstringet Electores, ut singuli vnū tantummodo nominent. Schedulis perlectis, nominatos omnes describent Scrutatores, & pronuntiabunt, atque iterum professionis ordine seruato, omnium nomina rescribentur, quòd si in suffragatione aliquis contingeret error, quoad professionis ordinem, electiones nihilominus sint validæ, nec ex ipsa nominatione ius vlium quoad electionem oriatur.

4. Suffragatio incipiet ab ordine professionis, & omnes nominati subijcientur calculis, nec interim pronuntiabitur à Scrutatoribus, quem suffragiorum numerum quisque tulerit: describent tamen singulorum nomina, & numerum votorum, quem quisque obtinuerit: finita suffragatione pronuntiabuntur, qui omnium suffragijs fuerint electi, si qui erunt, & isti ceteris præferantur: similiter electi pronuntiabuntur, qui plura vota su præ dimidium, & supra alios respectiue fuerint sortiti, vsque ad supplementum numeri * *quadragenarij* inclusi- App.
uè. Quod si inter plura vota habentes aliqui reperientur pa- n. 3.

Ibid. res numero, & adhuc non esset expletus numerus * *quadrage-*
narius, tunc ij professionis ordine seruato subdantur calculi, &
cui illorum plura deinde suffragia, vt supra, cesserint is cenfa-
tur electus: verum si in ista suffragatione adhuc pares essent,
senior professione pronuntietur electus, & inter æquales pro-
fessione senior ætate.

Quod si casus ferat, vt aliqua difficultas, seu controuer-
sia (quod in huiusmodi negotijs interdum euenire solet) obo-
riatur, Capitulum Generale cum maiori votorum numero reba
totam definit, & ceteri acquiescent.

Si ex electis aliqui presentes essent in illo Collegio, ele-
ctionibus publicatis, aduocentur in Capitulum, & seruatis,
que supra sancita sunt, recipiantur.

Si verò in illa Ciuitate sunt, illorum absentia nihil officiat
rebus tunc peragendis.

5. Numerus eorum, qui Capitulo Generali interesse debe-
bunt cum vtraque voce, * *nullo modo excedat numerum qua-*
dragenarium: liberum tamen sit eidem Capitulo temporis pro-
gressu, si Congregatio nostra, quod Deo fauente speramus, maius
incrementum capiet, prædictum numerum augere, parce tamen,
& moderatè, & non nisi cum duabus votorum partibus id de-
cernatur.

6 Vt autem clariùs innotescat Electoribus, quenam
scientia, prudentia, seu consilium requiratur in ijs, qui tem-
pore electionis nouorum Vocalium proponi poterunt, quò
inter Vocales adscripti rebus in arduis consulere possint, &
vt strenuè laborantes in vinea Domini dignis afficiantur pre-
mijs: in posterum nullus, vel proponatur, vel adscribatur in
numerum Vocalium, nisi vel per decem annos methodicè
scientias speculatiuas docuerit, vel Concionibus, aut lectio-
nibus cum animarum fructu, & Congregationis laude per an-
nos decem operam dederit, vel per annos duodecim, seu rhe-
toricam, seu literas humaniores fructuosè docuerit, vel in ali-
quo ex nostris Collegijs disciplinæ regularis amantissimus in
Sacramentorum administratione laudabiliter se se gesserit per
annos quindecim, dummodo in conscientia casibus multum
sit versatus, vel qui per annos decem in instruendis Nouitijs
tam primi, quàm secundi nouitiatus, siue professorij, Congre-
gationi inseruierit, vel demum qui egregijs operibus componè-
dis incubuerit, vel qui à secretis adan. Reuer. Patri nostro Ge-
nerali

nerali fideliter, ac diligenter per annos duodecim adseruit.

7. Prædictarum autem qualitatum, & laborum perfuncto-
rum, vt supra, attestations debite facte à Superioribus, &
Visitatoribus cum eorum iuramento deferentur ad singula
Capitula Generalia, vt describantur in libro peculiari asser-
uando in Collegio S. Maioli, qui ad Capitulum deferetur, vt
à Cancellario ea omnes legi possint, antequam ad singulorum
suffragationem deueniatur.

8. Verum quia contingere potest aliquem non per statuta
hæc temporis spatia cœptum munus continuare, interruptio-
meritis alicuius non officiat, sicut nec si quis diuersis ex præ-
dictis muneribus obeundis totum præfixum tempus respecti-
uè consumpserit, hæc prærogatiua erit indignus, quod totum
iudicio eorundem Patrum remittatur, qui personarum, & la-
borum habita ratione, gradus, & honores cum summa æqui-
tate benemerentibus impertient, vt ad vitam, & morum in-
tegritatem, ac bonarum artium, & regularis discipline studium,
& obseruantiam omnes excitentur.

His nisi seruatis legibus in numero Vocalium Capituli
Generalis nemo vnquam vel esse censetur, vel sibi iuris esse
aliquid arbitretur.

Provincialis item Gallia, & illius Socius, quem Provincia
eodem elegerit, cum vtroq; suffragio Capitulo Generali intere-
runt, nec se Comitio subducet, nisi dimissis Comitijs, licet in Pro-
uincialis locum alius etiam absens esset subrogatus.

9. Præter hos Vocales ad Generalia Comita accedent So-
cij, seu Discreti *ex Italia* locis, vt infra, eligendi, qui voce
tantum actiua gaudentes in omnibus maiorum dignitatum,
seu Officialium, videlicet eorum, qui totum Definitorium con-
stituunt, *Provincialis etiam Gallia, & Scrutatorum electioni-*
bussuffragium ferent: illis autem factis, Capitulum egredien-
tur, nec altarum rerum tractationi, aut definitioni adesse po-
terunt. * *Hi octo numero erunt donec Capitulo Generali pro-*
temporum, & lotorum varietate aliud statuere visum
fuerit. ^{App. n. 5.}

10. Socij, seu Discreti munere nemo fungi valeat, qui æta-
tis trigessimum tertium, professionis decimum annum non
compleuerit, & qui legitimis natalibus non fuerit ortus, nisi
legitimam dispensationem super hoc impedimento obtinue-
rit: qui ab obedientia adeo se subtraxerit, vt extra claustra,

nulla habita facultate, ad mensum vixerit, aut graue aliquod, atque enorme delictum perpetrare conuictus, vel denique sacre Inquisitionis iudicio, ac poena canonica multatus fuerit.

Vocalis Capituli Generalis nullo modo in Socium eligi possit.

11 Socios eligendi ratio hæc erit. Superioris cuiusque domus ad Socium eligendum destinata, vel eo impedito, Vice superioris partes erunt Conuentuale Capitulum congregare, idque a festo Sancti Lucae Euangelistæ die, videlicet XVIII. Mensis Octobris, post euulgatam inductionem Capituli Generalis anno proxime sequenti celebrandi (nisi casus aliquis inopinatus aliud tempus requireret statuendum cum voto Consiliariorum ab eo, qui Capitulum indicet) vsque ad vigesimam quintam diem eiusdem mensis inclusiuè, nõ prius neque postea. Superior diem statuet ad Socium eligendum, & omnibus, qui eidem electioni interesse debent, per literas significabit, & nisi omnes conuenerint, electionem differat vsque ad vltimam diem, quo tempore nisi aduenerint, electio nihilominus fiat, nec absentia alicuius, aut mora vilo pacto eam impediatur, aut vitiet. Superiores tamen prospiciant, quantum fieri poterit, ne electio in vltimam diem differatur, & si rationabili causa differenda esset, vt inchoetur matutino tempore vltimi diei.

12 Huic Capitulo intereunt omnes, & singuli professi sacris ordinibus initiati, dummodo suffragij ius habeant, tam in assignata domo, quam alibi intra Ciuitatem eandem, vel extra ad sex milliaria commorantes. Præter hos accedent Procuratores, si qui erunt missi a locis subordinatis Domui electionis ad prescriptum impressi edicti, cuius exemplar ad calcem Constitutionum adnotabitur.

Scrutatores tres in electione Sociorum eligentur per vota secreta: colligent verò schedulas, & vota in Scrutorum electione, Superior, & duo professione maiores ex Electoribus ipsis.

Electores singuli singulas pagellas habeant eodem caractere conscriptas, in quibus eorum locorum, quæ ad huiusmodi electionem concurrere possunt, Vocalium nomina, & cognomina sint adnotata, eorum videlicet, qui eas conditiones habuerint, quæ in Breui super hoc edito continentur. Tum loci Superior, mox Scrutatores, deinde reliqui seruato professio-

fessionis ordine, præstito prius iuramento de non eligendo se ipsum, sed probiorem, & magis idoneum, schedulam à se electi, prout infra de electionibus Capituli Generalis præscribitur, in cadiscum mense impostum iniicient. In quem plura suffragia consenserint supra dimidium, is electus declarabitur. Quod si nullus debitum suffragiorum numerum tulerit, calculis iuxta professionis ordinem supponentur omnes in schedulis nominati, & qui plures calculos supra dimidium habere comperietur, Socius ille pronuntiabitur.

13 Nemo verò suffragij passiuè iure in Sociorum electione gaudebit, qui non sit in numero earum familiarum, quæ ad eum eligendum Decreti præscripto conueniunt.

14 Quod si alicui alienæ familiæ diuturnis, & publicis negotijs ab obedientia Superiorum auctoritate sibi impostis detento, eo loco adesse contigerit, vbi Socij electio fiet, is suffragij quocunque ius in ea domo obtineat. *

App.
n.6.

Absens cum obedientia ex causa publici negotij à nostris domibus eo tempore, quo fieri debet electio Sociorum, concurrat per Procuratorem eligendum ex gremio illius Capituli. Visitatores, & Prouisitatores in vno tantum loco suæ Prouincie ad Socij electionem concurrant.

Pater Generalis ferat suffragium in quocunque Collegio, Secretarius illius in vno loco tantum.

Qui in vna domo suffragium tulit, etiam si ad aliam transmigret cum obedientia, Socij tamen electioni non interfet.

15 Qui in locis ultra sex millia passuum distantibus ab eo vbi Socius eligendus erit, habitabunt, ij per Procuratores electos iuxta formam in literis inductionis Capituli Generalis præscribendam conuenient ad electionem. *

App.
n.7.

16 Qui Procuratorio nomine suffragium ferent, literas procuratoris fidem facientes à Superiore loci, vbi electio Socij peragenda erit, non nisi electionis tempore aperiendas tradent, & sedebunt tanquam ex familia, habita professionis ratione, neque eorum aliquis duplici, sed vnicò tantum suffragio vtetur.

17 In dubijs circa electionem Socij, quæ occurrere possunt tam in ipsa electione, quam antè vel post, Præpositus Generalis cum Consiliarijs, vel Assistentibus pro sua prudentia decernat, & caueatur, ne fiat suppletio suffragiorum. Idem in alijs difficultatibus, quæ possunt suboriri in huiusmodi ele-

tionibus, statutum sit, cui omnes acquiescere debeant.

18. Loca, quæ ad Socium eligendum quacumque ratione præscripta sunt, ad viaticum Socio erogandum, quantum pecuniæ satis erit, singula pro rata conferent. Locorum partitio pro Socijs eligendis, & in quibus facienda sit electio, in eo Definitorio præscribetur, quod Capitulum Generale immediatè præcedet. Si Definitorium id non præstiterit, Præpositus Generalis, vel eo grauius ægrotante, demortuo, vel impedito, Vicarius Generalis cum duobus Definitorij Patribus suppleat, & quicquid in hac locorum distributione, & assignatione decretum fuerit, impugnare nemo audeat.

19. Si contingat, aliquem electum in Socium ad Capitulum accedere non posse, re per literas Præposito Generali significata, detur Electoribus facultas alium eligendi, si id fieri commodè poterit, vel nullus adueniet, ad iudicium Præpositi Generalis.

20. Qui verò in Socios electi fuerint, ij priusquam Comitium ingrediantur, suæ electionis testes literas à Cancellario loci, vbi electio facta fuerit, scriptas, & sigillo munitas, Præposito Generali, & Consiliarijs exhibebunt. Horum partes equè diligenter examinare, sintne huiusmodi literæ fide dignæ, & an Socij vlla ex præscriptis conditionibus careant: & vbi defectum animaduenerint, eos à Sociorum functione reijcient, eoque casu tota, quæ illis competeat, eligendi facultas, ad Capitulum Generale ipso iure, & facto translata censeatur: caueatur tamen ne fiat supplementum suffragiorum.

De tempore, ac loco Capituli Generalis, & precibus pro eo fundendis.

C A P. I V.

CAPITVLVM Generale tertio quoque anno, vel quoties nouum Generalem eligere oportebit, Dominica tertia post festum Paschatis Resurrectionis celebrabitur, nisi ingens bellum, pestis, vel maxima generalisque victus inopia aliter expedire docuerit; iudicio Præpositi Generalis, & Definitorij, quod per literas significabitur, & eo casu prorogate censeantur omnes Di-

gnita-

gnitates vsque ad nouam electionem, quæ fiet, cum primùm commodè poterit.

2. Locus erit vnum ex nostris Collegijs anno proximo ante ipsa Comitia à Definitorio constituendum. Quòd si ex aliquo inopinato casu locus à Definitorio designatus minus opportunus, aut commodus redderetur, alius à Præposito Generali, & Consiliarijs nominabitur, ita tamen opportunè, vt de huius secundi loci electione omnes Capituli Generalis Patres, & Superiores locorum certiores fieri possint. Quod idem statutum sit de loco Definitorij.

3. Omnes locorum Superiores per mensem antequam Comitium habeantur, sedulo curent, vt quicumque ex nostræ Religionis instituto viuunt, quotidie precibus, & sacrificijs Patres adituros Comitium Deo commendent. Clerici, & Laici Officium paruum Spiritus sancti, vel Coronam Beate Virginis à dicto tempore, vsque dum Comitium dimittantur, quotidie recitabunt: Sacerdotes aut Missam de Spiritu sancto, Superioris iudicio, frequenter celebrabunt, aut singulis Missis, cum ex Ecclesiæ ritu fieri poterit, addent collectam de Spiritu sancto. Sabbato præcedente Comitiorum diem ieiunabunt vniuersi: & toto Comitiorum tempore in omnibus nostræ Congregationis Ecclesijs Missam de Spiritu sancto singulis diebus non impeditis Sacerdos aliquis celebrabit, & in ipsdẽ Feria secunda post Dominicam tertiam, quæ celebrationi Capituli Generalis initium faciet, Missa de Spiritu sancto solemniter decantabitur; Clerici, Laicique nostri Sanctissimum Eucharistiæ Sacramentum de manu celebrantis eodem die accipient: ab omnibus fundentur deuotæ orationes pro felici initio, & exitu Capituli Generalis: mane, & vespere post mentalem orationem dicentur Litanie Sanctorum cum solitis precibus, & orationibus de Spiritu sancto, & de Beata Virgine, pro Prelatis, pro Congregatione, & familia, pro quacumque necessitate. Opportunum valde erit quemlibet iudicio Superioris, & Confessorij hoc præsertim tempore orationibus addere ieiunia, vel quamlibet aliam carnis macerationem, ad diuinam opem implorandam. Confessarij nostri suos pœnitentes ad pietatis, & religionis exercitia inflamment, quò multiplicatis intercessoribus Spiritus sancti virtus, & gratia facilius Nostris concilietur.

4. Procurator Generalis plenariam indulgentiam à Sum-

mo

mo Pontifice conabitur impetrare visitantibus Ecclesiam Collegij, in quo Capitulum Generale celebrabitur.

De electionibus in vniuersum, ac de suffragijs ferendis.

C A P. V.

IN electionibus omnibus illud in mentem reuocent Patres nostri, vniuersa Congregationis commodum, & incommodum ad se deferri, sibi que vtunque acciderit, acceptum esse referendum. Quapropter conspirantibus animis, & quantum in ipsis est, ad Dei voluntatem compositis illos semper eligere studeant, quos pietate, charitate que in Deum, & proximum, studio in Congregationem, prudentia, & scientia cæteris digniores esse noverint, idque sibi prestantum tunc temporis intelligant, quod, si extrema vite hora immineret, & ad iustissimi iudicis tribunal sibi contingeret, præstitisse quisque peroptaret.

2. Verum, vt recto, sinceroque animo ad eligendum accedentes, quæ in eligendis necessariò virtutes requirantur, non ignorent, à Cancellario ante singulorum Officialium electionem, ea legi mandamus, quæ in Constitutionibus de ipsis, atque ipsorum officijs respectiue, decreta sunt.

3. Si quem tamen lateat, an vnus, aut alter magis, minusque idoneus sit, huic liceat Electores percontari, eo solum animo, vt in eorum, quorum fieri possit electio, qualitatibus, ac meritum cognitionem deueniat.

4. Caueat autem vnusquisque à directa, vel indirecta suffragiorum procuratore, tam pro se, quam pro alijs, quicumque fecus fecerint, in omnes penas, & censuras contra huiusmodi ambientes inflictas, præsertim priuationis officiorum, quæ obtinent, eo ipso incidant, & ad futura quæcunque pariter inhabiles habebuntur, super quo à nemine secum dispensari posse sciant, nisi ab Apostolica Sede, plectendi etiam grauius pro qualitate culparum. Supradictæ autem omnes pœnæ ad complices, ac simpliciter scientes, & non reuelantes, ac etiam pro Capitulis Collegialibus extenduntur. In singulis electionibus tam in Capitulo Generali, quam in Definitorio faciendis

iurent

iurent Electores de non eligendo se ipsos, & de probioribus, & magis idoneis eligendis.

5. Nemo eligentium suffragium, quod in quempiam fert, alteri indicet sub pœna grauis culpæ: non tamen ex singularis suffragij manifestatione electio vitata existimetur, quod idem obseruetur in electione Sociorum.

6. Nemo in scheda, si non impressa sit, ambiguis, alternatiuis, disunctiuis, vel cõditionalibus verbis vtatur: & si huiusmodi schedula deprehendatur à Scrutatoribus tanquam nulla habeantur, & factam electionem non impediatur.

7. Etiam si integra res sit adhuc, neque dum electio promulgata, nemini tamen liceat schedam semel in vnam illatam reuocare, aut suffragium commutare, quacunque protestatione posthabita.

8. Electiones nocturno tempore nunquam fiant, sed à prima diei hora vsque ad quartam, & vigesimam exclusiue protrahi possint, aut in posterum diem differantur.

9. Nemo quamuis legitimis curis alibi distentus, proprii suffragij ius alteri demandet.

10. Si electione iam legitime inchoata, & non incepta publicari aduenerint alijs, ad electionem cum cæteris persequendam admittantur: nihil tamen propterea innouetur.

11. Si quis existens in Ciuitate, aut Oppido, vel etiam in loco, in quo Generale Capitulum celebratur, hora ad conueniendum constituta, & dato campanula signo non adfuerit, is pro absente habeatur, & electiones nullo pacto vitiet. Si quis verò Vocalium morbo aliquo detentus fuerit in Collegio, vbi Capitulum habebitur, nisi is coram Cancellario, & duobus præterea Vocalibus voto suo cesserit, & renuntiauerit, eum adire debeant vnus ex Scrutatoribus, & Cancellarius cum capsula perforata in superiori eius parte, sed inani, & palam à Scrutatoribus prius aperta, postea clausa, cuius capsulae clauis super mensa Comitij reponatur, ac secum quinque, aut sex pagellas, in quibus nomina, & cognomina Vocalium sint impressa, infra nomina deleta, ad illum deferre: ipse verò infirmus secretè schedulam, in qua sit nomen, & cognomè eius, quem voluerit eligere, refecabit, complicabit, & præmissio iuramento ab Electoribus præstari solito, in capsulam per rimam conijciat. Quòd si infirmus per seipsum hæc peragere non possit, vnus ex Vocalibus illius arbitrio deligendus, præstito de secreto

creto seruando in manibus Præsidis iuramento, prædicta faciet omnia: quibus peractis, rectâ; neque aliò diuertentes, in Comitium reuertentur cum capsula, quam Scrutatores cæteri aperient, schedulam educunt, in urnam injiciunt. Si plures erunt infirmi, idem præstabitur, schedulis tamen enumeratis, antequam in vas injiciantur. Per calculum autem egrotus primus omnium suffragium feret in solitum cadiscu. Quod si extra illud Collegium quispiam ager fuerit, is absens censeatur.

12 Si minor Electorum pars suffragium ferre recuset, aut è Comitio egrediarit: si contra duæ ex tribus resistant, & contra sentiant, possunt hæc duæ nihilominus electiones facere, dummodo ex tribus, quæ remanserunt, partibus duæ ad electionem consentiant.

13 Qui electioni præsentés aderunt, ijs proprio voto actiuo renuntiare non liceat, tamen si aliter sentiant, quam decerni viderint, sed moderationem animi præferentes cum maiori parte sentire non aegrè ferant.

14 Si Vocalis quispiam quauis ex causa, etiam necessaria, lectionum tempore Comitio exeat, si votum non dederit, illius ius, ac potestas omnis, tum eligendi, tum cætera decernendi ad eos, qui in Comitio remanserint, deuoluatur, atque electio ab his facta, aut decretum aliquod statutum ratum, ac legitimum sit. Quod si ante electionis finem, aut decreti alicuius promulgationem redierit, dummodo vota tam in electione, quam in decretis nõ sint cepta publicari, suffragij iure & ipse vtetur.

15 Si quis absens pro ea vice proprio suffragio renuntiauerit, & facti huius mox penitens ad Comitium regressus fuerit, cum cæteris Vocalibus admittatur.

16 In suffragijs ferendis Præpositus Generalis non secus, ac reliqui, vnico calculo vtatur: vbi tamen æqualia in aliquem conspirarint suffragia (electionibus à toto Capitulo Generali faciendis exceptis) postquam iam iterum ad calculos deuentum fuerit, tum duplici vtetur suffragio.

17 Si quid in ferendis suffragijs, aut in iam latis controverfiæ fuerit ortum, Præpositus Generalis, vel Præses, Scrutatores, Consiliarius minor, & duo professione antiquiores diriment, & calculis definiunt, ita vt quod pluribus visum fuerit, id fiat. Quod si in electione Præpositi Generalis aliquid huiusmodi acciderit, Capitulum decernet, & illius decreto acquiescent omnes.

18. Qui electus fuerit, is prouinciam tanquam sibi à Domino impostam non detrectet, sed æquo animo suscipiat, nec vlla cuiusquam excusatio admittatur, nisi à duabus Capituli, si à Capitulo, vel Definitorio, si à Definitorio electio facta fuerit, partibus sit approbata: si quis tamen occulto, & sibi tantum noto legitimo impedimento laboret, ei nulla fides adhibeatur, nisi id iureiurando coram Capitulo, vel Definitorio confirmarit.

19. Electus quisque ex Constitutionum præscripto eo ipso confirmatus habeatur, nisi impedimento aliquo Canonico illum detineri Præposito Generali, Vicario, & Consiliarijs innovauerit: quibus si dubitatio de allato impedimento grauis videretur, & post diligentem inquisitionem iuridicè ab ipsis faciendam adesse impedimentum re vera ijdem cognouerint, electionem illius irritam declarent, & ad aliam deueniant. Electis tamen statim post electionem munere suo fungi liceat, donec prædictis Patribus de impedimento constiterit. Qui autem ab electione semel ob impedimentum aliquod fuerit reiectus, non amplius assumatur, nisi prius de eo remoto Vocalis edocti fuerint.

20. Nullum cuiuspiam ex maioribus Officialibus munus cessare censeatur, nisi cum paulò ante nouam cuiusque Officialis creationem Cancellarius, Præpositi Generalis iussu, de electione facienda omnes admonebit, & ad ipsam aduocabit. Tunc enim eo ipso dignitates illæ cessabunt.

21. In Capitulo Generali congregato præter Præpositum Generalem, vt infra, eligentur etiam reliqui Definitorij Officiales, quorum quilibet si vnam eiusdem Definitorij dignitatem obtinuerit ad triennium; eo expleto ad aliam, non ad eandem eligi poterit, * *Procuratore generali excepto, qui triennio expleto poterit confirmari: eo autè casu à Definitorio amouebitur, & eius ijs locum quintus Definitor eligetur, qui numerum Definitorij tertium decimum expleat, & triennium in eo munere, vt cæteri perseueret.*

22. Si quem autem Officialium maiorum intra triennium à die electionis, aut vita decedere, aut ob infirmam valetudinem, aut aliquod impedimentum ad munus suum obeundum ineptum reddi contigerit, alius in illius locum à Definitorio proximè sequenti sufficiatur cum duabus suffragiorum partibus, qui eius, in cuius locum est susceptus, vices tam in

munere, quàm in loco, & temporis, quod superest, decur-
su sustineat.

23. Si Generali Capitulo durante aliquis ex maioribus
Officialibus officio suo fungi nequiverit, à Definitorio eliga-
tur alter, qui impediti vices subeat.

24. Electio Præpositi Generalis, cum duabus ex tribus par-
tibus votorum fiat: reliquæ omnes cum maiori supra dimidiū
respectuè, excepto casu superius expresso, §. Si minor electo-
rum pars, &c. & si quid alibi secus statutum sit.

25. Dum in aliquem suffragia feruntur, vel de eiusdem
causa agitur, is ea vice à suffragatione absteat; Capitulo, vel
Definitorio exeat, nec non illius propinqui in primo, & secun-
do gradu incluset.

26. Calculi, qui pro electionibus in cadiscum inferuntur,
cum inde extrahuntur, à solis Scrutatoribus videantur, non ab
alijs Electoribus.

De ratione eligendi Præpositum Generalem.

C A P. VI.

1. **T**ERTIO quoque anno in Præpositum Generalem, qui uniuersæ præsit Congregationi, elige-
tur vnus ex Vocalibus: * confirmationi eiusdem,
sen noua electioni locus ultra primum triennium,
ad alterum solum proximè sequens poterit esse. Modus ac ratio
illius eligendi hæc erit.

2. Die lunæ mane Præpositus Generalis, vel si absit, Vicari-
us Generalis Missam de Spiritu sancto celebrabit, cui omnes,
qui in eo Collegio sunt, interfint, præcipuè verò Electores,
qui sanctissimo Christi Corpore sese reficient de manu cele-
brantis; & nemo hac spirituali refectioe legitime non impe-
ditus absteat.

3. Pulsata deinde campanula, omnes qui in Collegio ade-
runt, Sacerdotes, Clerici, Laici, in Chorum conuenient, & Cle-
ricorum vno preferente Crucem, à Choro per Ecclesiam, vt in
processionibus fieri solet, ad Comitium proficiscuntur super-
pelliceis induti. Præpositus Generalis, Alba, Stola, & Pluuiali
rubei coloris medius inter Vicarium Generalem, & Consilia-

rium maiorem, vel si erit Vicarius Generalis, inter ipsos Con-
siliarios, aut duos professione antiquiores incedet, decantando
Hymnum *Veni Creator Spiritus*, alternis Choris, eo ordine, vt
qui in Electorum numerum non sunt adscripti, præcant, tum
Socij, deinde Vocales. Cum ad Comitij fores ventum fuerit,
Præpositus Generalis, & Electores, depositis Pluuiali, & super-
pelliceis, Capitulum ingredientur, & fores obserabuntur. Ia-
nitores duo semper assistent, procul tamen à foribus: reliqui ad
Chorum reuertentur, vbi precibus incumbent vsque dum ele-
ctioni finis imponatur, exposito interim in Altari maiori San-
ctissimo Eucharistia Sacramento.

4. Electores Capitulum ingressi ante Iesu Christi crucifixi
imaginem procumbent in genua: tum Præpositus Generalis
Antiphonam inchoabit.

*Veni sancte Spiritus, reple tuorum corda fidelium, & tui
amoris in eis ignem accende.*

Ÿ. Emitte spiritum tuum, & creabuntur.

R. Et renouabis faciem terræ.

Ÿ. Domine exaudi orationem meam.

R. Et clamor meus ad te veniat.

Ÿ. Dominus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

*Oremus. Deus, qui corda fidelium sancti Spiritus illu-
stratione docuisti, da nobis in eodem Spiritu recta sapere, & de eius
semper consolatione gaudere. Per Christum Lominum nostrum.
R. Amen.*

*Oremus. Omnipotens sempiternus Deus, qui facis mirabilia
magna solus, prætende super famulos tuos, & super congregatio-
nes illis commissas spiritum gratia salutaris, & vt in veritate
tibi complacant, perpetuum eis rorem tuæ benedictionis infunde.*

*Mentes nostras, quasumus, Domine, lumine tuæ claritatis
illustra, vt videre possimus, quæ agenda sunt, & quæ re-
da sunt, agere valeamus. Per Christum Dominum nostrum.
R. Amen.*

*Antiphona. Sub tuum præsidium confugimus, sancta Dei
Genitrix, nostras deprecationes ne despicias in necessitatibus, sed
à periculis cunctis libera nos semper, Virgo gloriosa, & be-
nelicta.*

Ÿ. Ora pro nobis sancta Dei Genitrix.

R. Vt digni efficiamur promissionibus Christi.

Oremus. *Defende, quasumus, Domine B. Maria semper Virgine intercedente istam ab omni aduersitate familiam, & toto corde tibi prostratam ab hostium propitiis tuera clementer insidias. Per Christum Dominum nostrum. R. Amen.*

5 Quibus perfolutis protinus illius cessare munus censeatur. Itaque sigillo in manu Vicarij deposito (qui Vicarij hoc ipso Presidis officio, & nomine gaudeat ea prorsus potestate, quae in Praeposito Generali potest esse summa) in ordinem redactus ad locum sibi ex professione debitum accedat. Quod si ad Vicarium Generalem spectauerit Capitulum conuocare, is nihilominus Presidem aget, & in suo munere, ac loco perseuerabit.

6 Priusquam verò ad Praepositum Generalem eligendum deueniant Patres Electores, si quid statuendum erit ad ipsius, vel maiorum Officialium personas, iura, modum procedendi, & ad electiones atinens, hic erit locus, Socijs *ex Italia* prius è Capitulo dimissis. Tum electio fiet hoc modo.

7 Vrnulla super mensa in capite. Comitij posita de more statuatur, tum singulis Electoribus tam Vocalibus, quam Socijs quinque, aut sex pagella, in quibus impressa sint nomina, & cognomina Vocalium omnium Capituli Generalis, à Cancellario distribuitur, deletò in vnaquaq; nomine, & cognomine illius, cui assignabuntur. Mox tres Scrutatores per vota secreta eligentur à Vocalibus, & Socijs, qui debeant inferuire pro electionibus quorumcunque maiorum Officialium, & *Prouincialis Gallia*. Vota autem illorum, qui Scrutatores ipsos eligent, accipiet Praeses Capituli, & duo Consiliarij, eorumque altero absente, Cancellarius: ac si vterque absit, Cancellarius, & Vocalis senior professione.

8 Scrutatoribus electis, Praeses paululum se subducat à medio mensae, vt ibidem consistere possint Scrutatores: mox Cancellarius, annuente Praeside, alta voce pronuntiabit.

In nomine Sanctissimae Trinitatis Patris, & Filij, & Spiritus sancti, ad Praepositi Generalis nominationem, & suffragia ferenda vnusquisque ex ordine accedat.

9 Surge deinde Praeses, qui ante Sanctissimam Christi Crucifixi imaginem genibus flexis signo Crucis primò se munens iureiurando se obstringet in haec verba.

Ego N. Praeses, & Elector testem inuoco Deum, qui me iudicaturus est, quòd secundum veritatem conscientiae meae vnum
in

in Praepositum Generalem, quem probiorem, & magis idoneum, pensatis circumstantijs, iudicauero, vna schedula, non tamen me ipsum nominabo.

10. Tum propriam schedulam, qua nomen & cognomen à se electi contineatur, complicatam, ac duobus digitis coram Scrutatoribus sublatam in vnam iniiciet, deinde ad propriam sedem reuertetur: idem nulla interiecta mora prestabunt Scrutatores sigillatim.

Ego N. Scrutator, & Elector testem inuoco Deum, qui me iudicaturus est, quòd secundum veritatem conscientiae meae vnum in Praepositum Generalem, quem probiorem, & magis idoneum, pensatis circumstantijs, iudicauero, vna schedula, non tamen me ipsum nominabo: & verum, ac praefixum numerum suffragiorum, quae pro vnoquoque lata fuerint, enuntiabo: & in hoc Scrutatoris munere me fidelem, ac sine dolo praestabo.

11. Vnusquisque deinceps ex Electoribus, seruatò professionis ordine, ad eandem mensam accedet, & genibus flexis signo Crucis sibi prius impresso iurabit his verbis.

Ego N. Elector testem inuoco Deum, qui me iudicaturus est, quòd secundum veritatem conscientiae meae vnum in Praepositum Generalem, quem probiorem, & magis idoneum, pensatis circumstantijs, iudicauero, vna schedula, non tamen me ipsum nominabo.

Et statim surgens complicatam schedulam, & duobus digitis coram Scrutatoribus sublatam in vnam iniiciet, ac proprium repetet locum.

12. His eadem ratione ab vnoquoque praestitis, ex Scrutatoribus professione, vel aetate minimus schedulas ex vna educet, & coram Scrutatoribus numerabit, qui easdem euolutas alta voce perlegent, & singulos nominatos cum numero suffragiorum in sua quisque pagina describet.

13. Quòd si duæ ex tribus partibus Electorum in vnum aliquem consenserint, is legitime electus censeatur, atque illico iubente Praeside Scrutatorum maior electionis Decretum his verbis conficiet.

In legitima Congregatione die N. Mensis N. Anni N. in Ciuitate N. vel oppido N. in Collegio N. habita, secundum rationem praescriptam à nostris Constitutionibus. Ego M. Scrutator senior huius Capituli, Spiritus sancti gratia inuocata meo, & omnium nomine, ad quos pertinet electio, eligo in Prae-

positum Generalem Clericorum Regul. Congreg. Somascha, & Doctrina Christiana in Gallia, & electum declaro Almo dno Rev. Patrem N.N.

Quod Decretum à Scrutatoribus subscriptum, & Congregationis sigillo obfirmatum Scrutatorum maior statim promulgabit, nisi is fuerit electus: tunc enim promulgandi munus erit Scrutatoris professione ab illo secundi.

14. Sin autem predictum suffragiorum numerum nemo attigerit, ad calculos deveniatur. Scrutatorum ultimus omnes in schedulis nominatos alta voce recitabit, & ab eo, qui professione fuerit senior, suffragationis fiet initium: ille, in quem à cæteris feruntur suffragia, à ferendo suffragio interim abstinabit, & Capitulo egredietur. Cancellarij munus erit cadiscum affirmationis, & negationis signo notatum circumferre, singulos calculos singulis Electoribus distribuere, & postquam ipse primus omnium calculum immiserit, à Præside, & à Scrutatoribus primùm, deinde à cæteris, servato professionum ordine, recipere, tum ad Scrutatores cadiscum prædictum referre, qui eductos calculos enumerabunt, cum numero Electorum conferent, & numerum exscribent, nec illum tamen evulgabunt, nisi post omnium suffragationem. Dehinc cæteri, quicumque nominati fuerint, calculis subijcientur, & singulorum numerus adnotabitur à Scrutatoribus. Qui autem pluribus calculis numerum ad electionem necessarium duarum partium superaverit respectivè, is erit Præpositus Generalis. Quod si in duos simul æqualia suffragia contulerint, maior professione, & inter æquales professione natu maior electus censetur. Cancellarius dum cadiscum circumferet, dum suffragia distribuet, & colliget; verbis omnino, & nutibus abstinere, sed demissis in terram oculis, erigat mentem in Deum, ab eoque lumen, & opem singulis impleret.

15. Sin prædicta ratione nullus electus reperietur, ad suffragationem iterum regrediendum erit, eodem omnino, quo supra servato modo: quod si adhuc res infecta sit, prætermittit is, qui non plura quam quatuor suffragia habuerint, reliqui omnes ad calculorum iudicium reuocabuntur, initio ducto ab eo, in quem plura antea lata fuerint suffragia: quod si ne hac quidem ratione finis electioni imponi possit, Patres Electores ad quartam partem horæ orationi incumbant, deinde su-

supradictis ad suffragia servato eodem ordine reuocatis, si ne hac quidem ratione electio successerit, noua per schedulas fiet nominatio, prædictis omnibus, atque præscripto ordine servatis. Neque eo die à Comitio egredientur Patres, neque ipsdem ad victum quidquam afferetur, præter panem, & vinum, nisi electione absoluta.

16. Electus verò Generalis, medius inter Præsidem, & Scrutatorem maiorem, detecto, & ad Sanctissimam Christi imaginem conuerso capite, assurgentibus omnibus, ac stantibus, & ipse consistet. Tunc Præsides inchoabit Hymnum. Te Deum laudamus, &c. & prosequuntur reliqui vsque ad finem. Quo recitato addet.

Y. Confirma hoc Deus, quod operatus es in nobis.

R. A templo sancto tuo, quod est in Hierusalem.

Ter autem hic Vers. cum suo Resp. repetetur. Tum subijcietur.

Y. Domine exaudi orationem meam.

R. Et clamor meus ad te veniat.

Y. Dominus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

Oremus. Deus, cuius misericordia non est numerus, & bonitatis infinitus est thesaurus; piissima maiestati tue pro collatis donis gratias agimus, tuam semper clementiam exorantes, ut qui petentibus postulata concedis, eosdem non deserens ad premia futura disponas. Per Christum Dominum nostrum. R. Amen.

17. Interim Comitij ianitoribus de electione admonitis, eorum alter ad tintinnabulum accurrens signo dato Collegiales conuocabit: nouus Generalis vestibus induetur sacris, Electores superpelliceis, ut initio est factum, Cruce præeunte, omnes eodem ordine, quo in ingresso, à Comitio in Ecclesiam, & illam circumeuntes, ut sit in supplicationibus, ad Altare maius prodibunt decantantes alternis choris Canticum Zachariae Benedictus Dominus Deus, &c.

18. Postea Præpositus Generalis genibus flexis medius adhuc inter Præsides, & maximum Scrutatorem silentio aliquantisper orabit, recondito prius Sanctissimæ Eucharistiæ Sacramento: deinde manu lapidi sacro admoda iurabit in hæc verba.

Ego N. seruus Dei, & indignus Præpositus Generalis Congregationis Somascha, & Doctrina Christiana in Gallia, sessent

inuoco Deum, quod Congregationem pro viribus meis iuxta ipsius Constitutiones factas, & Canonice faciendas administrabo.

Tunc Præses ei tradet sigillum, & eo ipso Præpositus Generalis confirmatus censetur: Præsidis verò officium protinus cessabit.

19. His peractis sedebit Præpositus Generalis capite cooperato in sella sibi in cornu Euangelij collocata, vbi post Vicarium Generalem, & maximum Scrutatorem, qui tuac temporis ipsi Præposito Generali assistent, Vocales omnes, & Socij professionis ordine seruato, genibus flexis ipsum reuerenter amplectentur, & eius dexteram in obedientiæ testimonium osculabuntur: Legiales verò, & domestici omnes extremam anteriorem partem Pluuiialis. Mox Chorum ingressi exuent se superpelliceis, atque eo mane, si contigerit electio, nihil præterea agatur in Comitij, vt ad cæteras electiones, oratione preparare se valeant Electores, nisi Præpositus Generalis ibidem in templo, aut in Comitio sermonem habere voluerit.

De electione maiorum Officialium, ac de ratione ferendi suffragij in ipsa.

C A P. VII.

App. I
n. 10.

IN* primo confesso post Præpositi Generalis electionem, ad cæteros Capituli Generalis digniores Officiales eligendos deueniatur, & primum quidem Vicarius Generalis, tum uterque Consiliarius, deinde Visitatores tres, tum Provincialis Gallie, mox Definitorum quatuor, tum Procurator Generalis, postremo Cancellarius creabuntur.

2. Scrutatores in horum Officialium electionibus erunt iidem, qui in Præpositi Generalis electione fuerunt.

3. Constituta igitur hora Capitulo de more conuocato, atque ex Constitutionum libro à Cancellario lectis, quæ ad electionem, & officium Vicarij Generalis spectant, Electores ab eodem Cancellario aduocabuntur his verbis.

In Nomine Sanctissimæ Trinitatis Patris, & Filij, & Spiritus Sancti, ad nominationem Vicarij Generalis, & suffragia ferenda vnusquisque accedat ex ordine.

4. Quo

4. Quo dicto Vicarius sigillum Præposito Generali tradet, & ad locum suæ professionis redibit. Tunc Præpositus Generalis ante sanctissimam Christi Crucifixi Imaginem accedens genuflexus iurabit in hæc verba.

Ego N. Præpositus Generalis testem inuoco Deum, qui me iudicaturus est, quod secundum veritatem conscientia mea in vnaquaque maiorum Officialium electione, quos probiores, ac magis idoneos, pensatis circumstantijs, iudicauero, vna schedula nominabo.

5. Tum surgens Præpositus Generalis schedulam, in qua nomen, & cognomen à se electi scriptum sit, inuolutam, & duobus digitis coram omnibus prius sublatam in vnam iniiciet, mox ad propriam sedem reuertetur. Idem profus præstant Scrutatores, sic iurantes.

Ego N. Scrutator & Elector testem inuoco Deum, qui me iudicaturus est, quod secundum veritatem conscientia mea in vnaquaque maiorum Officialium electione, quos probiores, & magis idoneos, pensatis circumstantijs, iudicauero, vna schedula, non tamen me ipsum nominabo, & non nisi verum, & præcisum numerum suffragiorum, quæ pro vnaquaque electione lata fuerint, enuntiare permittam, & fidelem me, ac sine dolo in hoc Scrutatoris munere præstabo.

6. Cæteri Electores singuli suam schedulam coram Scrutatoribus in vnam immittent, flexo prius ad terram genu ante Crucifixi imaginem in hunc modum præstato iuramento.

Ego N. Elector testem inuoco Deum, qui me iudicaturus est, quod secundum veritatem conscientia mea, in vnaquaque maiorum Officialium electione, quos probiores, & magis idoneos, pensatis circumstantijs, iudicauero, vna schedula, non tamen me ipsum nominabo.

7. Socij idem præstabunt, ommissis verbis illis in iuramento (non tamen me ipsum) Quod cum omnes respectiue præstiterint, Scrutatorum minimus, spectantibus reliquis, schedulas ex vna eductas numerabit, quas Scrutatores perlegent, & singulos nominatos cum suffragiorum numero adnotabunt. Si in vnum aliquem suffragia requisita consenserint, ille electus censetur. Si verò necessaria ad legitimam electionem in neminem lata fuerint, electio ad calculo reuocetur, ita profus, vt de Præpositi Generalis electione traditum est.

8. Tantum cadiscus, in quem iniiciendi sunt calculi, non Cancellario, sed ab vno ex Electoribus, quem Præpositus Generalis ad id delegerit, circumferetur, à quo etiam calculi distribuentur, ita vt altera manu vasculum, in quo tot vtique sunt calculi, quot Electores, altera verò cadiscum gestet, atque vno tempore calculorum fiat distributio, & suffragatio: ne huic interim liceat quempiam alloqui, siue gestibus, vel nutibus allicere.

9. Si in primo scrutinio electio non succedet, de integris distributis calculis suffragatio incipiet fieri ab eo, in quem plura suffragia in eodem primo scrutinio concurrerint, & sic deinceps pro suffragiorum numero.

10. Atque hæc scrutiniij, & suffragij ferendi ratio in cæterorum etiam Officialium electione omnino seruetur.

11. Vbi maiorum Officialium electiones expletæ fuerint, sequenti die publici Notarij contestatione, Sociorum interuentu, confirmantur. Hi verò, antequam discedant, aliò profecturi, si quas literas à subditis locorum suæ electionis acceperint, aut aliquid aliud, quod ad eosdem spectet, Definitori proponendum in mandatis habuerint, fideliter consignent, & referant.

Qualis esse debeat Præpositus Generalis.

C A P. VIII.

Qui in Præpositum Generalem est eligendus, quædragesimum ætatis annum, & professionis decimum ad minus excedat, parentibus sit honestis, natus, nulloque obstrictus impedimento Canonico, valetudine bona, & firmis vtatur viribus, vt communem viuendi modum, labores assiduos, & omnium honore coniunctum sustinere queat, zelo discipline regularis tuendæ, & promouendæ serueat, quem apud nos religiosa consuetudine, & imperando, & obediendo satis expresserit.

2. Præluceat alijs charitate in omnes, sed præcipuè in pueros orphanos, item bonitate, & scientia, vt quæ priuatis, quæ publicis cohortationibus monere, corrigere subditos possit, & apud

apud cæteros mirabilem sapientiæ, pietatisque odorem diffundere.

3. Veram, sinceramque animi humilitatem cum auctoritate, & grauitate coniunctam habeat, seueritatem humanitate condiat, omnibus perturbationibus animi ita sit liber, vt quos correxerit, & admonuerit subditos, ij libenti animo eius monita, & correctiones excipiant.

4. Eundem eximio à natura instructum esse ingenio, rerum vsu perfectum, vita irreprehensibilem, honorum Congregationis nostræ fidelissimum, omnium voce probatum, administrationem, orationi quam maxime deditum desideramus.

5. Magnanimitatem, animique fortitudinem eiusmodi præferat, vt non ita facile de recta sententia moueatur, nec humilitatis, aut mansuetudines specie sua monita, vel iussa negligi permittat.

6. Tandem deformitate membrorum non laboret, sed præstet potius dignitate formæ, & quod præcipuum est, omni virtutum genere ita excellat, vt sit exemplar, & norma, ad quam cæteri se conforment. Verùm, sicut hæc omnia in vno inesse optabile esset, ita saltem contendent Electores, vt eum ad supremam Congregationis dignitatem promoueant, qui ad eam quam proxime accedat.

De munere, & auctoritate Præpositi Generalis.

C A P. IX.

QUONIAM Præposito Generali grauissima, & maximè omnium ardua prouincia imposta est, vt scilicet animas fidei, potestati, prudentiæque suæ committas ad summum perfectionis fastigium pro humana nature imbecillitate, & verbo, & exemplo dirigat, eum nihil habere antiquius par est, quam omnes rationes persequi, quibus existimet ad id, quod maxime velle debet, perueniri facile posse, rerum etiam temporarium cura non posthabita.

2. Quocirca Constitutiones, ac decreta, tum auctoritate, tum exemplo ita vbi que obseruanda curabit, vt hortando, monendo, opportune, importune, pro natura, ingenij, morumque diuersitate, & virtutibus, quibus animorum morbi depellun-

tur, perturbationesque sedantur, inferendis sollicitus non tam de sua, quam de aliorum salute, ante Christi tribunal reddendam esse sibi rationem nunquam non cogitet.

3. Præterea Religionis totius statum, quomodo res in dies se habeant, an discipline regularis tenor vsquam remittatur: an Præpositi, & Rectores suo nauiter fungantur officio: an subditorum necessitatibus animæ, & corporis paterno affectu prospiciant, identidem vt cognoscat, curabit.

4. Itaque primo sui Generalatus anno vniversa Congregationis loca per se ipse obibit, & intuset, quò locorum, ac personarum natura cognita, quæ disponenda sunt, facilius ordinare, atque instruere possit. Quòd si legitimo detentus fuerit impedimento, eam obibit Congregationis partem, quam poterit, reliquam in proximum annum rejiciet, atque interea à Superioribus de natura, genio, & ingenio subditorum curabit edoceri, ipseque in libello, quem apud se seruabit, & secum deferret, notatu digna adnotabit.

5. Quoties autem ad aliquem ex nostris locis Præpositus Generalis visitationis gratia peruenerit, omnes aduentem in Ecclesiam comitentur, ibique *Te Deum laudamus* recitabunt.

6. Excepto visitationis tempore, in eo Congregationis nostræ Collegio, quod sibi in suæ residentie locum delegerit, commorabitur.

7. Quæ in Capitulo Generali, vel Definitorio constituta fuerint, ea curet ad sensum, & voluntatem eorundem Patrum, etiam tempore, modo, & reliquis circumstantijs exequenda.

8. Constitutiones, & Capitulorum Generalium, vel Definitoriorum decreta, priuilegia, concessiones, facultates à Summis Pontificibus Congregationi nostræ impertita in promptu habeat.

9. Cæterum ipsius Præpositi Generalis auctoritas tanta erit, quanta ex iure, & ex priuilegijs, ijs exceptis, quæ Cõstitutionibus nostris, ac Decretis Capituli Generalis aduersantur, conceditur.

10. Nemini Religionis habitu indui, aut ad Nouitiatũ, vel ad professionem admitti, ad sacros Ordines promoueri, nemini Concionatoris, Lectoris, Confessorij, vel Parochi personam sustinere liceat, sine ipsius Præpositi Generalis expressa facultate, quàm tamen ipse poterit Superioribus ipsis, vel alijs, prout expedire animaduernerit, delegare: facultatem verò recipiendi Nouitios ad professionem solis Superioribus Vicario Generali,

Ji, Procuratori Generali, & Visitatoribus, non alijs delegare poterit, quos ea in re suos Vicarios constituet, & declarabit.

11. Munus eiusdem erit Capitulum, aut Definitorium, quoties res exigere videbitur, cum voto Consiliariorum conuocare, & dimittere, & Constitutionem aliquam declarare.

12. Licebit eidem præterea extra Definitorij tempus Congregationis nostræ personas de loco ad locum transmittere.

13. In obitu, vel diuturna absentia Superioris alicuius, aut remotione ab officio alium in illius locum, cum voto Consiliariorum, vel Assistentium, substituere, qui Vicarij nomine insignitus ordinariam Superiores auctoritatem habebit vsque ad Superioris aduentum.

14. Præterea Sacerdotem aliquem sibi à secretis asumere, virum ætate grauem, moribus, probitate, & scribendi peritia ornatum.

15. Cum Visitatoribus, & alijs auctoritatem suam communicare, eandem etiam reuocare, & imminuere, & rursus ad arbitrium augere integrum illi sit, præsertim cum illi contigerit necessarium aliquid iter aggredi, aut ex eorũ Prouincijs abscedere, ita tamen vt quæcunque illi fecerint, si rerum natura id ferat, approbare possit per se, reprobare autem non possit, nisi de Consiliariorum, vel Assistentium consensu, atque iterum omnia quæcunque expedire in Domino iudicauerit, decernere liceat. Cum verò extra Italiam perrexerit, cum omni potestate Vicarius Generalis in Italia remaneat.

16. Demortuo, vel impedito Visitatore, in Visitatoris locum aliquando alium destinare possit, qui Prouisitoris nomen habeat: si verò ob aliquam peculiarem causam mittatur, Commissarij nomine appelletur, & tunc in eam solum causam se ingerat, ob quam missus fuerit.

17. Eiusdem erit negotia grauiora Comitij Generalibus, aut Definitorio non reseruata, de consilio Vicarij Generalis, & vtriusque Consiliarij, vel Assistentium, si res moram non patiatur, transigere.

18. Item pœnas exigere delictis quibuscunque etiam grauissimis debitas, & hanc eandem facultatem Vicario Generali, & Visitatoribus, vel Commissarijs ab ipso nominatis impertiri, & communicare poterit: pœnam tamen corporalem extra nostra claustra subeundam, quæ infamiam irroget, experimus, quam non imponet nisi de consensu Definitorij, si tem-

pus illius commodè poterit expectari, siu secus de Assistentium, & Consiliariorum, aut duorum Vocalium Capituli Generalis proximorum consensu, dummodo ex quinque, quatuor vota concurrant, etiam per literas exprimenda.

19. Eius in potestate sit licentiam dare Capitulis, vel Superioribus, vt ad Sanctam Sedem recurrant pro alienationibus faciendis, censibus imponendis, & sine Præpositi Generalis licentia non audeat Procurator Generalis aliquid huiusmodi attentare.

20. Cum Nouitijs excedentibus quadragessimum ætatis annum vsque ad quinquagesimum, vt recipi possint, eidem liceat dispensare.

21. Quamuis autem in visitatione ipsa pro cuiusq; loci peculiari gubernatione ordinationes, & statuta facere non prohibeatur; à rebus tamen nouis, quantum poterit, abstinebit, & ordinationes istiusmodi cum eius officio expirasse intelligantur.

22. Omnibus insuper, & singulis in nostra Religione professis in virtute sanctæ obedientiæ præcipere, & censuras Ecclesiasticas adhibere ei liceat. vt isque tamen, vt quàm parcissimè vtatur, etiam atque etiam hortamur.

23. Si ad disciplinæ conseruationem interessè iudicauerit, vt sibi casus aliquos, & censuras referuat; id non nisi de Vicarij Generalis, & Consiliariorum consilio præstabit: absolutio nis tamen facultatem ad arbitrium suum cæteris impertire liberum illi sit.

24. Quia interdum contingit, non posse Consiliarios adesse in ea Ciuitate, in qua Præpositus Generalis residet, fas erit eidem sibi duos ex Vocalibus Assistentes eligere, adeo vt si forte locum residentie mutarit, eiusdem arbitrio relinquatur alios eligere Assistentes, qui ibidem, vbi is aderit, commorentur; atque iisdem in rebus, in quibus agitur de iure tertij, præsertim odiosis, decernere, quod æquum fuerit, suo suffragio possint; in cæteris vero solum id consulere, quod prudentia dicitur. Declaramus autem hos neque Officiales esse, neque Assistentiam istiusmodi esse dignitatem.

25. Duos semper secum adhibeat in itinere comites, vel vtrumque Sacerdotem, vel saltem alterum, qui sit illi à secretis, alterum laicum.

26. Eisdem re sacram facienti Sacerdos, & Clericus assistent. Cubi.

Cubiculum vnum, & alterum religiosæ, & communi supellectili instructū habeat, & Laicum professum, qui ei deseruiat.

Communi victu, vestituq; contentus sit: si quid tamen circa victus rationem remittere contigerit, eam adhibebit moderationem, vt laboribus, necessitati, & honori gradus id tribui omnes intelligant.

27. Multum Reuerendi Patris Nostri semper titulo honorabitur a Nostri.

Signillo vtetur duplici: grandiori ad publicas scripturas muniendas; minori, quo priuata literæ obsignentur: in utroque sit incisa effigies Iesu Christi crucem gestantis, cum inscriptione ONVS MEVM LEVE, quod nostræ Congregationis Stemma esse statuimus: in iisdem hæc erunt circumscripta verba, PRÆPOSITVS GENERALIS CLERICORVM REGVLARIVM CONGREGATIONIS SOMASCHÆ, ET DOCTRINÆ CHRISTIANÆ IN GALLIA.

28. Expleto sui Generalatus triennio in proximo Generali Capitulo coram tribus Iudicibus ab eodem Capitulo per vota secreta constitutis, tam impensi, quàm accepti rationem reddere teneatur, cuius exemplum authenticum describatur ex actis Capituli, vt Romam transmitti possit, quoties ab Apostolica sede mandaretur.

De auctoritate, & modo procedendi Congregationis erga Patrem Generalem.

C A P. X.

1. **C**VM Præpositi Generalis auctoritatem, & potestatem Capitulo Generali, & Definitorio subiectam esse statutum sit, æquum est, vt is superiorem sibi potestatem agnoscens, illis acquiescat, & promptè exequatur omnia, quæ à Capitulo Generali, vel à Definitorio pro tempore statuuntur.

2. Vicarius Generalis, & Consiliarij sua in primis charitate, & vigilantia euitare studebunt, ne Præpositus Generalis laboribus nimijs, aut indiscreta vitæ severitate in aduersam aliquam valetudinem incidat.

3. Debebunt præterea Consiliarij, si quid in Præposito Generali, quod ad ipsius personam, vel ad officium spectet, monitione dignum animaduertint, debita cum modestia, & humilitate in Domino ipsum commonere, qui nisi re ipsa resipuerit post vnam, & alteram monitionem, ab ipsis Consiliarijs corripiatur: sin autem in rebus magni momenti, vel propter grauem corporis valetudinem, vel aliam ob causam, seu necessariam, seu voluntariam negligens deprehendatur, & inde graue aliquod Congregationi damnum timeatur, rerum illarum curam Vicario Generali, Consiliarijs id poscentibus, demandare teneatur, vel si ipse id negligat, Definitorium suo tempore id omnino præstet. Constitutiones, quibus ad Capitulum Generale, vel Definitorium aliquid pertinere decernitur, ita intelligendas esse Præpositus Generalis meminerit, vt, quæ contra molitus fuerit, nullius futura sint valoris, ac momenti.

4. Quamquam autem de diuina gratia non ita est desperandum, vt nobis veniat in mentem subuereri, eum futurum esse aliquando Præpositum Generalem, qui crimen aliquod perpetret, quod pœna depositionis Canonico iure puniendum præcipiatur: tamen si iusto Dei iudicio id vnquam accidat, postquam de re planissimè constiterit, ille officio abdicatur, ac pro delicti magnitudine plectatur, seruatis seruandis.

5. Quoniam verò sæpe contingit eum, qui aliorum moderationi præest, multorum distis, & oblocutionibus patere, dabit operam Definitorij Patres, ne obiectorum criminum admittant probationes, nisi efficacissimæ sint.

6. Itaque si ex criminibus, quæ depositione digna sint, Præpositum Generalem (quod Deus auertat) aliquod commisisse contigerit, curabunt ij, quorum ad aures peruenerit, de tota facti serie Vicarium Generalem quamprimum admonere, qui præmissa oratione, re diligenter, & matura consideratione examinata, si ita expedire iudicauerit, Consiliarios aduocabit, quibus rem, vt se habet, exponet.

7. Tum si & ipsi re accuratè discussa, depositioni locum esse censuerint, reliquos Definitorij Patres conuocabunt, & si quis venire quouis nomine recusauerit, proximiores Vocales vsque ad duodenarium numerum substituent.

8. Consiliarij rem ad Definitorium referet (quod ipse Præpositus Generalis non ingrediatur) Ea res præmissis præci-

bus diligentissimè, & accuratissimè examinabitur. Vbi vero satis fuerit res examinata, duæque ex tribus Definitorij partibus ad Præpositum Generalem deponendum confenserint, officio priuatus intelligatur, iuris tamen prius ordine seruato: statimque Vocales, & Superiores omnes publicis literis de Præpositi Generalis depositione commonefiant, & tota illius auctoritas ad Vicarium Generalem, vsque ad Generale Capitulum transferatur, quod proximo Paschate conuocabitur.

9. In casu prædicto Præpositi Generalis locum, & munus in Definitorio tenebit Vicarius Generalis, & in Vicarij locum alter substituetur à Definitorio.

10. Sin crimen, de quo Præpositus Generalis est accusatus, adeo enorme non fuerit, vel non ita bene probatum, vt depositioni sit locus, sed correctioni, aut alicui alij pœnae, rem totam ad Definitorium Paschatis subsequens deferent Vicarius, & Consiliarij; vbi pœna pro culpa qualitate infligatur. Quòd si accusatores, siue testes in probationibus defecerint, grauissima pœna puniantur à Patribus Definitorii, & Præpositi Generalis innocentia publicis literis declaretur.

De munere, & auctoritate Vicarij Generalis

C A P. XI.

VICARIUM Generalem iuxta formam supra Cap. de electione maiorum Officialium præscriptam eligere oportebit, virum ea probitate, & virtute insignem, quam summa officij cum primaria Congregationis administratione, & Præpositi Generalis munere coniunctio postulat.

2. Vicarij officium vltra triennium non prorogetur, * etiam si per aliud triennium Præpositus Generalis confirmetur. Quòd si Præpositus Generalis primò, vel secundo ^{u. 11.} triennij anno è vta migraret, vel alia causa officio cederet, dummodo à die vacationis ad tertiam Dominicam post Pascha sexaginta dierum spatij intercedat, Vicarius Generalis Capitulum in dictam diem Dominicam indicet. Si verò spatium sit breuius, cù voto Consiliariorū, & Assistenti respecti uè

ne protrahet, seruatis, quæ in Capituli Generalis indictione seruanda mandauimus: ita tamen, vt semper prædictum sexaginta dierum spatium interfit, & Capitulum ante vigesimam primam diem Maij omnino inchoetur. Quod si id fieri non possit tunc, in annum sequentem & Vicarij munus prorogatum censetur, & Capituli conuocatio ad consuetum tempus differatur. Sed qui Præpositus Generalis eligitur, is non ad completum triennium, sed ad explendum inceptum triennium eligatur. * *Et si Vicarius ipse, aut aliquis alius ex maioribus Officialibus fortè ad Generalatum promouetur, tunc nouus per electionem substituitur Officialis, qui cum nouo Generali tempus, & munus expleat. Quotiescunque Præpositi Generalis munere Vicarium ipsum Generalem desungi contigerit, simul cum auctoritate suprema honor, reuerentia, & obedientia, quæ totius Congregationis Præsuli debetur, illi ab omnibus vbique exhibeatur, tituloque *Multum Reuer. Patris Nostri*, tum in literis, tum in colloquijs à Nostri prænotetur.*

3. Si ipsum Vicarium Generalem obire, vel alia causa officio cedere eueniret, tunc ex Visitatoribus professione maximus ipso iure, & facto succedet vsque ad proximum Definitorium, in quo duabus suffragiorum partibus consentientibus, nouus creabitur Vicarius: id quod etiam de reliquarum Definitorij dignitatum electione in huiusmodi casibus statutum sit.

4. Si vterque, Præpositus scilicet, & Vicarius Generalis mortem obirent, vel alia causa officio cederent; tunc ex Visitatoribus professione antiquior ipso iure, & facto cum Generalitatis auctoritate, & honore, titulisque, vt diximus de Vicario Generali, succedet, idemque in Capitulo Generali Præsidis officium, & munus exercebit.

5. Iam verò Vicarij Generalis munus erit Capitulo vsque ad Præpositi Generalis creationem, vel confirmationem præstare: si Præpositus Generalis absit, si infirma vtatur valetudine, illius personam gerere, & vicem sustinere cum omni Præpositi Generalis auctoritate.

6. Eiusdem erit Definitorium (si de Præpositi Generali depositione agendum sit) conuocare: proximè post Consiliarios in Capitulo, & Definitorio sententiã dicere: * *visitare lo-*

App.
n.13.

ca à Præposito Generali eidem designat, ac proinde Visitato-

ris omni, & munus obire: si Visitatorum aliquis è viuis ex-
cesserit, aut fuerit impeditus, loca illi subiecta cum ordinaria
Visitatoris potestate misere, nisi aliter Præpositus Generalis
iustis de causis statuerit, denique ea peragere vniuersa, quæ no-
stræ Constitutiones ad cum spectare decernunt, & communi-
care illi voluerit Præpositus Generalis.

Sigillum etiam proprium deferat cum insignibus Religio-
nis, quod sequentia verba circumscripta habebit. VICARIUS
G E N E R A L I S C O N G R E G A T I O N I S S O M A S C H E,
E T D O C T R I N A E C H R I S T I A N A E I N G A L L I A.

De qualitate, & munere Consiliariorum.

C A P. XII.

DVo Consiliarij * ea ratione, quæ supra tradita est, ab vniuerso Capitulo eligentur triennio duraturi: & cum præcipuè optimi Consiliarij virtutes sint probitas, & prudentia, & hæc quidem vsu, illa verò virtutibus, diuina auxiliante gratia, comparetur, id maximè propositum sit Electoribus, vt eos Consiliarios eligant, qui multorum annorum vsu, & experientia Congregationis nostre instituta probè nota habeant, & magnum virtutis specimen ediderint.

2. Fidelitas etiam Consiliarios maximè decet, vt pro veritate omnia constanter dicant, vt quæ in consultationem, & deliberationem venerint, quæque ipsi senserint, secretò tegant, & cum Præpositus Generalis, ipsorum prius audita sententia, aliquid constituerit, illius iudicio humiliter acquiescant. Quamobrem illud in primis, diligenterque cauebunt, ne se aut decretum aliquod approbasse, aut aliter quoquo modo sensisse, extra consultationem præferant: quin potius Superioris consilium tanquam omnibus ratum, probatumque tuebuntur, & commendabunt: si tamen non parui momenti negotium agatur, & re diligenter considerata, suscipi etiam ad Deum præcibus; adhuc à Præpositi Generalis consilio suam viderint sententiam discrepare, Vicarium Generalem adhibebunt, cuius sententia si cum ipsorum voluntate consentiet, ea, quæ decet, modestia Præpositum Generalem admonebunt, vt à proposita sen-

App.
n.14.

sententia discedat: sin minus, se id ad Definitorium suum et in
pore relaturus.

3. Ea verò libertate sententiam dicent, vt tamen chari-
tatis Christianæ memores in suo sensu nimium abundare non
videantur.

4. Consiliariorum munera hæc sunt, Capitulo Generali,
Definitorio, & vbiunque opus fuerit, semper adesse, & tam
Capituli, quàm Definitorij auctoritatem tueri.

5. Præpositum Generalem, si quid ipsum de victu, de cultu,
de Congregationis administratione monendum censuerint,
Deum præ oculis habentes, modeste, ac humiliter commone-
re in officio sibi inuicem præsto esse. Ea denique agent omnia
Consiliarij, quæ ad ipsos spectare Constitutiones decernunt.

6. E duobus Consiliarijs ille sit maior, qui professione sit
antiquior: & si ambo professione fuerint æquales, qui præces-
serit ætate, præcedat etiam loco.

De qualitate, & munere Visitatorum.

C A P. XIII.

Etsi visitandi munus Præpositi Generalis proprium
est, ad diurnam tamen regularis disciplinæ con-
seruationem, & ad totius administrationis omnia
facilius sustinendum, Capitulum Generale præter
Vicarium Generalem, tres viros idoneos, publicæ salutis, &
Constitutionum seruandarum studiosissimos eliget ad trien-
nium ratione, quæ supra præscripta est, quos nullo Præ-
positi, seu Rectoris onere premi, quantum fieri poterit, ex-
optamus.

2. Biduo post accessum ad loca, quæ visitaturi sunt, commu-
ni ventur mensa: chorum frequentabunt: sacrum Missæ my-
sterium quotidie celebrabunt: suoque docebunt exemplo cu-
ram omnem, & cogitationem in eo se defixisse, vt salua, & in-
tegra retineatur in Congregatione disciplina.

3. * Vnaquaque ex Prouincijs, in quas commodè Congrega-
tio nostra diuidi potest, suum habeat Visitatorem, qui loca à
Præposito Generali illi ad visitandum destinata, semel in anno
lustrabit, tempore, & cum socio Sacerdote ab eodem designando.

4. Hic

4. Hic Præpositum Generalem hortamur in Domino, vt
quantum fieri poterit, anno suæ visitationis generalis excepto,
in certo aliquo Collegio domicilium sibi eligat, & Visitatorum
vniquemque suam in propria Prouincia visitationem obire
æquo animo patiatur.

5. Visitatorum auctoritas, etiam extra visitationem hæc
erit, nimirum processus (quos vocant) informatiuos in re-
bus grauioribus conficere, testes examinare, reum consti-
tueri, carceri mancipare, & alia id genus facere, quæ à Consi-
tutionibus decernuntur, vsque ad definitiuam sententiam ex-
clusiue.

6. Omnibus suis subditis in virtute sanctæ obedientiæ ali-
quid præcipere, censuris eisdem ligare, & ab iisdem soluere:
statuta salutaria Constitutionibus, ac decretis Capituli Gene-
ralis, vel Definitorij non aduersantia, prout cuique loco con-
ducere sibi visum in Domino fuerit, condere; rationes accepti,
& expensi exigere, diligenti examine percurrere, & rationum
libris subscribere.

7. Personas intra suam Prouinciam degentes ob necessa-
riam aliquam, vrgentemque causam, quæ moram non patiatur,
ad alium eiusdem Prouinciæ locum destinare.

8. Ea denique omnia agere, quæ Constitutiones passim, vel
Præpositus Generalis illis concesserit.

9. Visitatorem ad loca nostra visitationis gratia aduentan-
tem, statim pulsato tintinnabulo, postquam in Ecclesia de more
pausauerit orauerit, cuncti hilariter, & reuerenter excipient, &
ad benedictionem petendam in cubiculum ipsi religioso appa-
rata instructum conuenient, quos ille ad osculum manus, & re-
ligiosum complexum, amanter, benignèque recipiet. Quod
item faciendum erit, & maiore cum reuerentia, & honore in
aduentu Præpositi Generalis.

10. Visitator cubiculum ingressus, receptisque, ad be-
nedictionem, & ad osculum manus singulis ea in domo
commorantibus, Superiorem rogabit, nunquid sit, quod in
præsens necessarium exposcat remedium, illudque protinus
adhibebit.

11. Cum sibi opportunū visum fuerit, professos omnes con-
uocari iubebit, & dicto Hymno. *Veni Creator spiritus, &c.*

V. Emitte spiritum tuum, & creabuntur.

R. Et renouabis faciem terra.

D

V. Me-

V. *Memento congregationis tue.*

R. *Quoniam possedisti ab initio.*

V. *Domine exaudi orationem meam.*

R. *Et clamor meus ad te veniat.*

V. *Dominus vobiscum.*

R. *Et cum spiritu tuo*

Oremus. Concede nos famulos tuos, quæsumus, Domine Deus, perpetua mentis, & corporis sanitate gaudere, & gloria. In Beata Maria semper Virginis intercessione, à presenti liberari tristitia, & æterna perfrui lætitia. Per Christum Dominum nostrum. Amen.

Deus virtutum, cuius est totum, quod est optimum, insere peccatoribus nostris amorem tui nominis, & præsta in nobis religionis augmentum, ut quæ sunt bona nutrias, ac pietatis studio, quæ sunt nutrita, custodias. Per Christum Dominum nostrum. Amen.

12. Literas commissæ sibi provincie à Collegij Cancellario, si adsit, vel à primo Vocali post Superiorem perlegi iubebit.

13. Tum breui oratione eos ad verum in rebus ad visitationem spectantibus, integrè, sincerèque aperiendum adhortabitur, admonebitque, ne vindictæ studio, aut alterius rei affectuione moti ea dicant, quæ silenda forent, aut contrà quæ dicenda essent, sileant; præterea, quatenus expedire censuerit, huius rei necessitate per præceptum imponet, & docebit, quæ ad fraternam charitatem, & correctionem pertinere Doctores communiter asseuerant, ne fortè zelus sine legis scientia charitatem euertat, aut perturbet. Tum talionis pœnam indicet ijs, qui in probationibus defecerint.

Quòd si ad maiorem ipsorum consolationem aliquid præfente socio exponere voluerint, liberum erit unicuique id facere.

14. Visitationem à rebus sacris inchoabit. Itaque templum ingressus, clausis ianuis, quæ populus ingredi consuevit, videat, qua cura, & diligentia augustissimum Eucharistiæ Sacramentum, oleum infirmorum, aqua baptismalis, & cætera sacramentalia, ac Sanctorum etiam reliquie assèruentur: num Altaria mappis ornata sint mundis, lapideque sacro rite munita: an confessoriorum sedes idoneas habeant crates: an Missarum obligationibus perfectè satisfiat, & demum ea omnia, quæ tum

in templo, tum in sacrario ad diuinum spectant cultum, diligenter scrutabitur.

15. Antequam subditos alloquatur, ab aliquo Patre Vocali Capituli Generalis, si adest, vel ab aliquibus Senioribus rerum omnium tam spiritualium, quàm temporalium, domus, personarumque statum, ac viuendi rationem curabit edoceri, & vt sibi visum fuerit expedire, huiusmodi prænotiones scriptis consignabit, quas tamen, ne in aliorum manus incidant, accuratissimè cauebit.

16. Quibus diligenter expensis, ac de singulorum actionibus, ac studijs breui etiam à Superiore edoctus, indicem personarum iuxta professionis ordinem conscriptum accipiet: tum singulis ad se per certum ministrum accitis, ea beneuolentiæ, charitatisque exhibebit argumenta, vt nemini obmurmurandi, aut malè de se suspicandi ansam præbeat.

17. Hinc prudenter ab vnoquoque seiscitabitur, quomodo corpore, ac viribus valeat, an libenter in illa domo degat, num quid sibi ad victum, vestitumque desit, num quid ad ipsius spirituale solatium, vel institutionem spectans proponere velit: quoniam modo obedientiæ sanctæ, Superioris voluntati promptum seipsum agnoscat, & huiusmodi pleraque.

18. Quod verò ad alios attinet, rogabit, qua ratione Superior erga subditos se se gerat: an rectè ille in omnibus rebus suo fungatur officio, num quid in illo correctione dignum aduerterit: num aliquem susurrionem, vel inobedientem norit: an inter subditos sit concordia: num quis de nimia familiaritate sit suspectus: sintne in eo Collegio aliqui, qui vel à Superiore, vel ab alijs in omnibus rebus plerumque dissentiant: quoniam modo Constitutiones, atque etiam decreta Capituli, Definitorij, aut Præpositi Generalis, & Visitatoris, vel Superioris seruentur: qualis sit omnium in Dei via, timore, ac pietate, atque etiam in literis progressus.

19. Aliquid contra Superiores, vel alios deferenti non facile assentietur Visitator, sed diligenter animaduertet, accuratèque circumstantias omnes perpendet: sin aliquid grauius in alijs præter Superiorem deprehenderit, re cum ipso Superiore, & cum socio Visitationis communicata, quid factò opus sit, deliberabit: quòd si res eiusmodi sit, vt dilationem patiatur, Præpositum Generalem consulat.

20. Absoluta personarum visitatione, singulorum cellas

perlustrabit in id maxime incumbens, vt seruetur communitas, vt habita religioſe paupertatis ratione, nihil cuiquam ſuperſit, aut deficiat, neve ſit in ijs aliquid, quod religioſum virum minus deceat.

21. Communia etiam conclauia, & officinas obibit, & inuiſet; Sacrarij, Bibliotheca, & publice ſupelleſtilis indices diligenter perleget, & comparari quamprimum à Superiore iubebit, quæ, vt communi ſuppleatur indigentia, opus eſſe iudicabit.

22. Poſtremo Superioris cubiculum ſerutabitur: arcam, qua pecunie reconduntur, aperiet, & has coram Superiore, & Procuratore numerabit, libros rationum expoſcet, atque rationes accepti, & expenſi accuratè ſubducet, & examinabit, quibus, prout prudentia, & iuſtitia conſonum videtur, ſuſcribet.

23. Antequam libros Superiori reſtituat, iureiurando Superiorem, & Procuratorem adiget, vt æs alienum, ſi quod domus illa contraxerit, & pecuniam omnem fideliter detegant. Forma iuramenti hæc erit.

Ego N. Collegij, vel Academia, aut domus ſancti N. talis Ciuitatis, vel oppidi Deum teſtor, & Ieſum Chriſtum Crucifixum, quem mihi opto in hora mortis propitium, quod Reuerenda Paternitati tua omnia debita, & credita, & omnem pecuniam huius Collegij, ſive domus, fideliter indicabo. Sic me Deus adiuet, & hæc ſancta Dei Euangelia.

24. Tum Viſitator ſi quid circa bonorum temporalium adminiſtrationem, vel rationum libros admonere Superiorem, & Procuratorem domus operæpretium duxerit, hoc loco admonabit: mox ſcriptam conficiet, in quo ſingillatim exprimentur incerti iuxta, ac certi domus illius annui proventus, & expenſæ: quidquid ſibi annonæ, æris alieni, & pecuniarum reliquerit, item elemoſynæ alicuius momenti intuitu cuiuſpiam ex Noſtris illi domui, vel Eccleſiæ erogate, ſimiliter, & reditus per Superiorem, vel per alium quemcumque nuper acquiſiti. Miſſarum, & annuariarum obligationes: impendia in fabricam, vel in ſupelleſtilem, ſive ſacram, ſive pro noſtrorum vſus, ſi notabilem ſummam atigerint, & ſcriptum huiuſmodi à Superiore, & à Procuratore ſua manu obſignatum, iuratumque ſecum ad Definitorium deferet, cuius interim exemplar ſtatim ad Præpoſitum Generalem mittet.

25. His peractis, atque ijs, de quibus in ipſo Viſitationis actu admonitus fuerit, ſive ad perſonarum ſtatum ſpectent, ſive ad domus adminiſtrationem, accuratè perpenſis, præuia oratione, ac diuino ſacrificio, quid notorium, quid probabile ſibi viſum fuerit, diligentius adnetabit.

26. Si quem in culpas minimè leues (qua de re ipſe viderit) non omnibus tamen notas lapſum fuiſſe deprehenderit, coram Superiore illum arguet, pœnamque pro delicti magnitudine inſtigat. Superiorem vero euſdem culpe reum coram aliquo, prout melius ipſi videbitur, benignè, ſed ſerio corriget.

27. Tandem decretis, ſi quæ erunt faciendæ, cum Superiore illius domus communicatis, Capitulum Collegiale conuocari iubebit, in quo de ſpirituale animæ quaſi renouatione, de religioſæ perfectionis, virtutumque omnium, præſertim charitatis, ac pietatis ſtudio breuem, ſed grauem orationem inſtituet, qua perorata, omnes & ſinguli genibus flexis exteriores culpas confeſtebuntur, & pro culparum grauitate correptionem, & pœnam à Viſitatore impoſitam æquo animo ſuſcipient.

28. Corrigere autem debent Viſitatores culpas omnes, quæ corrigi poliunt, nec eas ad Definitorium deferre, niſi ex earum ſuppreſſione graue aliquod detrimentum Congregationi timeatur, quod idem de præuis propenſionibus ſtatutum ſit.

29. Nouiſſimus omnium Superior domus, quacumque dignitate inſignitus ſit (ſolum enim Præpoſitum, & Vicarium Generale eximimus) reliquis tum ſtantibus, culpas ſuas ad Chriſtiane humilitatis exemplum, & ſolamen conſcientie accuſabit, & vt ſibi pœnitentia irrogetur, ſuppliciter rogabit.

30. Demum Viſitator decreta facta perlegi elata voce, eaque in libro Actorum Collegij ſcribi mandabit, quæ ſuccedentibus Viſitatoribus exhiberi debent.

31. Capitulo dimiſſo Viſitator, quantum in ipſo erit, contendet, vt pacis, tranquillitatisque bonum, familie, quau inuiſit, ita relinquat, vt poſt ipſius diſceſſionem auctum illud mirum in modum omnes intelligant.

32. Quapropter viſitatione abſoluta, per aliquot dies ea in domo poterit commorari, quibus diebus ſubditos benignè alloquetur, atque in Domino conſolabitur.

33. Illud tamen ob oculos ſibi potiſſimum proponet, ne dum ſatis ſubditis facere cupit, eos in religioſe vitæ obſeruatione

negligentiores, aut erga Superiorem minus obsequiosos reddat: quin potius Superioris causam vbique tuebitur, illiusque dicta, & facta omnia aequi, bonique facienda subditis persuadebit.

34. Interim visitationem habitam, in qua vniuscuiusque mores à Superiore illius loci ducto initio, ingenij facultas, habilitasque, & cætera huiusmodi contineantur, duplici in scheda exscribere, & manu propria obsignare teneatur, & harum alteram ad Præpositum Generalem quamprimum poterit, mittat; alteram verò apud se retineat, Definitorio suo tempore producendam.

35. Quamquam autem Visitatorem patris potius, quàm iudicis personam agere, præfertim erga imbecilles, & infirmos volumus: si quem nihilominus inter fratres, aut (quod est grauius) inter Superiores, & subditos dissensionum, ac discordiarum, vel publici scandali autorem deprehenderit, in eum ita grauius animaduertet, vt illius correctio ad continendos in officio cæteros plurimum conducatur.

36. Sumptus in visitatione, moderatè tamen faciendos quia Definitorio præscribentur) loca visitanda suppeditabunt.

Pecunie pro viaticis acceptæ rationem, & quidquid ab impensis itinerum Visitatoribus supererit, Præposito Generali, & illius Consiliarijs reddere fideliter teneantur.

37. Munera nulla à quouis ex Nostrijs, ne post visitationem quidem, liceat Visitatori accipere: nec item quidquam de locis, & personis, quas inuistit, nisi virtutes, & bona alibi enuntiare, aut euulgare.

38. Superiores locorum, vbi residere Visitatores contigerit, humanis cum ipsis agent, concordie omnibus in rebus, & quieti studentes. meminerint etiam in ijs, quæ ad Visitatorum munus attinent, se nihil omnino iuris obtinere.

39. Visitatores autem in primis muneri suo, deinde ijs, quæ ad regularem sui Collegij, seu domus disciplinam referuntur, satisfacturè debebunt, neque vllum interim ius illis in locis, in quibus residebunt, exercere eis liceat, nisi vbi necessitas, vel Superioris consensus id exigat.

40. Eorum vnusquisque sigillum habeat, in quo insculpta sint insignia Religionis, & sequentia verba circumscripta legantur. *VISITATOR CONGREGATIONIS SOMASCHÆ, ET DOCTRINÆ CHRISTIANÆ IN GALLIA.*

App.
n. 16.

De

De munere, & auctoritate Prouincialis Gallie.

C A P. XIV.

Prouincialis Gallia ex duobus, vel tribus à Prouinciali Capitulo nominatis, seu propositis post Visitatores statim, & eadem, vt supra ratione eligetur.

Communis illi cum alijs Visitatoribus erit auctoritas præter eam, qua in literis super Vnionem facta à Summo Pontifice conceditur, vel illi communicabitur à Præposito Generali pro rerum occasione, & varietate, ac locorum distantia.

Notitios vt recipere possit, Collegijs destinatis potestatem faciet: eosdem per se, vel per locorum Superiores ad professionem admittere debebit.

Locum intra Prouinciã pro residentia sua eliget, quem maxime opportunum muneri exercendo iudicauerit.

Capitulo Generali cum vtroque suffragio intererit. Eius officium per triennium durabit.

Si eueniat Prouincialem Gallie diem obire vltimum, eo casu Superior professione senior censetur electus.

Sigillum habeat, cui impressa sit Iesu Christi Crucem gestantis effigies, & circumscripta hæc verba *PROVINCIALIS GALLIÆ CONGREGATIONIS SOMASCHÆ, ET DOCTRINÆ CHRISTIANÆ.*

Capitulum Prouinciale mense Septembri præcedente Capitulum Generale conuocabit, cui præter Prouinciã interesse debet quilibet Superior localis vnã cum Socijs, seu Discretis à Capitulo Conuentuali eiusdem loci, dummodo sex saltem ibi resident, eligendo.

Archiuum commune scripturarum statuatur in domo per Capitulum nominanda, & illius clauis è manibus Superioris nunquam exeant: in singulis etiam domibus Archiuum sit, & scripturæ in eo diligenter asseruentur.

Acta Prouincialis Capituli in librum Cancellarius referat: liber in Archiuo custodiat.

Capitulum Prouinciale Superiores eligere, deponere, eosdem confirmare possit, prout melius è publica re, & commo- do visum fuerit: sed si necessitas, vel utilitas maxima urgeat, hortamur, ne triennium in eodem loco Superioribus prorogetur.

D 4

Su

Super natalium defectu ad dignitates in Prouincia consecretas cum professis, & ad habitum Religionis suscipiendum cum Nouitijs dispensare valeat.

Exemptiones ex praescripto Constitutionum concedere: Decreta pro bono Prouincia regimine condere; personis assignare loca, munera, & officia: locum pro Capitulo Prouinciali proximè congregando determinare.

Duos, aut tres spectata probitatis, & prudentis Patres per vota secreta nominare, nominatos Capitulo Generali praesentare, ut ex ijs vnus ad Prouincialatum eligatur: item Socium vnum eligere, qui simul cum Patre Prouinciali intererit Capitulo Generali cum vtroque suffragio, & reliqua peragere, quae in literis Vnionis continentur.

Munus erit Prouincialis de celebratione futuri Capituli Praepositi Generalem opportunè commonesacere, & de singulis, quae in Capitulo peragentur, quaeque in Prouincia notatu digna occurrerint, ad eum scribere; eundem rebus in arduis, vbi commode poterit, consulere: tandem omni studio contendere, ut etiam in disiunctis Prouincijs vinculo charitatis, & societatis coniuncti sint animi, & ut in domo Domini ambulemus omnes cum consensu.

De qualitatibus, & munere Definitorum.

C A P. XV.

App.
n. 17.

Definitores * quatuor regulariter eligentur ea ratione, quae de ceteris Officialibus praescripta est, ijque non modò experientia, & probitate, sed etiam eruditione, quantum satis erit, exultu, triennio duraturi.

2. Eorum munus erit Capitulo Generali, vel Definitorio, cum commodè poterunt, adesse; si quae ad Capitulum, vel Definitorium reijciantur; si quae inter subditos controuersia, vel aduersus Superiores, vel etiam inter Vocales oriantur, ea omnia, sola facti veritate inspecta, cognoscere, & pro rerum grauitate Praepositi Generalis, Vicarij, & Consiliariorum iudicio definire, vel Definitorio definienda proponere.

3. Eorundem etiam erit oratione, & consultatione praemissis;

sa, quidnam literis ad Capitulum, vel Definitorium missis rescribendum sit, videre: rerum summam cum Praeposito Generali ante conamunicatam, atque ab ipso probatam Cancellario scriptam deferre.

4. Praeterea ijs in locis, vbi suum domicilium habuerint; disciplinae regularis, ceterarumque virtutum praebere studebunt documenta, Superioribus consilio, & ope adesse: ea denique praestare omnia, quae ad ipsos pertinere in Constitutionibus nostris decernitur.

De qualitatibus, & munere Procuratoris Generalis.

C A P. XVI.

TOTIVS Congregationis Procurator à toto Capitulo Generali eligetur is, in quo probitas vitae, morum integritas, in negotijs tractandis prudentia, in omnibus naturalis quaedam ingenij dexteritas reperitur, qui denique eo animo erga Congregationem sit, ut eiusdem negotia magno studio, ac fide procuraturus esse videatur.

2. Ut autem Congregationis negotia diligenti assiduitate tractare valeat, declaramus in ijs, quae ad suum munus pertinent, ipsum non esse Superiori locali subiectum, & esse à communibus obseruantijs immunem.

3. Peculiarem tamen socium Laicum professum notae probitatis, qui loquendi, & tacendi tempus prudenter nouerit, eisdem Superior Collegij, assignet.

4. Tantum autem habebit auctoritatis, quantum à Patribus vniuersis in Generali Capitulo fuerit illi concessum: & procuratoris mandatum publicè in Capitulo Generali à Cancellario legatur, & in librum Actorum Capituli Generalis referatur.

5. In actu Visitationis Visitatoribus & ipse subiectus sit in ijs, quae priuatas ipsius actiones respiciunt, non in ijs, quae spectant ad officium, iisdemque accepti, & expensis reddere rationem teneatur.

6. Quaecunque concessionem, aut Apostolicam litteram pro Congregatione, Collegio, domo, vel priuata aliqua persona impetrande erunt; quaecunque lites nostrae, & quicunque contra-

tractus externi Romana in Curia ineundi ad Procuratorem tantum, præterea ad neminem attingebunt.

7. Quæ verò ad vniuersum Congregationis statum referuntur, aut Constitutiones respiciunt, non aggrediatur, nisi habita nominatim à Capitulo Generali, vel à Definitorio facultate.

8. Nihil præterea aliud, quàm, quæ modò meminimus, nisi approbante, & mandante Præposito Generali, præstabit.

9. Excipimus tamen hic, quæ ad internum conscientie forum, vel ad Indulgentias impetrandas pertinere videntur. In quibus ea prudentia se geret Procurator, vt publicum Congregationis commodum priuatae semper vniuscuiusque vtilitati præferat.

10. Congregationis nostræ professi Urbem adeuntes nulli negotio, nisi de Præpositi Generalis, vel Procuratoris Generalis consensu se immisceant, exceptis ijs, quæ pertinent ad forum internum.

11. Si Præpositus Generalis rem aliquam consultatione dignam arbitrabitur, Procuratoris rogabit sententiam, quæ eam dicet, vel scribet, & rationibus, quibus ad id sententiam adducitur, confirmabit.

12. Omnem Congregationis statum exploratum habeat, & circò, si quid noui in Collegijs, aut alijs locis acciderit, quod ad illius officium spectare possit, à Superioribus illorum locorum statim per literas eidem significandum erit.

13. Bullas authenticas, & instrumenta fundationis, erectionis, & acceptationis quorumcunque locorum Congregationis nostræ apud se habebit.

14. Rebus ijs quàm maximè inuigilet, quas ad publicam Congregationis vtilitatem pertinere animaduertit, & per singulos tabellarios in singulas hebdomadas de rerum, ac negotiorum statu, & euentu Præpositum Generalem commonefaciat.

15. Bullarum, Breuium, scripturarumq; omnium alicuius momenti, quæ in Archiuo asseruantur, indicem conficiet, atq; omnia distinctè, & ordine disponet, ac custodiet.

16. Summam omnium negotiorum, & libellorum supplicum, quæ ad ipsum mittuntur, eorumque progressum, ac exitum in librum referet, diligenterque describet, & an-

nuat, mensem, ac diem notabit, quem suo successori fideliter vt consignet, districtè præcipimus.

17. Bullarum, Motuum propriorum, ac Breuium, quæ in dies à Pontifice Maximo eduntur, exemplaria aliquot emet, & primo quoque tempore ad Præpositum Generalem, & ad Visitatores singula transmittet, quorum deinde transumptum & ipsi Visitatores suæ Prouinciæ Superioribus deferendum curabunt.

18. Ad eos, qui negotia aliqua ipsi commiserint, eorundem negotiorum statum, atque exitum diligenter, & benignè referibet.

19. Summam pecuniarum, quas à Præposito Generali, vel ab alijs Patribus ad res gerendas, & negotia transigenda acceperit, nec non sumptus in ipsis factos, fideliter, ac distinctè (à quibus videlicet singillatim pecunias acceperit, quas in res insumpsit, & cætera huiusmodi) in libellum referet, vt dati, & accepti ratio, eo etiam absente, subduci possit, simulq; cognosci, quantum ex alterutra parte debeat.

20. Caueat, ne pecuniam sibi concreditam, Præpositi Generalis iniussu, in alia quamuis honesta, & vtilia impendat, & præterquam in ea, quorum causa à Præposito Generali, vel ab alio quouis sibi tradita fuerit.

21. In virtute autem Spiritus sancti, ac præcepto sanctæ obedientiæ, sub pœna etiam priuationis officij ipso facto incurrenda, & alijs pœnis à Definitorio irrogandis, Procuratorem Generalem adstringimus, ne literas vllas, aut viuæ vocis oracula sine expresso Capitulij Generalis mandato, etiam eiusdem Congregationis, seu alio quocunque nomine mediatè vel immediatè petat, querat, aut impetret, quibus Congregationis gubernatio varietur, aut alicuius Constitutionis mutatio contingatur, nec huiusmodi literas, aut oracula alicui alij impetrare volenti faueat, neq; vllum præstet consensum: declarantes irritum, quidquid secus fieri contigerit.

22. Eundem præcepto sanctæ obedientiæ, & pœna excommunicationis late sententiæ adstringimus, ne scripturam aliquam, vel processum, seu Bullam, Motum proprium, aut literas Pontificias, seu manu alicuius Cardinalis subscriptas ex Procuratoris Archiuo tollere, & auferre, quocunque prætextu non obstante, audeat: quod si facere ausus fuerit, dicto præcepto, & pœnæ addatur à Patribus Definitorij priuatio vtriusque

que vocis per tempus eorum arbitrio, & iuxta culpæ qualita-
tem constituendum.

23. Si Procuratorem Generalem aliquo casu deficere con-
tingat, ne publica negotia quidquam detrimenti patiantur,
poterit Præpositus Generalis cum consensu Consiliatorum,
vel Assistentium vnum ex Vocalibus in eius locum cum ea
auctoritate, quæ sibi videbitur, subrogare vsque ad proximum
futurum Definitorium, in quo ille confirmabitur cum duabus
partibus suffragiorum, vel alter eligetur.

Sigillo eodem, quo Visitatores, vtetur, verbis sic mutatis.
PROCURATOR GENERALIS CONGREGATIONIS
SOMASCHÆ. ET DOCTRINÆ CHRISTIANÆ IN
GALLIA.

De qualitate, & munere Cancellarij.

C A P. XVII.

CANCELLARIUS à toto Capitulo Generali tra-
dione supra de Officialibus tradita eligetur, qui
triennio expleto alteri locum ceder.

2. Vir erit sermonis parcus, spectatæ fidei, &
in literis scribendis non mediocriter versatus, quique pietate
simul, ac prudentia pro ijs rebus, quæ sibi mandabuntur, ma-
ximè excellat.

3. Cancellarii munus erit, quæ in Capitulo Generali gesta,
ac decreta fuerint, vel quæ à Definitorio statuta, in librum
Actorum Generalis Capituli manu propria accuratè referre,
quibus, cum à Præposito Generali priùs fuerit subscriptum,
suam & ipse subscriptionem apponet.

4. Volumus autem vt acta, & decreta, quæ in Capitulis, &
Definitorijs peragentur, à Cancellario subscripta vim apud
nos habeant publici instrumenti.

5. Idem ex eodem libro Acta ipsa ad Procuratorem Gene-
ralem mittenda exscribet, si illo publico obsignabit, ac Præpo-
siti Generalis subscriptioni suam & ipse adscribet.

6. Literas præterea vndequaque ad Capitulum, seu Defini-
torium missas accipiet, ad Præpositi Generalis, vel Præfidi
nutum leget, & summa rerum capita à Definitoribus, vel Con-
siliarijs,

siliarijs, vt supra, recepta ad easdem rescribet: literas etiam
publicas electionum de more conficet.

7. Quatuor apud se habeat libros, quorum in primo acta
omnia Capituli, ac Definitorii cuiusque distinctè, & ordine
disposita describet; diligenter cauens sub pœna excommuni-
cationis latæ sententiæ, vt ne verbum quidem malitiosè de-
leat, vel addat, aut immutet, nec ipse, nec alius quilibet, quod
sensum inuertat.

In secundo nomina, & cognomina professorum omnium tam
Clericorum, quam Laicorum, diuersa tamen in parte, ordine
professionis seruato, consignabit.

In tertio nomina Vocalium omnium, quo anno, quoque
die adscripti fuerint, perscribet.

In quarto Nouitiorum omnium nomina, & cognomina,
item, quo anno, quo mense, quo die Congregationis habitum
inuerint, adnotabit.

8. Duplicem librum Actorum habeat, vnum asseruandum
in Archiuo S. Maioli Papiæ, alterum apud se cautè custodiend-
um. Et sub pœna grauissimæ culpæ constituta, sub formali
etiam præcepto sanctæ obedientiæ eidem præcipimus, ne li-
brum Acta Capitulum, & Definitoriorum continentem, quem
apud se retinuerit, alijs præterquam Vocalibus ostendeat, aut
ex eo aliquid describere, seu descriptum tradere, vel mittere,
nisi de licentia Præpositi Generalis, aut Visitatoris audeat.

9. Cuius præcepto, ac pœnæ subiucere volumus Præpositum
Collegij S. Maioli, si quod Cancellario præfenti Constitu-
tione prohibemus, attentare ipse præsumperit. Clauis Archi-
ui, quod in Collegio S. Maioli Papiæ asseruatur, penes Præ-
positum eiusdem Collegij sint, neque alicui vnquam confi-
gentur, qui inter Vocales Capituli Generalis adscriptus
non sit.

10. Hic Capitulo Generali celebrando triduo ante præ-
scriptam diem aderit, eique cubiculum cum arca feris bene
munita ad scripturas cautè custodiendas assignabitur.

11. Ea denique omnia præstabit, quæ ipsi passim tribuunt
Constitutiones: quibus omnibus vt planè possit, cumulatè que
satisfacere, Vocalis illi à Præposito Generali socius destina-
bitur.

De ordine, & modo rerum in Capitulo proponendarum.

C A P. XVIII.

1. **E**LECTIONIBVS Maiorum Officialium præsertim ratione, & ordine respectiue absolutis, si quid temporis ad deliberandum supererit, litera ad Capitulum misce publicè legantur, & audita Consiliarios sententia responsiones ad ea, quæ leuioris fuerint momenti, decernantur.

2. Res autem grauiores pridie semper, quàm de ijs agatur, omnino proponantur, vt diei vnius spatium ad deliberandum concedatur.

3. Quicumque igitur aliquid proponere voluerit, Cancellarium extra Comitium adibit, eidem propositiones in Capitulo legendas scriptis consignabit: tum Consiliarios conueniet, & rei præpositæ rationes breui declarabit: ipsi verò Consiliarii benignè, & patienter auscultent, nihil tamen respondeant, nec vtram in partem propendeant, vllò modo significant.

4. Præpositi Generalis, Vicarij, & Consiliarios erit ea, quæ proposita fuerint, diligenter examinare, an nimirum contra commune bonum, ex ijs, quæ ipsi secretò nouerint, aliquid manifestò contineant, atque eo casu propositiones reiicient, & proponenti silentium modestè indicent. Hoc casu excepto, quidquid ab vnoquoque propositum fuerit, audiatur.

5. Hic ordo in rebus proponendis seruabitur. Primo loco agendum erit de ijs, quæ ad disciplinam regularem in Congregatione retinendam, vel restituendam, vel ad Dei gloriam augendam conferre videbuntur: atque adeo, si decreta vlla in celebrato proximè ante Capitulo Generali fuerint constituta, ea primùm proponenda erunt, vt vel comprobentur, vel reprobentur.

6. Secundo, quæ ad animarum salutem pertinent, vt pote si quod graue detrimentum salutis Fratrum in Congregationem irrepserit, si quæ patrata fuerint graua crimina, & sit periculum, ne eorum contagio latius in cæteros peruadat; si qui

à reli-

à religione defecerint, & extra claustra de sua salute nihil prorsus solliciti viuant, & qua ratione reuocari possint, aut eorum saluti possit consuli, & alia id genus.

7. Tertio, quæ ad Ecclesiarum cultum, & ad cæteras res Ecclesiasticas pertinent.

8. Quarto, si quæ loca erunt recipienda, vel, si quæ tanquam proprio instituto minùs consentanea dimittenda.

9. Quinto, bona temporalia, vt, si quæ instrumenta confirmanda, vel confirmanda: si inopiæ alicuius loci subueniendum; si collectæ aliqua ex communi faciendæ, & id genus consimilia.

10. Ratio proponendi erit huiusmodi. Cancellarius propositionem ipsam scripto traditam voce elata, vniuersis attentè audientibus, nihil de suo addendo, vel de scripto detrahendo recitabit. Maior Consiliarius vtriusque partis rationes inter se pugnantes in medium afferet, deinde propriam dicet sententiam, postremò oppositas rationes dissoluet.

Secundo loco alter Consiliarius, quid & ipse ea in re sentiat, & quibus rationibus adducatur, declarabit, & contrariæ sententiæ rationibus, quæ decet, modestia, respondebit.

Tertio loco sententiam dicet eadem seruata ratione Vicarius Generalis, & sic deinceps singuli vsque ad nouissimum seruato professionis ordine.

Nouissimus Præpositus Generalis, cui assentiatur parti, & quibus rationibus, commonstrabit.

11. Si maior Vocalium pars in aliquam consenserit sententiam, ea scriptis extra librum à Cancellario consignata altiori voce ab eodem pronuntiabitur.

Post hæc is, qui suffragijs distribuendis fuerit à Præposito Generali electus, calculos singulos singulis distribuere, & eadisco affirmationis, & negationis notam præferente circumlato, à singulis recipiet, postremò eundem ad Consiliarios deferet, qui calculis palam, & in omnium conspectu numeratis, quid maior pars senserit, publicabunt.

12. Si suffragia æqua concurrerint, iterum ad calculos deueniatur: quod si adhuc æqualia deprehendantur suffragia, Præposito Generali tunc ius sit duplici utendi suffragio, atque hac ratione secretis suffragijs firmata sententia à Cancellario

laro

ratio nulla profus ex parte immutata suo tempore in librum referatur.

13. Quod autem hic de suffragiorum equalitate statutum, idem ad quamlibet rem etiam in Definitorijs, & Capitulis Collegialibus, quibus Præpositus Generalis interest, definiendam obseruabitur.

14. In omni consultatione, siue in Capitulo, siue extra Capitulum, per Præpositum Generalem cum Consiliarijs, siue in Definitorio cum Definitoribus habenda, in qua aliquid definiendum sit virtute Constitutionum, secreta ferantur suffragijs, & quod maior pars consuerit, id definitum intelligatur, & si aliter fuerit in aliquo casu nominatim determinatum, & ceteris omnibus etiam contra sententibus decreto illi subscribatur.

15. Nunquam verò legitima sententia statuta habeantur, etiam si omnes idem sentire videantur, nisi secretis maioris partis suffragijs fuerint confirmata, quod & ad alium quocumque tractatum etiam extra Capitulum Generale habendum extendatur, nisi per verbum *Placet* omnes in eadem sententiam conueniant.

16. Sin propositum negotium difficultatibus sit vsque aduersum, ut cum in vna ex pluribus congregationibus fuerit examinatum, nec dum in eo, quid statuendum sit, satis liquet, quatuor, vel sex ad summum ex ijs, qui Capitulo interfunt, per calculos eligantur, & quod ipsis omnibus, vel maiori ipsorum parti visum fuerit, ab vno ex ipsis ad Præpositi Generalis iussu toti Capitulo Generali promulgetur.

17. Si quis tamen aliter sentiens voluerit prædictorum rationibus contraire, audiat, sed tandem, quod prædicti omnes vel plures senserint tanquam à Domino dictum, & decretum, ab omnibus probetur.

18. Ratio horum quatuor, aut sex eligendorum hæc erit. Præpositus Generalis duodecim Patres nominabit, qui omnium calculis subijciantur ordine professionis: qui omnium primus maiorem suffragiorum partem supra dimidium habuerit, is electus censeatur, & cum senarius numerus expletus fuerit, reliqui prætereantur.

19. Pro negotiorum verò grauitate, vel pro alicuius re plena cognitione habenda, vnum, aut plures Vocales Capitulum eligere poterit, qui vel rem omnino definiant, si e-

dem

dem ita videbitur, vel ad Capitulum definiendam referant.
20. In sententijs dicendis verborum ambages omnes deuitentur: simplex oratio, nec longior, quam par sit, adhibeatur: composito corpore, & detecto capite, non tamen assurgentes, loquantur, neque altiùs vocem intendant, quam loci postulet amplitudo.

21. Vnicuique semel tantum sensum suum proferre liceat, nunquam iterare sermonem: verum si res magni momenti sit, iterum dicere, petita à Patre Generali benedictione, liceat, postquam cæteri omnes suam dixerint sententiam.

22. Sermo, qualis decet religiosum virum, religiosus sit, ac modestus: verbum nullum asperum, aculei nulli, nullus omnino alterius contemptus, ne gestu quidem: vnusquisque, quod verè sentit, libere enuntiet, quo circa nulla cuiusquam ab illo interpelletur oratio.

23. Silentium ita seruetur, vt ne submissa quidem voce longum colloquium concedatur: dum electiones, & scrutinia fiunt, & vota recensentur, mentem ad Deum tollent Patres nostri, & pio affectu pro ipso Capitulo deprecabuntur, vel librum aliquem legent, non tamen horas Canonicas perfoluent.

24. Nemini à Capitulo egredi, aut proprio loco abire liceat iniussu Præpositi Generalis.

De Gradibus Dignitatum, & ordine sedendi.

C A P. XIX.

IN Congregatione nostra præcipua & omnium maxima Dignitas est Præpositi Generalis: secunda Vicarij Generalis: tertia Consiliariorum: quarta Visitatorum: quinta *Provincialis Gallia*: sexta Definitorum: septima Procuratoris Generalis: octaua Cancellarij: nona Superiorum localium, siue Præpositi sint, siue Rectores: nouissima Vicepræpositorum. Præter has nullam aliam volumus in nostra Congregatione existimari, aut appellari Dignitatem.

2. In Capitulo Generali Præpositus Generalis, peractis electionibus, sæper medijs inter Consiliarios fedebit, ante quos mensa erit de more, *maior à dextris, minor à sinistris*: post hunc Cancellarius: Vicarius Generalis in propria sede primus omnium: post illi Vocales omnes, tñ Socij professionis ordine seruato.

E

3. Dum

3. Dum habetur Definitorium, Præpositus Generalis locum habeat, ut supra, Consiliarij itidem: in capite mensæ à dextris Vicarius Generalis, post illum circumstantur reliqui professionis ordine, non dignitatis, seruato: nouissimus sedebit, ut supra, Cancellarius.

4. Tempore, & in loco Capituli, vel Definitorij Vocales & Socij extra locum Comitij Collegialibus omnibus etiam professione antiquioribus præcedant.

5. Extra tempus verò, & locum Capituli, vel Definitorij, sedendi ordo ex professionis, non ex ætatis antiquitate seruandus erit, nisi professione aliqui sint æquales: tunc enim inter ipsos ætate maior præcedere debet.

6. Præpositus Generalis primus omnium vbique sedeat, post illum Vicarius Generalis. Visitatores, & Prouincialis Gallia in sua similiter quilibet Prouincia: in aliena autem post Superiorem loci, & Romæ post Procuratorem Generalem sedebunt: Procurator Generalis proximè post Superiorem Collegij Romæ solum, sed extra Domum omnes præcedat Superiores, non tamen Vicarium Generalem, neque Visitatorem: Prouisitatores durante eorum officio, Visitatores locum occupabunt, & cum suo defuncti fuerint munere, ad propriam sedem reuertentur.

7. In domibus nostris primum locum tenebit Superior, secundum Vice superior, deinceps reliqui * *etiam si in dignitate aliqua sint constituti, ex professionis ordine.*

8. Vbi verò loci regimen penes Rectores est, nisi à Collegiali Capitulo, vel à Definitorio Vicerektor electus fuerit, nisi adsit Vocalis Capituli Generalis, professione maximus, & in sedendo, & in administranda domo Vicerektoris locum, & munus subbeat.

9. Clericus sacris initiatus alios non initiatos, quanquam professione antiquiores, præcedat: sed, cum isti eodem fuerint ordine insigniti, ad debitum sibi professionis locum ascendent.

10. Laici professi post Clericos (quanquam Nouitios) Nouitij supra Hospites, & Aggregatos locum teneant.

Inter Nouitios præcedat, qui primò ad probationem admittus fuerit.

Clericus Nouitius sacris initiatus primus inter Nouitios sedeat, si Sacerdos, vltimus post Sacerdotes professos.

De Definitorio, eiusque munere.

C A P. XX.

CVM ab vno ad aliud Capitulum Generale grauissima negotia accidere soleant, ne Congregatio damnum aliquod patiat, Præpositus Generalis singulis annis intermedijs, Dominica tertia post festum Paschatis Resurrectionis Definitorium cogere debet, quod tredecim votis constabit, nempe Præpositi Generalis, Vicarij Generalis * *vtiusque Consiliarij, trium Visitatorij, quatuor Definitorum, Procuratoris Generalis (si ultra triennium confirmatus non fuerit, quod si fuerit confirmatus, eius loco quintus Definitor iam à Capitulo electus assidebit) & Cancellarij.*

2. Quoties autem aliquis ex predictis deerit, dummodo per literas ad singulos Definitorij Patres missas fuerit & ipse vocatus: Præpositus Generalis, vel eo impedito, is cuius erit Definitorium cogere, & ceteri ex Definitorio predicto, si tamen senarium numerum expleant, cum maiori votorum parte tot Vocales eligent, quot ad præscriptum numerum tredecim explendum deerunt: qui sic electi fuerint, in eo tantum Definitorio auctoritatem habeant, vltimum in confesso locum. Interim autem, si qui ex ijs, qui antea Definitorio erant adscripti, superuenerint, nouissime electi officio cedant.

3. Quòd si ex Definitorio quispiam perpetuo, aut diuturno aliquo impedimento detineatur, Definitorium duabus ex tribus concurrentibus partibus eligat Vocalem alium loco defuncti, aut alias impediti.

4. At verò si Præpositus Generalis, vel infirma detentus corporis valetudine, vel alia legitima causa Definitorio interesse non valuerit, Vicarius Generalis primum locum cum tota illius auctoritate obtinebit, & alter ad predictum numerum explendum ea vice tantum deligeretur, ratione qua supra. Quòd si Vicarium quauis legitima causa impeditum esse contigerit, tota illius potestas id temporis ad Visitatorem seniores trāferatur, quæ Definitorio illo dimisso, statim cessabit.

5. Dominico die, quo inchoabitur, Missa solemnis decantetur à Præposito Generali, vel ab alio ex dignioribus de eius mandato, & in alijs Congregationis nostre locis præ ad

Deum effundantur preces ad Superioris cuiusque arbitrium.

6. Quamuis autem penes Generale Capitulum legitime congregatum summa, & precipua in omnes, atque omnia Congregationis nostre potestas sit, secundaria tamen penes Definitorij Patres erit.

7. Spectabit igitur ad Definitorium Nouitios recipere, etiam illegitimos, sed illos cum duabus votorum partibus: Superiores, & alios quosuis locorum Officiales eligere: officij, vel dignitatis, ad quam quis electus fuerit, renuntiationem iustitiae de causis admittere: poenam grauissimam corporalem extra claustra subeundam, quae infamiam irroget, vel carceris perpetui, siue ad decennium infligere: quae exemptiones, & quibus ultra annum concedendae sint, declarare: personas omnes de loco ad locum pro arbitrio mutare: Collegia, in quibus saluti professi degant, Orphanotrophia, atque etiam Academias, vel Collegia, vbi pueri educandi sunt (non tamen Clericorum Seminaria) dummodo domus ipsae Congregationi perpetuo incorporentur, cum duabus Definitorij partibus recipere: Praepositum Generalem iusta de causa, prout supra, seruatis seruandis deponere: aggregandos recipere, & alia quae ad Constitutionibus illi tribuuntur.

8. Conuocato Definitorio iurabunt Patres de secretò tractandis ijs, quae in Definitorio tractabuntur, cuiuscunque illa sint generis, & primus quidem Praepositus Generalis manu libro Euangeliorum apposita iurabit in haec verba.

Ego N. Praepositus Generalis Congregationis Somaesche, & Doctrinae Christianae in Gallia testem inuoco Deum, quod nihil ex ijs, quae in toto hoc Definitorio peraguntur, quae in alterius prauiudicium vergere possunt, & quae secreta esse Patres decreuerint, tempore ab iisdem praescribendo, cuiquam patefaciam, aut communicabo. Sic me Deus adiuet, & haec sancta Dei Euangelia.

9. Eadem ratione respectiue alij coram Praeposito Generali, & ceteris iurabunt, quod in omnibus Definitorijs, etiam tempore Capituli Generalis habendis fiet.

10. Antequam de rebus in Definitorio tractandis agatur, ipse Praepositus Generalis Definitorio exeat, vt ceteris de ipso libere loqui liceat, & si quid reprehensione dignum deprehensum in eo fuerit, à Vicario Generali corripatur imposita etiam, si ita visum fuerit, poena à Definitorio toto statuenda: & hoc ipsum praestabunt ceteri Definitorij

Patres à Vicario Generali vsque ad nouissimum.

11. Praemisso iuramento, primùm litera: ad Definitorium data perlegentur, & si quae faciliora erunt, statim definiuntur: si quae verò difficiliorem, & longiorem requirant disquisitionem, in sequentem sessionem eorum definitio differatur.

12. Solus autem Praepositus Generalis in Definitorio proponet, nihil omnino de suo addens, nec vtram in partem propendet, indicans: quòd si aliquid relatione dignum à Praeposito Generali fuerit praetermissum, licebit alteri ex Cõsiliarijs, benedictione prius à Praeposito Generali petita, proponere.

13. In dicendis sententijs primus omnium post Cõsiliarios dicit Vicarius Generalis, deinceps reliqui professionis ordine seruat. Deniq; cetera omnia seruabuntur, quae supra cap. de ordine, & ratione rerum in Capitulo proponendarum praescripta sunt, quae omnia, & singula hic tanquam repetita habeantur.

14. Nouitij si qui personaliter aderunt, à duobus ex Definitorio Patribus examinabuntur, qui rem ad totum Definitorium verè & sincerè referent, primique omnium sententiam dicent. Atque hic Patres nostri ab ijs, quae de Nouitijs recipiendis statuta sunt, nulla ex parte discedent.

15. Decretis factis, & à Cancellario descriptis, ad Superiorum electiones Definitorij Patres accedent, & si qui erunt Superiores, accersentur, vt & schedam Cancellario tradant, in qua omnes tam professi, quam non professi, sub ipsorum regimine degentes, locorumque quibus praesunt, necessitates, & quae iisdem profutura iudicauerint, descripta sint: tum creditas, & summam pecuniae, quam reliquerunt in arca Vice Superiori consignatam, & quam secum detulerunt, & apud se seruant, scripto fideliter exhibebunt Definitorij Patribus.

16. Post haec Praepositus Generalis, & Visitatores, si quid erit animaduersione dignum de Superioribus, vel amouendis, vel commutandis, vel promouendis, proferent, nihil suppresset eorum, quae vt dicantur, salutis publicae, etiam cum alicuius certe personae incommodo, vt ille futurum censuerint, nec non locorum necessitates tam temporales, quam spirituales proponet.

17. Ante Superiorum electiones caput primum libri tertij nostrarum Constitutionum prelegatur à Cancellario, & quidquid in illo praescribitur, attente, diligenterque, notetur, & obseruetur.

18. Electio Superiorum ab antiquioribus locis sumet initium, & Scrutatores erunt Praepositus Generalis, Cõsiliarius mi-

nor, & Cancellarius. Emissio iuramento ab omnibus de pro-
bijs, & magis idoneis eligendis, schedam, in qua Vocales
omnes descripti sint, præ manibus singuli habebunt: mox eorū
qui ad Superioritates idonei censentur, diligens à Patribus
siet inquisitio. Interim in paratis schedis illum vnusquisque
scribet, quem nominare voluerit, atque in vna mittet: in scri-
bendis schedis pro Superiorum electione cura diligens adhibe-
atur, ne scriptura ab ipsis etiā Scrutatoribus dignosci possit.

19. Si in primo scrutinio nemo electus reperietur, omnes
nominati calculis subijciantur, & qui maiore suffragiorū par-
tē supra dimidium respectiue obtinuerit, is electus declaratur.

20. Illud verò in Superiorū electionibus obseruetur Patres
vt, qui per triennium Superiores fuerint, à Superioritate eius-
dem loci amoueantur. ** Si vero ultra triennium ob grauem ali-*
quam necessitatem, vel iustam ob causam confirmari expediat,
quod vt raro fiat, valde exoptamus, cum duabus Definitorijs
partibus prorogatio talis decernatur.

21. Illi autem erunt eligendi, ** qui non ambijisse dignita-*
tes, sed ex intimo humilitatis affectu abhorruisse potius exis-
timantur, qui charitate, prudentia, patientia, in rebus agendis
dexteritate, virtutum perfectione, religionis zelo sic inter
alios excellant, vt alijs merito & præesse debeant, & prodesse
possint. Nunquam in Superiorem is assumetur, qui ab emissā
professione sexennium non expleuerit; qui proprijs commo-
dis, non publice vtilitati deseruire soleat; qui bis à Religio-
ne defecerit, vel annum integrum, seu circiter Apostata fuerit,
qui poena grauissima culpæ multatus; qui reus à sanctæ In-
quisitionis Officio iudicatus; qui de infideli bosorum tempo-
ralium administratione, aut dilapidatione conuictus aliquan-
do fuerit, qui secularium hominum, etiam Principum consue-
tudine delectetur, cum præiudicio vel Religionis, vel religio-
se discipline.

22. Nemo, qui ob aduersam valetudinem communes
Chori, vel Triclinij obseruantias vt plurimum subire nequeat,
nisi probitate, prudentia, & rerum experientia defectus illi
compensentur, eligatur in Præpositum, vel Rectorem.

23. Locorum Superioribus electis, si qui Officiales alij, pu-
ta Vicepræpositi, vel Parochi eligendi Definitorio videbuntur,
hic erit eligendi locus: post quorum electiones de cæteris per-
sonis mutandis agatur.

24. Cancellarius libellum habeat, in quo Concionatores,
Confessarij, & Præceptores omnes, ac Clerici tam in sacris
constituti, quam simplices descripti sint.

25. Cauent autem Definitorij Patres, ne supra vires, &
facultates, personarum numero loca onerentur, & nimium fre-
quentes fiant eandem personarum de loco ad locum muta-
tiones. Cæterum iam factas à Definitorio, quantum fieri po-
terit, seruandas curet Præpositus Generalis.

De nouis Domibus recipiendis.

C A P. XXI.

N O V A loca si Capitulo Generali, vel Definitorio
proponuntur, illud in primis animaduertent Pa-
tres præteriti temporis experientia edocti, satius
esse fundatis iam bene providere, quam noua re-
cipere, personarum, quibus nouis locis est subueniendum, ha-
bita ratione. Conuentiones, onera, & qualitates loci, situs vi-
delicet, ædificia, prospectus, vicinia, & huiusmodi diligenter
examinentur, an scilicet in iis aliqua reperiantur, quæ nostris
priuilegijs, & religiose libertati, seu decori aduersentur: an ab
acceptis domibus temporis progressu vlla de causa eici possint
Patres nostri: reddituum temporalium non sola habeatur ratio,
sed profectus in vinea Domini, & animarū salutis potissima.
2. Domus noua, quoad fieri poterit, fundentur in Vibibus
tantum, vel Oppidis insignioribus: vbi fuerit insalubritas aeris
recusentur; honesta adhibita excusatione: quæ ab alijs Con-
gregationis locis valde distant, rarissime recipiantur: vbi pro-
uentus annui certi, vel consuetæ elemosynæ adeo sint tenuēs,
vt duodecim ex Nostris ali non possint, nullo modo. Hæc vt
facilius cognoscantur, priusquam proponatur Capituli, vel
Definitorii Patribus noui loci receptio, duo ex Nostris à Præ-
posito Generali, si commode fieri poterit, ad eum videndum
destinentur: ij Capitulo, vel Definitorio referent à se visa, &
obseruata, ac libro Actuum Capituli Generalis describentur
ab ijs narrata, illorum firmata iuramento. Quæ loca Con-
gregationi detrimento esse cognoscent Patres Definitorii, ab
ijsdem dimittantur, Capituli Generalis accedente consen-
su, si tamen tunc temporis Capitulum celebretur.

3. Noua loca nulli ex Nostri ibi habitaturi adeant, nisi prius literis Apostolicis, ubi opus fuerit, vel scripturis quibuscunque necessarijs expeditis, ac illarum exemplo à Præposito Generali recepto.

4. Orphanorum loca summa animi promptitudine recipiantur, sed cum Protectoribus prudenter agatur.

5. Extra Definitorij, vel Capituli Generalis tempus possit Pater Generalis cum voto Consiliariorum per literas habendo Collegium aliquod, vel Orphanotrophium recipere, si ita expedire iudicabit, pensatis circumstantijs, quæ supra.

De aggregandis ad Religionem.

C A P. XXII.

VARIETATE domorum nostre Congregationis inspecta nõ inutile erit, si quis laicus se obtulerit, qui professioni minime sit idoneus, aptus tamen iudicetur ad seruiendũ, maxime in locis Orphanorũ, illum nostre Congregationi aggregare Hoc à Definitorio, vel cũ consensu Definitorij à Præposito Generali fiet icõ per Notarium scedere, vt scilicet illi in huiusmodi locis alere teneamur, ipse nobiscum perseuerare, duabus additis conditionibus: quarum altera erit, vt si illius crimina, vel mali mores id merebuntur, à Congregatione expelli possit ad iudicium Definitorij: altera, quod si aliquo casu inopinato eueniat, vt in locis Orphanorum à nobis sustentari non possit, in Collegijs nostris huiusmodi Aggregatum alere nullo scedere obligemur, sed ei fauere apud Hospitalium regentes, vt eum in suam recipiant tutelam, vel in alio nostro loco Orphanorum sustentare. Sacerdotes etiam, si ita ad maiorem Dei gloriam, & ad Congregationis commodum expedire videbitur, à solo Definitorio aliquando aggregari poterunt, modo eandem viuendi rationem cum ceteris professis suscipiãt, nec vnquam pecunias apud se retinere sub vilo pretextu presumant, quod etiam aggregatis Laicis vetitum sit.

2. Volumus tandem, vt hac ratione aggregati, qui nobiscũ viuunt, simplicia vota castitatis, paupertatis, & obedientie in manu sui Superioris in ingressu tantum priuatim profiteantur, quorum obligatio duret, quousque nobiscum iuerint.

Finis Libri Primi.

LIBER SECVNDVS.

*MONITA AD INTERIOREM CVLTVM,
& spiritualem profectum pertinentia.*

C A P. I.

SOMASCHENSIS Religionis castra quicumque sumus ingressi, hunc nobis initio finem proposuimus, vt expugnatis vitijs, quibus anima turpiter deformatur, & euitatis peccandi occasionibus, quæ in sæculo plurimæ passim obijciuntur, per virtutum gradus ad perfectionis fastigium conscenderemus. Hunc eundem finem ita necesse est assidue versari nobis ob mentis oculos, vt internum obtutum ab eo nunquam auertamus. Sic enim fiet, vt de eo consequendo mirum in modum solliciti, letis animis amplectamur vniuersa, quæ tanquam solida adiumenta in nostris Constitutionibus proponuntur. Pro interiore igitur animæ cultu sequentia documenta præcipuè subiicimus, quæ qui sui spiritualis progressus amantior fuerit, tanquam præcepta Domini excipiet, & diligenter obseruabit.

1. Cogitemus de terra Ægypti, quæ sæculum est, in terram lacte, & melle manantem, quæ Religio est, nos euocatos à Domino, vt simus gens sancta, populus electus, & dilectus, in cuius medio ipsi iucundum est inhabitare; ac proinde, quidquid illius oculis displicere potest, statim tollendum de medio: amorem amore compensandum, & dummodo Deum diligamus, nihil reliqua omnia esse faciendã.

3. In ijs omnibus, quæ cogitamus, quæ priuatim, quæ publicè dicimus, facimus, etiam si minima sint, Dei gloria, & spi-

& spiritualis vtilitas vel nostra, vel proximi semper spectetur.

4. Sicut nullum est momentum, quo Dei bonitate, & misericordia non perfruamur, ita nullum sit momentum, quo internis oculis eundem presentem non intueamur, tanquam operum, verborum, & cogitationum nostrarum testem, atque inspectorem. Hæc enim laudatissima presentie Dei commentatione nihil ferè efficacius est, ad mala quæque præcauenda, & ad perfectionem attingendam.

5. Molestia quæcumque, & qualiscunque ea fuerit, & vnde-cunque obuenerit, ipsa etiam impedimenta, quibus à spirituali progressu retardari nobis videbimur, peccatis exclusis, pacato animo tanquam è manu Dei parentis optimi suscipiantur, & eidem offerantur coniuncta cum cruciatibus Domini Nostri Iesu Christi ad laudem, & gloriam ipsius.

6. Tepiditas ex animo prorfus, & statim euellenda est, alioquin instar febris heclicæ vniuersum robur, viresque spiritus eneruabit.

7. Cum graues sese nobis obiecerint difficultates, quæ nos à Dei cultu, & à studio perfectionis auertere conentur, cum peccatorum metus, & iusti Iudicis rigor ad diffidentiam nos impulerit, tunc maxima fiducia ad Deum confugiamus, eundemque Patrem, & quidem amantissimum cogitemus, sciamusque non confundi aliquem, qui speret in Deo, imò quod nostrum ad solatium, Diuus Bernardus aiebat, nil omnipotentiam Verbi elatiorem reddere, quam quòd omnipotentes facit eos, qui sperant in eo, vt nimirum omnia quæcumque voluerint, & petierint, consequantur.

8. Quidquid in alijs vel nos ipsi reprehensione dignum iudicauerimus, vel ab alijs reprehendi audierimus, studiose à nobis declinetur: quidquid etiam laudatione dignum animaduertuerimus, id æmulari, & consequi studiosè nitamur.

9. Congregationem nostram loco parentis habeamus, amemus, & vt ea bene audiat ab omnibus, quantum in nobis est, strenuè laboremus: priuati tamen affectus omnino eradiceantur.

10. Consuetudines à seculo in Religionem allate valido conatu, adhibito Superiorum, & Patrum spiritualium adiumento, prorfus euellendæ sunt. Contra verò omni diligentia con-

contendendum, vt nouitius ille seruo, qui nostræ conuersionis initio animum inflammabat, ad seruendum Deo in sanctitate, & iustitia, processu temporis non intesecat.

11. Initio cuiusque mensis virtutem vnã singuli deligent, in qua seipso toto illo mense diligenter exerceant, & singularem pugnam similiter suscipiant aduersus vitium, quod eidem virtuti opponitur. Sanctum vnum ex multis, quibus eo mense occurrerint, forte patronum eligent, cuius ad honorem quotidie Dominicam precationem cum Angelica salutatione recitabunt, precabunturque, vt ad eam virtutem acquirendam, & vitium extirpandum, sua intercessione opem à Deo impetret.

12. Parui qui videntur animorum morbi, & leuissima vitia à nemine negligantur. Nam à parua scintilla magnum saepe exciturat incendium.

13. Parentes, consanguinei, amici, facultates, & id genus alia, quibus renuntiauimus, vt nudi nudum Crucifixum sequeremur, si denuo nostros per affectum inuaserint, & occupauerint animos, Christi aspectu indigni iudicabimur, ac proinde etiam Regno cœlesti.

14. Christi seruo omne solum patria est, imò verius totus mundus exilium est, & sola cœlestis Hierusalem, ad quam aspirat patria. Nulla sit igitur apud nos locorum, vel gentium distinctio: sed vnum Patrem, qui Deus est, vnã Matrem, quæ Religio est, vnã Patriam, quæ Paradisus est, cum habeamus, communi beneuolentia, & charitate omnes, & omnia loca complectamur in Domino, ibique & cum illis libentiùs versari velimus, vbi abnegandæ voluntatis frequentiore, & maiorem nanciscimur occasionem.

15. In tentationibus, quibus variè, atque etiam durè illum exagitari oportet, qui ad Dei seruitutem accessit, declinanda est, & diligenter cauenda imbecillitas animi, & infirmitas, timor iusto maior, vana tristitia, conscientie scrupuli, quibus cordis libertas, & spiritualis profectus præpediri solet: reuocanda verò ad mentem merces amplissima, quæ bonum certamen certantibus promissa est, illeque imitandus, qui proposito sibi gaudio sustinuit crucem. Plurimum proderit, omnia vel Superiori sidenter, vel Patri spirituali indicare, atque aperire, & ex eorum consilio viuere.

16. Aliquid lectionis ex vnico pio libro, donec integrum per-

percurrerint, quotidie nostri memoriae imprimant, & documentum aliquod pro suo interiore profectu inde studebunt haurire.

17. Pax nostra interna ex linguis, iudicijque hominum non pendeat, sed ex testimonio propriae conscientiae, & ex fiducia, quae tam in aduersis, quam in prosperis ponenda nobis in Deo est.

18. Si ex imbecillitate, fragilitateque nostra ad impatentiam, vel ad indignationem ab aliquo ex fratribus irritari nos senserimus, ne pax turbetur, & rixae oriatur, custodienda diligenter lingua est, ne ea proferat, ad quae importuno, & quasi concitato spiritu impellitur, & quae si effutierimus, dixisse postea nos poeniteat, cum mentis serenitas redierit. Meminerimus beatos nos esse, cum pro amore Iesu Christi iniurias patimur, & contumelias.

19. Religioso verè humili nemo in hac vita felicior. Cum enim & seipsum pro nihilo habeat, & terrena omnia; iridet, si irrideatur; gaudet, si conculcetur; si reprehendatur, culpam libenter agnoscit; si offendatur, statim ignoscit. Vniuersisque nostrum igitur Iesu Christi humilitatem, mansuetudinemque imitari studeat, & eligat abiectus esse in domo Dei, vilioribus exercitijs addici, subesse, non praesse; doceri, non docere; & vilis potius, quam humilis haberi: sic enim & tranquilla quiete fruatur in hoc saeculo, & felicissima in futuro.

20. Vnius Dei fauore, & benevolentia contenti, ab hominibus amari, praeterquam à bonis, nunquam affectemus. Neque enim Deo placet, qui placere mortalibus studet.

21. Facile inquieti, suspiciosi, indignabundi erimus; facile etià nostri obliuiscemur, si aliena dicta, & gesta curiosè conquirere voluerimus. Nisi ergo officij necessitas, & charitas nos vrgeat, vel tacendum nobis est, cum de aliorum vitijs agitur, vel sermo prudèter amputandus, & ad meliora transferendus.

22. Temeraria iudicia sedulò vitentur: suspiciones, quae nostris sese importunè ingerunt animis, non facile admittantur, neque continuo putemus nullos ibi bonos esse, vbi multos videmus non rectè viuere. Aliorum peccata doleamus, continuis precibus à Deo deposcimus emendationem, & de nullius peccantis vera conuersione, & poenitentia desperemus.

23. Nostri omnes, & Superiores praesertim, modestiam, religiosamque serenitatem potius, quam nimis austeram gra-

uitatem vultu praesferant, benigni sint omnibus, nemini magna charitatis denegent, nemini inuideant, benefaciant ijs potissimum, à quibus laeduntur, cum iisdem mitius & benignius agant, quam cum alijs.

24. Ut proximum opere, & veritate diligamus, prout debemus, eundemque, ut ex nostro instituto, in obsequium Dei promoueamus, non aspicienda est in homine vilitas exterior, sed animae praecellens nobilitas, & forma, quam ita Dei filius adamauit, ut pro ea & carnem assumpserit, & crucem. Sic enim dolebimus, si eam peccatis, aut vitijs dedecorari; laetabimur, si in via salutis proficere conspexerimus; & illius iuandae omnem auidè occasionem arripimus.

25. Solatia, & oblectamenta in rebus externis querenda non sunt, sed in solo Deo, & rebus diuinis.

26. Ad virtutum perfectionem ille felicis, ac sine dubio facilius perueniet, qui communi mentis orationi tam manè, quam vespere alteram semihoram priuatim adiunget.

27. Cauendum est, ne in internis exercitijs adnitu, plusquam par est, vehementi occupentur mens, & cogitatio; ut capite, ac reliquo corpore sani, & spiritu integri in Dei obsequio persistere possimus.

28. Deus non solum internis studijs, sed etiam externis exercitationibus pro sui amore piè susceptis magnopere delectatur: Quamobrem & Laici, & qui ad ministrandum alijs destinati sunt, suis si nauiter functi fuerint officijs, & gratissimi Deo erunt, & per laboriosas vite praesentis actiones ad supernam quietem ab eo deducuntur.

De Constitutionibus vniuersè.

C A P. II.

I. **Q**UOD primo loco Nostros monitos volumus, illud est, ut sciant, se in Somaschensium familiam, quae Christi militia est, ab ipso vocatos, idcirco fuisse, ut perfecti sint, & integri, in nullo deficientes, ut ait Diuus Iacobus; eum autem deficere, qui in legum, & Constitutionum obseruatione in dies non proficit, & qui

& qui sic deficit, eum non esurire, non scire iustitiam, vt scilicet semper iustior, ac perfectior euadat, prout debet, sed paulatim in humanam carnis libertatem abripi, & abstrahi: omnia illi dura, omnia aspera & amara, quæ à Superioribus iubentur, vel præscribuntur à Constitutionibus, videri; nihil illi dulce, nihil suauis, quod ex Instituto sit Religionis, Quamobrem sciant, seriam Constitutionum obseruationem scalam esse Iacob, qua ad perfectionis altitudinem, hoc est; ad Dei conspectum, vnionemque conscenditur; earundem verò neglectionem præcipitem esse descensum, quo è virtutibus in vitia, è plano, ac stabili loco in prærupta faxa infelicissimè delabimur.

2. Licet ergo nostra Congregatio, vbi primùm à Sanctiss. Pontifice Pio V. in Religionum numerum relata est, Regula D. Augustini ab eodem subiecta sit, peculiaribus tamen legibus, & Constitutionibus ad instituti sui rationem accommodatis, facultate super hoc ab Apostolica Sede obtenta, hæc tenus innixa est, & ex illis in diuino famulatu, non ex aliqua alia regula, ad charitatis amplitudinem, & propositam perfectionis normam dirigi consuevit.

3. Constitutiones verò, quas diuturna tot annorum experientia, tot Patrum in celebratis hucusq; Comitij prudentia, diligentia, sollicitudo edidit, & conscripsit, additis præcibus, ac ieiuniis ad diuinum in re tanta lumen implorandum, in nouissimo anni MDCXXV. Generali Capitulo rursus, quam fieri potuit, diligentissimè, accuratissimèque ad examen reuocata, & Patrum omnium per secreta suffragia approbato consensu, decretum est, vt Apostolicæ firmitatis robore communitè quam primùm imprimerentur, & euulgarentur, ne ab eorum obseruatione quenquam excusaret ignorantio.

4. In primis ergo & si cupimus leges, Constitutionesque nostras à Nostris haberi, tanquam externa adminicula, & incrementa religiose perfectionis, ac proinde eas in omnibus rebus quantumuis minimis ab omnibus sanctè, inuolatèque obseruari: eum tamen optemus Nostros omnes secutos esse, aut certè adiuari, ne in laqueum incidant alicuius peccati, quod ex vi Constitutionis proueniat; declaramus nullas ex nostris Constitutionibus obligationem aliquam ad culpam siue mortalem, siue venialem inducere, nisi vnus ex tribus votis sit illi annexa violatio, vel contemptus accedat, vel præceptum

ptum in virtute sanctæ obedientiæ, vel censura Ecclesiastica, vel aliquid simile, quod sua natura eum, qui legi non obtemperauerit, peccato reddat obnoxium.

5. Ne autem idcirco vigor, seu etiam rigor religiosæ disciplinæ deserueat, qui vbi semel in Religione remittitur, deformari statim eiusdem Religionis decorem, omniumque rerum spiritualium nauseam, ac interitum sequi necesse est; volumus, vt poenarum vsus apud nos, & cum nostris omnino vigeat, ita vt minima etiam delicta nunquam dissimulentur, si in illis vel notetur, vel timeatur disciplinæ neglectus; sed singulis singulæ poenæ respondeant, vt in libro de poenis decernitur.

6. Hic ad euitandum euitanda statuimus, & declaramus, in poenam nullam ante declarationem incurri, quamuis apposita illi essent consueta verba, *sub poena, &c. ipso facto incurrenda*: secus de poena excommunicationis late sententiæ, quæ statim afficiet, & de casibus in iure expressis.

7. Cum omnia legibus comprehendi non possint, si res occurrerit, de qua nostræ Constitutiones nihil decreuerint, agatur tunc ex iuris communis præscriptione, & cum Seniorum consilio, ad rectas conscientiæ, & prudentiæ regulas.

8. Si dubitatio aliqua, vel obscuritas emerferit, quæ interpretationem, aut declarationem postulare videatur, ad Capitulum Generale, vel ad Definitorium res tota deferatur: interium tamen Præpositus Generalis, quid faciendum sit, statuatur, cum consilio Consiliarium, vel Assistentium.

9. Quidquid in vno Generali Capitulo, aut Definitorio fuerit in Domino statutum, curabunt Superiores suo in primis exemplo, vt omnes magna cum humilitate, & auaertate illud amplectantur, & obseruent: sed inter Constitutiones non referatur, nisi ita faciendum per vota secreta subsequentis Capituli Generalis Patres censuerint.

10. Singulis sextis Ferijs Constitutiones publicè legantur inter refectionem, vel singulis diebus vnum caput earum, vna cum decretis, si quæ in Capitulis Generalibus, Definitorijs, aut à Patre Generali emanauerint: quæ decreta statim imprimi mandamus, & ad Superiores locorum mitti, vt ad omnium notitiam deueniant.

11. Laicis capita illa, quæ ad eos spectant, ob illorum la-

tinae linguae imperitiam idiomate vernaculo explicentur. Patre Vice superiore, vel ab alio Sacerdote de Superiori mandato semel in hebdomadam, idque festis diebus, quibus & ad legum obseruationem, & ad spiritualem profectum eodem diligenter, & accuratè vt animentur, volumus, hac in re Superiorum conscientias oneramus.

12. Immunitates à Choro, à triclinio, à communibus & alijs legibus, non passim, nec sine causa vrgenti, & tantum durante, concedantur: & si quae concedendae fuerint, Praepositus Generalis ad annum duntaxat, & non vltra, Visitatores ad quatuor menses, ad breuissimum tempus Superiores, prout suis subditis opus fuerit, dispensare possint: & tam ille, quam isti proximum Definitorium de causa, siue causis factae dispensationis commonefaciant. Perpetuae exemptiones soli Capitulo Generali ex causa referuantur.

13. Nouae Constitutiones nunquam fiant, neque iam factae immutentur, nisi grauis adsit necessitas; sed aliqua alteratione prouideatur, prout in Domino melius visum fuerit.

14. Quod si in nouis faciendis aliquid obrepserit, quod sacris Canonibus, Concilijs, Decretisque Summorum Pontificum aduersetur, nullius sit momenti, nisi ex privilegio nostrae Congregationi concessis robor, & auctoritatem desumpserit.

De Horis Canonicis.

C A P. III.

1. **C**LERICOS nostros, statim atque professionem emisserint, ex eo tempore vbiunque degere illos contigerit, ad horas Canonicas ex Romano Breuiarij praescripto, ritique persoluendas, sanctae obedientiae praeepto, ac proinde poena peccati lethali adstringimus, & obligamus.

2. Laici (non quidem eo praeepto, sed poena per Constitutiones, & Superiores infligenda) si legere nouerint, Officium paruum B. Mariae Virginis, sin secus, pro Matutino orationem Dominicam, & Salutatione Angelicam vicies & quinquies, pro Vesperis decies, pro singulis Horis quinquies recitare teneantur.

Iisdem

Iidem Missae solemni, festis diebus, nisi legitime impediatur, & Vesperis, cum decantantur, semper intersint.

3. In omnibus nostris plenis Collegijs vsque ad praesentem annum fundatis (plena Collegia vocamus ea, in quibus duodecim plerunque resident, quicumque illi sint, siue soli professi, siue cum professis Nouitij, Aggregati, Hospites) & in ijs Ecclesijs, quae a Definitorio ad hoc ipsum nominabuntur, totum diuinum Officium in Choro quotidie reciterent. Matutinum cum Prima circa Auroram absoluantur: Tertia, Sexta, & Nona circa horam prandij. At, vbi Missa sit decantanda, tunc dicetur ad praescriptum rubricarum Missalis. Vesperis iungatur Completorium, nisi sacra lectio sit interponenda. In Quadragesime ieiunijs ante refectionem prandij recitabuntur hore vespertinae; Completorium post horam vigesimam tertiam, & dimidiam.

4. Dies festi Sanctorum Augustini, & Maioli duplici ritu cum octaua apud nos ita solemniter celebrentur, sicut & Patroni Ecclesiae cuiuscumque loci.

5. In festo S. Petri Martyris, qui dies est nostrae Congregationis natalis, totum Officium duplex fiat, & Missa solemniter pro gratiarum actione decantetur: Clerici, & Laici post peccatorum confessionem ad sacram Communionem accedent, & professi omnes coram Superiore, vel proprio Confessario ad formulam in Rituali editam vota obedientiae, paupertatis, & castitatis pio affectu renouabunt. Haec verò votorum renouatio vt quotidie post matutinam mentis orationem à Nostris priuatim fiat, maxime cupimus, & vehementissime eos hortamur, sed in praecipuis solemnitatibus, & praesertim prima die Ianuarij maiori cum pietate, ac caeremonia ab omnibus vt fiat, Superiores sua charitate, suis item cohortationibus consequi nitentur.

6. Singulis Sabbatis post horam vigesimam tertiam hyme, post vigesimam secundam aetate canantur in Choro Litaniae B. Mariae Virginis cum Antiphona *Saluo Regina*, vel alia, qua eo tempore Diuinum Officium ad praescriptum Romano Breuiarij terminari consuevit: idem fiat in vigilijs, & festis diebus eiusdem B. Virginis.

7. Nemo sine venia abierit à Choro, vel ab eo recedet, & omnes adesse curabunt, dum datur vltimū campanulae signum.

Inter psallendum si errorem aliquem commiserit Cle-

F ricus,

ricus, terram ore deosculetur; si Sacerdos, manu.

Offia Chori, si per ea facilis esse poterit secularibus in Chorum aditus, clausa fiat, dum Nestri officia diuina persoluent.

Candela cereæ saltem duæ tam profestis, quàm festis diebus, dum recitantur Horæ diurnæ, ardeant super altari.

Collocationibus, risu, & nutibus mentem dissipatam, & euagantem indicantibus omnes abstineant.

8. In recitandis Horis Canonicis studeant, vt voce continent, ac perpetua, non flexionibus, ac minuritionibus variata psallant omnes: moderata in pronuntiando tarditate vtantur: simul incipiant: simul desinant: medijs in versiculis paululum interquiescant: in extrema versiculorum syllaba ne immorentur. Denique & pietatis affectum expriment ipsi, & eundem in audientibus excitent.

9. Chorum quoties aliquis ingreditur, poplite ad terram vsque flexo, Sanctissimum Eucharistiæ Sacramentum adoret, inde ad Superiorem conuersus debitæ reuerentiæ signum eundem exhibeat: quod & faciendum est, quoties è Choro quingreditur.

Decens corporis habitus vbique retinendus est, sed in Choro præsertim, vbi diuinis adstantes mysterijs supremum omnium Regem alloquimur.

10. In Choro hæc ab omnibus accuratè disciplina seruatur, vt antequam Superior sedeat, sedere nemo audeat: vt simul omnes assurgant, cum dicitur *Gloria Patris*, cum nomen Iesu, seu Mariæ pronuntiatur, caput simul deregant, & incipient, dum cantantur Antiphonæ, omnes, qui stant à lateribus Chori, vel nimium distant à libro, in medium prodeant: si in cantu erretur, nemo errantes corrigat, nisi Superior, vel qui cantui præest: vt leuitatem, multò magis immodestiam sedendo, eundo, stando, genua flectendo vnusquisque deuiter & silentium omnino, & præscriptæ in Romano, & in nostro Rituali ceremoniæ exactè seruentur.

11. Officia, & Missæ Sanctorum, quorum nostris in Ecclesijs insignes Reliquiæ custodiuntur, ritu duplici celebrentur, & debita cum veneratione festis eorum diebus exponantur.

De Missarum celebratione, & Mortuorum exequijs.

C A P. IV.

SA CERDOTES nostri rem sacram quotidie peragant ad Missalis Romani præscriptum, hora, & loco constituendis ab eo, qui huic muneri præerit, ad cuius nutum præsto omnes esse debebunt.

1. Qui aliqua die à celebratione abstinere voluerit ex causa, id opportunè significabit Sacrarij Custodi, & Missam nihilominus audiet: quod vt Clerici, & Laici nostri quotidie faciant, præsentì Constitutione præcipimus.

2. In Missis nouis nullæ fiant oblationes, neque huiusmodi Missæ celebrentur in Ecclesijs alienis sine Præpositi Generalis, vel Visitatoris licentia: in votiujs, & anniuersarijs nemo detraudeatur. Missam nouam nemo celebret, qui in ritibus, & ceremonijs non bene sit instructus, iudicio Superioris.

3. Ritus, & ceremoniæ ex præscripto Missalis, Ceremonialis Romani, & Ritualis nostri accuratè ab omnibus obseruentur. Superiores exemplo sint alijs, & vt subditorum vnusquisque in ipsdè excellat, studiosè curabunt.

4. Quamobrem ex Sacerdotibus aliquem in ceremonijs maximè peritum, & exercitatum constituant, qui Sacerdotes alios, & Clericos instruat diligenter, vitia vel minima notet, ipsque indicet; ab eodem verò doceri nemo erubescat; petere non grauetur, si corrigatur, id æqui, bonique consular.

5. Huius munus erit omni studio & diligentia eniti, ne in solemnibus Missis, Horis Canonicis, Supplicationibus, alijsque functionibus, ips præsertim, quæ Maiori Hebdomada fiunt, ac præcipuis totius anni solemnitatibus confusio, aut error aliquis obrepat, vnde spectantium oculi, & animi offendantur.

6. Sed vt omnia exquisitè, & cum decore peragantur, pridiè quàm Missa solemnjs, vel alia publica functio in Ecclesia celebretur, Superior cum Seniorum consilio schedulam conscribi, eandemque loco consueto iubebit affigi, distinctè continentem munera & officia, quæ vniciquæ ea in solemnitate erunt obeunda.

Cæterum vt in cæremonijs religioſam grauitatem, ita in Eccleſijs, & in functionibus omnibus cuiusmodi cultum, geſtum, inceſſum, in Noſtris deſideramus; vt veros Dei minifros noſmetipſos repræſentemus.

8. In Eccleſijs alienis præcipuè Monialium, aut puellarum (Confefſarijs, & iter agentibus exceptis) celebrare Noſtra non liceat abſque Superioris facultate, quæ ſine vrgenti ratione minimè concedatur.

9. Si quid celebranti Sacerdoti occurrerit, de quo admonendus ſit Clericus, vel alter, qui illi inferuiat, id faciat ſubmiſſa voce, & à charitate admonitio ortum habeat. Legitime tamen ad Superiorem, vel ad Viceſuperiorem, abſente Superiore, ſpectabit errantium correctio.

10. Extra noſtras Eccleſias onera Miſſarum celebrandarum nulla recipiantur.

11. Miſſarum, & diuinorum Officiorum, & aliarum quæcumque obligationes perpetue non accipiuntur, niſi cum expreſſa licentia Præpoſiti Generalis, vel Definitorij in Italia, Pro-*uincialis in Gallia*: acceptarum verò extet tabella in ſingulis Sacra-*rijs*, quæ illas fideliter exprimat, & quotannis à Viſitatore viſitationis tempore recognoſcatur. Iſdem vt ſuo tempore ſatiſſiat, operam dabunt ſedulam Superior, & Aedituus; pecuniæ verò, ſeu bona mobilia pro huiusmodi obligationibus accepta in bonis ſtabilibus fructiferis quamprimum im-*plicantur*.

12. Simul cum Sacerdote ad Miſſam ſe præparante orantibus flexis, qui eidem inferuiant ſunt, Deumque precen-*tur*, vt ſacrificium illud dignè offeratur.

13. Nemo, etiam ſi ſit Superior, non ſibi ſubditis Miſſas dicendas, vel applicandas aſſignet, & nemo ab alio præterquam à proprio Superiore recipiat ſine expreſſo Præpoſiti Generalis, vel Vicarij conſenſu.

14. Curent noſtri Sacerdotes, vt dum diuinam rem faciunt, internæ pietati, & religioni externam coniungant grauitatem, modeſtiam, reuerentiam.

15. Studeant vnus eſſe moris in domo Domini, & voce, pronuntiatione, deuotione, quantum fuerit poterit, conſimili celebrent: quod ſi quis aliqua in re delinquat, & præſertim in feſtinatione nimia, poſtquam bis, aut ter admonitus à Superiore fuerit, nec ſeipſum correxerit, Superior cum voto Se-*nio*.

riorum, & Viſitatoris celebrare illi deinceps non permittat, ſuſpenſioneque durante, vltimum poſt Sacerdotes vbique ſe-*dere* iubeat, & domo non egrediatur, donec emendetur.

16. Sine corona, quæ in capitis vertice geſtari ſolet, neque Sacerdotes, neque Clerici ad altare accedant: Lai-*ci* non niſi mundi, ac decenter tum vultu, tum veſtitu com-*poſiti*.

17. Quoties aliquis ex noſtris Profeſſis obierit, illius Su-*perior* Superiores omnes ſtatim commonefaciet, & in loco vbi deceſſerit, integrum Officium Defunctorum recitetur (quod etiam fiet, ſi Nouitius ſit vel Hoſpes) in cæteris verò locis, ſi Sacerdos fuerit, totum; ſi Clericus, vel Laicus profeſ-*ſus*, vni nocturnum. Poſt recitatum Officium Defunctorum cantabitur Miſſa ſolemnis, & ab vnoquoque Sacerdote tres Miſſæ pro illius anima offerentur; * ſi Nouitius, aut Hoſ-*pes*, vel Aggregatus vnica à ſingulis, vbi is obierit, commo-*rantibus*; alibi verò pro Sacerdote tres Miſſæ, pro Clerico, vel Laico vnica à ſingulis Sacerdotibus dicetur; Clerici; & Laici Officium Defunctorum, vel Roſarium B. Virginis deuotè re-*citabunt*, eademque die ſacra ſe Communionem pro anima de-*functi* reficient.

18. Prima die poſt Commemorationem omnium Defun-*ctorum* non impedita, in omnibus noſtræ Congregationis Eccleſijs anniuerſarium fiat pro noſtris deſunctis fratribus: & ſi id permittant Miſſarum obligationes, quibus ex iuſtitia ſa-*tis*facere debemus, curet Superior, vt præter Miſſam ſolem-*nem* alie etiam Miſſæ priuatae pro iſdem celebrentur.

19. Noſtrorum cadauera, poſtquam religioſa charitate eor-*um* facies, manus, & pedes abluta fuerint, & noſtræ Congre-*gationis* habitu conueſtita: ſi Sacerdotes ſint, ſacris ſuperin-*duantur* veſtibus; ſi Clerici, ſuperpelliceo ſupra veſtem, tum pileo quadrato; ſi Laici, conſueto ipſorum indumento. Eadem decenter teneantur, & ſepeliantur ad præſcriptum noſtri Ri-*tualis*. Dum in cubiculo eſt cadaver, ſolum nunquam relin-*quatur*; neque contumuletur, niſi poſt elapſum vnus diei na-*turalis* curſum, niſi Superiori, & Senioribus iuſta ex cauſa ali-*ter* faciendum videbitur.

20. Qui in Orphanotrophijs deceſſerint, in Orphanorum Eccleſijs, & non alibi ſepeliantur: & ſi Rectorem Orphanotro-*phi* mori contigerit, conſiciatur ſtatim per Vicerectorem coram

Commissio, vel per eundem Commissum, si alius ibi non adsit ex nostris Sacerdos, rerum omnium, librorum, pecuniarum, scripturarum, quæ ad Religionem spectare videbuntur, & totius supellectilis instrumentum cum iuramento subscriptum, quod statim ad Præpositum Generalem mittendum erit, omniaque interim, vel à Vicerectore, vel à Commissio diligenter custodientur.

21. Singulis mensibus pro Religionis nostræ necessitatibus, pro bono illius regimine, pro spirituali profectu, & eiusdem Religionis incremento Missa vnica de Spiritu sancto, additis orationibus B. Mariæ, & pro Prælati, & Congregatione, in vnaquaque ex nostris Ecclesijs celebretur: dicendum verò ad hoc sacrum faciendum constituet Superior, habitatione obligationum, & onerum, quæ suis Sacerdotibus incumbant.

22. Cum duos eodem tempore Sacerdotes in Ecclesia celebrare oportuerit, prouideat sacrarij Præfectus, ne vterque simul Missam incipiat: & ipsi etiam celebrantes ita vocem moderentur, vt vnus alterum non impediatur.

23. Quoties vel negotium aliquod, vel personam Deo commendari Superior iusserit, scheda, quæ id reuocet in memoriam, affigatur eo in loco, vbi Sacerdotes celebraturi orare consueverunt.

24. Externis Sacerdotibus Sacrum facere nostris in Ecclesijs non permittatur, nisi prius explorata Superioris voluntate: & si prorsus ignoti fuerint, videantur eorum literæ patentes.

25. Pro nostris benefactoribus præter quotidianas preces, quæ à singulis Professis & publicè, & priuatim fient, honoratur etiam, vt Sacerdotes in Missis, quandocunque poterunt, alijs orationibus addant Collectam, *Deus qui charitatis*, cæteri non Sacerdotes Coronam Beatæ Mariæ Virginis frequenter recitent.

26. De sepeliendis mortuorum cadaveribus hæc statum volumus. Patres nostri excepto Parocho, & illius socio sumptus neque ad alienas, neque ad nostras Ecclesias deducant.

27. Quod si aliquis de nostra Congregatione optimè meritis in nostris Ecclesijs humari voluerit, tunc Patres nostri albis amiculis induti, Superior, siue Parochus cum pluuiiali cum Cruce, & duobus candelabris ad ianuam Ecclesiæ exp-

statum cadaver eo, quo decet, honore excipient, & funus ex Rituali celebrabunt.

28. Post Missam solemnem Defunctorum è Choro nunquam absolutionem egredientur Patres, nisi præsentè aliquis ex Nostris cadauere, & in die Commemorationis omnium fidelium Defunctorum.

De Ecclesijs, & earum supellectili.

CAP. V.

NOSTRIS in Ecclesijs huiusmodi nitor effulgeat, qui potest esse maximus, omnique studio diuinum cultum, & christianam pietatem promouere, & augere enitantur Superiores. Itaque Sacrosanctum Christi Corpus in omnibus Ecclesijs etiam Orphanorum asseruetur, & octaua quaque die renouetur: id munus alicui Sacerdoti ex subditis à Superiore iniungatur, & clauis diligentissimè custodiantur.

2. Oleum Infirmorum nulli desit ex nostris domibus, & decenter asseruetur.

3. Sanctorum Reliquiæ loco tuto, & decenti collocentur, & conuestiantur, quantum in nobis erit, pretioso ornatu, & clauis loci apud Superiorem asseruentur. Illæ verò non passim, nec omnibus ostendantur: sed si aliquando viro, aut matronæ alicui nobilitate, vel dignitate insigni, cum licentia Superioris, vel Vice superioris, eo absente, deuotionis causa com monstrandæ erunt, id fiat accensis duobus cereis: & qui eas ostendet, superpelliceo induatur, & stola, si fuerit Sacerdos.

4. Præcipimus autem, & inhibemus in virtute sanctæ obedientiæ, & sub pœna excommunicationis latæ sententiæ Præposito Generali reseruatæ, ne quisquam ausit partem aliquam, etiam minimam Reliquiarum quouis prætextu, vel suo, vel alieno vsui desumere, aut subtrahere, siue per se, siue per alium: & eodem præcepto, ac censura teneri declaramus etiam Superiores, qui Reliquias ab alijs desumi, aut subtrahi permiserint.

5. Sacræ vestes, aureæ, tapetes, altarium pallia, candelabra, calices, Reliquiæ, Reliquiarum thecæ, & consimilia quæ ma-

qui aſſignantur, ſine expreſſio per vota ſecreta Capituli Collegialis conſenſu, commodentur nemini extraneo.

6. Hora ſeu tempus Miſſas inchoandi, & eaſdem finiendi prefigatur à Superiore cum Seniorum voto.

7. Amplam habeant Eccleſiæ, ſacrariæque noſtræ, & nobilem quoad eius fieri poterit, ſupellectilem; ad quam comparandam, niſi deſuerit in Superiore voluntas, & animus, ſperamus, Deo adiutore, cuius ad gloriam ea dirigitur, neque vitæ deſuturas: ad conſeruandam eandem Superioris, Viceſuperioris, & omnium, quorum intererit, diligentiam, curamque deſideramus maximam.

8. Corporalibus, & Purificatorijs crux in medio non deſignetur, ſed in angulis. Idem fiet in ſudariolis, quibus ſacriſificantes poſt digitorum ablutionem vtuntur, ne alium in uſum adhibeantur.

9. Calices, & patenæ auro obducantur ſaltem interius, & ex argento conflata fuerint; & ita ſint nitida, vt nullæ in eis maculæ conſpiciantur.

10. Curet Superior, vt omnium altarium, aut ſaltem minorum pallia ſint vniuſmodi; vt mutantur pro temporum, & feſtorum varietate; vt Sacerdotum ſacræ veſtes cum iſdem conueniant.

11. Supellectilium omnium Eccleſiæ, & Sacrarij inde quotannis diligenter renouetur coram Viceſuperiore, & vno ex Senioribus, à quibus, & ab Aedituo ſubſcribatur; duoque ſiant illius exemplaria, quorum vnum apud Superiorem, alterum apud Sacrarij Præſectum conſeruetur.

12. Eorum nomina, quibus & candelæ benediſtæ in die Purificationis B. Mariæ Virginis, & Palmæ ſuo tempore diſtribui ſolent, habeat apud ſe Superior in libro notata, & ſingulis annis coram Viceſuperiore, & Senioribus acceſſito etis, ſi opus fuerit, Aedituo, opportuno tēpore recognoſcatur, & pro occaſione vel mutantur, vel alia iam adſcriptis adiungantur.

13. In ornandis noſtris Eccleſijs nihil vnquam adhibeatur, quod vanitatis, ſeu leuitatis ſpeciem oculis intuentium obijciat. Tabernaculum in interiori parte circumueſtiatur, & exornetur, & clauis illius in aurentur cum hoſculo ſerico. Nichil fiat, nihil curent Noſtri ab externis ſibi commodari, inſcio, & inconfulto Superiore, & quæcunque petentur, cuſtodiantur cautè, alijs non accommodentur, ſtatim reſtituantur.

De Cantu, & eius uſu.

C A P. VI.

IN noſtris Eccleſijs Miſſæ, Officiæ diuina, & preces quæcunque fuerint decantandæ, ex antiquiſſima Eccleſiæ Romanæ conſuetudine, ſtabili ſue firmo, vt vocant, cantu concinantur. Modus canendi vbique vniuſmodi ſit, & cum religioſa grauitate congruens.

2. Leuitas in cantando, quæ vel ex ſuauiſſima uocis, vel ex cantus ſcientia plerumque ſolet obrepere, omnino fugiatur; ſed eadem & uocum conſonantia, & morum concordia ſeruetur ab omnibus.

3. Huiuſmodi cantus uſum, ubi iam inueſtus ſit, non liceat Superioribus ſine Definitorij conſenſu tollere: neque Definitorij illius tollendi poteſtatem, niſi bene cognita cauſa, & per ſecreta ſuffragia comprobata, cuiquam faciat.

4. In omnibus noſtris Collegijs vnus à Superiore conſtituatur (hic autem vel Sacerdos erit, vel ſacris ſaltem initiatus) qui cantandi peritus alios, & præſertim adoleſcentes, ſingulis, ſiue alternis diebus per horam circiter inſtruat: cuius etiam munus erit meditari, & diſponere ea, quæ in Choro publicè canenda erunt, cantum, & Chorum moderari. Ad huius voluntatem, & uocem reliqui omnes propriam voluntatem, & uocem ſiue vlla contentione conformabunt.

5. Nouitij anno probationis eandem cantus ſcientiam, ritus, & cæremonias eccleſiaſticas edoceantur, in iſdemque ad profeſſionem admittendis habeatur ratio illorum docilitatis, & progreſſus his in rebus.

6. Ad Subdiaconatum nemo promoueatur, qui Epistolam; ad Diaconatum, qui Enangelium; ad Sacerdotium, qui Miſſam ſolemni ritu, Romanoque more decantare probè non nouerit, niſi cum illo Præpoſitus Generalis legitima ex cauſa prius diſpenſet.

7. Cum feſtum aliquod occurrerit, præſertim Titularis Eccleſiæ, vel Quadraginta horarum tribus vltimis Bacchanaliorum diebus oratio, quam in omnibus noſtræ Congregationis Eccleſijs laudamus ſolemniſter fieri; vel noua Miſſa,

vel Indulgentia visitantibus Ecclesiam concessa, seu aliquid simile; tunc permittitur vsus illius cantus, qui Musicus, siue figuratus nominatur, quem etiam ad relaxandos animos a recreationis tempore, Nostri non interdiciamus, modò tamen priuatim intra claustra, & moderatè adhibeatur, modò tantis prorsus ijs cantionibus, quæ lasciuum aliquid, siue impudicum continent.

8. Organa in proprijs duntaxat Ecclesijs pulsare Nostri permittimus, modò tamen à secularibus non videantur: & Monochordorum vsus, seu clauicybalorum priuatim in cubiculo conceditur ijs, à quibus pulsanda in templo sunt Organa. Alia quæuis musica instrumenta & publicè, & priuatim Nostri interdicta sint.

9. Harmonicum cantum in alienis Ecclesijs Nostri non exerceant, neque integrum sit Superioribus super hac Constitutione cum aliquo dispensare.

De Oratione mentali.

C A P. VII.

MENTALIS Oratio nullo modo prætermittatur, cum teste D. Io. Chrysolomo lib. 1. de orando Deum, impossibile sit sine illius præsidio cum virtute vitam degere, & egregiè doctum in animo quidquam possidere. Illud certissimum est, neminem à Religione ad sæculum, sæculique mores deflexisse, qui prius orationis studium per neglectum non deseruerit, neminem è contra in Religione virtutibus fuisse conspicuum, neminem miraculis, & vitæ sanctimonia illustrem, qui in orationis, & meditationis studio seipsum die, nocteque non exercuerit.

1. Quotidie igitur bis à Nostri omnibus orationi incumbatur, mane post Primam in Choro, vesperti tam hyeme, quam æstate post Salutationis Angelicæ signum.

3. Ad vtramque etiam Laici aderunt, & hac in re Superiorum conscientias oneramus. Vtraque ad semihoram protrahatur.

4. Si designatum tempus vespertinum ob aliquod impedimen-

dimentum minus opportunum alicubi fuerit, aliud à Præposito Generali admonito de impedimento constituitur. Post orationem Litanie dicantur, vt in Rituali.

5. In omnibus nostris Collegijs, Academijs, Orphanotrophijs omnes Nostri, nisi quem morbus excuset, ad orandum in Ecclesiam, Chorum, vel Oratorium pro locorum commoditate, præscripto tempore conuenient. Horologium arenarium vbique adhibeatur, & eo ponatur loco, vbi facillè videri possit à Superiore; sed illius cura alicui ex Sacerdotibus, seu etiam Clericis demandetur, qui semihora elapsa Superioriorem admonet, dicendo, *Benedicite Pater*.

6. Orationi præmittatur breuis lectio ex aliquo Meditationum libro ad Superioris iudicium.

7. Interim dum oratur, nemo Horas Canonicas, vel alias preces recitet, ne à meditatione distrahantur alij, & ipsemet, qui vocaliter orat, mentaliter orare desuescat. Nemo obstrepat despuendo, excreando, vel aliquid simile faciendo, quod orantibus alijs esse possit impedimento.

8. At ne intus quidem feruor, siue affectus ijs, qui in oratione sepe excitantur, per suspiria, per motiones corporis, per claram inuocationem nominis Iesu Christi, vel Mariæ Virginis, seu alia ratione, audientibus alijs, exprimi sunt; sed, vbi opus sit, violenta contentione comprimendi.

9. Inuigilet Superior, ne quouis prætextu quispiam ab sit à communi oratione, & ex ijs, qui adsunt, nemo recedat, nisi graui compulsus necessitate, petita prius benedictione.

10. Frequenter Superior de hac re priuatim cum singulis, publicè cum omnibus sermonem instituet, orationis utilitatem, necessitatemque explicabit: idem per domesticos Confessarios, per seniores, per Magistros Nouitiorum, & Professorum priuatis in colloquijs faciendum sedulo curabit, in expertos erudiri iubebit, & ipsemet ad se benignè vocatos instruet, de singulorum progressu sollicitum se mirum in modum exhibebit.

11. Nostri etiam omnes diligenter studeant, quæ pijs de oratione tractatibus legendis, quæ sermone cum versatis hac in re hominibus habendo, & orandi peritiam comparare, & eandem nauiter exercere: fieri enim non potest, vt qui

fecundissimo virtutum studio deditus est, feliciter in ijs non proficiat.

12. Superiores grauer in eum animaduertent, quicquid que is fuerit, qui orandi assiduitatem, vel sensum, & appetitionum coercendarum studium, quam mortificationum dicimus, siue alia pietatis exercitia, etiam per iocum, vel ridiculis, vel secularibus nominibus alteri expricare ausus fuerit, interdicia etiam illi, si ita videbitur, aliorum consuetudine.

13. Vesperi, antequam Nostri cubitum discedant, diligenter conscientiam discutient suam, & quo modo diem illum pertransierint, sedulo perquirent.

De peccatorum expiatione, & sacra Communione.

C A P. VIII.

SACERDOTES, qui quotidie sunt celebraturi, & quos sanctos esse decet, vt sancta sancte adiuuant, saltem semel in hebdomada, precipue diebus festiuis, peccata confiteantur, timeantque, ne, si culpas leuiores paruifaciant, grauioribus se ipsos facile iniquent. Clerici ad sacram Communionem, nisi praemissa peccatorum confessione, accedere non audeant: proprii tamen Confessarij iudicio se ipsum vnusquisque subijciat.

1. Subditorum confessiones non excipient Superiores, nisi rogati, sed duos, aut tres, & pro numero subditorum etiam plures confessarios designabunt ex discretioribus, & senioribus, qui quidem suis in cubiculis Sacerdotum solummodo, non aliorum confessiones absque Superioris licentia, auscultare possint. Nemo alijs, quam designatis a Superiore; Superior vero Confessarijs alterius instituti peccata sua confiteri non possit: aliter confessio fit irrita. *

3. Sicubi contigerit, vt ex Nobis aliquis regendis Orphanis, vel alibi ab obedientia deputatus solus commoretur, aut cum vno tantum Sacerdote, ij non ad suam voluntatem, sed cum obedientia Praeposti Generalis, vel Visitationis Confessarium eligent.

4. Quotannis in Quadragesima generalem totius anni

confessionem, praemissa oratione, & diligenti examine, Nostri omnes vt faciant, magnopere cupimus, & Superiores suis exhortationibus suadebunt.

5. Quod ad sacram Communionem attinet, Clerici, & Laici nostri, praeterquam quod quotidie sanctissimo Missae sacrificio adstantes spirituali Communione ex sacri Concilij Tridentini praescripto seipsos reficiunt; singulis etiam Dominicis diebus, & festis, & in die S. Petri Martyris, item feria quinta in Coena Domini, Feria secunda post tertiam Dominicam Resurrectionis, vel post eam, qua inchoatum fuerit Capitulum Generale, die octaua Februarij, & frequentius in Quadragesima, & in Aduentu communicabunt. Qui Sacris initiati fuerint, vt altiorem gradum obtinent, & proximiorum Sacerdotio, ita ad Sacramentum hoc saepius accedent.

6. Clerici; Laici que omnes simul, quoad fieri poterit, Sacratissimum sumant Christi Corpus e manu Superioris, seu Vice Superioris, vel ipsorum Magistri ad Superioris arbitrium.

7. E Choro Communionis gratia cum egredientur, exteriorum reuerentiam cum interiore coniungant. Exterior in membrorum compositione, in oculo rum depressione, in modestia, in grauitate, in deserendis iunctis ante pectus manibus, in genibus ad terram vsque flectendis; statim atque ad Altare maximum omnes accesserint, quod regulariter pro Nostrorum Communione deputamus: interior vero in religionis, humilitatis, fidei, spei, charitatis, & reliquarum virtutum exercitationibus posita est.

8. Clerici superpellicum induant; Laici pallium, quoties Augustissimo hoc cibo refici debebunt.

9. Post sacram refectionem per semihoram, vel circiter omnes in Choro remanebunt, ad gratias Deo pro accepto munere agendas: ex Clericis professione maximus, vel alius a Superiore, seu Magistro designandus horologium vertet, & semihora elapsa signum dabit reliquis, qui simul terram exosculati consurgunt, & nisi recitanda fuerint Horae diurnae, ad propria cubicula silentio proficiunt.

10. Feria quinta Maioris Hebdomadae nemo Sacerdotum Sacram faciat, & omnes e manu Superioris, vel alterius solemniter celebrantis Eucharistiam suscipient, iuxta consuetudinem vniuersalis Ecclesiae. In die autem Sabbati sancti

excepta

excepta solemnī Missa, vnusquisque à celebratione omnino abstineat.

De obedientia, & reuerentia erga Superiores, & Seniores.

C A P. I X.

1. **N**EMINEM ad perfectionis fastigium expectatū, velociusque vero obediēte currere Nostri pro certo habeant. Quamobrem ita vnusquisque ad obediendum paratus, vt in statim exequendis, quæ à Capitulo Generali, vel à Definitorio, siue à Præposito Generali, aut Superioribus factæ fuerint, nec corpori tarditas, quod monebat D. Bernardus nec cordi tepida resistat voluntas.

2. Veri obediētis, eius nimirum, qui Iesu Christi vestigijs securus insistit; boni sint æmulatores Patres, & Fratres nostri. Is verò non expressam solum, sed tacitam etiam Superioris voluntatem, quoties eam præsumere potest, exequendo præuenire contendit, & non, qualis sit Superior, se quem representet, cogitans, totus ab illius voluntate pendet.

3. Qui vel inuitus, vel obmurmurans, vel metu perterritus obedit; is indignus est eo, quem gerit, habitu, indigna aeterna felicitate, in quam dator hilaris, non durus, non contentiosus legis executor ingreditur.

4. Qui ab obediētia in aliquo Officio, aut ministerio constituetur, ad quod præstandum existimet sibi eruditum, nem, vel prudentiam, vel auctoritatem, vel animi fortitudinem deesse, postquam animi sui sensum Superioribus humiliter aperuerit, animum exinde non abiciat, sed obediētiæ tanquam celesti auxilio innixus, rem aggrediatur, & speret in Deo, quia ipse faciet.

5. Cauebunt subditi, ne studium perfectionis, & zelus regularis instituti conseruandi, rigiditatem & seueritatem Superiore compellent. Nolint proprio detrimento indigentiorē sibi eum reddere. Quicquid ipsis negatur, quicquid contra voluntatem iniungitur, expedire id diuinæ gratiæ,

riæ, & suæ perfectioni arbitrentur.

6. Si quid à Superiore petendum sit, id Nostri precibus importunis, vel alia minus religiosa ratione ne extorqueant, sed cum humilitate, & proprii iudicij abdicatione petant.

7. Frequentes locorum mutationes horreant Nostri, vt quæ inquietum animum, & propria voluntatis affectum, effectumque nimis apertè indicant.

8. Locum peculiarem sollicita cupiditate & postulatione querere, vel munus ambire fas sit nemini. Qui sic quaesierit, aut ambierit, nunquam obtineat: sed neque locum, aut munus assignatum ab obediētia pertinaciter recusare quicquam audeat.

9. Ad communes actiones Chori, Capituli, Tricliij, & alias, quæ per signa campanulæ indicuntur, tanquam ad vocem Domini vocantis, nulla interiecta mora, omnes & primi omnium Superiores accurrant.

10. Negotium aliquod aggredi, vel promouere, seu curam quamlibet suscipere, etiam pietatis prætextu, vt litis componendæ, pacis conciliandæ, defensionis viduarum, vel pupillorum procurandæ, matrimonij stabiliendi & aliarum rerum, nemini liceat, nisi re prius cum Superiore communicata, & de illius licentia: rebus autem secularium vt perquam rarò sese Nostri immisceant, præsentī constitutione decernimus.

11. Nemo sub pœna suspensionis, & alijs pœnis arbitrio Præpositi Generalis infligendis, energumēnos adiurare, super homines beneficij insectos sacras preces legere audeat sine facultate à Præposito Generali in scriptis obtenta.

12. Nemo literas commendatitias sibi, aut alijs emendicet, vt obediētiæ reluctetur, vel, vt illam impediatur, & remouetur.

13. Nihil vile putemus, nullum officium abiectum, nihil ab honore nostro alienum, quod nobis per obediētiā Deus iniungat, sed nobiscum reputemus, eum in oculis diuinæ maiestatis illustriorem esse, qui omnium sit humillimus, & sui ipsius contemptum rebus in omnibus querat.

14. Excusationes languentium virum, infalubritatis aeris, & huiusmodi, quæ interdum afferuntur, non admittantur, nisi ipsemet Superior medicum prius allocutus, loci mutationem alicui necessariam esse, suis ad Patrem Generalem,

ralem, vel ad Visitatorem literis affirmet.

15. Superiorem Patrem esse subditi existiment, & eadem fiducia rebus in omnibus ad ipsum, qua filij ad genitorem accedant.

16. Aliquem ex Nostriis, siue subditum, siue Superiorem iudicium vocare, aut accusare coram alio, quam nostris Superioribus culpa sit grauissima, & poena pariter grauissima inuolanda.

17. Eorum consilia, qui Congregationem administrant, ceteri nolint curiosè perferutari, multò minùs improbare subditos tamen hortamur; vt si quid ipsis occurrerit, quòd vel publico Congregationis, vel priuato alicuius domus, seu etiam personæ commodo prodesse posse videatur, rem ad Præpositum Generalem, vel ad Visitatorem, seu etiam ad proprium Superiorem referant: sed quicquid ab ijs postea decretum fuerit, & ipsi statim tanquam prudenter factum collaudent.

18. Quæ in Capitulis Generalibus, vel Definitorijs statuenda erunt, nemo audientibus alijs quasi diuinando aut deat coniectare, nemo per iocum exponere, nemo talia exponentem audire; quæ verò iam definita fuerint, si quis ea perire ausus fuerit, seuerè puniatur.

19. Clerici primæ, & secundæ probationis, Laicique iuniores, si à suo Superiore ob culpam aliquam reprehendantur, vel corrigantur, humiliter statim genua flectant, iungant manus ante pectus, & demisso capite patienter auscultent; alij omnes correptionem libenter admittant. Obloqui, vel respondere Superiori corripienti, atque etiam corrigenti, aut deat nemo, sed Deum corripientem, & corrigentem in Superiore reuereatur, sicque cum precatione veniæ culpam vnusquisque agnoscat, & emendationem, Domino adiuuante, promittat.

20. Superiorem qualemcumque Deus dederit, reuerentia, & honore maximo, vt eum, qui Dei locum tenet, & per quem diuina nobis voluntas innotescit, prosequantur omnes, in primis, qui ætate, auctoritate, doctrina, & ingenio alijs præstant.

21. Qui animo sunt erga Superiorem minùs compositi, curiosiores defectuum Superioris inuestigatores, qui eiusdem imperata, facta, & dicta prauum in sensum detorquere solent,

lent, illumque in contemptum inducere, si qui vnquam reuerentur, à reliquis omnibus tanquam animarum, & Religionis pestes euitentur; nullis in Congregatione honoribus decorentur, nisi diuturna experientia emendati cognoscantur; & post vnã, aut alteram admonitionem, vel correctionem à Visitatore, aut à Definitorio pœnis reprimantur, quæ alijs exemplo sint, & documento.

22. Cauent diligenter Nostri, ne cum familiariter inuicem colloquantur, vel in ipsa etiam nominis alicuius ex Patribus, aut ex Fratribus appellatione quidquam irreuerenter, scurriliter, contemptim, nedum inhonestè dictum, aut factum ipsis excidat: cauent, ne dicacitate, iocis, aut dicerijs aliquem ita exagitent, vt prouocent ad indignationem, sed inter ipsos religiosa semper intercedant colloquia, consuetudo, & mores.

23. Cum Præpositum Generalem nominare contigerit, M. R. P. titulus præmittetur; quicumque eundem adierit, genuflexo cum reuerebitur; tum humiliter explicabit animi sui sensum, sed nunquam caput operiet, nisi ab eodem facta fuerit illi facultas: subditi cum Superiorem, vel Vocalem Capituli Generalis alloquantur, & nominare voluerit, *Paternitatem vestram* dicent.

24. Inter loquendum, & etiam scribendum Sacerdotum nominibus *Pater*, aut *Pater Don* præponatur, seu titulus *Reuerentia vestra*; Clericorum, qui Sacris initiati fuerint, *Don*; simplicium Clericorum, *Frater*; Laicorum etiam, habita ratione meritorum & ætatis, idem titulus *Fratri* præponi potest, sed *Parris* nunquam, & nemini.

25. Reuerentia, charitas, & cura erga ætate seniores talis sit in vnoquoque nostrum, qualem decet esse filiorum in Parentes optimos.

26. Ijs, qui Præpositi Generalis, Vicarij item Generalis, potestate abierint, honor præcipuus cum exteriori obseruantia, vt Patribus de Congregatione benemeritis, deferatur ab omnibus, & præsertim à iunioribus.

27. Honore inuicem seiplos Nostri præueniant, sed cum religiosa simplicitate coniuncto, non affectato: & omnino illud obseruandum, vt in persona dignitas, & gradus honoratur, isque honor cuique exhibeatur, quem virtutes, grauis ætas, & merita postulant.

28. Si quis consultò, ac deliberatè, multò magis si consultato ad iracundiam animo alium ex fratribus alloqui, vel salutare noluerit, statim per Superiorem moneatur, vt omni deposita indignatione, communia signa charitatis, & beneuolentiæ loquendo, salutando illi exhibeat. Quòd si admonitio intra vnus diei naturalis spatium id non præstiterit, græua pœna puniatur.

29. Qui alijs aliquando dignitate qualibet præfuerunt, postmodum subditi cum iisdem versentur, taciturnitatis, teuerentiæ, obedientiæ reliquis sint exemplo.

30. Extraneos quoscunque de rebus ad nostram Congregationem spectantibus quomodocunque scripto, vel ore, petisse, vel per alios consulere, non habita à Superiore licentia, omnino vetamus.

31. Quicumque à Præposito Generali cum voto Confiliariorum, & debitis præmissis admonitionibus, contumaces & obedientia declarabuntur, ij sententiæ excommunicationis ipso facto subiecti existant, & pœnam luant culpæ grauissimæ.

De Castitate.

C A P. X.

CASTITATIS amantissimos esse decet religiosos viros, cum ex D. Gregorij sententia, non sit opus bonæ sine castitate, quæ vt intemperata seruetur, externæ sensuum custodiæ assidue inuigilandum est, & oculi præsertim custodiendi, occasiones etiam minimæ illius labefactandæ diligentissimè sunt à Nostris curandæ, atque, vt euitentur, curam omnem, & vigilantiam Superiores adhibebunt.

2. Mulierum familiaritates, etiam prætextu Confessionum, instructionum spiritualium, ægritudinis, vel coniunctionis sanguinis, maxime suspectæ sunt, & omnino tollantur. Adolescentes in cubacula intromitti non permittet Superior, & qui hæc in re etiam leniter deliquerit, grauior puniatur. Confessarijs, Adituo, illiusque socio exceptis, aliorum nemo mulières in Ecclesijs alloquetur, nisi consanguineas. Omnia demum

demum cautè euitentur, & quæ mala sunt, & quæ videntur in se retinere speciem mali.

3. Nouerint Nostrî, nullum esse vitium, quod in homine religioso ipsi etiam seculares magis execrentur, quàm inconuenientiam.

4. Non solum peccantes contra votum castitatis (vt verò nemo vnquam peccet optamè quàm maximè) puniri seuerè mandamus, sed etiam, suspecti hac in re qui fuerint, si paternè priùs, priuatimque à Superiore correpti non respuerint, obedientiæ præcepto coram duobus ex Senioribus iisdem imposito, alijsque pœnis propositis ad omnem tollendam suspitionem constringi volumus. Quòd si adhuc vigere suspitionem Superior animaduertit, tunc suspecti, loco mouendi erunt, & denunciatis antea pœnis, aut etiam grauioribus arbitrio Præpositi Generalis, vel Visitatoris afficiendi, ac, si per gratiam, & validitatem licuerit, pedites eò mittentur, quò fuerint ab obedientia ad residendum destinati. Suspiciones verò iudicentur à Superiore cum Seniorum consilio.

5. In Superiores autem, & in Vocales Capituli Generalis, quorum exemplum facile abit ad alios, seuerius semper animaduertent Præpositus Generalis, & Visitatores, si fortè (quod auertat Deus) ipsi se impuritatis labe, aut graui suspitione contaminauerint.

6. Ijs omnibus, qui nostra consuetudine vtuntur, & delectantur, eiusmodi præbeamus puritatis indicium, vt in carne nos extra carnem viuere per Dei gratiam cognoscant, prædicent, & Deum bonorum omnium auctorem collaudent.

De Paupertate.

C A P. XI.

QUICUNQUE Religionis agrum votis solemnibus emissis ingreditur, agrum sanè emit Thesaurum religiosæ paupertatis ditissimum, qui quidem thesaurus adeo cautè custodiendus est, vt & nota quælibet, & ipsa etià vmbra proprietatis, qua thesaurus comparatus deperditur, omnino sit declinandæ.

2. Ex concessione Sanctissimi Pontificis Pij V. habere, possidereque bona in communi potest quidem nostra Religio;

Nostri tamē aliquid v̄t proprium retinere, vel v̄t proprio v̄ti, culpa sit contra votum Paupertatis.

3. Quamobrem libros, gladios, vel eorum aliquid, quae priuatim ad v̄sum conceduntur, peculiaribus signis, aut proprijs nominibus notare Nostri prohibentur, imō & loquendo caueant, ne verbum illud *meum*, ac *tuum* ipsis excidat, quod speciem praefert dominij, sed *nostrum* nomen, quicquid ad v̄sum singuli apud se cum licentia Superioris habuerint.

4. Omnia communi suppellectili addicta sunt, & in communi suppellectilem Superioris ad voluntatem, vocem, & statum statim referantur.

5. Ijs exceptis, qui domorum regimini, & bonorum administrationi praeficiuntur, interdicitur alijs omnibus pecuniae vsus, & eiusdem tam apud se, quam apud alios, etiam in parua quantitate, retentio.

6. Superiores omnino prohibentur alicui ex subditis vsu pecuniae concedere, seu dissimulando permittere.

7. Munera nemō sibi procuret, ab alijs oblata, etiam a fratribus nostrae Congregationis nemo recipiat, ijsdem, & multo minus exteris nemo elargiatur. Nemo quidquam commutare cum alio, quicumque ille fuerit, & quacūque dignitate emineat, sine Superioris obedientia praesumat.

8. Quaecūque bona tam mobilia, quam immobilia, & quacūque ratione, iure, causa ad aliquem ex nostris Profecis peruenerint, vel ijsdem quocūque nomine acquisuerint, etiam si subsidia sint consanguineorum, aut piorum largitiones, legata, donationes, tanquam propria, aut etiam nomine Collegij, siue Domus, nemo, etiam si Superior sit, possidere possit; sed ea omnia statim Superiori tradantur, & domui incorporantur, atque cum ceteris illius bonis confundantur.

9. Superior subditorum cubicula saltem bis, aut ter in anno, & frequentius si ita videbitur, inuiset, vna tamen cum Vice superiore, vel cum aliquo ex Senioribus, perlustrabit omnia, & si quid ex necessarijs alicui deesse cognouerit, promouebit quamprimum; si quid superuacuum, si quid a spiritu, & puritate paupertatis alienum repererit, protinus auferet: ipse v̄tō in primis studio, & exemplo paupertatis praelucere debet omnibus.

10. Quoties Superior cubiculum subditi ingredi, & v̄sitare

tate voluerit, hic petita benedictione, reuerenti, hilarique animo eundem excipiat, nec moleste id se ferre vel solo nutu significet.

11. Cubiculorum parietes nudi sunt, cubilia religiosa paupertate, & munditie resplendeant, conopea, & circa lectum velamina, quae cortina nuncupantur, ipsi etiam Praeposito Generali, nedum alijs interdicta sunt, stragulum operatum serico à nemine adhibeatur. Imagines, quae cubiculorum parietibus affiguntur, vel appenduntur, p̄re sint: imaginum ornamenta, Reliquiarum, sacrarumque rerum capsulae, quae vel materia, vel artificio magni aestimantur, libri extrinsecus inaurati, etiam si Breuiaria sint, Diurna, vel Officia, omnibus vetita sunt. Esculenta, & poculenta quamquam leuia in proprium cubiculum sine licentia non inferantur, sed omnia in commune deferantur, & in communi mensa distribuantur: Superiores hac in re vigilant, & exemplo sint alijs.

12. Horologia, quae rotularum circumactu, aut per sonitum, aut sine sonitu per solum stylum horas designant, ex quocūque metallo fabricata sint, Nostri apud se priuatim habere prohibentur, ita vt ne mutua quidem, aut deposita à quoquam retineri velimus. Clepsammidia verò quibus per arenam, aut puluisculum horas dimetitur, dummodo simplicia sint, & cum religiosa paupertate congruant, permittuntur.

13. Habeat apud se Superior, siue domus Procurator indicem rerum omnium, etiam minimarum, quae in vnoquoque cubiculo custodiuntur, neminique liceat quidquam cum alio commutare, vel ex alieno in suum cubiculum inferre, sine Superioris facultate; quam non passim, nec sine legitima causa concedet, & si aliquando concesserit, in indicem statim id referet, quod ab vno in aliud cubiculum translatum fuerit: & indices bis saltem quotannis renouentur.

14. Huius indicis exemplar extet in singulis cubiculis, & per Superiorem, vel Vice superiorem vnicuique in ijsdem commemoranti tradatur, vt, cum eundem oportuerit, vel in aliud cubiculum migrare, vel locum mutare, omnia prius Superiori, vel Vice superiori coram Procuratore ipse restituat, quae notata erunt in indice.

15. Libros, vestes, manuscripta, pecuniam, vel aliud quod-

lis si quis apud exteros, quanquam propinquos, & confanguineos, aut etiam Religiosos seruandum deposuerit, si quis venderit, alienauerit, donauerit sine licentia in scriptis à suo Superiore habita, is proprietatis labe notatum, & poena mulctandum sese nouerit; si cuti eidem obnoxium crimini esse declaramus, qui titulo depositi, vel elemosynæ, vel restitutionis faciendæ gratia, vel alio quolibet prætextu quidquã apud se detinuerit, etiamsi scheda sit, quæ dici solet, confidentiæ, non habita in scriptis à Superiore, cui indicari omnia singillatim volumus, benedictione, & facultate.

16. Superiores etiam, qui in Orphanotrophijj Præceptorum secularium administrationi subiectis commorantur, elemosynas sibi datas in libello fideliter adnotabunt, & visitationis tempore de omnibus, & singulis rationem Præposito Generali, vel Visitatoribus ita reddendam sciant, ut proprietarij sint censendi, si qui de pecuniæ, vel rem aliquam illis occultauerint.

17. Quæcunque vestes, siue laneæ, siue lineæ, omniisque alia suppellex in aliquem commodum locum deferantur, ibique ab vno, vel duobus ex Nostri huic muneri deputatis diligenter custodiantur, ut inde Superioris arbitrio, prout unicuique opus fuerit, subministrari opportunè possint.

18. Cauebunt autem Superiores, ne dum subditis ea, quæ ad victum, & vestitum, ac valetudinis curam necessaria sunt, religiosa charitate non prouiderint, occasionem illis præbeant labefactandæ paupertatis, vel obedientiæ. Subditi verò in vsu, distributioneque rerum omnium à Superioris voluntate prorsus pendebunt, nec quisquam vel aliquid superfluum, vel ea sibi vtenda permitti velit, quæ nostris Constitutionibus, & paupertati repugnare Superior iudicauerit.

19. Nouitij ante professionem, si qui de relinquere tempore legitimo voluerit Congregationi, Collegium, seu Domum aliquam, cui relictum applicetur, nominabunt, vel Præpositi Generalis voluntati rem totam integram referuabunt. Qui in re Patres à quibuscumque susceptionibus abstineant, liberam Nouitij potestatem relinquentes: caueant tamen Nouitij, ne in suis vltimis voluntatibus aliquid relinquant, ijs adiectis conditionibus, quæ regulari disciplinæ, vel Constitutionibus nostris præiudicium aliquod afferre possint.

De Confessionibus excipiendis, & cura animarum exercenda.

C A P. XII.

CONFESSARIJ, qui in nostris Italiæ locis ad audiendas Confessiones admittendi erunt, in quolibet Definitorio nominatim designentur: præter nominatos nemo nisi obtemperata in scriptis à Præposito Generali licentia, & extra Italiam à Provinciali, id muneri obeat. Hoc autem in ministerio, quod omnium ferè, quæ in Ecclesia Dei per eiusdem ministros exercentur, maximum est, videant Nostri, ut cautè sese gerant, ne dum aliorum animas laqueis peccatorum extricare voluerint, irretiat suas.

1. Nemo Episcoporum examinationi pro confessionibus audiendis se subijciat, qui à tribus ex nostris Patribus coram Superiore examinatus ad tantum ministerium idoneus non iudicetur, & facultatem ab eodem in scriptis prius non obtinuerit. Hæc verò facultas vel amplior esse poterit ad quoslibet accedentes audiendos, vel restrictior ad viros dumtaxat, prout Superiori videbitur.

2. In Confessarijs præter vite integritatem, morum honestatem, & doctrinam, firmam etiam ætatem requirimus, secretorum tenacitatem, coniunctamque cum charitate prudentiam. Quamobrem nemo idoneus censetur, qui trigessimum saltem ætatis annum non attigerit, nisi sit Superior.

3. Nemo poenitentes promissionibus, iuramento, vel voto sibi obstringat, pecunias ab iisdem nemo extorqueat, ne turpis lucri cupidum potius, quam salutis animarum se appetentem ostendat. Quisque accedentes ad se tam pauperes, quam diuites, tam ignobiles, quam nobiles eadem benignitate auscultet, in poenitentij iniungendis prudens sit, & discretus: in carnis afflictationibus proponendis, & suadendis, honestatis, valetudinisque singulorum rationem habeat maximam. Adulescentes ad emittendum votum vite regularis amplectenda non inducat: in mulierum colloquijs ab otiosis, curiosis, iocosisque verbis, & à risu.

4. Studeant nostri Confessarij habere in promptu San-

etorum Patrum exempla, seu dicta, & sacre Scripturæ locos, quibus possint afflictis, tentatis, vel aduersa valetudine laborantibus esse adiumento, & solatio, atque vt artem hanc, quæ ars artium est, pro dignitate exerceant, libellos, quibus salutaria remedia, & instructiones Confessariorum continentur, assidue peruoluant: sed oratione in primis à Deo animarum Creatore, & curatore præcipuo lumen, & opem impetrent.

6. Lectio sacre Scripturæ, vel Casuum conscientie bis in hebdomada præscriptis diebus in singulis nostris Collegijs habeatur, ad quam omnes conueniant, & que absoluta tua collatione circa explicatam doctrinam sese vtiliter exercent.

7. Confessarijs libros de rebus ad Christiani hominis officium spectantibus Superiores deesse non patiantur, & quam fieri poterit diligentissime curent, ne vel lectio, vel Casuum discussio vnquam intermittatur, præterquam à Vigilia Assumptionis Beatæ Virginis Mariæ vsque ad primam hebdomadam Nouembris; à Dominica Passionis vsque ad Dominicam secundam post Pascha; quindecim diebus ante Cineras; & à Dominica tertia Aduentus vsque ad Epiphaniam.

8. Formam absolutionis à peccatis, & a censuris eam Nostri adhibebunt, quæ in Rituali Romano præscribitur: in modo agendi cum pœnitentibus inter se consentiant, & saltem semper conscientia, saluam etiam, & integram omnium excusationem conseruare studeant.

9. Vocati ad audiendas confessiones præsto sunt, aliorum tamen Confessariorum ad se pœnitentes allicere nefas sit: si ultro accesserint, benignè excipiantur; & Confessarius, à quo recesserint, id non agrè, nec moleste ferat.

10. In priuatis domibus mulierum confessiones à Nostro non auscultentur, nisi uel infirmitate detineantur, uel si matronæ sint, & tunc comes eo sit loco, ut Confessarium possit intueri, non audire; & ianua cubiculi pateat.

11. Confessarium Confessiones non in priuatis Nostri cellis, sed uel in Ecclesia, uel in Oratorijs, alijsue locis ad hoc constitutis audiantur.

12. Sedilia ad Confessiones audiendas nostris in Ecclesia ita disponantur, ut tam Confessarius, quam pœnitens conspicere facile possit.

13. Cum mulieribus, quæ confessiones frequentant, longos sermones miscere Confessarijs non permittat Superior: si quem nimia viderit consuetudine, & familiaritate suspectum, post vnâ admonitionem, corripiat coram Senioribus, & nisi emendatum cognouerit, rem Præposito Generali, vel Visitatori per literas significabit, qui ab audiendis confessionibus illum suspendent, loco mouebunt, & alijs pœnis afficiant, prout in Domino expedire viderint. Si tamen periculum imminet scandali, ad quod evitandum presentaneo sit opus remedio, tunc Superior cum Seniorum consilio agat, & occurrere scandalo statim, atque viriliter satagat, subditisque illi non secus ac Præposito Generali parere teneatur.

14. Consuetudinem alicubi iam inuestam, vt diebus Dominicis, & festis Confessarij cum superpelliceo, & stola pœnitentium confessiones audiant, cupimus ab omnibus in nostris Ecclesijs admitti, & obseruari.

15. Confessarij mulieres, quarum confessiones excipiunt, raro inuisant domi, nunquam soli, nec sine Superioris licentia, neque ab aspectu loci omnino remoti.

16. Quod ad Moniales atinet, earum cura, vt grauissima est, ita si per aliquem ex nostris Patribus loco Ordinarij suscipienda erit, à Capitulo Generali per vota secreta, & cum duabus votorum partibus, non aliter, possit admitti: in Gallia à Provinciali Capitulo cum maiori votorum parte. Confessarij etiam huiusmodi, locis Gallie exceptis, non à Superiori locali, sed à Præposito Generali, vel à Definitorio eligetur, duraturus ad triennium, non ultra: is verò sciat, præfenti Constitutione sibi distinctè prohibitum insinuare se se in aliud quodcunque à spirituali animarum regimine, & cura distinctum.

17. Extra locum confessionibus audiendis destinatum Moniales non alloquatur, munera priuatim nulla prorsus accipiat, clausuram in casibus à iure permissis si eum ingredi oportuerit, superpellicem induat, & stolam.

18. Confessarij, qui extraordinarias Monialium, vel puellarum, quæ in nostra clientela non sunt, confessiones audiant, non passim concedantur à locorum Superioribus. Ipsi quam rarissime id muneris obeant, alij vltra duos menses eidem loco non inferuiant.

19. Ore sententiam dicere circa casus conscientie, qui ab extra-

extraneis proponuntur, cui libet Confessario integrum sit, scriptis verò consignare, illis tantum liceat, quibus Præpositus Generalis, vel Visitator id concesserint.

20. Qui in nostris Parochialibus Ecclesijs curam animarum exercebunt, à Definitorio deputentur, vel à Capitulo Comientuali per vota secreta, & prævio examine per duos ex Patribus coram Superiore faciendo, & munus non subeant, nisi si seruatis seruandis.

21. Parochi nostri viri sint religiosa grauitate, & probitate conspicui, zelo salutis animarum feruentes, & charitatis, pietatisque operibus dediti. Hi ægros, maximè pauperes, frequenti visitatione recreabunt, & ad Sacramenta suscipienda opportunè disponent. Doctrinæ Christianæ ministerium summo affectu complectentur, & promouebunt, singulisque festis diebus rudes pueros, & puellas intra Parochiæ fines commorantes, dato per æs campanum signo, conuocabunt ad Ecclesiam, & rudimentis Catholicæ fidei curabunt imbuedos, eorumdem conatum, & industriam alijs, Superioris iussu adiuuabunt.

22. In mortuorum funeribus, & publicis quibusque functionibus vnus ex Nostris comes Parocho designetur. Parochus attentè vigilet, & diligentiam omnem adhibeat, ne sine Sacramentis quispiam in Parochia decedat, si numero, & necessitati ægrotantium par ipse non sit, Superiorem conueniat, & ab eodem designari sibi locum postulet.

23. Habeat libellum, in quo descripta sint iura, fines Parochiæ, emolumenta, &c. & in eo describat, quæ notatu digna euenient, successori tradendum.

24. Mortuorum, Matrimoniorum, & Baptizatorum libros distinctè complectentes nomina, cognomina, & patrias apud se diligentissimè custodiat; accuratè item obseruet singula, quæ in sacro Concilio Tridentino, & in Synodis à locorum Ordinarijs seruanda præscribuntur; Rituale Romanum nuper editum percurrat, & ad illius formam & actiones suas, & alia omnia accomodet; tandem, quæ sui sunt muneris, ad Dei gloriam perfectè studeat exequi.

De Concionatoribus, & Lectoribus.

C A P. XII.

MINISTERIUM Verbi Diuini tam in concionibus, quàm in sacris Lectionibus, enuntiandi, vt Christi fidelibus vtilissimum, ita fideliter, ac prudenter à Nostris exercendum est, qui sicut boni dispensatores multiformis gratiæ Dei, in alterutro, id est, in proximorum vtilitatem illam administrabunt: publicè tamen neque concionetur aliquis, neque legat in Ecclesijs, nisi ab obedientia mittatur: nemo admittatur, qui indole, ingenio, fide, probitate, & eloquio non excellat, qui Philosophiæ, & Theologiæ studia methodicè non absoluerit, vel saltem post Philosophiam mysticæ Theologiæ, & sacre Scripturæ operam ad triennium non dederit, præuioque examine approbatus à Patribus deputatis facultatem concionandi in scriptis non obtinuerit à Præposito Generali, vel à Provinciali.

2. Concionatores, antequam id muneris aggrediantur, fidei professionem emittant; quod idem præstabunt, qui ad docendum deputabuntur.

3. Concionatoris munus cum sit vitia euellere, virtutes inserere, omnem conatum in hunc quasi scopum Nostrum dirigant, vt in Christi fidelium animis odium peccatorum, amorem probitatis excitent, & exemplo non minus, quàm verbo Euangelium prædicent.

4. Studio sacre Scripturæ, & Sanctorum Patrum ita sint dediti Concionatores nostri, vt, quam alijs tradituri sunt, doctrinam, ex ipso fonte cum labore hauriant, & difficultia quæque Scripturæ loca, oblata opportunitate, etiam ex tempore explanare possint.

5. Illustrioribus in Ecclesijs qui concionati aliquando sunt, non dedignentur illud idem ministerium in Oppidis, villis, & Ecclesijs, ad quas paruus sit hominum concursus, exercere; sed eò pergant alacriter, quò à Spiritu sancto obedientia directrice mittentur.

6. Nostrum Predicatores nihil publicent in suggestu, neque

que et iam Indulgentias, nisi de licentia Superioris illius Ecclesie.

7. Magnum praebeant ubique probitatis, & humilitatis exemplum, & nullum unquam animi impatientis iudicium, neminem dictis siue priuatim, siue publicè, multò minùs actione qualicunque contra seipfos, & contra Religionem nostram irritando prouocent; aduersa omnia; etiam iniurias, æquissimo animo patiantur, & quicquid siue prosperi, siue aduersi eis acciderit, protinus ad Dei gloriam, & laudem referant.

8. E multis, qui modum concionandi tradiderunt, hortamur, vt singuli Concionatores nostri familiarem vntum aliquem habeant, atque eiusdem præceptiones concionatur & memoriæ commendare, & suis in concionibus obseruare.

9. Verborum lenocinijs, poeticis loquendi formulis, facetijs, stylo affectato, longiusculis rerum descriptionibus, in composito gestu, immoderata vocis elatione, assentionibus, curiosis disputationibus, nimijs exaggerationibus, acrimonibus reprehensionibus, memoriæ, & ingenij ostentatione, atque ijs omnibus, quæ aliquam vanitatis, seu leuitatis speciem referunt, prius abstinere.

10. De Principibus, Magistratibus, Prælatibus, Superioribus modeste omnino, & honestè ubique loquantur. Vitia generalitèr in se dicuntur, neminem nominatim reprehendant; aliorum Ordinum Regulares commendent, & quoties nominare occurrerit, nominent reuerenter.

11. Qui cibis quadragesimalibus in Quadragesima vesci non poterit, concionibus abstinere, nisi aliter Definitorio, vel Præposito Generali consideratis considerandis visum fuerit.

12. Breuitatem in dicendo amplectantur, quæstiones quas aliquando proponunt, breuiter etiam exponant, & ad captum, vtilitatemque multitudinis accommodent omnia.

13. Extra proprias Ecclesias Concionatoribus sociis à Præposito Generali, vel à Visitatore assignetur, non eligatur ab ipsis, quamuis Superiores essent.

14. Illud simpliciter obseruent, *gratis accepistis, gratis date*: quocirca nec passionem aliquam inire pro concionibus, nec elemosynas querere nostris liceat; sponte tamen à si-

delibus oblatas vt recipere possint, concedimus: eas verò, qui Superiores fuerint, libris rationum accepti, & expensæ fideliter adnotare faciant; & subditi, statim atque ad locum ipsis ab obedientia deputatum redierint, suo consignabunt Superiori, cui etiam factarum expensarum & in itinere, & in victu, si quæ factæ fuerint, rationem reddent.

15. Non liceat subditis elemosynas pro concionibus acceptas in libros, vestes, vel aliud quodcumque expendere, sed à proprio Superiore illa sibi prouideri, quorum indigerint, humiliter deposcant.

16. Exemptiones Concionatorum, & Lectorum hæc sunt. Quotidie concionaturi in Quadragesima per mensem integrum ante Cineralia, & per dies quindecim proximè post Quadragesimam, si in nostris Ecclesijs concionati fuerint; per mensem, si in remotis à loco suæ residentiæ, choro cum alijs interesse non teneantur, nisi diebus festis ad horas diurnas, ad Missam solemnem, & diebus singulis ad orationem mentalem.

17. Qui festis solùm diebus concionem, vel pomeridianis horis lectionem habere solent in Ecclesia, & pridie ante Concionem, vel Lectionem, & postridie à nocturnis horis sint exempti. Extra triclimum comedere permittitur Concionatoribus, qui Quadragesimali tempore quotidie concionantur, alijs non item.

18. Ad Moniales sine sui Superioris licentia nemo sermo- nem, vel concionem habeat.

19. Adolescentes studijs necdum completis, in triclino discumbentibus alijs, in concionibus frequenter exerceantur; habita concione supplices in medium triclinijs prodeant, & corrigi de suis ipsorum erratis à Superiore humiliter possint.

20. Qui dixerit, & non fecerit, hoc est, qui probè dixerit concionando, sed probè non fecerit exequendo, quæ alijs predicauerit, à Definitorio, vel à Præposito Generali, vel à Visitatore concionandi munere priuetur, & studio mortificationis interim exerceatur.

21. Diebus festis poterunt ex nostris aliqui, etiam non Sacerdotes, qui spectatæ sint probitatis, & modestiæ, ad proximas villas, & pagos, vel intra Ciuitatem ad Scholas Doctrinæ Christianæ, ad pios Conuentus seculariù, & quocum- que

que pro Dei gloria expedire videbitur, à Superioribus mitti, ut populum pijs exhortationibus instruant in lege Domini, & ad illius obseruationem, propositis pœnis, præmijs, & exemplis, cum affectu inducere conentur iuxta antiquum, & piuum nostræ Congregationis institutum.

22. Concionandi prouinciam etiam sponte oblatam à Praelatis, vel à secularibus uiris nemo aggrediatur, nemo suam promittat operam, nisi facultatem à Præposito Generali, vel Prouinciali prius obtinuerit, cuius est operarios in uiam Domini arbitrio suo mittere.

De Castigatione corporis per ieiunium, & uerberationem, & de ciborum qualitate, & quantitate.

C A P. XIV.

INTERNIS uirtutum actionibus, humilitati, charitati, patientiæ, motuum animi, ac perturbationum moderationi, morum mutationi, in quibus religiosæ uitæ consistit perfectio, totis & uiribus, & animo incumbendum est, à Nostreis, in ijsdemque ut proficiant, omni conatu contendendum: sed ne externæ quidem uirtutum exercitationes relinquendæ; ex uerò sunt ieiunia, uigilie, cilicia, uerberationes, literarum studia, & huiusmodi, quæ, ut Cassianus ait, perfectionis instrumenta sunt; ut merito S. Cyprianus dixerit, neminem uirtutibus excelluisse, vel singularia à Deo dona, atque beneficia promeruisse, qui per hæc castigandi corporis media non ascenderit. Præter priuatas igitur, & uoluntarias corporis afflictationes, quas cuilibet integrum erit assumere, sed cum Superioris, vel proprii Confessarij obedientia, communes omnibus sequentes præcipimus.

2. Ieiunium per Aduentum integrum, qui more Romano incipiendum erit.

3. Omnia Ecclesiastica ieiunia à Nostreis omnibus inuoluntate obseruentur.

4. Singulis quartis ferijs carniuum usu Nostri omnes ubique locorum abstinebunt, nisi pridie præcesserit, vel postridie se-

sequatur aliqua de præcepto, aut ex magna deuotione Vigilia ad iudicium Superioris.

5. Sabbato ante tertiam post Pascha Dominicam, uel eam, quæ Comitiorum, aut Definitorij erit initium, ieiunetur ab uniuersis.

6. Diem festum Sacratissimi Corporis Christi, & diem festum Sancti Augustini præcedat nobis Vigilia cum ieiunio.

7. Feria sexta cuiusque hebdomadæ ieiunium à Nostreis seruetur, nisi pridie fuerit ieiunatum, aut postridie sit ieiunandum. Superiores tamen dispensent duos ultimos dies Veneris ante Quadragesimam, & postremum ante Aduentum, & totum illud tempus, quod inter utrumque Pascha, Resurrectionis scilicet, & Pentecostes interlabitur.

8. Vespertina refectiuicula erit frustum panis, & fructus unius speciei, sed in Quadragesima, & uigilijs de præcepto, Superior agat pro sua charitate, & prudentia.

9. Eadem sexta feria statim post mentalem orationem, quam nunquam prætermitti uolumus, uel alio ad Superioris arbitrium magis opportuno tempore, dabitur signum, quo conuocati Nostri omnes in eundem locum conuenient; ibidemque flexis genibus ad renouandam cruciatuum Iesu Christi Domini Nostri memoriam, & pro commissorum expiatione peccatorum, carnem suam uniusquisque moderatè, discretè, loris cædendo affliget, quod, teste Diuo Bernardo, *genus quoddam martyrij est*, ac proinde Diuina Maiestati acceptissimum, si pia intentione, & sancta executione ad ipsius honorem dirigatur. Superior, uel alius de illius mandato adhortatiuiculam præfabitur, aut lectionem breuiusculam præleget ad excitandum in audientium animis pium deuotionis affectum. Exinde ipse incipiet, & alij prosequuntur Antiphonam, *Apprehendite disciplinam*, Psalmum quinquagesimum, *Miserere mihi Deus*; Orationem Dominicam, *Salutationem Angelicam*, Symbolum Apostolorum, *Salue Regina*, *Christus factus est*, &c. & Orationem, *Respice, quaesumus, Domine*, &c. qua finita signum detur à Superiore cessandi à uerberatione, & statim idem iubeat *Pater noster*, & *Aue Maria* deuotè dici pro necessitatibus Ecclesiæ, nostræ Congregationis benefactorum, & pro animabus fratrum nostrorum in Purgatorio existentibus; ijsque absolutis dicat, *Unigenitus Dei*

Dei filius nos benedicere & adiutare dignetur, ceteri respondeant. Amen. & ad propria cubicula silentio se recipiant.

10. Qui in Seminarijs, in Conuictorum Collegijs, & in Orphanotrophijs commorantur, eandem omnino carnis castigationem simul eodem in loco, idem ieiunium eodem die obseruabunt.

11. Ad carnis demandæ & macerandæ studium, proposita huius utilitate, & necessitate, quo, vt Cassianus ait, extirpantur, & marcescunt vitia vniuersa, subditos sæpe Superior adhortetur: ipse suo ipsdem præeat exemplo.

12. In assignandis mortificationibus prudentia opus est, & moderatione maxima, lumenque à Deo impetrandum. Tere tamen à leuioribus incipiendum, honestati, & sanitati consulendum, & disponendus prius animus, quam medicina corpori adhibeatur.

13. Quod ad cibos attinet, ijdem sint omnibus, sintque vulgares, non lauti, mundities in illis magna eniteat, sint bene cocti, bene etiam pro religiosa paupertate conditi. Singulis singulæ portiones vbique, & quocunque tempore, etiam cum Præpositus Generalis, vel Visitator aduenerit, distribuuntur, & cum equalitate diuidantur. Singularitas in omnibus, sed in victu, & vestitu præsertim euitetur. Quamobrem prætere communes cibos nemo tam in prima, quam in secunda Mensa quidquam secum deferret, vel deferendum curabit, quodcunque illud sit, sine Superioris licentia. Volumus tamen haberi rationem ætatis, valetudinis, laborum cuiuscunque. Cum seitunatur, duplex apponatur obsonium omnibus.

14. Diebus festis, & diebus Iouis quatuor ferula dentur, reliquis tria, nisi iustis ex causis cum Præposito Generalis facultate aliter faciendum alicubi statuatur. Extra communem mensam nemo quidquam comedere, nemo bibere audeat sine Superioris obedientia. In bibendo nemo alteri propinet, nemo alteri quidquam comedendum in mensa porrigat.

15. Cum sæcularibus quanquam consanguineis, affinibus, pœnitentibus, vel alijs quibusque comedendi facultatem non passim, nec sine iusta causa Superiore alijs faciant, nec sibi ipsis vsurpent. Ad nuptiale conuiuium nunquam Noltri accedent, & ad illud accedendi licentiâ Superiores cœedere nõ possunt.

16. Externi nostras ad mensas quam rarissimè, & quæ-

potest, nunquam vocentur: vocati non sæculari, non aulico apparatu, sed religiosa simplicitate, maxima tamen munditiæ recipiantur, & tunc lectio non omittatur, & Noltri ita se continent in intra religiosæ modestiæ, ac decentiæ limites, vt, qui nobiscum discubuerint, magnam concipiant de nostra consuetudine opinionem, & temperantiam commendent.

De Silentio, & Modestia.

C A P. XV.

Cum ex D. Augustino à religando Religio dicta sit, lingua in primis cuique Religioso per silentium religanda est. Etenim vix Religiosus est, qui linguam non refrænat, à qua tanquam à fera indomita, plurima, eaque grauiissima incommoda proficiscuntur.

1. Omni igitur tempore Patres, & Fratres nostri sint amantissimi, obseruantissimique taciturnitatis, quam Sancti Patres *cultum iustitiæ, virtutum omnium parentem, custodem, matricem* vocant; loquacitatis contrà inimicissimi, vt quem mentem, & à Deo, & ab ipso met, qui loquitur, disungat, atque ad vana, ac nocitura diuertat.

2. Præcipuè verò obseruari silentium præcipimus in Choro, & in Triclinio, & quidem ita religiosè, vt non solum verbis, sed ne signis quidem, aut nutibus fas sit illud violare. Quamobrem neque post Horas Canonicas, neque post mentis orationem in Choro, neque post refectionem in Triclinio remanere colloquendi gratia cuiquam liceat; orandi verò causa in Choro, seruiendi in Triclinio consistere liceat, sed cum obedientia.

3. Hæc post calefactionem, quæ fieri solet matutina oratione completa, ad quadrantem horæ, vel circiter; vnusquisque ad propria siue cubicula, siue officia cum silentio accedat.

4. In omnibus Religioni nostræ subiectis domibus, signum vespertinum Salutationis Angelicæ, nisi post illam statim ad cœnam nostri aduocentur, silentij signum erit. Post prædium, & post cœnam hora, vel circiter, elapsa, silentij signum datur; statim suum vnusquisque cubiculum ingreditur, alie-

numque interim introire cuiuscunque illud sit, præterquam Superioris, vel rerum spiritualium magistri nefas sit: Sed & mane, cum horæ matutinæ recitantur, nemo, qui in Choro non interfit; alterius cubiculum intrare, vel cum altero colloqui possit: & in eum, qui secus fecerit, seuerè animaduertet Superior, cuius conscientiam hac in re seriò oneramus.

6. Quories vnus cellam alterius ingredi voluerit, ianuam illius digitis pulset, clara voce dicat, *Deò gratias*, is verò, qui intus fuerit, respondeat, *Semper*, tum ostium aperiat, quod intus obserari nolumus, dum in cubiculo ille commorabitur.

7. Quadragesimali tempore, & diebus, quibus vel ex Ecclesiæ præcepto, vel ex Constitutionum præscripto ieiunatur, silentium seuerius seruetur.

8. Silentij tempore nemo alterum conuenire sine expressa Superioris licentia possit; Laici à pulsandis campanulis, à colloctione, ab omni strepitu abstineant, quantum necessitas officiorum, quibus deputati sunt, permiserit: idem præstabit, dum panem conficiant, dum lances, & vasa coquinaria abstergent, nisi malint psalmos, aut preces aliquas interim inuicem recitare, vel de vitis Sanctorum agere, & colloquendo aliquid meditari.

9. Nocturno tempore ex proprijs cubiculis, nisi necessitas vrgeat, exire, vel aliò pergere, quam, quò necessitas impellit, nefas sit.

10. Post semihoram à vespertino silentij signo, pulsabitur denuo tintinnabulum, & omnes statim lumina extinguant, vt somnum capiant, nisi, qui à Superiore ob aliquam causam aliter faciendi facultatem impetrauerit.

11. Superior tamen, vel eo impedito Visuperior cautè doctum tunc temporis circumeat, & silentij, huiusque Constitutionis violatores, si quos deprehenderit, ad aliorum exemplum puniat.

12. Si quis noctu in Oratorium, vel in Ecclesiam ad orandum proficisci voluerit, id faciendi potestatem priùs obtineat à Superiore.

13. Quòd si silentium seruandum, multò magis murrurationes fugiendæ, quibus & Dei, & Religionis gloria minuitur, charitas scinditur, & leditur. Vigili ergo cura Superiores in id incumbant, ne vitium hoc, quod totam Religionem labefactare potest, inter Nostros serpat, nunquam cum delin-

quon-

quentibus conuincunt, sed ex præscripto charitatis, atque iustitiæ cum iisdem agent, vt emendantur.

14. Collocutiones autem semper fiant submissa voce, & inter Religiosos religiosæ sint, nimirum de Scripturis sacris, de custodia disciplinæ, de rebus ad mores, & ad conscientiam spectantibus, de virtutibus, de forma, & facili ratione earundem acquirendarum, de præclaris aliorum dictis, & factis, de literarum studijs, de concionibus, & huiusmodi; modò nugæ, & inutilis narrationes fugiantur; *quæ inter seculares nugas sunt, vt ait S. Bernardus, sed in ore Sacerdotum, & religiosorum hominum blasphemia.* Illud præterea intelligant Nostri, non multum referre, dum cum secularibus colloquuntur, quàm elegans sit religiosi hominis sermo, sed quàm grauis, circumspèctus, atque utilis. Quamobrem omnes seriò contendant, vt externos, præcipuè seculares, quibus cum versabuntur, arrepta prudenter occasione, ad pietatem, & ad reliquas Christiano homine dignas virtutes suis adhortationibus inflamment.

15. Aliorum dicta, facta^{ne} quis facillè improbare assuescat, neque seipsum, suaque commendare, & effèrre passim audiatur.

16. Circa modestiam, cum ea sit, quæ actiones hominis externas componit, & motibus eius honestum quandam tribuit decorem, conabuntur omnes ita se gerere, vt vite genus, quod profitentur, regula quædam, & professio modestiæ esse cognoscatur. Est enim externa modestia index compositionis internæ. Quocirca ita se corpore componere studeant, vt capite, & vultu honesti, oculis verecundi, incessu graues videantur: voce moderata vtentur: nec in compositione amicti, nec nimis culti incedent: omnes, præsertim seniores, & Superiores reuerentè alloquuntur: gestus orationis comes sit grauis, & comptus, vt inde externi, maximam in animo interius esse compositionem, conijciant.

17. Modestiæ verò comites perpetuæ sint benignitas, & humilitas; ita ut & eandem vultus, & animi semper præferre compositionem admittantur; modestiam enim laus, beneuolentia, & bona existimatio consequitur; immodestiam è contrà auersio, depressio, & contemptus.

De Capitulo Collegiali congregando, & culpis dicendis.

CAP. XVI.

CHARITATIS præcipuum opus est errantes corrigere, & eosdem per humilitatis gradus ad perfectionis fastigium promouere. Propterea octauo, vel quintodecimo saltem quoque die Capitulum Collegiale Superioris iussu, aut eo impedito, seu absente, Vice superioris, campanula conuocabitur; & nisi Altare erectum sit in loco Capituli, mensa ibidem paretur, in qua Iesu Christi Cruci affixi effigies collocetur, cadiscus, liber Constitutionum, & Actorum Capituli Collegialis, ac tintinnabulum reponatur. Omnibus consueto in loco congregatis Superior, aut Vice superior signum dabit sectendi genua, & orandi. Precum autem formula erit eiusmodi.

• *Veni sancto Spiritus, reple tuorum corda Fidelium, & tui amoris in eis ignem accende.*

Kyrie eleison.

Christe eleison.

Kyrie eleison.

Pater noster. Credo. clara voce.

ÿ. Emitte Spiritum tuum, & creabuntur.

R. Et renouabis faciem terra.

ÿ. Domine exaudi orationem meam.

R. Et clamor meus ad te veniat.

ÿ. Dominus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

Oremus. Omnipotens sempiternus Deus, qui facis mirabilia magna solus, præcende super famulos tuos, & super Congregationes illis commissas spiritum gratia salutaris, & ut in veritate tibi complacent, perpetuum eis rorem tuae benedictionis infunde. Per Christum Dominum. R. Amen.

Mentes nostras, qua sumus, Domine, lumine tuae claritatis illustra, ut videre possimus, qua agenda sunt, & qua recta sunt, agere valeamus.

Defende, qua sumus, Domine, Beata Maria semper Virgine

intercedente, istam ab omni aduersitate familiam, & toto corde tibi prostratam ab hostium propitiis tuere clementer insidij.

Deus largitor pacis, & amator charitatis, da famulis tuis veram cum tua voluntate concordiam, ut ab omnibus, qua nos pulsant, tentationibus liberemur. Per Christum Dominum nostrum. R. Amen.

Addatur oratio Titularis, seu Patroni Ecclesie.

2. Finita Oratione surget Superior, & sedebit, quod idem facient subditi omnes professi, alij stabunt: statimque breuem proponet Superior adhortationem temporis, & occasione accommodatam: cum dicendi finem fecerit, hoc Caput de Capitulo Collegiali congregando, & culpis dicendis à Cancellario, vel ab alio, iubente Superiore, alta voce legatur; tum singuli prodeuntes in medium Capituli, & genibus flexis proprias culpas externas humiliter, sed clara voce fatebuntur; primi omnium Hospites, & Aggregati, tum Nouitij, exinde Laici professi, mox Clerici, vltimo loco Sacerdotes ex ordine professionis, ita vt minores præeant, alij sequantur. Hospites, Aggregati, Laici, & Clerici antequam suas culpas aperiant, terram ex osculabuntur; Sacerdotes manum, qua prius terram tetigerint, ori ad mouebunt, tum inclinato capite dicent, *Deo gratias*, respondebitque Superior, *Semper*, & statim subditus initium propriæ accusationis in Domino faciet. Accusatione absoluta correptionem vnusquisque libenter audiet, & pœnitentias, siue mortificationes, quas illi iniungere voluerit Superior, grato, hilarique animo excipiet; inde facto recedendi signo Clerici, & Laici, denuo terram ore, Sacerdotes manu osculabuntur, & cum summa animi demissione ad propria loca reuertentur.

3. Nemo ex subditis quacunque dignitate præfulgeat, à culpa dicenda sit immunis, sed non professi egrediantur à Capitulo, cum professi se ipsos accusabunt. In Triclinio autem, vbi publicæ penitentia publicis erratis iniunguntur, cum professi culpam dicent, non professi interesse poterunt: hoc enim ad exemplum ipsidem conferet.

4. In Capitulo dum aliquis à Superiore corripitur, excusationem asserre non possit, nisi petita prius benedictione, & facta à Superiore potestate, qua etiam parè, modeste, humiliterque vtetur.

5. Si quis irreuerenter, vel immodestè se gesserit, vel impositò illi silentio non statim obediens, dimittatur è Capitulo, & grauius puniatur.

6. Superior coram subditis, præterquam in aduentu Præpositi Generalis, seu Visitatoris, culpas suas non accubabit. Patres tamen rogabit, vt ex charitate suos illi defectus, aut excessus priuatim in cella significant, vel ex Senioribus aliquem ad se admonendum mittant, se id æquissimo animo latuerunt, gratias omnibus habiturum maximas, & emendationem pro viribus, adiuuante Domino, in se ipso curaturum.

7. Quæ in Capitulo dicta, vel gesta fuerint, extra Capitulum referri omnino prohibemus, maximè, si charitatem minuire poterunt: Capitulo, & voce priuetur, qui secus fecerit, aliisque pœnis iudicio Superioris, & Seniorum multetur.

8. Culpis absolutis, Superior, si contractum aliquem, vel quidpiam magni momenti in vtilitatem domus, aut Collegij præ manibus habeat, re coram ijs subditis, qui suffragium in Capitulo ferre possunt, proposita, calculisque adhibitis illud efficiet, quod maiorem partem uotorum uelle compererit. In contractibus ea seruetur forma, quæ à decreto Sacræ Congregationis Concilij tradita est.

9. Suffragia deinceps nulli ferent, qui post Subdiaconatus susceptionem triennium non expleuerint. Si uerò aliquis Sacris initiatus professionem inter nos emisit, is post euisam professionem per idem temporis spatium in Capitulo Collegiali neutram uocem habiturum se faciat.

10. Antequam dimittatur Capitulum, ex charitate, & in Domino requiret à subditis, eosque rogabit Superior, num pro Dei cultu augendo, pro bono Congregationis nomine conseruando, pro bono item domus regimine aliquid admodum in mentem ueniat, an alicui sit occurrendum scandalo, an necessaria cuiquam desint, an omnia, quæ ad uitium, & uestitum pertinent, ea sint æqualitate distributa, ut unus non esuriat, alter ebrius sit; & liceat omnibus hoc tempore, & loco, animi sensum aperire, ita tamen libere, ut à dicendi libertate charitas, modestia, humilitas, reuerentia nunquam diuellantur, & uoluntati, prudentiæque Superioris propriam uniusquisque uoluntatem, & sensum statim subijciat.

11. Absoluto Capitulo pulsabit Superior tintinnabulum, omnesque procumbent in genua, & orabunt, ut infra.

Kyrie eleison.

Christe eleison.

Kyrie eleison.

Pater noster, & Salve Regina. clara uoce.

V. Confirma hoc Deus, quod operatus es in nobis.

R. A templo sancto tuo, quod est in Hierusalem.

V. Domine exaudi orationem meam.

R. Et clamor meus ad te ueniat.

V. Dominus uobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

Oremus. Præsta nobis, quaesumus, Domine, auxilium gratiæ tuæ, ut quæ te auctore facienda cognouimus, te operante impleamus. Per Christum Dominum nostrum.

Oremus. Protector noster aspice Deus, & ab inimicorum nos defende periculis, ut, omni perturbatione semota, liberis tibi mentibus seruiamus.

Deus, qui illuminas omnem hominem ueniens in hunc mundum, illumina, quaesumus, corda nostra gratiæ tuæ splendore, ut dignè maiestati tuæ ministrare, teque in æterna claritate diligere ualeamus. Per Christum Dominum nostrum. Resp. Amen.

Retrituere dignare Domine benefactoribus nostris uiuis, atque defunctis uitam æternam.

Resp. Amen.

12. Tum Superior conuersus ad Patres, eorum consulationem excipiet, omnes eum silentio, & pace recedent, & ipse ultimus omnium.

Finis Secundi Libri.

LIBER TERTIVS

DE HIS, QUÆ SPECTANT AD PERSONARVM,
& domorum gubernationem.

*Quales esse debeant Superiores nostri, & de illorum
munere, ac facultate.*

C A P. I.

SUPERIORES nostri tam Præpositi, quàm Rectores per vota secreta, vt lib primo cap. de Definitorio dictum est, à Definitorij Patribus eligentur.

2. Electus Superior primo loco sibi proponat, vt vite viam subditis bene viuendo magis, quàm bene docendo, vel docendo indicet; atque

enitatur, vt in se ipso ita expresse videant exemplar regularis disciplinæ, vt quod in alijs reprehenderit vitium, retorque in ipsum subditi non possint.

3. Pro certo exinde habeat optimam recte gubernationis regulam esse Constitutiones, & Decreta, quæ à Capitulo Generali, à Definitorio, à Præposito Generali pro rerum occasione sanciantur: quæ quò diligentius, studiosiusque curabit, vt obseruentur, eò laudabilior erit gubernatio, & Deo ipsi acceptior.

4. Elapso triduo postquam Superior ad propriū locū peruenit, vel si ibidem degere illum contigerit, postquam de iniuncto sibi munere factus fuerit certior (quo triduo dabit operam, vt statum domus plenissimè cognoscat) subditos omnes solito signo conuocabit in Capitulum, literas, quas patentes

vocant, sua electionis testes publicè per Cancellarium legi iubebit, & Capituli Generalis, vel Definitorij decreta, si quæ sancita fuerint, recitari: ipse verò omnes ad orationis assiduitatem, ad studium perfectionis, ad præuicendum exemplo secularibus, & ad reliqua virtutum ornamenta, quæ propria sunt religiosi hominis, adhortabitur. Tum inuentaria Sacrarum, Bibliothecæ, & suppellectilium omnium, quæ tam in publicis officinis, quàm in priuatis cubiculis asseruantur, vel à prædecessore, si aderit, vel si aberit, à Vice-supiore recipiet, & quàm primùm cum rebus ipsis conferenda curabit. Quod si inuentaria desiderentur, vel res inuentarijs notata, quæ aut magni pretij sint, aut magna in quantitate, non reperiantur, hac de re, quæ grauissima censenda est, Præpositum Generalem, vel Visitatorem, & hic deinde Præpositum Generalem illico certiozem reddet, & nouos statim rerum indices per Vice-supiorem, & duos ex Senioribus confici iubebit, quibus cum ipsidem anno, mense, & prænotato die se subscribet.

5. Libellum etiam continentem obligationes Missarum, Annuariarum, & precum, quæ illi Ecclesie incumbunt, ad se deferri præcipiet, & simul cum predictis rerum inuentarijs suo in cubiculo custodiet.

6. Nomina singulorum ex sua familia euulgabit, & suum cuique ministerium, ac munus assignabit, neque deinceps permittet, vt vnus in alterius officium sine licentia se ingerat.

7. Confessarios, qui confessiones Nostrorum auscultent, nominabit, & casus exprimet, quos sibi reseruare voluerit; iuxta decretum fel. rec. Clem. VIII. Præpositi Generalis statuta, casuum, censurarumque reseruaciones, si quas ille ediderit, promulgari, & libro Actorum Capituli Collegialis, vt reliqua etiam pro bono domus regimine à se disposita, adnotari præcipiet.

8. Debebit tamen bis saltem, aut ter in anno subditis Confessarium vnum, aut plures extraordinarios concedere, qui intra tempus præfigendum singulorum confessiones audire possint pro ipsorum conscientie tranquillitate.

9. Nouitatem aliquam non inducet, inductas verò consuetudines nec violabit ipse, nec violari permittet ab alijs: sed, si quid videbitur iustas ob causas innouandum, cum

maiori parte votorum sui Capituli id decernet, vel Præpositum Generalem consulat; & illud efficiet, quod ipse facienda rescribet.

10. Superioris munus erit inuigilare omni sollicitudine, ut diuinus cultus augeatur: ut Constitutiones nostræ, & Decreta, sed tria potissimum vota inuolantè ab omnibus obseruentur; ut sua singuli munera nauiter exequantur: ut concordia in subditorum animis, eadem ratio in moribus, in victu, & vestitu, amor in Congregationem, reuerentia in Superiores, & in seniores diligentissimè conseruentur: ut, si quid rixarum inter subditos excitatum fuerit, debita cum satisfactione proleuius tollatur: ut malis, & scandalis, quæ domi, vel foris siue imminere, siue contingere posse cognouerit, prudenter occurrat, & si quæ iam euenerint, opportuno remedio sanet: ut nihil relinquant intentatum, quod subditum tentatum, atque adeo deficientem, desidiofum, titubantem excitet, adiuet, confirmet. Quamobrem eniti debet, ut singulorum ingenia, propensiones, animi morbos agnoscat, & ex sanctorum Patrum, & magistrorum spiritualis vitæ libris tanquam ex officinis studebit opportuna depromere, & habere in promptu remedia, quibus ægotantium subditorum animos facile curet.

11. Eiusdem etiam munus erit Clericos quanquam sacris initiatos octauo quoque die accersere, & quid in spiritualibus profecerint, ab unoquoque illorum cognoscere: ad culpas dicendas, & ad alia pro rerum occasione peragenda Capitulum congregare: communes officinas interdum adire, & explorare, num ministri suo satisfaciunt officio: investigare, num intra, vel extra cubicula aliquid fiat, quod fieri debeat: clauis Reliquiarum perpetuo, Ecclesiæ verò, & domus nocturno tempore apud se custodire; & postquam Aedituus, ac Ianitor clauis ad ipsum detulerint, ex improviso sepius inspicere, num reuera fores occlusæ clauibus fuerint: libros omnes, qui aliquid lasciuum continent, de medio tollere: literas à subditis ad alios, vel ab alijs ad subditos datas aperire, legere, obsequare, de iisdem reddendis, aut non reddendis id statuere, quod ad maiorem Dei gloriam expedire cognoscet.

12. Superior Clericorum professorum, qui, ut in bono spiritu, regularisque disciplinæ obseruantia melius constabli-

lianur, in secundo nouitiu, seu professorio educantur, in eam curam seriò iucumbet, ut præter communes omnibus Constitutiones, suæ ipsorum peculiare inuolantè ab illis obseruentur, præcipue, ut vitæ spiritualis Magistro promptè obediant; ut propriæ conscientiæ statum, propria item vitia eidem semel saltem in hebdomada, nisi id præstare malint coram Superiore, libere, & sincerè in Domino aperiant; ut quoties Missæ inseruiant, terram exoleuantur statim post elevationem tam hostiæ, quam calicis, magna cum humilitate Iesum Christum adorantes; ut cum procedunt in aliorum conspectum, oculos demittant, caput, pectus uersus, aliquantulum inclinent, non insectant ad dexteram, neque ad sinistram; ut iunctis ante pectus manibus è Choro in Ecclesiam exeant, & intersint rei sacræ; ut cum uertunt Ecclesiæ pavementum, cum altaria uestiunt, & ornant, vel suis exuunt ornamentis, silentium non uolent; ut latine inter se statis diebus ubique loquantur, ut omnes simul cum proprio Magistro, vel cum illius Vicegerente domo egrediantur; ut ab antiquiorum professorum, quicunque illi sint, consuetudine, & colloquio prorsus abstineant; ut habitatione ab iisdem segregata utantur; ut in externis actionibus modestiam cum humilitate, hilaritatem cum grauitate, mundiciam cum religiosa decentia, incessum, gestum, & motum cum decore coniungant; ut sine obedientia nihil omnino attemptent, aut efficiant, nihil cuiquam dent, aut à quoquam, ne ex Nostris quidem accipiant mutuo, & multo minus dono, vel alio quouis titulo; ut nemini ex secularibus alloquantur, nisi presente Superiore, & Magistro, vel Magistri socio; ut politionibus literis quàm maximè delectentur: ut studiosè in seipsis corrigant maternas uoces, & pronuntiandi modum, cum barbariem aliquam redolere uidebuntur; ut in subigenda propria uoluntate, & in moderando intellectu, atque iudicio, assidue, & ex industria exerceantur; ut, dum à Superiore, vel à præceptore corripiuntur, statim genus affectant, respondere non ausint, neque assurgere, nisi deosculata prius terra, & obtempa benedictione.

13. Debet præterea Superior paternam charitatem, & beneuolentiam subditos omnes sic amplecti, ut aniani se potius, quàm timeri uelle demonstrat, ea tamen moderatione, ut amans timeri debeat, & iratus amari, atque ideo cauebit, ne nimia

nimia cum subditis familiaritas ipsam reddat contemptibilem, nec immoderata grauitas odiosum.

14. Accedentes ad se subditos, vt tentationes, inspirationes, animi sensa, atque etiam morbos aperiant, benigne, libenterque audiat, consolari conetur, inuitet, vt confidenter veniant, & quantum Deus permiserit, placida quiete, & spirituali consolatione recreatos à se dimittat.

15. Partium studium ita declinabit, vt virtuti tamen, humilitati, doctrinæ, laboribus, ac meritis plurimum tribuat, elatos verò animos viriliter in Domino reprimere non prætermittat.

16. Aegrotantibus vt nihil desit, vigilantissima charitate studebit. Omnium necessitatibus tam animæ, quam corporis, subditis etiam non efflagitantibus, magna charitate, & sollicitudine prospiciet. Publicas adhortationes in Triclinio, vel in Capitulo frequenter habebit. Frequentius tamen priuatis colloquijs, magna significatione charitatis subditos consolabitur, & ad studium perfectionis inflammabit. Libros spirituales, & alios iuxta singulorum indigentiam, professionem, & intelligentiam omnibus subministrabit. Choro, & Triclinio, atque etiam primæ mensæ, nisi grauiter sit impeditus, semper intererit.

17. Libellum habebit, in quem ea omnia referet, quæ sibi ad Dei cultum augendum, & ad bonum domus regimen subinde occurrerint, vt illa Præposito Generali, seu Visitatori, & suis etiam Senioribus communicet.

18. Inuigilabit, vt Parochi, & Viceparochi opportunè, religiosæque charitate Sacramenta Confessionis, Eucharistiæ, Extremæ Vnctionis infirmis ministrant. Alios etiam confessarios pro rei occasione ad audiendas confessiones pauperum, & eorum, qui in carceribus, & trémibus detinentur, ad illos iuuandos, qui capitis damnati ad supplicium ducendi sunt, libenter mittet, & qui mittentur, hoc pietatis opus cum hilaritate amplectantur.

19. Negotium, curamue nullam suscipiet, quæ ita illum occupet, vt munus suum rectè exequi non possit. Cum alijs, qui proprijs in ministerijs negligentiores, aut fordiores fuerint, penarum remedio vtatur, prout æquitas, & ratio dictauerit.

20. Insignes locorum nostrorum benefactores non modò

superstes, sed etiam vita sanctos publicè, nominatimque aliquando commendabit, vt & illorum memoria apud Nos sit diuturna, & temporalia beneficia beneficijjs spiritualibus, præcipuis nimirum, & sacrificijs compensentur.

21. Seniores honorabit, sed eorum defectus, atque excessus, maxime si scandalum adolescentioribus parere possint, nunquam dissimulabit, imò benigne quidem, sed tamen serio corripiet, & corriget. Quò enim error auctoritate, dignitate, ætate errantis est grauior, eò est etiam periculosior.

22. Reliquis Collegijs, & nostræ Religionis domibus ex intimo charitatis affectu studiosè saueat, & eorum necessitatibus, quantum cum Præposito Generalis, & sui Capituli Collegialis consensu poterit, subueniat.

23. Conabitur consequi suadendo, vt singuli ex subditis semel saltem quotannis se ipsos colligant, & ab omni alia cura seiuincti per dies decem, vel quindecim spiritualibus exercitijs toti, & ex animo vacent.

24. Præposito Generali, & Visitoribus eandem præstet obedientiam, quam à suis subditis sibi desiderat exhiberi.

25. Ad Superiorem etiam spectabit, omnium sanitati consulendo, prohibere quæcunque infirmare illam posse animaduertit, & providere, quæ cognouerit confirmare eandem posse: Singulis saltem hebdomadis, & quoties opus fuerit, de rebus ad gubernationem attinentibus, ne quid faciat ex proprio sensu, cum Senioribus agere, qui deinceps à Definitorio, vel à Præposito Generali nominabuntur, & cum eorum consilio punire subditorum grauià errata, quibus in nostris Constitutionibus peculiare penæ statutæ non sunt.

26. Caueat tamen, ne subdito prouinciam nimis onerosam, aut viribus illius imparem, seu etiam verbis asperioribus iniungat, ne nimio rigore, perpetua seueritate, contractoque supercilio imperet, sed ex amore nascatur imperium, & cum amore illi pareatur. Omnem suspicionem malevolentie à se ipso, quantum poterit, amoueat, & fugiat contentiones, verba, & multò magis iniuriosa verbera.

27. Archiuum optimè constructum, & clauibus bene munitum in sua, vel aliena, sed tutissima cella quisque Superior habeat: in eo diplomata Pontificia, Breuia, libri distinctè,

atque

atque ordine continentes bonorum omnium Domus, & Ecclesiarum, reddituum, iurium, & obligationum tam spiritualium, quam temporalium inventaria, & nomina debitorum, & creditorum, asseruentur; Præterea instrumenta omnia authentica, scripturæ, syngraphæ, atque huiusmodi alia, quæ nunquam, nisi magna necessitas tulerit, inde extrahantur, & si quando fuerint extracta, pagella in ipso Archiuio affigatur, quæ cumque, & quando tradita sint, demonstret: proprijs locis, statim ac fuerint reddita, reponantur: exemplaria seu illorum nota sint apud Procuratorem Domus; clauis apud Superiorem.

28. Libros accepti, & expensi Superior in suo cubiculo fideliter custodiat, sicut & capsam pecuniarum duabus diuersis clauibus obserandam, quarum vna apud ipsum, altera apud Procuratorem Domus asseruetur, addita etiam tertia, si ita Præposito Generali expedire videbitur.

29. Rationes accepti, & expensi singulis mensibus à Superiore recognoscantur, conuocatus ad id Vicesuperiore, Procuratore Domus, & vno Seniorum, subductisque rationibus ab ipsidem subscribatur.

30. Potestas autem Superioris hæc erit, vt possit aliquos casus sibi referre: præcepto sanctæ obedientiæ, & præna excommunicationis late sententiæ, vel suspensionis cum consensu Vicesuperioris, vel vnus saltem ex Senioribus, subditos (sed non passim) infringere: leges peculiare, quæ bonum sui Collegij, vel Domus respiciant, nostrisque Constitutionibus non aduerfentur, cum voto Seniorum, vel Præpositi Generalis statueret, & promulgare, ad quarum obseruationem volumus omnes, & singulos illi subditos teneri: iussa existente causa & cum suis, & secum dispensare in ijs, quæ ad communis vite disciplinam pertinent, ad breue tempus tamen, & in leuioris momenti rebus: poenitentias cuiuslibet erranti pro qualitate erroris, & ad præscriptum Constitutionum imponere: eleemosynas vsque ad nummum aureum in singulos menses, & si pinguioribus fortunis loca gaudebunt, vsque ad duos erogare pauperibus, non tamen apud se diu retinere: in causis grauissimis, vt vulnerum, violationis voti castitatis, furti, & similibus contrudere reum in carcerem; adhibitoque Cancellario, testes coram duobus ex Senioribus, si aduerfint, examinare, & processum, quem

quem vocant informatium, construere; ad sententiam verò definitiuam deuenire, nisi obtenta prius à Præposito Generali facultate, non poterit: subditum peruicacem, nimis superbia tumidum, nimis iracundum, qui cum periculo scandali, multò magis, qui cum aliorum scandalo Superiorem libere carpere, vellicare, aut in eundem audacter insurgere, vel inuehi ausus fuerit, cum Seniorum consilio in cubiculo, siue etiam in carcerem includere, donec Præpositus Generalis, vel Provincialis extra Italiam scripserit, qua sit ratione cum illo agendum.

31. Præterea licebit Superiori ministros omnes, Vicesuperiore, Parocho, Procuratore, & Cancellario exceptis, pro suo arbitrio eligere, & mutare; cum autem experientia comperit sit, frequentes ministrorum mutationes plerumque cum detrimento Domus fieri, ad illas non deueniet, nisi necessitate aliqua compulsus: mortificationibus subditos exercere, prudenter tamen, ac moderatè, vt suorum animi in spirituali pugna roborentur, non frangantur: alia denique omnia peragere, quæ vi iuris communis, nostrarum Constitutionum, priuilegiorum, & quomodocunque legitimè illi competunt, nisi aliud Præpositus Generalis, vel Patres Definitorij pro sua prudentia cum aliquo statuerint.

32. Apostatas, & profugos à Religione in eadem Ciuitate, vel vicinis in locis commorantes quilibet Superior, tanquam Præpositi Generalis Commissarius in hac causa specialiter delegatus, ad claustra reducere, in carcerem conijcere, adhibito etiam, si opus fuerit, brachij secularis auxilio, conuocatur: contra eosdem inquirere, & animaduertere vsque ad sententiam definitiuam exclusiue poterit, sed statim Præpositum Generalem commonefaciet, ad quem solùm, præterquam in mortis articulo, absolutionem excommunicationis contractæ ab Apostatis spectare decernimus: in Gallia verò ad ipsam Provinciam.

33. Cum nostri Superiores pro Domorum varietate non eodem titulo, seu nomine nuncupentur, præfenti Constitutione declaramus, eos, qui nostris præfunt Collegijs, in quibus quatuor ad minimum Sacerdotes cum Superiore inclusiue commorari solent, Præpositos; qui Academijs, Seminarijs, loca Orphanorum, & Domos moderantur, in quibus quæri educantur, dicendos esse Rectores Præpositorum Vicesupe-

superiores Vicepræpositi, & qui Rectorum vices gerunt, Prorectores appellabuntur.

34. Nullum pecunie, aut rerum quarumcunque depositum, quod aureorum viginti pretium superet, accipiat à secularibus, vel retineat, vel retineri à subditis permittat, vel accipiat sine Seniorum consensu scriptis expresso. Pecuniam ad viginti aureos amicis petentibus mutuo credere, & ab iisdem mutuo recipere poterit; cum Seniorum tamen consensu, non aliter, vltra dictam summam cum Capituli Collegialis, non quo sine si Superiores ære alieno Domos oppræsserint, deponatur ab officio, & alijs pœnis afficiantur arbitrio Præpositi Generalis, Visitatoris, & Consiliariorum.

35. Si qui, vt immunitate Ecclesiastica gaudeant, ad Ecclesias, & loca nostra confugerint, quando vltra tres dies apud nos fuerint commorati, Superior Præpositum Generalem, vel Visitorem admonere teneatur, interim nemo nisi permisso Superioris audeat cum illis colloqui, nedum familiariter agere.

36. Sæculares hospitij gratia in nostris Domibus non facile recipiantur, quamuis de Congregatione optimè sint meriti, vel dignitate, & opibus insignes: recepti verò vltra tri-duum non commorentur, nisi cum licentia Præpositi Generalis, vel Visitatoris, vel Capituli Collegialis, & cum ijs sine facultate Superioris nemo familiariter conuersetur.

37. Hospites inferuendi gratia admitti poterunt à Superioribus, sed cum Seniorum consilio; qui tamen ab aliquo nostris Domibus eiecti fuerint, recipi non possunt in aliam, nisi cum Præpositi Generalis, vel Visitatoris licentia. Idem de Nouitijs semel eiectis decretum sit.

38. Si ad Capitulum Generale, seu Definitorium profectus erit Præpositus, vel Rector, ante discessum conuocatus subditis, quid cuique opus sit, diligenter videat, & provideat, ne, vbi discesserit, illius Vicegerens infestetur, cui præsentibus Constitutione inhibemus expensam aliquam præter ordinariam quotidiani victus facere, quæ præuideri poterit ante Superioris absentiam, vel ad quam maxima necessitate iudicio Seniorum non impellatur.

39. A propria residentia Superiores non nisi rarissime ab-
sint, & si Vocales non fuerint, tempore Capituli, seu Defini-
torij à proprijs Domibus discedere, vel subditos eo tempo-

alio proficisci permittere, culpa sit grauior, & pœna grauiore punienda.

40. In vnoquoque Collegio volumus carcerem construï tutum quidem, sed valetudini minimè aduersum, & loco à frequentioribus remotiore: cum eo qui aferuatur in carcere, nemo loquatur; nemo literas, vel nuntium ad eum mittat, vel ab ipso recipiat: Debebit tamen Superior ex Sacerdotibus aliquem designare, qui confessiones illius audiat, & bis, aut ter in hebdomada pijs colloquutionibus eum consoletur.

41. Si vltra decem dies pro criminis grauitate aliquem retinere in carceribus sit necesse, non solum carcerationis, sed totius causæ statum Superior Præposito Generali significet, in Gallijs Prouinciali.

42. Præpositi, & Rectores in libro Actorum Capituli Collegialis adnotari curabunt, quicquid notatum dignum in suis ipsorum domibus acciderit, vt Ecclesie, vel Altarium consecrationes: quo quisque die Religionis habitum susceperit, vota emisserit, ordines susceperit, ex hac vita abierit, quæ pietatis signa moriens dederit, quæ verba exhortationis adstantibus dixerit, quantum humilitati, orationi, obedientie, silentio viuens detulerit: & si quid magni momenti illi domui, vel Ecclesie dono datum, vel testamento legatum fuerit: si quæ gratiæ, vel miracula votis nunquatis Deo, vel Beate Virgini, vel Ven. Patri nostro Hieronymo, aut Casari de Bus, siue alicui imagini, quæ apud nos extet, à viris, vel mulieribus fide dignis referantur; eadem statim curabunt authentica fieri; denique præcipuorum benefactorum nomina, & familia.

43. Liber autem huiusmodi in cubiculo Superioris fideliter aferuatur, sed quæcunque adnotata fuerint, describantur in librum Superioris à Cancellario Capituli Collegialis; & à Superiore, Vice superiore, ab eodemque Cancellario subscripta ad Definitorium mittantur, & relationes huiusmodi in publico Religiosis tabulario perpetuo custodiantur.

44. Dabunt operam Præpositi, & Rectores, vt pro maiori, Dei gloria, & proximorum salute in nostris Collegijs, & Domibus Oratoria, ad sæculares spiritualibus exercitijs instruedos instituant, & vbi iam instituta sunt, omni studio augere, corumque pia opera promouere conabuntur, quò hac etiam in re Ven. Patris nostri Hieronymi charitatem, ferendæque in alijs pietatis ardorem imitemur.

De Vicepraepositis, Prorektoribus, & Procuratore Domus,

C A P. II.

VNUSQUISQUE Superior suum habeat Vice-
superiorem, ubi plures Sacerdotes commorabuntur.
Hic autem vel à Definitorij Patribus, vel à Ca-
pitulo Collegiali secretis suffragijs eligetur.

2. Si quis ex Vocalibus Capituli Generalis sit à Definito-
rio alicubi designatus, qui communes obseruantias obire pos-
sit, ille, si fecus à Definitorio decretum fuerit, Vicepraepo-
situs sit absque vlla alia electione; quòd si ibidem plures es-
sent Vocales, professione antiquior id habeat muneris, quo
nolente, vel cessante, susceptus intelligatur alius ordine pro-
fessionis seruato. Idem statuimus, si aliquem discedere con-
tingat, quem Definitorium, vel Capitulum Collegiale elec-
gerat, huic enim immediatè succedet Vocalis, qui ibi tunc
deget.

3. Vicepraepositi, seu Vicerektoris auctoritas ea legitime
erit, quæ à Praeposito, vel Rectore ipsi communicabitur.

4. Eorum munus, & officium erit, absente praesertim Su-
periore, illius vices agere, spirituale, & temporale regimen
interim exercere, nunquam tamen à Superioris voluntate re-
cedendo, nisi in repentino aliquo casu aliter faciendum pru-
dentia, & Seniorum consilium suaserit; sed statim, & distin-
ctè de causis factæ deliberationis docendus erit Superior: cau-
ebunt autem, ne tunc temporis quidquam innouent, aut ab
alijs innouari permittant: suam omnem curam, atque indu-
striam in eo praecipuè collocabunt, vt Constitutiones nostræ,
statuta, & decreta exactius, si fieri poterit, quàm praesente
Superiore obseruentur.

5. Dum Praepositus, siue Rector aderit, Vicepraepositi,
seu Vicerektores curabunt, vt Ecclesia, Chorus, Sacrarium,
Claustra, loca omnia munda sint, & nitida: tanquam manus,
& brachia sint Superioris, quæ eum & iuuent in gubernatione,
& protegant à detrahentium labijs, si quos aliquando esse
ad humilitatis & patientiæ exercitium Dominus permiserit.

com-

communes officinas quotidie visitent; & obseruent, num mi-
nistros aliqui suam suat operam, diligentiam, & charita-
tem desiderari: num cibi tempestiuè domum comportentur,
& sibi comparentur: num bene coquantur, condiantur, &
cum equalitate distribuantur. Praeceptum, & studentium
praecipuam curam gerant, vt nihil ijs debet ex necessarijs, vt
vestes, & quæcunque lacera esse viderint, refarcienda sta-
tim exerceant, quos de se ipsis vix cogitare animaduertent.
Charitate in infirmos vtantur maxima, & charitate etiam mi-
nistros deficientes moneant, errantes corripiant, de omnibus
tamen certiores reddant Praepositum, seu Rectorem, maxi-
mè si imminenti alicui malo occurrendum sit, vel iam sequu-
to succurrendum.

6. Nisi Definitorium, vel Praepositus Generalis, vel Super-
ior ipse alium designent, ad Vicepraepositum, aut Vicerecto-
rem tanquam ad Magistrum rerum spiritualium subditos con-
sugiant, vt internas cogitationes, & tentationes fidenter ijs-
dem aperiant: quos illi peramanter auscultabunt, & pro
vniuscuiusque necessitate remedia proponent, quæ vel ipsi
met experti in se ipsis fuerint, vel ex oratione, aut lectione
librorum spiritualium hauserint.

7. Partes etiam Vice superioris erunt exemplo reliquis es-
se taciturnitatis, modestiæ, disciplinæ, & maximè tum reue-
rentiæ, tum obedientiæ, erga Superiorem; maximè item prom-
ptitudinis ad Chorum, & ad orationem; Laicos singulis die-
bus scilicet ea, quæ spectant ad salutem animæ, ad Constitutio-
num obseruationem, & Doctrinam Christianam, edocere,
atque consulari, quandocumque mæstos, afflictos esse co-
gnouerit.

8. Si Superiorem aliqua in re errare, vel in Constitutio-
num obseruatione, aut in seipso, aut erga alios languidum,
& remissum esse viderit, si subditos de aliquo illius errato
conqueri audierit, praemisissis ad Deum precibus, reuerentet
eum conueniet, & monebit, petita prius ab eodem libere lo-
quendi licentia: si audire recusauerit, vel post vnam, & alte-
ram admonitionem non se correxerit, Praeposito Generali,
aut Visitatori scripto referet omnia.

9. Ceterum vt officio, & cura, ita animo, consilio, & spiri-
tu studebit esse cum Superiore coniunctissimus.

10. Quod ad Procuratorem attinet. Vnumquodque Collegiale Capitulum Procuratorem votis secretis eligeat, quem ex eiusdem Collegij familia, virum in negotijs tractandis versatum, fidelem, prudentem, humilem tamen, & patientem, qui suo agendi modo sæculares ædificet, & beneuolos si poterit pro libito Capituli Collegialis.

11. Huius partes erunt lites tractare, iura, redditus, bona immobilia Collegij, siue Domus; ne ab extraneis vsurpentur, omni cura custodire.

12. Sed lites nunquam Procurator intendat nisi coactus, atque, ubi internæ prius, externæque, etiam, cum aduersarijs concordie amantem se demonstrarit, & tunc cum Superiori obedientia. Ante Iudicum tribunalia raro admodum, & Superiore iubente compareat, sed agat per sæculares Procuratores, siue per Iurisperitos arbitrio Superioris deligendos.

13. Contra Principes; vel Prælatos causam aliquam momenti instituere ipsi etiam Preposito, Rectori, & Superioribus omnibus prohibetur sine Prepositi Generalis, vel Præuincialis licetia, excepto repentino casu, qui morâ non patitur.

14. Cancellarius etiam à Capitulo Collegiali nominandus erit, qui Capituli Collegialis Acta, & Capituli Generalis, vel Definitorij decreta, Præpositi item Generalis, & Visitationis ordinationes in libro, cui titulus erit, Acta Capituli Collegialis, fideliter, & claris, distinctis, intelligibilibusque characteribus describet, & subscribi à Superiore faciet.

15. Durabit is ad arbitrium Collegialis Capituli, & eorum omnium, quæ libro adnotata sunt, curabit indicem conficere, & memorie imprimere, & liber sit penes Superiorem.

De alijs Officialibus, seu Ministris, & primò de Aedituo, seu Sacrista.

C A P . III.

MAXIMOPERE cupimus, & hortamur, vt semper si fieri commodè poterit, Sacratio Sacerdos aliquis præficiatur, & eidem vnus ex Professis vir honestus, grauis, & planè religiosus pro humilioribus exercitijs subijciatur.

2. Qui

2. Qui à Superiore nominatus fuerit Aedituus, cum præmissis diligentiam in nitore, & cultu Ecclesie desiderari non patietur: curabit, vt munda pauimenta sint, purgati ab atramentum telis, & sordibus quibuscunque parietes: viceoli, candelabra, vasa, altarium mappæ, & ornatus, flores tam naturales, quàm artefacti, sacræ Sacerdotum vestes, & quæcumque diuino cultui sunt dicata, sint nitida, composita, bene in Sacratio suis locis disposita: & hac in re operam, sollicitudinem, imò & cogitationes suas, vt in Dei obsequium, libenter impendet, & statim indices rerum omnium, quæ in Sacratio, atque in Ecclesia asseruantur, ac notas obligationum describet in libello, quem apud se custodiet, & sæpe legendo percurreret.

3. Si quid fractum, si quid furto ablatum, vel alia quacunque ratione deperditum fuerit, quamprimum significabit Superiore, cui similiter statim ostendet, quicquid dono datum fuerit, & mox etiam addatur indici.

4. Fidelem se in elemosynis adnotandis, & Superiore tradendis exhibebit; candelas cereas, frustula item cerea nec emere, nec vendere, neque aliam quantumuis minimam expensam facere ausit inconsulto Superiore.

5. Clausum retinebit semper à prandio Sacratio; Ecclesie fores aperiet, & claudet hora à Superiore præscripta: Patres in Chorum ad horas tam nocturnas, quàm diurnas conuocandos; initium missis dicendis, finemque faciendum; constituto tempore in Ecclesia, & in Sacratio seruandum silentium diligentissimè curabit.

6. Mulieres in Ecclesia commorari post vespertinæ Salutationis Angelicæ signum non patietur.

7. Vocatus præsto sit, & satagat, vt Nostri promptè deseruiant omnibus, sed ijs præsertim, qui Ecclesiam frequentant, de nobis que sunt benemeriti.

8. Familiaritatem cum mulieribus, quæcumque illæ sint, nullam prorsus inibit, colloquia cum iisdem rarissima, breuissima, & religiosam grauitatem, atque modestiam redolentia habebit. Non cursitet per Ecclesiam, sed modesto incessu, deuoto aspectu, ac humiliter inuigilet omnibus, quæ sui sunt muneris.

9. Prouidebit, quàm poterit accuratissimè, ne canes templum ingrediantur; ne pueri molestiam faciant Sacer-

I 3 doti

doti concionanti, vel celebranti, aut populo oranti, ne mendici per idem templum discurrant petentes eleemosynam.

10. Opportunè disponet ea omnia, quæ ad rem sacram faciendam sunt necessària, & Sacerdotum, qui celebrantur, atque eorum, qui infernituri sunt, ordinem nunquam inueniet, nisi præmonito Superiore: repentinum tamen casum excipimus, in quo aditus ad Superiorem esse non possit.

11. Idem diligenter studeat, vt Alba, quaqua versus digito vno, duobus ad summum, circa Sacerdotum pedes abscidat terra; nec vnquam quid lacerum, quid immundum adhiberi sinat.

12. Quisquilias, vel aliquid fordium videri in Ecclesiæ Sacrario, aut adiacentibus locis non permittat.

13. Fœtorem, qui ex sepulchris æstiuo præsertim tempore exhalat, suppressere conabitur grato aliquo odore, aut suffimento.

14. Sacerdotum sacræ vestes, Missalia, & Calices, Missæ omnibus absolutis statim reponantur, sitque omnis suppellectilis in locis, & armarijs optimè semper disposita; armarij clauibus occludantur, claues loco secreto seruentur.

15. Ordo recitandi diuini Officij, qui singulis in Ciuitatibus quotannis imprimi solet, ad interiorem partem valuarum Sacrarij retineatur appensus.

16. Secularium hominum famulatu Sacrista non utatur, nisi necessitate coactus, & cum Superioris obedientia.

17. Opportuno tempore Sacerdotes celebraturos præmoneat; Missis ad mentem eorum, qui eleemosynas largiuntur, satisfaciendum curet, & munus ferè Anglicum Angelica puritate, sollicitudine, dignitate studeat exercere.

De Bibliothecario.

C A P. IV.

CVM in vnaquaque ex nostris Domibus amplam, & locupletem peroptemus Bibliothecam extruam, & instrui, illius cura Sacerdoti, vel saltem Diacono demandetur, viro docto, probò, & solerti. Is verò apud se habeat librorum indicem, qui in Bibliotheca

extiterint, in eoque ita erunt alphabetico ordine descripta nomina auctorum, & quo quisque loco, classe, pluteo locatus sit, vt faciliè occurrant illos inquirenti.

2. Vbi legentium commodo libri deseruierint, curet Bibliothecarius in eodem, à quo fuerant sublati, loco reponendos, nec extra Bibliothecam sinat efferri sine licentia Superioris in scriptis obtenta; extra Collegium verò non nisi etiam de Superioris consensu cum voto duorum ex Senioribus.

3. Quod si aliò commigrandum sit ei, qui ex Bibliotheca libros acceperat, det operam Bibliothecarius, vt is ante discessum eosdem restituat.

4. Describet in libro, quem asseruabit in Bibliotheca, libros singulos, qui in Patrum, aut Clericorum vsu à Superiore concessi fuerint, annum item, & diem, quibus ex Bibliotheca exportati; ipsidem redditus, quod fuerat scriptum, deletur.

5. Nemo Bibliothecæ clauis nisi Bibliothecarius, & Superior retineat. Alij omnes (nisi ex causa dispensare cum aliquo voluerit Superior) à Bibliothecario in Bibliothecam admittentur, eiusque fores obseratæ semper erunt.

6. Libris singulis suos titulos exterius inscribet, vt faciliùs cognoscantur, cauebitque, ne ipsdem puluere, aut tineis corrodantur, ne complicantur eorum folia, vel dilacerentur, ne acramento, vel alijs maculis conspuentur.

7. In verrenda Bibliotheca diligentia utetur maxima, ne puluis eleuetur, librisque adhaereat. Eandem Bibliothecam ita digeret, & disponet, vt illam adeuntibus religiosus nitore luceat.

8. In virtute autem sanctæ obedientiæ præcipimus, & inhibemus, ne librum, seu libros & manuscripta, etiam proprio vsui concessa, quisquam alienare audeat, vel, si iam destinata fuerint, ab uno in alium ex nostris locis transferre sine Præsenti Generalis, uel Prouincialis, uel Capituli Collegialis consensu scriptis expresso.

9. Vbi contigerit aliquem ex Nostris supremum diem claudere, uideat Superior, num post se reliquerit scripta, uel elucubrationes, siue politioris literaturæ, siue scientiarum, uel etiam concionum, quæ si profutura intelligat posteritati, ea in publicam Bibliothecam inferet.

De Ianitore, & alijs Ministris.

C A P. V.

CUm Ianitoris officium in bene constituta domo tanti sit, vt ab illo maxima familiae commoda iuxta, ac incommoda pendeant, idcirco, qui huiusmodi munus iussu Superioris suscepit, laicus erit professus, non nouitius, & vir ætate prouectus, comis, suauis, moribus, pietate, grauitate conspicuus.

2. Meminerit se custodem, & vigilem domus agere: aget autem, si sedulo, ac assidue ianuæ assidebit, vt pulsantibus citius ianuam aperiat; si literas, & schedulas omnes, quæ ab externis ad Nostros, vel à Nostros ad externos mittuntur, in scijs omnibus, Præposito, vel Rectori trader: quod nisi præstiterit, reus erit grauis, atque etiam grauioris culpæ, si scilicet pius id facere omiserit, vel magnum inde scandalum secutum fuerit.

3. Cum omnibus ita religiose versabitur, & loquetur, vt ab eo facile conijciant externi, quàm piè, quàm sanctè reliqui uiuant, qui in interiore claustro resident.

4. Eleemosynas, & muna quæcunque, & cuiuscunque mitterentur, statim deferet ad Superiorem, aut eo iubente omnium vsui, ac victui afferuabit: admonebit mox illum, ad quem missa fuerint, vt gratias agere possit benefactoribus, & pro ipsi orare: eadem etiam in libello scribet, vt qualibet festi feria legi possint ad mensam.

5. Cum mulieribus, quæ ad ianuam accesserint, longos sermones ne habeat; nihil quouis pretextu det, aut commo- det alicui: nihil ad proprium vsu dono, aut etiam titulo eleemosynæ accipiat, in scio Superiore. Iocis, chachinnis, irre- ligiosis sermonibus, aulicis verbis omnino absteineat.

6. Cum pauperibus, qui ianuam frequentant, aget ex Su- peris præscripto.

7. Clauis intra feram ianuæ, aut ianuam apertam nunquã relinquet. Si Ianitorem occupatum esse aliquando contige- rit, tunc clauis non ad Ianitoris, sed ad Superioris arbitrium alteri erunt assignandæ.

8. Prope ianuam vasculum cum aqua benedicta, & pia ali- qua imagine extet, vt egredientes eadem aqua se ipsos asper- gant, & muniant contra tentationes omnes.

9. Qui confessionis gratia Domos nostras adierint, eos ad loca pro confessionibus secularium hominum audiendis de- signata comitabitur Ianitor, & omnino prohibebit, ne ad con- fessarium cubicula ascendat.

10. In nostris claustris pila, siue alio ludo ludere externis nunquam permittet.

11. Nomina omnium, qui domi commorantur, in tabella prope ostium Collegij descripta sint, & Ianitor obuertat as- ferculos, in quibus nomina egredientium fuerint adscripta: aut alia quapiam ratione obseruet, vt sciat, qui domi res- deant, qui foras exierint.

12. Cum Parochum, siue alium ex Patribus domo egressis externus aliquis quaesierit, Ianitor statim scribet nomen, & cognomen querentis, mox Superiori significabit omnia, & cum illius obedientia reuertentem Sacerdotem admonebit.

13. Nocturno tempore ianuam non aperiet, nisi eum pro- bauerit, qui pulsauerit, & causam didicerit, ob quam ad pulsandum ea hora aduenerit.

14. Quod ad reliquos Ministros attinet, debent ij cum humilitate in ea uocatione persillere, & proficere, in qua uocati sunt à Domino: orationi mentali, & spiritualibus exerci- tijs assidui esse: quotidie Missæ sacrificio interesse, spirituali- que refectione spiritum recreare, & communire contra hostes quoscumque; Superiorum iussa taciti, sed quam poterunt ac- curatissime, obseruare; Sacerdotes summo honore uenerari, & alloqui; delectari silentio, ac modesta, & submissa uoce collo- qui; iurgia, atque contentiones omnes studiosè declinare; ex- tra communem mensam nihil cibi, aut potus sine licentia su- mere; mutua beneuolentia se ipsos in Domino complecti; in suis ministerijs charitatem cum diligentia, humilitatem cum sollicitudine coniungere, existimantes se non hominibus, sed Angelis, imò ipsi Deo seruire.

15. Dabunt etiam operam, vt mundities maxima in rebus omnibus quamuis minimis eluceat, vt accuratissimi sint in rebus familiari custodienda, ita vt nihil dissipetur, nihil disperdatur: ligna, oleum, & huiusmodi res aliæ non infumantur, nisi quan- tum necessitas exiget: & assidue secum reputent, pauperes se esse,

esse, & pauperibus ministrare, neque aliam suis laboribus de-
beri mercedem, quam celestem, & aeternam.

De admittendis ad nostrum habitum.

C A P. VI.

CAutè omnino, & seria tum disquisitione, tum de-
 liberatione hac in re procedendum est, ne exter-
 norum, licet illustrium virorum, rogatu admi-
 tantur, qui minimè diuino spiritu vocati viden-
 tur, & ad studia literarum minimè apti, stupidi, inertes sint, à
 quibus nihil laudis, nihil fructus sperari possit; plurimum ve-
 rò dedecoris, detrimenti temporis, laxitatis, & perturbationis
 meritò timeri.

2. Vbi igitur nostræ Religionis habitum aliquis efflagita-
 uerit, Superior probato priùs per id temporis spatium, quod
 sibi videbitur, illius spiritu, & in vocatione perseverantia,
 Præposito Generali significabit, qui Superiori eidem, & duo-
 bus, vel alteri saltem ex Sacerdotibus ibidem degentibus, non
 consanguineis, nec affinibus admitti cupientis, mandabit, ut
 illum examinent, & diligentissimè, sed prudenter, inquirent,
 quæ sit eius conditio, quæ patria, qui parentes, quæ corporis
 habitudo, quæ ætas, qui mores, quæ amicitia, quæ dotes, quæ
 doctrina, quæ indoles, quo spiritu ad nostrum hoc iussit utum
 amplectendum moueatur, à quo tempore vocari se senserit,
 quem sibi finem proposuerit, an leuitate, vel aliquo humano
 affectu, aut inordinato animi motu ducatur, an aliquid in ipso
 desideretur, quod in ijs requiratur, qui nostro vestiendi sunt
 habitu: & suis singuli rescribent literas, quid cognouerint, quid
 de illo sentiant, idque summa fide, atque etiam iurati asserua-
 bunt. Tum Præpositus Generalis matura, ac diligenti consi-
 deratione expendet singulorum literas, & quæcumque ad se re-
 scripta fuerint, ac, si in Domino expedire iudicauerit, ut rejici-
 atur, curabit, magna cum dexteritate, & suauitate id facien-
 dum; sin vt admitatur, iubebit, vt idem Superior suo Colle-
 giali Capitulo (si tamen hæc potiatur facultate) illum reco-
 gnoscendum, & admittendum proponat, quod fiet cum maio-
 ri suffragiorum parte, lectis priùs à Cancellario, examinatis, &

que

que testimonialibus literis, quæ de vita, moribus, & ætate ad-
 mittendi fidem adstruant. Quòd si hæc illi Capitulo desit
 potestas, ad aliud vicinius in eadem Prouincia mittetur, cui
 eiusmodi sit impertita facultas, isque secum deteret Præposi-
 ti Generalis literas, sine cuius expressa licentia neminem ad
 Religionem nostram in Italia admitti posse, præsentis consti-
 tutione cautum sit.

3. Si verò ob nimiam loci distantiam non possit admi-
 tendus Collegium aliquod ex nostris adire, satis eo casu fuerit
 testimoniales literas à Præposito Generali priùs visas, & appro-
 batas ad Superiorem Collegij, à quo recipiendus erit Noui-
 tius, mittere, illisque in Capitulo lectis, examinatis, & compro-
 baris, etiam absens proponi poterit, & admitti.

4. Recipiendi nullo sint ære alieno grauati, aut ratioe inijs
 reddendis obnoxij, non serui, nec matrimonio coniuncti, non
 diffamatis geniti parentibus, nullo crimine in sæculo fœdatis,
 non corporis vitio maculosi, aut deformes, non minores annis
 quindecim, nec maiores quadraginta, * nisi cum illis Pater
 Generalis dispensauerit; natalium defectus non patiantur;
 quòd si quis hoc vltimo impedimento laborare dignosce-
 tur, à Capitulo Generali tantummodo recipiatur, vel à De-
 finitorio extra Capituli Generalis tempus, cum duabus ta-
 men ipsius Definitorij partibus: tandem eas habeat conditio-
 nes, quæ à Pontificijs decretis, & nostris Constitutionibus
 præscribuntur.

App.
n. 26.

5. Qui alterius Religionis habitum, etiam per minimum
 tempus, cum probatione detulerint, aut ætatis suæ annos quin-
 quaginta excesserint, à Capitulo Generali solummodo ad-
 mitti poterunt. Qui verò vt hospites in alieno Religioso-
 rum cætu fuerint, vel quadraginta annis maiores sint vs-
 que ad quinquagesimum, cum sola Præpositi Generalis li-
 centia.

6. Illud etiam diligentissimè videndum est, an recipien-
 di, parentes habeant re familiari ita destitutos, vt probabilis
 sit suspicio, post filiorum professionem ipsos fore Congrega-
 tionis nostræ molestos ad sui sustentationem, & ad inopiam
 subleuandam; & nunquam Patres nostri aliquem admittent,
 cuius parentes, sorores, aut neptes ea premantur egestate, vt à
 nobis postmodum sint alendi; neque vlla omnino parentum
 renuntiatio, aut ab ijs, vel à quocumque alio præstita fideiuf-

lio

sio sufficere iudicetur, sed cautius agendo tales nec proponantur, nec proposti recipiantur.

7. Attestationes habeat idoneas Notarij manu conscriptas cum legalitate, quicumque vult nostro habitu vestiri, quæ diligenter asseruentur in Archiuo loci, vbi recipietur, & receptionis in libro Actorum Capituli Collegialis memoria consignetur.

8. Qui recipiendi erunt, priusquam habitu nostro vestiantur, certiores fiant de iuramentis a se emittendis ante professionem, vt plenius de his suo tempore deliberare possint, vel consilium mutare ante susceptionem habitus.

9. Ad Nouitiorum receptionem Collegia designentur à Capitulo Generali, & designata publicentur à Cancellario statim post personarum deputaciones, neque aliud à designatis hanc sibi facultatem vsurpare audeat, neque Prepositus Generalis impertiri alijs Collegijs, vel Domibus possit, sub poena arbitrio Definitorij irroganda.

App. 7. 27. 10. *Adolescentes optima indolis, minores quindecim annis, recipi possint ad habitum de licentia Prepositi Generalis, non tamen detur eis probationis cingulum: interim verò cum nouitijs versabuntur.*

11. Antequam quis ad probationem recipiatur, per mensem, vel saltem quindecim dies in habitu seculari, sed modesto nobiscum vitat. Signum probationis erit cingulum coriaceum.

De Nouitiorum institutione.

C A P. VII.

Nouitiorum in regulari quacunque Congregatione optima institutio tanti facienda est, vt, cum ex hac vna consequentis ætatis omnes laudabiles progressionem ferre debeant, in ea etiam magnopere sit inuigilandum, vt præclara quisque iaciat fundamenta probitatis; egregius enim Christi miles veteranus euadet, quisquis tyrocinium præclare inierit, & honorificè prodibit in capum, qui egregie se exercuerit in religiosa probationis palestra. Quare in id vnum incumbat primum Pa-

tres,

tres, quod ad Nouitiorum informationem optimè ineundam pertinet, vt illis instituendis cum præficiant virum, & magistrum, qui spectabili sit virtute, probitate, pietate, insignis morum grauitate, quæ tamen non fastosum animum suboleat, sed Christianæ disciplinæ redoleat sanctitatem; qui seueritatem comi, & facili norit familiaritate condire; qui prudentia præsertim polleat; qui non obscura dederit probitatis argumenta, & exempla, in quinto saltem supra trigessimam suæ ætatis anno sit constitutus: magni enim est momenti, à quo quisque doctore hauriat pietatis, & eruditionis documenta.

2. Quamobrem enixè studebunt Patres, aliquem ex Vocalibus, qui in Comitijs generalibus suffragium ferunt, eligere, qui tantam prouinciam obeat, & ijs demum sit cumulate virtutibus ornatus, quas officij impositi dignitas postulat.

3. Hic eò cum primis animum, viresque intendet, vt præscripta Nouitijs instituta seruentur, eorumque obseruantiam exactè adeo suis à Nouitijs exigit, vt minutissima quæque, & quæ leuissima existimantur, magni ponderis esse ducat, violasse; vt non minus à leuibus erroribus abstinere aliuecant, quam à grauibus. Atque eò in munere perfungendo amplam auctoritatem habebit, nullique præterquam Præposito, aut Rectori, & Superioribus maioribus subiacebit, & nemini in Nouitiorum institutione, ac regimine, ijsdem Superioribus exceptis, quouis colore, seingere liceat.

4. Nouitiorum Magistro socius assignetur, qui Sacerdos sit, & sanctitatis exemplo præfulgeat. Hic psallendi, & canendi rationem ex nostro ritu Nouitios instruet, choram frequentabit, illis assistet, tunc præsertim cum à prandio, vel à cœna receantur, vel domo exeunt, & quoties impeditum esse Magistrum contigerit. Laicos Nouitios in obseruatione nostrarum Constitutionum, in rebus spiritualibus, & in ministerijs domesticis, ad quæ singuli deputati fuerint, instruet. Omnia loca domus circumspiciet, & vt munda sint, & vt omnia suo tempore peragantur, diligenter curabit.

5. Tertius etiam Sacerdos adiungi poterit, qui Procuratoris officium subeat, & non minus virtutum exemplo, quam in negotijs agendis dexteritate, ac diligentia præstet. Huic litium, reddituum, alimentorum, quæ à Nouitijs soluantur,

& ex-

& expensarum, quæ pro iisdem fiunt, omnium indumentorum, quæ detulerint, cura à Superiore demandabitur. Tandem discet, & Nouitij capillos tondere, vestes consuendo refarcire, vt eorum necessitatibus pia charitate consulat.

6. Ipsi autem Magistro soli Nouitiorum confessiones audiendi cura committatur: licet tamen Superiorem etiam localli, si ita expedire iudicauerit, vel per seipsum, vel per alium ab eo deputatum, semel, aut bis in anno eorumdem Nouitiorum confessiones audire.

7. Epistolas singulorum, vel, quas Nouitij ad propinquos exarabunt, vel, quæ ad Nouitios perferentur, prius leget, quas, vt expedire cognouerit, aut mittet, aut legendas Nouitio concedet, aut conscindet.

8. Cauebit, ne Nouitius quempiam alloquatur ex secularibus, nisi se coram, aut focio suo Promagistro; nullum, nisi prius facultatem ab se impetrarit, à quocunque recipiat vel leue munusculum.

9. Interdicit prorsus cum professis consuetudinem omnem, & collocationem.

10. Inuigilabit identidem, vt mentali orationi vacent, eiusdemque probè desiderium imbuant, & scientiam illo spiritali exercitio mentem cum Deo, sacro quodam coniugio, vniendi apprime calleant.

11. Progymnasmata præscribet salubria carnis edomanda per mortificationes voluntarias, ieiunia, cilicia, disciplinas, & alia huiusmodi, quæ discreta charitas pro singulorum indigentia suaserit. Quid ad conscientia puritatem, & ad animi candorem conseruandum valeat, edocebit. Quàm sæpe sit illius discussio faciendâ, quantum sit momenti positum in Sacramentorum frequentia ad fouendam, & augendam pietatem. Efficiet, vt quotidie Missæ sacrificio intersint.

12. Omnem nauabit operam, vt à Nouitiorum animis superbiâ, iactantiam, fastum, ambitionem, arrogantiam radicitus euellat; hæc enim vitia, si Religiosum occupent, monstrum creant, lupum scilicet sub ouina pelle, qui Religionis viscera, feruorem nempe, & zelum disciplina depascitur; quamobrem per humilitatis exercitia, tum circa abiectiona ministeria, tum circa culpas dicendas ad sui contemptum, & earum rerum, quas sæculum iactat, despectum, inducere, & inflammare conabitur.

13. Ad obedientiam, quæ, vt D. Augustinus ait, *maior quodammodo est, custosque virtutum omnium*, sic eisdem animabit, vt felicissimam existiment fortem obedientis, infelicissimam inobedientis, ac proinde certatim contendant in huius consecutione, & executione virtutis, nec in ea quisquam se superari patiatur ab alio.

14. Eriget illos sæpe ad interiores animi conturbationes, tentationes, affectus, propensiones sibi aperiendas, & quibus tentationibus quantantur, identidem explorabit.

15. Diligenter obseruabit, quem in virtutibus progressum iidem fecerint, quem ex oratione, aut ex mortificationibus fructum retulerint, quam speciem ingerant futurae probitatis, & doctrinae, atque de vniuscuiusque progressu, moribus, ingenio Præpositum Generalem singulis mensibus per literas edocebit.

16. Meminerit sui præsertim muneris esse spiritus internæ culturam summo studio exercere, quam, ne vnquam negligat, monemus, & hortamur in Domino, cui commissi huius gregis in nouissimo die reddenda est ratio; omnem ideo mouebit lapidem, vt pietatem, modestiam, verecundum animum induant, & maximum in institutum, quod amplexi sunt, amorem, imò & ardorem.

17. Curabit, vt externam munditiem, quasi testem interioris nitoris, præferant, paupertatem ament, non sordes, exquisitiore vestium compositione, quæ signum vanitatis est, non delectentur, sed habitus, vultus, verba, inuicibus, externa denique omnia, mores graues, & religiosos expriment.

18. Statis interdiu horis Ecclesiasticis cæremonijs exercebuntur, vt, quæ ad sacrum Ecclesiæ cultum pertinent, non ignorent, præsertim Ecclesiasticum cantum condiscant.

19. Prouectiores atate Nouitij qui erunt, iidem studebunt, vt obedientia, & humilitate sint probatores.

20. Caueatur quàm diligentissime, ne soli vnquam relinquuntur, iugiter illis vel Magister, vel Socius assistet.

21. Inter probationis tempus nulli venia concedatur, vt ad epulum, vel affinium, vel parentum se conferat.

22. Vestitus erit vulgaris, qui paupertatem præferat. Atque illud etiam Nouitiorum Magister industriose præstabit,

vt abnegandæ voluntatis propriæ, occasiones crebrò suppeditet, quò facile flectant mentem ad obsequendum Superioris voluntati.

23. Iam verò, quemadmodum in admittendis ad probationem adolescentibus cautè, & prudenter agendum est; ita, si qui minùs ad onus ferendum Religionis idonei videbuntur, nullumque specimen præferant, aut constancie, aut bonæ indolis, rectè illorum animis exploratis, reiiciendi faciliè erunt de consensu Præpositi Generalis, qua in re nulla erit habenda ratio humanæ personæ, sed solus Dei honor, & Congregationis utilitas perpendenda.

24. Corporalibus exercitijs interdum ad relaxandum animum, ad fouendam corporis sanitatem vacabunt; eaque ad remittendas curas solatia concedat Magister Nouitijs, quæ non ita iocularia sint, vt leges honestatis, aut regularis discipline prætergrediantur, sed &, quæ remittendo animum, eundem salubriter inuent, & experimentum faciant, qualis quisque sit indolis, ac ingenij; in quibus facile erit Magistro intimè explorare naturæ propensionem, & corporis complexionem, quam vt emittatur quibuscunque artibus perferitari, admodum volumus.

25. Eos, cum opus erit, quâ lenibus, quâ seueris obiurgationibus corripiet, vt in officio vnunquenque suo continerentur, cum offenderint, pro delicti grauitate puniat; in Relectorum tamen, vel publicè, dum Nouitius se accusabit, Superioris poenam delicti inferre.

26. In correctionibus, & in emendandis Nouitiorum orationis paternam grauitatem, compassionem, atque dulcedinem, sed viuam, efficacemque demonstrat. Asperum se, iratum, aut perturbatum nunquam ostendat, ne dissidentia illorum pectus inuadat, ac proinde, vel conscientiam ipsi non reddant, vel non integre, & sincerè, quæ res & progressiones impedit in virtute, & ingentia damna parit in subdito dissidente.

27. In singulis Prouincijs vel plura erunt destinanda probationis loca, (vel saltem vnus) à professorum conclauibus, seu domibus omnino seiuncta, solitaria, quæ hospitiū commentium frequentia non perturbentur, in quibus solum religiosum tyrocinium probè, & nauiter instituat, & ea præsertim seligentur, quæ salubritate cæli, aerisque temperie, &

ame-

temperitate maximè commendentur. *Laiis tamen quodlibet Collegium pro domo probationis concedatur.**

28. Singulis etiam Nouitijs singulæ ad dormiendum celule assignentur. Præter Ecclesiam, in quam ad recitandas diurnas, & nocturnas preces statis horis Nouitij conuenient, Oratorium sit intra illorum claustrum ad reliqua spiritalia exercitia peragenda, &, si fieri commodè poterit, etiam hortus ad honestam recreationem à secularium prospectu remotus.

29. Illud præterea cauendum volumus, ne cuiquam Nouitio, quo tempore tyrocinium Religionis ponit, Domo probationis egrediendi, apud sæculares pernoctandi, seu conueniendi facultas concedatur, nisi graue id exposulet infirmitatis periculum; neque de loco in alium dimoueat, nisi Præpositus Generalis graui oborta occasione secus decreuerit.

De Nouitijs ad professionem admittendis.

C A P. VIII.

Vbi primùm annum probationis integrum expleuerint Nouitij; Rectoris, seu Præpositi partes erunt illos accensere, propositi sui commone, ac planè interrogare, an in cepto vitæ instituto persistere velint, & nostram religiosæ vitæ rationem constanter sequi. Quod si eorundem animo firmè in hæserit nobiscum Christo militare, & supplices id publicè postulauerint, Patri Generali significabitur, de cuius licentia Capitulo Collegiali proponet, & singulorum vocalium secretis suffragijs vno saltem supra medietatem suffragantium numero excedente, aut admittentur, aut reiicientur; quod cum præstiterit, eundem Præpositum Generalem admonesit, qui Superiorem loci illius, vel quempiam alium pro admissis specialiter delegabit, vt Vicarij munere perfungens, Nouitios ad professionem recipiat.

2. Antequam solemniter nuncupet Deo vota Nouitius, coram Superioribus & Notario constitutus iurare teneatur se nul-

K lum

lum corporis vitium, aut prauam valetudinem, natiuumque morbum celasse, aut celare, ex quo ad Constitutiones nostrae Congregationis seruandas impotens reddi, vel notabiliter impediri, seu ad id disponi possit; nec non alterius Religionis habitum sub obedientia, etiam sine probatione, nunquam se induisse. Quod si dolose in alterutro peierauerit, erit quidem, quoad se, nuncupatis votis seruandis, & ad seruandum Congregationi secundum eius regulas, & Constitutiones obstrictus; quod autem ad nos spectat, in hoc casu aperte protestamur, consensum minimè præstare, sed per iurium detecto, Pater Generalis vnà cum Assistentibus libere possit, vel ipsum habitu exutum à Congregatione eiectione, liberum eundem à votorum emissionem declarando; vel re accurate perspecta, ac diligenter examinata, si alias expedire videbitur, consensum adhibendo, in professorum numero illum referre; quo casu in pœnam is in sedendo loco, & professionis tempore perinde se geret, ac si tunc solemniter vota emisisset. De quibus omnibus, & singulis Nouitius in ipso actu emittendæ professionis, dilucidè, etiam vernacula lingua, si opus fuerit, à Superiore moneatur; & ipse Nouitius vnico contextu ea bene intellexisse, acceptare, & expressè ad illa se obligare asserat, conceptis, vt supra, verbis iurando. Quæ omnia Notarius distinctè in actu referat. Hæc autem electo, aut nota recepto intra quatuor menses à die detecti impedimenti omnino executioni demittatur.

3. Præterea quicumque Nouitius scripto contestetur, & palam confirmet, se nostræ Congregationis varia instituta, viuendirationem, obseruantias, & Constitutiones didicisse, sed illam præcipuè, qua Clerici ad horas diuinas recitandas statim post professionem præcepto obedientiæ, & pœna peccati lethalis obligantur; & aliam, qua post susceptum Subdiaconatus Ordinem, vel, si Sacerdotio, aut Ordine sacro iam ante votorum nuncupationem fuerint insigniti, triennium integrum ab emissâ professione vtroque suffragio, actiuo scilicet, & passiuo priuantur: totum integrum probationis annum explicuisse, non interruptum, sub Nouitiorum Magistro à Patribus sibi constituto: se spontè, libere, non vilo adactum metu, nec aliqua vi coactum, necessitate nulla compulsam, solemnibus votis obstringere: certo etiam nosse, ac scire

in

in idonea, & apta ætate à Sacro Concilio Tridentino præscripta ad solemnia Religionis emittenda vota se esse constitutum.

4. Formula verò nuncupandorum votorum ex præscripto Ritualis nostri Clericis Latina sit, Laicis, vernaculo sermone; quod erit veluti symbolum, & testera, qua duo status illi Clericalis, & Laicalis internoscantur.

5. Norint autem Laici nostri sibi profusè esse interdictam ad Clericalem habitum, ad primam tonsuram, & Ordines promotionem; quam Constitutionem ne violent, Capitulum Generale in virtute Spiritus sancti, sanctæque obedientiæ obnuntiat, ac mandat: cui præcepto, & Constitutioni si quis Laicorum quouis prætextu minimè obtemperauerit, pœnæ excommunicationis lata sententiæ reus subiaceat, & in carcere detrudatur vsque ad proximum Definitorium, in quo se uero iudicio causæ illius disquisitio ineat; & plectatur, ad pristinumque statum remeet, interclusum ad altiorem Ordinem aditum, spemque omnem ademptam sciat. Proinde Laici ante votorum nuncupationem, sibi probè compertam esse hanc Constitutionem contestentur.

6. Non prius verò Laici suæ probationis annum inibunt, quam duorum, vel trium, aut etiam plurium annorum spatio Præpositi Generalis arbitrio, eorum indolem, ingenium perspicuis argumentis in Religione Patris experiantur; neque ad professionem admittantur, nisi vigesimum primum ætatis annum compleuerint.

7. Singula Collegia, & Domus nostræ librum habeant, in quo manu propria, qui solemniter vota nuncupavit, formulam votorum nuncupatorum exscribet, subscriptis testibus iuxta Ritualis nostri præscriptum obfignatam; qui liber in Archiuo fideliter custodiatur.

8. Nuncupatis votis Clerici quinquennij spatio, ad arbitrium Præpositi Generalis, in uno ex præscribendis ab eodem Collegio commorabuntur, quibus Sacerdos aliquis morum integritate, doctrinæque excellens præficiatur, qui nuper profassos secundi professorij loco, bonis imbuat moribus, in pietate confirmet, spiritualibus exercitationibus detineat, ut interitum disciplinis, bonisque artibus pariter, ac pietate excolantur. Nauiter uerò, & impigre Sacerdos Præfectus eorum spiritualibus comraodis inuigilabit, prospicietque singula

K 2

di.

diligenter, quæ ad optimam adolescentum informationem, eosque ad severam disciplinam promouendos spectant, dabuntque cum primis operam, ut leges, quæ pro secundi Nouitiatu, aut professorij Nouitij peculiari libro sancitæ sunt, exactè obseruentur.

De Promouendis ad Ordines.

C A P. IX.

SI qua in re diligenter nobis prouidendum est, ne aliquis error committatur, ea potissimum esse debet, in qua de cultu diuino agitur, ut quàm maximè illi uelimus esse consultum. Quamobrem nullus ex Nostri, qui clericali habitu Deo est mancipatus, minoribus, aut maioribus Ordinibus initiandus promouebitur, nisi præscriptas à Concilio Tridentino conditiones omnes habeat.

2. Stata ab eodem Concilio tempora inter Ordines seruentur, nisi alioquin grauis imminet necessitas. Non euagabitur quisquam, aut aliò se conferet, ut Ordinibus initietur, sed in ea Diocesi, ubi pro tempore degit à Patribus destinatus, iuxta Clementis Octauæ præscriptum promouebitur.

3. Caueat Superior quilibet, ne Sacros Ordines quempiam, nisi priùs à Præposito Generali, vel Prouinciali impetrarit facultatem, promouendum curet, quam ubi obtinuerit, Capitulo Collegiali proponet Sacro Ordine initiandum, nec nisi à maiori suffragantium parte admissus censeatur.

4. Promouendum verò ad Ordines antequam Capitulo Collegiali proponat Rector, seu Præpositus Collegij, examinandum à duobus, aut tribus ex doctoribus Patribus curabit, & an sit idoneus, accuratè explorabit.

5. Superiores, si qui fortè ausi fuerint ex Laicis quempiam Clericalem ad habitum, vel ad primam tonsuram, seu Ordines euehere, pœnæ priuationis uocis actiue, & passiuæ, ac alijs grauioribus pœnis arbitrio Præpositi Generalis, vel Definitorij subiaceant.

De ratione studendi, ad studia admittendis, & Præceptoribus.

C A P. X.

CUM ex duobus quasi fontibus pietatis, & eruditionis religiosi uiri omnis felicitas petenda sit, Congregationis verò ornamentum quodcumque, laudabiles progressiones, hæc duo firmissimæ præsidia solùm respiciant, Præpositi cum primis Generalis partes erunt, & Visitatorum, studiorum rationibus omni sollicitudine prospicere. In hoc igitur sedulò incumbunt, ut nostros Adolescentes ad studia promoueam, eosque disciplinis, & bonis artibus erudiendos curent, qui præstanti sunt ingenio, quique præclaram spem iniecerint, non leues esse in scientijs progressus facturos.

2. Id verò præcipuè spectabunt Patres, ut, qui disciplinis addicuntur, non in animi elationem, & fastum priuatum, sed in obsequium Dei, Congregationisque ornamentum, & utilitatem doctrinam sint deriuaturi.

3. Certa quadam, utili & accommodata methodo in disciplinis, & scientijs profectendis utentur Præceptores nostri; & Adolescentes: Nisi priùs optima in minoribus fundamenta iecerint, & integrum biennium Rhetoricæ studuerint, ad altiores, & seueriores disciplinas aditum sciant omnem ipsis esse oclusum; qua in re Præpositi Generalis, & Visitatorum conscientias oneramus.

4. Præpositus igitur Generalis, & Visitatores tempore Visitationis de cuiuscumque in studijs profectu diligentissimè inquirent; examen inhiuent se coram, & adhibitis Præceptoribus periculum facient singulorum, segnes, ac desides grauius coarguent, & plecent, tardos verò, ac stolidos, qui minus idonei deprehendentur, à studijs remouebunt, alijsque muneribus, & exercitijs dedicabunt.

5. Superiores singuli, apud quos Adolescentes nostri studijs operam nauabunt, nihil intermittent, quod ad excitandos illorum animos, ad studia capeßenda, & acrioribus stimulis uigendos opportunum uidebunt, quæ hortationibus

impellendo quâ obiurgationibus, quâ præmijs. Necessaria, vt promptiori, & alacriori animo studijs vacent, & incitatiore desiderio rapiantur, suppeditabunt. Exemptiones verò, quæ studentibus concedendæ erunt, Præpositus Generalis, vel Definitorium decernet.

6. Nemo impressa Theoremata publicè disputanda proponat, nisi facultatem incundi literarij certaminis à Præposito Generali impetrauerit; qua impetrata nulli ea nuncupabit. Vnico folio contenta, siue typis cudantur, siue excribantur, disputanda proponet, non alio præfixo stemmate, quam, quod nostra Congregatio præfert.

7. Præceptores illi ad informandos tam Nostros, quàm externos adolescentes deligentur, qui sint vitæ integritate spectabiles, moribus graues, & pij, doctrina verò, & ea, quam præfessuri sunt, disciplina, apprime eruditi.

8. Hi verò ab his oneribus, & communibus munijs obediendis erunt exempti, à quibus illos eximere æquum, honestumque Præpositus Generalis, vel Definitorium, vel Generalium Comitiorum Patres esse iudicauerint. Mensa semper in loco communi vtentur, nec quidquam hac in re sibi Superioris localis auctoritas vindicabit. Vesperis, & Completorio, si statim post Vesperas recitetur, diebus festiuis in Choro; quotidie verò orationi mentali, vt cap. de Oratione mentali dictum est, intererunt; eamque inibunt docendi methodum, quam Patres, pro recta scholarum administratione privato libro præferunt.

9. Ex illis autem, & ex scholasticis accersere Præpositus Generalis poterit, quos volet, ad Comitias, vt publicè conclusiones sustineant, vel conciones habeant.

10. Cæterum Nostri liberalibus disciplinis, sacris præsertim literis, & Canonibus excolantur, atque, vt Deo Optimo Maximo, & Sanctæ Ecclesiæ suam operam præstare aliquando possint, Hebraica lingua, Chaldaea, Arabica, Græca, Illyrica erudiantur.

11. Prohibemus autem, ac prorsus cuiuscunque interdiciamus, ne librum vllum cuiuscunque argumenti imprimendum curet, vel edat, antequam à Præposito Generali, aut à Prouinciali extra Italiam facultatem obtinuerit, qui eos libros duobus ex nostris Patribus Theologis antequam imprimantur, legendos, & diligenter examinaudos committent, ho-

rum-

rumque partes erunt, non solum accuratè perpendere, an aliquis error irreperit, sed etiam an digni sint, qui lucem aspiciant eruditorum, seruato tamen decreto super hoc edito à Sanctissimo D. N. Papa Vibano VIII. sub die xvij. Septembris MDCXXV.

12. Quòd si non concessa facultate à Præposito Generali, vel Prouinciali typis cudendum aliquod opus cuiuscunque argumenti quis dederit, vel ediderit, vel edi procurauerit, is statim à Præposito Generali, aut Prouinciali quocunque disturbetur dignitatis gradu, omni suffragio tam actiuo, quàm passiuo priuetur, quousque Comitiorum Generalium Patres, ad quos solum spectabit ab hac pœna liberare huiusmodi priuatum, in pristinam dignitatem restituere volent; interim vltimus inter professos vbique erit.

13. Clericis, qui in nostris Collegijs operam studijs nauabunt, supra vnâ vicem in hebdomada à matutinis horis vacandi in Choro recitandis, alteram etiam vicem huiusmodi immunitatis concessam volumus, hac tamen conditione, vt prius se in Choro ante Præpositum Collegij, vel Superiorem sitant, & petita benedictione, antequam matutine horæ recitari incipiant, in cellam ad vacandum studijs se recipiant.

14. Et, si quis ex nostris Adolescentibus, quibus summum otium literarum conceditur, vt disciplinis incumbant, segnè studia tractauerit, vel laboris impatiens, vel contumacior, aut petulantior, illi obedientiæ detrectat se submittere, cui secundi nouitatus, seu professorij Clericos volumus esse subiectos, proinde parum & in spiritu, & in literis, & in peritia linguarum profecerit; is postquam semel, & iterum, atque etiam tertio correptus, & castigatus fuerit, à studijs amouetur, ac tanto beneficio priuetur. Hunc verò volumus ad Sacros Ordines, vel Sacerdotium sine Definitorij consensu promoueri, & omnino mandamus, ne vllum in Congregatione nostra dignitatis gradum obtineat, nisi secretis suffragijs Patres in Comitijs generalibus, vt proponi possit, dispensauerint.

15. Secus his, qui nauiter, qui impigrè studijs vacabunt, magnosque progressus fecerint, tum in scientijs perdiscendis, tum in linguarum eruditione, declarabunt Patres, quo loco virtutem, atque virtute, & probitate præstantes habeant; hos

K 4

enim

enim promouebunt ad dignitates, premijs allicient, honoribus afficient, nullaq; præmittēt virtutis promouēdæ incitamentā. 16. Postquam nostri Scholastici philosophicum cursum, studiumque absoluerint, antequam Theologicum aggrediantur, vt ijs satisfaciamus oneribus, quibus nostra Religio præmittitur, alijs politiori literatura informandis præficiendi erunt, triennium integrum in inferioribus scholis ad docendum destinendi, iterumque si eo in munere strenuè se gesserint, maioribus studijs addicendi.

De Habitu Clericorum, & Laicorum.

C A P. XI.

NON minori cura inuigilandum est, vt nostræ Congregationis Patres & Fratres ea vtantur vestium compositione, quæ religioſos viros decet, vt scilicet nec nimis elegans, & splendidum sit vestium ornatus, neque sordidus, & nimis abiectus vllam nostrum incedat. Erunt itaque omnium externa uestes nigri semper coloris laneæ, simplices.

2. Clericorum tunica protensior talos feriet, anteriori parte tota usque ad cingulum sit confuta: collare duobus saltem uncinulis ita adstringatur, ne aut collum, aut guttur appareat. Manicæ nullis aut uncinulis, aut globulis constringantur, sed laxiusculæ totæ sint confuta. Pallium eiusdem fere longitudinis, ita tamen ut tribus, uel quatuor digitis decreſcens supereminet tunicæ. Palliorum collaria haud supra tres digitos altiora promineant. Zonæ nullo modo sint fericæ, semel tantum circumducantur, & in anteriori parte neſtantur. Pileæ, quæ nec oblongæ, nec acuminatæ sint formæ, sed ad religioſi uiri honestum decorem accommodata, alas non habeant totam limbo subſutas, sed tantum ad dimidietatem productæ, qui in interiori pilei parte ad tres digitos uix aſcendant, nunquam tamen excedat: nullis eadem funiculis fericis cum lemniscis adornentur, sed simplici vitæ ex filo, quæ globulo depressoſi connectatur. Galerici non sint ferici. Induſia omni careant & ad collum, & ad manus ornamento, illorumque collaria ad collum supra uestem duos tantum digitos uertantur, ex tela
sim-

simplici linea, nec amylo læuigata sint, aut alijs expolita. Nullus ad manum supra thoracem induſij manicam, multò minus adſcitam maniculam obuoluat. Lacernæ domesticæ ſolum hiberno tempore deferantur, quæ manicæ gerant integre confutas, & religioſæ paupertati; quæ omnem horret vanitatem, proſus conformes: harum collaria veſti æquentur, & inuertuntur: leuioribus æſtate nemo deferat. Interiora uero indumenta ſub veſte ſiue hiberna, ſiue æſtiua, nigri ſint coloris, aut certè ſubſcuri, qui parum à nigro recedat, ita vt nullus luxus, aut mollities, aut exquisita elegancia in illis appareat: quòd ſi thoracem pellitum aliquis geſſet, ante peſtus, & ad manus nigri coloris limbo ſubſuto ad quatuor digitos eundem cooperiat. Coriacea colobia omnino interdiciuntur. Fibulatas zonas, aut cingula nemo ſub veſte geſſet. Femoralium forma, & figura ſit honeſta, ſimplex, religioſo viro conueniens. Tibialia acu intexta cuiuſvis generis, aut coloris illa ſint, nullus gerat: pellita uero nigri ſolum coloris permittantur. Calcei abſque auriculis geſtentur. A ſudariolis lemnisci amoueantur, neque acu per angulos depicta illa ſint. Pellicæ veſtes exteriores prohibentur omnino, interiores uero valetudinarijs, aut ætate proueſtoribus præpoſitus Generalis, aut Viſitator, vt expedire perſpexerit, concedet, hac adiecta conditione, vt & pauci emanent, & ad genua tantum protendantur. Manicæ pellicæ, quæ ad frigus arcedendum è manibus deſeruiunt, laneo operimento extrinſecis conueſtiantur.

3. Laici paupertatis colendæ, & caterarum virtutum, humilitatis præſertim, pietatiſque acquirendæ religioſa ſolicitudine cum Sacerdotibus contendent. Eorum veſtitus erit tunica ad ſuras ſolum deducta, quæ cruris mediocritatem feriat, & pallium, quod longitudine tunicam non excedat.

4. Galero, vel laneo galericulo vtentur pro domeſtico capitis cooperimento.

5. Veſtes nouas, & quæ communi nomine *zimarra* nuncupantur, hibernoque tempore intrâ clauſtra deferuntur, ijs tantum concedi volumus, qui perſuncti laboribus, vel alia ratione de Congregatione ſunt benemeriti: alijs autem ſi Superiores permiferint, vetuſtæ eſſe debent, & ſinguli manicas induent.

6. Nullus veſtes breuioribus in itinere ad crura ſolum produ-

productas geret, siue ex panno, siue ex lana, aut alia quavis materia. Penula, quibus in itinere ad pluuias arcendas Nostris vtentur, nigri sint, vel subobsedi coloris, nullis redimiculis, vittisque vlla ex parte ornate, sed simplices.

7. Ea demum sit vestitus tam interioris, quam exterioris compositio, vt nihil holosericum, vel subsericum, nihil vanitatis, aut pretiositatis, nihil nimis exculti, & elegantioris ornatus, vel minima qualibet in re appareat, nihil, quod à religiosa simplicitate, & paupertate declinet, vel secularium oculos, quos maximè in religiosos viros intentos tenent, etiam leuiter offendat.

8. Caueant profus Nostris, ne Chorum ingrediantur, aut in claustris, aliove loco secularibus videndos, se exhibeant, nisi decenter amicti, & induti habitu præscripto.

9. Capillorum, & barbæ eiusmodi rationem Nostris habebunt, vt religiosum decorem, non aliquam animi leuitatem, aut vanitatem præferant: quamobrem pilos æqualiter attonfos gerent, barbam non è malis, nec totam abradent, neque ad mentum breui collectam, sed decenter angulis conformatam, æqualem, nec vltra tres digitos à mento promissam gestabunt.

De Fabricis erigendis.

C A P. XII.

MAGNI momenti nouæ edificiorum erectiones existimandæ sunt, neque sine diligenti, accuratæque consultatione à Nostris vel inchoandæ erunt, vel proseguendæ. Cum primis igitur cauebunt, ne vllum prius opus moliantur, quam à Præposito Generali facultatem obtinuerint Præpositi, vel Rectores, quam vbi impetrarint, maturo etiam consilio, & prudentia opus erit; ideam ædificij graphicè delineatam à perito architecto depromi curabunt primùm, eandem postea peritissimis duobus, vel tribus alijs architectis examinandam proponent, plures consulent, nec absque seniorum Patrum consultatione, & consensu quidquam tentabunt, ne postea cogatur alter ædificium demoliri.

2. Si quid reparandum, instaurandumque erit, quod ruinam minetur, vel vitium faciat, vel in elegantiore formam paruo impendio commutandum videatur, id si viginquaque aureorum impensam excesserit, auctoritate solum Præpositi Generalis concedendum erit, vel Præpositi in Gallia.

3. In ædificijs verò erigendis illud spectare debent Patres, ne vel amplitudine, vel magnificentia, operisue structura, paupertatis, & modestiæ obliuiscantur; ne vllus sit in secularium domos prospectus, & si qui iam sunt, omnino obstruantur. Incurrat in oculos introeuntium nostra Collegia, & Domos, ante, & intra ostium sacra Christi crucem deserentis effigies affabrè, & eleganter depicta, vel sculptura perpolitè celata.

4. Nostris in Domibus clausura omnino seruetur.

De Aegrotantium cura.

C A P. XIII.

SI vnquam Superiores nostri paternum erga subditos affectum declarare debent, & charitatis æstuantem pectore ardorem, tunc præsertim declarabunt, cum aliqui in morbum inciderint. Magna itaque cura, & prospicientia curabunt, ne quidquam illis desit, omnibusque remedijs sit, cuique ægrotanti probè consultum.

1. Præficient ægrotorum famulitio Sacerdotem vnum, & Laicum, qui charitate præ cæteris exestuet, & pia, accurata, & verè fraterna sollicitudine illorum sanitati procurandæ sedulam operam nauent. Medicorum isti præscriptum diligenter seruabunt, ne leuiter quidem ab illo recedent, & si quid ob inopiam Domus nostræ, aut Collegia suppeditare minime poterunt, ab amicis emendicare, opportuni, importunique Nostris non vereantur.

3. Si contigerit plures eodem in loco oppressos morbo decumbere, plures constituantur infirmarij, sique necessitas vrgebit, seculares adhibeantur.

4. In vnaquaque Domo valetudinarium construatur commodum, salubriori loco, à strepitu, & domesticorum frequen-

tia, quam fieri poterit, remotum, in quo egrotantes, vsque dum conualefcant, curentur.

5. Cum periculose aliquis egrotauerit, solus nunquam esse permittatur, & mutatis vicibus Patres, & Fratres, qui valeant, ad prescriptum Superioris iugiter illi assistent, minus meque negligent aliquid incommodi, & molestiae pati, ut probe fratris egrotantis saluti tam corporis, quam animae prospiciatur.

6. Anime vero ad salutem quod attinet, Praepositi, & Rectores neminem ex sua familia egrotantem a medico sinent inuisi, qui secundam saltem post visitationis vicem sacramentali confessione peccata non expiarit. Inuigilabunt, ut sacrae Eucharistiae Sacramento, Extremaque Vnctione iuxta medici consilium, suamque pietatem se aeger opportunè corroboraret. Praeterea moribundis plenissimè absolutionis beneficium ex concessio nobis privilegio Superioris impertiet, cuius absolutionis impertiendae rationem in nostro Rituali impressam commodè legere quisque poterit.

7. Scripto infirmarum, vel infirmis assistentes consignabunt singula, quae facienda praecipiant medici, ut horam propinandi pharmaci, syrupi, caenae, prandij, & huiusmodi.

8. Singula etiam obseruabunt, quae ad morbum spectant, ut prognosticos dies medicus probe, & symptomata egrotantis internoscant: quapropter notabunt diem aggrationis, horas decrementi, incrementique morbi diligentissimè, ne grauis aliquis error infirmarum incuria a medico committatur, magno egrotantis incommodo, salutisque periculo.

9. Conualescentes nisi bene confirmatis viribus, & medico iubente, lecto surgere non audent; iisdem Superior ex medico prescripto ad valerudinem confirmandam adiumenta omnia suppeditabit.

De Egredientibus domo, atque honesta animi remissione.

C A P. XIV.

INSTAR piscis extra aquas Religiosus est extra claustra; quocirca maxima cura adhibenda est, ne labatur in interitum. Ut ergo religiosum virum suo remotum è conclau diuina Dominus protectione custodiat, nullum ex Nostri egredi volumus, qui flexo ad terram genu benedictionem humiliter à Superiore non petierit, & obtulerit, quam similiter petere non omittet, statim ac domum fuerit regressus. Nullum ex Clericis, vel Sacerdotibus domo exire iubemus sine comite, quem suo pro arbitrio Superior assignabit, & eundem recusare, aut permutare quouis pretextu, fas erit nemini.

2. Quilibet se domum vesperi ante signum salutationis Angelicae recipiat. Cenandi licentia nocturno tempore extra claustra nemini vnquam concedatur.

3. Caueant Nostri, ne egressi aliò diuertant, quam ad eum locum, ad quem eundi facultatem obtinuerint; nisi aliquin post egressum vrgens aliqua occasio se se illis obtulerit, quam deinde, vbi domum fuerint regressi, sincerè manifestabunt Superiori.

4. Prudenter tamè aget Superior, si, quem ad locum egressi se contulerint, quae negotia tractauerint, cuius in congressum, & colloquium ierint, & his similia, diligenter, sed quam poterit occultè, inquiret, idque ipsi faciendum esse, praesenti Constitutione statutum sit.

5. Accessus ad quascunq; mulierum domos sine expressa licentia Superioris prorsus Nostri interdicitur: perindebit verò Superior, ne sit in ea concedenda indulgentior, nec eam concedet, nisi personarum, & occasione matura consilio accuratè perpenderit rationem, & qui mulierem est alloquutus, coram comite semper alloquatur.

6. Incumbant Superiores, ne nimis frequenter, & passim vel exeundi alijs facultatem faciant, vel sibi assumant, nec Collegium vnquam sine competenti numero relinquatur ad ipso-

ipforum iudicium, & in subditorum egressu explorabunt, quibus quisque se conferat, ne casus aliquando ferat plures in eodem loco apud eosdem reperiri.

7. Qui domo egrediuntur, per ianuam Collegij, non Ecclesie transeant, sui que egressus ianitorem admoneant identidem, & regressus, ut is compertum habeat, qui domi sunt, qui extra profecti.

8. Scandala quaecunque ut à Nostris euitentur, nunquam ijs in locis consistant, neque ad ea cominus accedant, ubi spectacula publica habentur: hominum conuentus, qui ad circulatorios, & ad histriones fieri solent, cautissime declinant.

9. Tam Sacerdotes, quam Clerici regulariter extra domum & biretum quadratum, & pileum deferent, illud capite, hoc manu, nisi sol, ventus, frigus, pluuia urgeant, ut caput operient, dum sit pileo, & biretum manu gestandum.

10. Pallium utroque humero sustentetur, & à parte anteriori decenter, ac religiose compositum, eius collare non obvoluatur, sed erectum circa collum deferatur ab omnibus: si timeatur, ne pallium decidat, duplici vitâ ex filo hinc inde à collari ad tergum descendente, non serio funiculo, & globulo ad collum reuinciat. Motus corporis, ut Capite de modestia dictum est, neque mollis sit, neque concitatus: oculis ad eorum deiectionis Nostris incedant, nec manus agitent incedendo, neque curiosè quidquam, quod obuium habuerint, intueantur.

11. Quod ad recreandum animum spectat, cum nihil sit durabile, quod alterna requie careat, licebit Superioribus semel in hebdomada domi, vel foris, honestam relaxationem aliquam subditi concedere iuxta cuiusque indigentiam, sed iuniorum recreationibus, maxime cum extraciuitate conceduntur, vite spiritualis Magister, vel Magistri Socius, aut ex Senioribus quispiam præiens semper aderit, qui vigilans custodia commissum gregem moderando tuebitur, ne disrupto discipline freno ad facili mores, imo & ad vitia, quod iuuentuti facillimum est, præceps ruat.

12. Singulis diebus à prandio & à cœna per horam, vel paulò secus mutuis se colloquijs Nostris recreabunt, quæ tamen sint honesta, seria, & à religioso viro minime aliena. Illud præcipue cauebunt diligentissime, ne Regum, vel Principum

pum factiones inter colloquendum tueantur, ex quo dissidia, emulationes, & contentiones, imo & odia oboriri frequentissime solent, sed vnus corporis membra esse singuli cogitent, vinculo charitatis ætatis inuicem copulati, quam alio quocunque sanguinis, ac patriæ.

13. Ludi, quibus vel nimium temporis infumitur, vel scandalum aliquod creatur, vel sanitas læditur, omnino interdiciuntur.

14. In villis secularium pernoscendi non detur passim facultas, adolescentioribus præsertim tam Clericis, quam Sacerdotibus, quibus assignabitur comes ætate grauis, & moribus honestus: sed & sibi licentiam hanc raro Superior assumet.

15. At verò, ut feriarum autumnalium tempore concedimus tam professoribus literarum, quam studentibus aliquam requiem, & recreandi animi laxationem, non tamen eandem omnibus. Philosophi, & Theologi à die Natiuitatis Deipare studia intermittent, reliqui ipsa die Sancti Francisci. Quod in alijs quoque studiorum ferijs faciendum præscribimus, ut breuiore semper assignentur Grammaticis, Humanistis, Rhetoricis, quam Philosophis, aut Theologis.

16. Nemini eo tempore recreationis prætextu per nostra domicilia licentiosè vagari permittatur: & si quis aliò se conferendi facultatem à Præposito Generali, vel à Visitatore obtinerit, is ad eum dumtaxat locum pergat, ad quem eundi licentiam impetrarit.

De Viatoribus, & Hospitibus.

C A P. XV.

NVLLVS domicilio sibi ab obedientia designato discedere vnquam attentet, prætextu etiam Præpositum Generalem, vel Visitatorem conueniendi, absque licentia ab ipsodem scriptis obtenta: minus liceat Superiori cuiusque ex suis subditis quempiam ad Præpositum Generalem, vel Visitatorem mittere, nisi prius de re, ob quam mittere decreuerit, certos illos fecerit, & mittendi facultatem impetrarit, graui-

uissima excepta causa, quæ moram non patiatur.

2. Statim atque ad aliquam ex nostris domibus hospes accesserit, Ecclesiam, uel Oratorium ingredietur, actisque Deo religioso more gratijs, inde rectâ Superiorem, aut eo absente Vice Superiorem adibit, eidem manum reuerenter ex osculabitur, literas, si quas secum deferet, cuiusque ille dirigantur, fideliter consignabit, causam sui aduentus exponet, nisi à Præposito Generali, vel à Visitatore mitteretur, & patientes suæ obedientiæ literas exhibebit, sine quibus districtè Superioribus inhæbemus, ne quempiam ex Nostris admittant, vel retineant.

3. Quætiuscunque iter à Nostris ineundum erit, Itinerarium deuotè pronuntiabunt, & si commodè poterunt, Sacrum, vel facient, vel audient.

4. Caueant hospites aduentantes, ne liberius, quàm par est, aliorum dicta, & facta referentis nouis rumoribus domum impleant, ne rogantibus, quid alibi fiat, quid Superiores moliantur, quid suspicentur, quid in alijs familijs nouitatis euenierit, enarrent, neue curiosi ipsi de aliorum actionibus inquirant, aut sermonem instituant. Cum enim oblocutiones huiusmodi omnem soluant mutuæ charitatis nexum, religiosæ domus tranquillitatem perturbent, detractionibus, suspitionibus, dissidentia aditum aperiant, reuerentiam, & obseruantiam in Superiores vel imminuant, vel prorsus adimant, omnino volumus, ut alienorum exploratores, & delatores huiusmodi, si qui reperti fuerint, fenerè puniantur, & si ita expedire Superiori videbitur, ab aliorum consuetudine se iungantur, eorumque nomina ad Definitorium, & ad Capitulum Generale deferantur, ne ullis unquam in Congregatione dignitatibus præfulgeant, nisi spiritum religionis rursus induisse bene cognoscantur, quem se exuisse, sua ipsorum colloquia, & agendi ratio aperè testabantur.

5. Contra verò de aliorum virtutibus, de ijs, quæ Congregationis bonum nomen, & existimationem augere possunt, de Superiorum charitate, & prudentia, ut audientibus alijs hospites nostri discerant, & mutuos misceant sermones, laudamus, & in Domino hortamur.

6. Necessaria quæcunque iter suscipientibus, & aliò commigrantibus, viaticum videlicet, & supellex viatoria ad normam paupertatis, & charitatis suppeditentur ab eo Superiore,

riore, à cuius domicilio recedunt, ut omnis proprietatis occasio submoueat.

7. Puluinaria ad equitandum Sacerdotibus solum conceduntur, præterea memini, siue Clerico, siue Laico, ni fortè ualentinarius, vel conualescens aliò commigret.

8. Conducticia lectica nemo sine Præpositi Generalis licentia iter suscipiat.

9. Arma in itinere nullus deferat præter cultros, qui palmi mensuram non excedant, quos statim deponet, cum suum ad domicilium peruenerit: nam intra claustra deferri omnino prohibemus.

10. Supellectilem si quam Nostris ferent in itinere, eam à Superiore impetrata licentia quisque asportabit, quæ & statim conueniat, & itineri non sit impedimento: omnia autem exseribentur, & scripto Superior manu propria subscribet, ac sigillo domestico obsignabit, seriemque suæ supellectilis statim Superiori, ad quem accesserit, sincerè ostendet.

11. Inter faciendum iter, qui professione, loco etiam præcedet, nisi officij ratio aliud postulet.

12. Iter vnus diei, vel paulò secus ineundi, cuiuslibet loci Superior facultatem concedere possit, non nisi tamen suadente rationabili causa: vterius verò Præpositi Generalis, vel Visitoris, & tunc idem Superior subdito literas patentes concedat.

13. Superiores à sua residentia ultra quinque dies sine Præpositi Generalis, vel Visitoris licentia minimè aberunt.

14. Si quis conciones, aut cathedras professus, vel literarum studio deditus, scripta, seu libros asportare necesse habuerit, id Præpositi Generalis, Visitoris, aut Superioris loci licentia scriptis obtenta præstabit.

15. Laici ad designata domicilia decem annos post votorum nuncupationem pedites, vel nauigio commigrabunt, & iter quodcunque suscipient: si tamen Præposito Generali, vel Visitoribus ob aliquam grauem occasionem ætatis, ualentinis, aut alia de causa visum fuerit indulgentum esse, eorum prudentiæ integrum relinquimus hac in re dispensare.

16. Hospites aduenientes, dummodo literas dimissorias habeant, omni humanitate, & charitatis affectu excipiantur.

17. Superiores omnes locum peculiarem hospitibus admittendis præparatum habere, & prout vires nostræ Congregati-

gationis ferent, necessaria cuilibet subministrare curabunt, ita vt nihil ijs desit, & non minus contractior parsimonia quam effusor liberalitas, deliciae, saecularis apparatus, à nostris hospitibus omnino exulent.

18. Vnum ex Laicis virum spectatae charitatis, probitatis, & modestiae, hospitem addicent obsequio, qui pedes ipsidem abluat, & omnia hospitalitatis officia hilari vultu, & animo exequatur.

19. Comitum, cum egrediendi è claustris licentiam illi petierint, semper Superiores assignabunt, nec permittent, vt vel ab ipsis pro arbitrio assumatur, vel exeant incomitati.

20. Subdantur Superiori hospites ipsi prorsus in omnibus exemplum taciturnitatis, modestiae, obseruationis nostrarum Constitutionum ceteris praebant.

21. Vbi fuerint nostrae Congregationis domicilia, ad ea, & non alio, recto itinere se conferent, nec Superiores, quibus illi se presentauerint, pernoscendi licentiam extra nostras domos vilo modo concedere possint, sed neque hospites sibi arrogare sub poena culpae grauis in Constitutionibus statuta.

22. Aduentantes aliunde negotiorum gratia domo non exeant, nec aliquid emant, dono dent, aut mutuo accipiant, nisi de consensu Superioris ibidem residentis, qui, vt eos corrigere possit, imò vt debeat, hac nostra Constitutio, ne sancimus.

23. Cauebunt hospites, ne onerosos se illis domicilijs exhibeant, ad quae diuertent, maxime, si Orphanotrophia sint, neue ibi moram diuturniorem faciant, quam literis dimissorijs sit illis concessum. Transacti primo die, choro, & orationi praesertim, interesse, atque Missas celebrare meminerint, nisi itineris longitudo, vel patens negotiorum necessitas illos excuset.

De Epistolis scribendis, & earum inscriptionibus.

C A P. XVI.

EPISTOLAS nemo scribat, mittatue, aut ad se missas recipiat sine Superioris licentia, nec nisi sigillo loci, in quo degit, obsignatas. Sigillum commune, cui impressa sit effigies Patroni illius Ecclesiae, suo in cubiculo Praepositus, vel Rector detineat, aliud peculiare permittat nemini, sed, si quem deprehenderit alio vti sigillo, quam communi, vel sine impressione sigilli literas mittere, puniat grauius.

2. Has quisque auspicabitur hac ratione. Si ad Praepositum Generalem epistola exaretur, ad primam consalutationem addet *Benedicite*; claudet verò his verbis, *Paternitatis Vestrae M. R. Seruus & filius in Christo obedientissimus*. Si ad alios Patres, vel fratres conscripta sit, post consalutationem sit ap-
precatio, *Benedicteus Deus*.

3. Supercriptiones Epistolarum his, & non alijs titulis ad-
ornentur. Ad Praepositum Generalem qui scribet, hac vtetur forma: *Multum Reuer. Patri nostro in Christo colendissimo Patri Praeposito Generali Congregationis Somascha, & Doctrinae Christianae in Gallia, Praepositis, vel Rectoribus, aut Capituli generalis Vocalibus, Reu. in Christo Patri obseruandiss. Ceteris Sacerdotibus, Reu. Patri Don. Clericis sacris ordinibus initiatis Reuer. Don. tantum assignabunt. Clericos in sacris minimè constitutos, aut Laicos, Charissimos, vel Honorandos in Christo fratres compellabunt; omnes verò subscribent nomen, & cognomen, & Congregationis titulum, & tam Sacerdotes, quam Clerici sacris initiati praepo-
nent Don.*

4. Nemini liceat ludicras literas, & scurriles conscribere, & nisi vrgeat aliqua necessaria occasio, à literis exarandis quisque se temperet.

5. In ijs nihil, quod ad alias familias pertinet, qui scribent, curiosius peruestigabunt, quidue alibi agatur, explorabunt, aut nuntia vtrò, citroque mittent.

6. Et cum ad primarios viros Superiores literas exarabunt, quam par est erga illos adhibere reuerentiam, omnibusq; modestiæ, & vrbauitatis officijs colere meminerint.

7. Caueant omnes, ne in scribendo quid incautè, vel, quod nulla ratione tolerandum est, veterariè, & callidè scribant, quo Congregationi, vel alicui in aliquo detrahatur, aut quifquam irrideatur, aut iurgijs oneretur.

8. Quicumque, licet Superior localis, literas Multum Reuer. Patri nostro Generali, Vicario, Procuratori Generalibus, ac Visitatoribus illius Prouinciæ scriptas, missasue, vel quæ ab illis mittentur, per se, aut per alios retinere, intercipere, referare, concindere, aut legere ausus fuerit, excommunicacionis late sententiæ pœna Præposito Generali reseruata, noverit ipso facto se esse innodatum, & carcere ad sex menses puniendum. Qui Consiliariorum, Definitorum, aut Cancellarij, vel Superiorum localium literas scienter, vt supra, interceperit, præter violationem præcepti in virtute sanctæ obedientiæ, pœnis arbitrarijs à Præposito Generali mulctetur. Superioribus tamen, vt alibi dictum est, fas sit suorum subditorum literas aperire, ac perlegere, ni Præposito Generali, Vicario, Procuratori Generalibus, Visitatori suæ Prouinciæ mittendæ fiat.

9. Quæ ad quemcunque, Præposito Generali excepto, scribentur epistolæ, et non nisi dimidio folio exarentur, secus tamen, si negotiorum necessitas cogeret scribere longiores.

10. Quo tempore Definitorium celebrabitur, nemo, etiam, si sit Superior, audeat epistolas ad Patres Definitorij confectas referare, aut retinere.

11. Quæ à Principibus, Prælatis, vel viris illustribus dignitate, & auctoritate præditis, vel ab Vniuersitatibus mittuntur literæ ad Capitulum Generale, vel ad Definitorium, vel ad Præpositum Generalem, aut ad quoscunque alios, si Collegiorum erectiones, vel aliquid, quod ad nostræ Congregationis commendationem, aut alicuius ex Nostris insigniter laudem vertat, complectentur, diligenter, & fideliter in Archivio asseruentur.

De Otio vitando.

C A P. XVII.

EX otio, ceu fonte cum omnia fere mala prosiliant, præsertim obmurmurat ones, ariditas in oratione, neglectus obedientiæ, & mortificationis, transgressio Constitutionum, nausea rerum spiritualium, auersiones à Superioribus, & ab instituto, ignauissimus temporibus in omnibus, priuatae amicitiae, quaestio occasionis frequenter egrediendi, curiositas in perquirendis, temereque reprehendendis Superiorum actionibus, facilitas in damnandis aliorum dictis, & factis, pericula castitatis violandæ, & huiusmodi, quæ disciplinam religiosam enervant, & omnem euellunt ex animis eorum, quibus infederint, pietatem; sequitur hinc, vt, quisquis otiosus est, idem sit & vitiosus.

2. Superioribus igitur acriter insistendum est, vt subditi bono aliquo opere faciendo iugiter occupati sint, nunquam otiosi per claustra diuagentur, vel ad aliorum cubicula conueniant, aut alia ratione tempus inutiliter terant. Quomobrem propria munia ita omnibus assignabunt, & tempus illis obeundis ita distribuunt, vt vnusquisque sciat, quid sibi singulis horis sit peragendum. Sacerdotes, qui studio, contemplationi, Sacramentorum administrationi, vel pueris erudiendis parum videbuntur idonei, tondere, vestes conseruere, panem conficere, corporalia amylo prius imbuta extendere, eadem lenigare, complicare condiscant, & ministerijs huiusmodi erunt à Superiore applicandi. Poterunt etiam Sacratio, Bibliothecæ, infirmis curandis, hospitibus recipiendis præfici, vt Superiori videbitur, cuius conscientiam serio oneramus, ne otiosi suos vlla ratione dissimulet, & patiatur.

De Triclinio, & Mensa.

C A P. XVIII.

IN singulis nostræ Congregationis Collegijs, & Domibus Triclinium, seu Refectorium exstruatur, quoad fieri potest, à frequentia remotum; quod idem statui-
mus de popina, & promptuario.

2. In illo cum primis sacra Christi Domini Cœna affabre picta adumbretur, piæque hinc inde imagines appingantur, & Venerabilis Patris nostri effigies loco conspicuo appareat. Suggestum pro lectione & concionibus eminenti loco erigatur.

3. Duplicibus tantum vicibus siue prandij, siue cœnæ refectio sibi inuicem succedentibus mensa communis fiat, vt, qui primæ interesse non poterunt (optamus autem, vt nisi urgeat necessitas, omnes eidem adsint frequentes) secundæ intersint.

4. Antequam primæ accumbendum sit mensæ, duplici signo æcis campani conuocentur omnes, qua absoluta, statim vnico tantum signo dato, alij, qui primæ non interfuerunt, admoneantur.

5. Qui legitime impediti primæ non interfuerint, Refectorium, postquam legi ceptum erit, non ingredientur, sed expectabunt secundam.

6. Ante refectioem vel prandij, vel cœnæ benedictio religioso more, Romanoque ritu præponatur; voce mediocri; non festinanter, sed moderata tarditate, vt de horis Canonicis dictum est, deuotè recitetur. Post refectioem pariter dato à Superiore surgendi signo Lector dicat *Tu autem Domine, &c.* reliqui omnes respondeant. *Deo gratias*, tum gratiæ agantur: quibus completis egrediantur omnes è Triclinio, minor è Clericis præeat, reliqui ordine professionis prosequantur cum silentio, detectoque capite, quod interim etiam Superior non opertum habeat. Superiore ingrediente Refectorium omnes assurgant, Præposito verò Generali, Vicario Generali, & Visitatore, detegant etiam assurgentes caput.

7. Silentium inter refectioem religiosè seruetur, siue prima,

siue secunda mensa. Prima verò perpetua lectione condatur, recreationis etiam die, cuius initio aliquid ex sacra Scriptura legatur, quam dum leget, capite detecto stabit erectus in pedes lector, tum deuotus piusque liber ex Superioris voluntate vernaculo sermone conscriptus proponatur.

8. Lector clara, alta, intelligibili que voce singula verba distinctè pronuntiet, nec cursim legat, sed commode tum sibi, tum alijs.

9. Secunda etiam mensa ipsa prorsus lectione non careat: sed vernaculi tantum sermonis liber legatur.

10. Surgendi tam à prima, quam à secunda signum expectetur à Superiore, vel ab eo, qui vices Superioris ager; ante illud nisi grauis necessitas immuneat, nemini egredi liceat.

11. Quapropter Ianitor extra necessitatem Sacramento- rum infirmis administrandorum, vel ob Principis alicuius personæ aduentum neminem accerset è mensa.

12. Feria sexta elemosinæ per hebdomadam receptæ; quas Ianitor in librum diligenter referet, à Lectore in Refectorio ante lectionem recitabuntur.

De Seminariorum, & Conuictorum regimine.

C A P. XIX.

RECTORES Seminariorum, Conuictorum, & locorum, vbi siue publicè, siue priuatim adolefcentes in literarum studijs erudiuntur, curam omnem ahibeant, vt ij Doctrinæ Christianæ rudimentis probè instruantur, vt quotidie omnes intersint Missæ sacrificio, & Sacramenta statis temporibus ex eorum Regulis frequentent; vt singulis sextis ferijs postrema scholarum matutinarum semihora nostri Præceptores proprios discipulos pio aliquo sermone ad eorum captum accommodato ad virtutis amorem, ad piè sancteque viuendum, ad modestiam, ad puritatem, honestatemque inflamment; vt Officium Beatissimæ Virginis, & consuetas preces deuotè quotidie recitènt, orationi etiam mentali aduiscant ij, qui natu maiores & aptiores erunt: vt suas Regulas, quæ primo cuiuslibet mensis

die Dominice semper ad mensam legentur, exactè obseruent: vt eorum vestitus modestus sit, & quantum fieri poterit, vniuersimodi; optamùs autem esse nigri coloris: vt vestem superiorem, quam penulam vocant, ad talos vsque productam, & æstiuo, & hiberno tempore domi assidue gerant: vt in literarum studia & sedulo, & serió incumbant, moribusque optimis imbuantur: vt latinè etiam inter laudandum colloquantur: vt contentiones, mendacia, iurandus vsus, seu potius abusus, turpiloquia, immodestia, inurbanitas, aliorum contactus, immunditia tam corporis, quam vestium ab omnibus euitentur: vt si quos nimis audaces, procliuos ad vitia, peruicaces, & omnino non ferendos cognouerint, nunquam dissimulando tolerant, neque cum alijs simul viuere, aut versari patiantur: vt lampas in singulis dormitorijs nocturno tempore accensa resplendeat, & suum cuiuslibet cubiculo præfectum deputent, quem tanquam virum perfectum adolentes admirentur, & imitentur; is verecundiam, quietem, silentium seruandum ab omnibus curabit: vt exempla probitatis, honestatis, & religiosæ modestiæ à Nostrijs referant: vt nunquam prodeant in publicum nisi bene compositi, & cum decore simul & cum honore Præfectos, Magistros, Superiores, Maiores alloquantur.

2. Dormitoria sæpissime visitent etiam nocturno tempore; cubicula priuatim alicui nunquam concedant, neque cum Nostrijs in eodem cubiculo ex Conuictoribus quenquam, licet consanguineum, aut etiam fratrem sinant pernoctare.

3. Si quem ex Nostrijs animaduernerint nimia familiaritate suspectum, paternè primò moneant, tum corripiant coram Vicerectore: & nisi correptus emendetur, aliò mittendum curent, & de eo Præpositus Generalis, vel Visitator ad Definitorium referat, vt illius saluti, & Congregationis existimationi consulatur: sed interim impunitus non relinquatur. Si eò familiaritas processerit, vt cum Vicerectoris consilio ille sit omnino amouendus, præcidatur statim omnis suspectæ familiaritatis occasio, & prudentia, qua fieri poterit, maxima occurratur, ne quid mali succedat.

4. Domos alumnorum nostrorum adire Magistris, aut Præfectis, quanquam ab eorum parentibus, & consanguineis invitati

uitati fuerint, prandendi, aut comedendi gratia, etiam vacationis tempore non facile permittatur: & si iustis de causis huiusmodi licentia alicui concedetur, comes semper à Superiore eidem assignabitur, non ab ipso eligetur.

5. Munera à discipulis, seu Conuictoribus, licet minima, & ad deuotionem pertinentia, si quis ex Præfectis, vel Magistris priuatim, & sine obedientia acceperit, grauiùs semper puniatur, quam, si ab alio recepisset.

6. Vt suæ fati conscientiæ Rectores faciant, scholas quotidie vel ipsi, vel per Vicerectorem frequentent, priuato discipulorum examini, disputationibus, quæ Sabbato fiunt, sæpe intersint; auscultent aliquando & legentes ex cathedra Magistros, & reddentes discipulos, quæ à Magistro audierint; videant dictata; inquirant, si quid negligenter à præceptoribus, vel à discipulis agatur; Præfectum studiorum vnum ex Patribus probitate, prudentia, & eruditione insignem vbique constituent, qui & aduenientes primùm iuuenes examinet, scholas cuique deputet, & de Rectoris mandato de profectu singulorum experimentum sæpe faciat. Proderit aliquando publica laudatione diligentes profectui, negligentes iniectione rubore, vel metu excitare, & propositis præmijs ad emulationem scholasticam omnes prouocare. Huic rei applicabunt Rectores animum, & nihil omittent, quò adolentes, qui nostris in locis educantur, optima institutione optimè euadant, & assiduis literarum exercitijs optimè eruditi.

7. Cum verberandi adolentes fuerint, quod & rarò fiet, & ex graui causa; modestiæ, & honestatis ratio habeatur maxima.

8. Maxima etiam in Nostrijs circumspectione opus est, vt in continua fere cum secularibus adolentibus consuetudine, religiosam vbique grauitatem, & religiosæ probitatis opinionem conseruent.

9. Idcirco præsentis Constitutione districtè prohibemus, ne Nostri ludo qualicumque cum secularibus, quicumque illi sint, vnquam colludant; ne intemptiuo tempore, & extra Triclinium cum iisdem comedant, vel quidquam esculenti, aut poculenti etiam in mensa, excepto Superiore, ipsis offerant; ne intima sui pectoris, multò minus secreta Congregationis nostræ, seu alicuius ex Nostrijs defectus, vel penà illi imposita cuiquam externo significant; ne liberiore vtantur colloquio,

quo, & consuetudine: & omnino ita Nostri se ipsos moderentur, atque componant, vt omnis eorum actio, verba omnia sint optima nostrorum alumnorum instructio.

10. In emendandis adolescentium peccatis caueant Superiores, Magistri, Praefecti ne indignationem, aut iudicium etiam leuissimum auersionis ab eo, qui corrigendus est, praefereant, neue insurgant in conuicia, & contumelias, sed, dum vitia puniunt, erranti compatiantur, atque a mansuetudine, & clementia, quae propriae sunt Religiosi hominis virtutes, nunquam recedant.

11. Vbi publicae fuerint delinquentibus iniungendae poenitentiae, eae scripto notentur, subscribantur a Superiore, & a Lectore initio mensae clara voce praegantur.

12. Lector cum nostras ad mensas legendo errauerit, cum Superior, vel is, qui Superioris vices gerit, corrigat iubendo, vt repetat. Sed lectio etiam in Academijs, Seminarijs, & locis Orphanorum ad finem vsque conestionis producat, ita vt Lector ipse audito allurgendi signo dicat. *Tu autem Domine miserere nobis.*

13. Quod ad Sacramenta Coniectoribus administranda, eorumque corpora sepelienda spectat, percurrat Superior diligenter priuilegia nostrae Congregationi concessa, & in Bullario impressa, quibus cum se obtulerit occasio, prudenter vtatur.

De Cura, & regimine Orphanorum.

C A P. XX.

Cum nostra Congregatio fundamenta olim iecerit in pia Orphanorum institutione, & cura, ratio etiam postulat, ne illam posthabeant posterit, sed, quanta possumus, contentione, & alacritate, conandum est nobis, vt tam pium opus amplectamur, prosequamur, omnique sollicitudine, summo pietatis affectu ad illud illustrandum, & augendum excitemur, vt Venerabilis Patris nostri Hieronymi Emiliani vestigijs insistentes intensum pietatis illius ardorem nostris pectoribus confiteamur, qui huiusmodi tum primis pijs actionibus militiam Christo nostram erexit.

2. Rectores igitur, & Oeconomus (quos communi vocabulo Commissos vocamus) ad Orphanos regendos Patres destitabant charitate maxime flagrantēs, ita vt cum priscis nostris Patribus, qui in hoc opere misericordiae sedulo se occuparunt, comparari possint, & auitam illam maiorum nostrorum hac in re gloriam non solum conferuent, sed si fieri possit, etiam augeant & illustrent.

3. Quilibet proinde Sacerdos Orphanorum curae destinatus operam dabit, vt primas eorum instituendorum partes Christiana educatio, pietas, optimorumque morum informatio occupet; curabit, vt omnes singulis mensibus peccata sacramentali expient confessione, aetate maiores quintodecimo quoque die, quos etiam semel in mensae conuocabit ad suas culpas accusandas; vt omnes quotidie Missae intersint, singuli coronas deprecatorias deferant cingulo complicatas, quas etiam quotidie recitent, qui legere ignorauerint; ceteri verò Beatae Mariae Virginis Officij recitatione prius suum pensum persoluant.

4. Bis inter diem legendi methodum, rationemque docebuntur, scribendi verò normam festiuis quibusque diebus, & bis inter hebdomadam.

5. Qui decimum quartum annum attigerint, a Sacra Communionis Altaris non abstineant, probeque instruantur de omnibus, quae ad Christianam pietatem assatum animo hauriendam spectant; Doctrinam Christianam vesperi inter cœnandum lectionis octo memoria recitabunt, mane verò refectorem prandij lectione condient.

6. Mane, & Vesperi per semihoram, vel circiter orationi mentali vacabunt.

7. Artem aliquam vt quisque condiscat, diligentissime studebunt eorum Rectores, praesertim verò futuriorum, & tibialium actu texendum, & calceorum conficiendum, quò inde habeant vitae sustentandae viam expeditam.

8. Verberibus nullus magna cum seuitia, vel immodicè mulctetur, sed paterna, quae pium institutorem decet, beneuolentia, vt blandè quisque ad bonam frugem, & bonos mores imbibendos traducatur.

9. Quos ad colligendam stipem per Ecclesias cum arcibus destinabunt, monebunt, ne iocularè quidquam in ijs committant, ne se alijs mendicantibus commisceant, ne ludant, ne

concurrerent : qua ratione potenda sit eleemosyna , & modestè extorquenda, edocebunt .

10. Aliquem destinabunt ex maioribus ætate , qui eorum in Ecclesijs actiones obseruet, incesum in vijs si quid deliquerint, pro delicti conditione multam irrogabunt, nec quidquam vel leue ab illis impunè commissum sinent, statas horas ad remeandum domum assignabunt .

11. Cum illorum Protectoribus, si qui erunt , enixè agent Rectores , vt quoad fieri poterit , per villas quaestus gratia non euagentur; minùs in eleemosynis quotidianis corrogandis ita occupentur, vt literas condiscere, vel artes solitas præmittant .

12. Ipsdem Protectoribus persuadeant , vt maiorum nostrorum ordines in pueris recipiendis obseruent , quibus cauebatur , ne quis ante septennium , vel post decimum quartum annum admitteretur , aut qui natalibus obscuris natus esset , vel qui verè utroque parente non esset orbatus . Qui verò Protectoribus nullis subduntur , hæc inuiolabili lege irrefragabiliter seruabunt , & cum primis studebunt , vt ad eleemosynas corrogandas quam rarò , quoad fieri poterit , mittant .

13. Oeconomi partes erunt, pueros ætate minores ad culpas accusandas conuocare, caput ipsdem abluere , & pedes; nongues tum pedum, tum manuum abscindere, linteamina , & femoralia, quoties opus erit, immutare Prospiciet diligentissimè , vt decenter nitidi , & in ipsa vestium paupertate culti & domi sint, & in publicum prodeant, minimè vnquam sordidati, vt laciniosis nimium vestibus non vtantur, nec nudas suras, vel pedes ostendant, sed bene calceati videantur .

14. Præterea sedulam nauabit operam , vt illorum dormitorium, cæteraque loca, præsertim vbi officina exercetur, sint munda, scopis perpurgata, quotidie sternantur grabata, palea sæpius è stramentis permuteur, statisque temporibus renouetur . Quotidie vel ientaculum, vel antecæniū præbeatur . Noctem per totam lampades in dormitorio ardeant: singulos lectos habeant: ægrotis præcipua charitate deseruiatur .

15. Iam verò Rector vni etiam huic curæ maximè inuigilabit, vt noceat, si quos prauè indolis ex grandioribus deprehendat, qui disciplinæ & institutionis sint contumaciores , quam vt lecti, & bene institui possint, vt illos quanto cyus exturbet.

16. Pueri ipsi sæpius interdiu operi struendo dum vacant, hymnos canent, Litanias, vel Psalmos .

Siquam externorum officinam ingredietur, statim Orphanum more prisco B Virginem consalutabunt Saluatione Angelica: quòd si ille fuerit Prælati, vel grauis aliquis vir, aut dignitate aliqua insignitus Ecclesiastica, genuflexi benedictionem petent .

17. Verùm, vt tam pij operis iure quasi hereditario à nostro Institutore gloriosè, & piæ memoriæ Hieronymo Æmiliano nobis traditi uigeat apud nos exacta obseruantia , de Orphanorum regimine peculiarem libellum compositum, in quo pleniùs, ac fusiùs singillatim omnia traduntur, quæ ad hoc religiosum institutum augendum , & diu conseruandum spectant, singuli Rectores habebunt, cuius à præscriptis ne latum quidem unguem recedent .

18. Vt in omnibus nostris Domibus priuatis in locis decernimus Venerabilis nostri Institutoris Hieronymi Æmiliani effigiem pictura adumbratam , ad piam illius memoriam conseruandam , & deuotionem excitandam eminenti loco erigita Orphanotrophia, maximè, quæ ipse instituit, iubemus, ut Parentis sui memoriã conseruent: in dormitorio, in officinis, & Refectorio eiusdem Venerabilis Patris nostri effigiem depictam habeant .

De Puellis Orphanis regendis .

C A P. XXI.

PVELLARVM ordinarij confessores non à Superiore locali, sed à Definitorio, uel à Preposito Generali deligentur, ut in cap. de Confessarijs: ætate ad minus illi sint annorum trigintaquinque, uita probitatè, mortum pietate, ac prudentia fenes .

2. Ad crates confessionarij , non alibi , confessiones excipiant; crates uerò ipsæ lamina ferrea perforata, quæ amoueri non possit, sint munitæ, & nigro uelo obductæ, adeo ut puellarum facies minimè dignoscat, aut tudeatur .

3. Clausuram non ingrediuntur , præterquam in casibus à iure permissis, & Sacramentorum administrandorum gratia , & tunc

& tunc quidem non aliò diuertent, non domum circuibunt, ni
vrgens necessitas aliqua aliud suadeat.

4. Ab his münera nulla accipient, non pecuniam ad cele-
brandas Misas, vel quidpiam aliud, etiam si deuotionis, &
pietatis causa, sine venia Prioris.

5. Si pernoctare contigerit ob nimiam locorum distan-
tiam, dato salutationis Angelicæ vespertinæ signo, ad pro-
prium commeabunt cubiculum.

6. Omnes verò æquè diligat Confessarius, & omnes æquè
ignoret. Ultra triennium Confessarij munus non obibit eo-
dem loco, nisi aliter Definitorium decreuerit.

Finis Libri Tertij.

L I-

LIBER QVARTVS.

DE CVLPIS, ET POENIS.

C A P. I.

VM nostræ Constitutiones nullius cul-
pæ reatu, nisi in casibus suo loco ex-
pressis, obligent, æquum est, vt trans-
gressores aliqua saltem pœna affician-
tur, ne legum institutione contenti illa-
rum obseruantiam negligamus.

1. Illud in primis admonendum oc-
currit, quòd si alicuius notabilis cul-
pæ reus aliquis conuictus fuerit, cui nulla specialis, vel à iure,
vel à Constitutionibus pœna sit imposita, tunc Superior loci,
adhibito consilio duorum, vel trium Seniorum, à preuarica-
tore fratre pœnam, quam censuerit æqualem delicto, repetat.
Qua in re semper habebitur ratio quantitatis, qualitatis, ma-
litiæ, consuetudinis, facilitatis in delinquendo, proteritiæ, per-
tinaciæ, mali exempli, scandali, & huiusmodi, ita vt pœna in-
figatur maior, vel minor, pro varietate harum circumstan-
tarum; ex his enim culpa alioquin leuis euadit vel media,
vel grauis &c.

2. Quando verò in Constitutionibus pœna indicitur pri-
uationis ab officio, etiam ipso facto incurrenda, propter multa
incommoda, & pericula, quæ inde plerunque solent emerge-
re, declaramus, transgressores ad eam luendam non statim
teneri, nisi cum in Comitij Generalibus, vel Definitorio
conuicti coram Superiore fuerint, & lata ab eodem sententia
condemnati.

3. Quoties autem quis priuabitur professionis loco, & vo-
ce, tunc ille in nulla electione suffragium feret, nullum gra-
dum

dum in Congregatione obtinebit, in Capitulo Collegiali vltimus post Clericos professos culpas suas accusabit, nec intererit, cum ceteri professi se accusabunt, vltimumque locum, vbicumque fuerit, post illos habebit: Laicus professionis loco priuatus, post laicos similiter.

4. Declaramus insuper eum puniendum, pensatis supradictis circumstantijs, qui cum habuerit locum accusandi quempiam coram suo Prelato, & non accusauerit, postea malitiose per literas cum diffamat, vel alio modo; nec non eum, qui alicui crimen obiecerit, de quo alias poenitentiam egerit, & se correxerit.

5. Ceterum culpas, & poenas omnes in quinque distribuemus differentias, scilicet in Leuem, Mediam, Grauem, Grauiorem, & Grauissimam, ita tamen infra poena statuentur, vt nihilominus sciant omnes, poenam augeri in omnibus, cum culpa notabiliter augetur.

De Poena Leui.

C A P. II.

1. **C**ulpæ Leui, qua quis in leuibus, vel leuiter à Constitutionum nostrarum obseruatione desectit, poena leuis correspondeat. Imponatur scilicet aliquis psalmus recitandus, vel oratio, vel terra deosculatio, & huiusmodi, petita prius genibus flexis venia.

2. Hac poena punietur, qui perperam legerit, vel occinuerit sine scandalo; qui immoderatiùs riserit; biretum non recte capite compositum gestauerit; caput non aperuerit suis Maioribus; solutè per claustra curritur; & minus religiosè, qui contra Constitutionem de habitu leuiter deliquerit; tardiùs in Chorum, Triclinium, Capitulum conuenerit; qui in infirmis, vel atate senioribus iniuendis, vel iuuandis leuiter negligens fuerit, & huiusmodi. Qui etiam secundæ mensæ vltra primam interfuert, vel aliquid sine venia alteri porrexit, vel silentium violarit in Triclinio; ni fortè Superior iudicauerit aliqua ex causa, media poena has postremas culpas puniendas.

De Poena Media.

C A P. III.

1. **O**B mediam culpam, qua quis medio modo inter graues, & leues Constitutionum transgressiones offendit, poena etiam media plectatur, genibus flexis scilicet, petita venia imponatur comestio in terra; exosculatio terre penes cuiusque accumbentis pedes; vel, si Sacerdos ex maioribus præcipue, legere ad mensam iubeatur, & huiusmodi.

2. Hac poena punietur, qui in diuinis officijs immoderate se geret; qui leuitatem animi visu, vel gestu ostendet; qui aliud canere, vel legere præsumet, quam vsus Chori communis solet; qui turpem sermonem, vel vaniloquium in vsu habebit; qui iniunctum sibi munus negligenter, tardè, immundè obibit; qui genuflexiones, & reuerentias debitas in Choro, in Ecclesia, & coram suis Superioribus prætermittet; qui intra claustra, & multo magis intra cubiculum quempiam ex secularibus introducet contra ordinationes Præpositi Generalis, Visitatoris, & Superioris particularis; qui ad mensam exandescet, aut mussitabit; qui orationi mentali non intererit; qui contra Constitutionem de habitu mediocriter delinquet; qui circa infirmos, vel Seniores visitandos, & iuuandos mediocriter erit negligens; qui Itinerarium non recitabit, vel in aduentu Ecclesiam illico ad orandum non ingredietur, & huiusmodi; qui etiam in consuetudinem ducet tardiùs conuenire in Chorum, in Triclinium, & Capitulum; qui ieiunia à nostris Constitutionibus indicta violabit; & qui hospites erunt inobedientes, & minus obseruantes, & qui Superiores negligentes circa hospites; ni fortè iudicetur graui poena has postremas culpas esse puniendas.

De Pœna Gravi.

CAP. IV.

GRAVI culpæ, qua quis vel in grauibus, vel gra-
uiter contra Constitutiones nostras peccat, pœ-
na etiam grauis imponatur, vt diuerberare se,
dum ceteri orationi mentali vacant, recitantibus
interea Patribus Pl. 50. *Miserere*; silentium aliquot diebus
seruare; vltimum locum in sedendo tenere per aliquot dies
comedere bis in terra absque obsonio, & huiusmodi, nisi for-
tè reus, vt infra, sponte veniam peteret, tunc enim mitius cum
eo agendum, & vnica tantum comestio in terra absque obso-
nio imponenda.

2. Hæc pœna punietur, qui procaciter coram secularibus
contenderit; qui suo muneri persurgendo deerit, vt inde
scandalum, vel magna admiratio secularibus oboriatur; qui
iniuria læcessitus iniurioso nihilominus veniam petenti offen-
sam non condonarit; qui cum secularibus, vel cum suo Superi-
ore contenderit; qui eò deuenit consuetudinis, vt ma-
liriosis verbis vtatur contra pudicitiam, vel pacem; vel iurare
confueuerit; vel ieiunia fregerit à nostris Constitutionibus
indicta, eo vsu, qui sit interpretatiuus contemptus; qui cel-
lam, vestem aliquam, librum, vel huiusmodi cum alio, sine li-
centia commutarit; qui indumenta, libros, vel aliud, quod al-
teri sit concessum, absque venia acceperit, vel ex communi-
bus officinis abstulerit; qui dato signo eimdi cubitum alicubi
sine venia se continuerit, in cellam alterius ierit, vel alium in
suam receperit, mora temporis notabili; qui minus pudenter
alloquo cum mulieribus, vel iocoso reprehensibilis extiterit,
vnde mala suspicio oriri possit; qui assueuerit orationi men-
tali non interesse; qui circa Confessionem, & sacram Com-
munionem Constitutiones violauerit; qui Constitutionem
de Confessarijs, & Parochis transgressus fuerit; Superiores,
qui non curauerint id, quod statutum est de Concionatori-
bus, & Lectoribus, obseruare; qui transgrediuntur ea, que
sancta sunt de cantu, & ratione studendi; qui communi di-
uerberationi non interfuerit, vel non se diuerberauerit; Su-
perior,

perior, qui non studuerit castigationem corporis per diuer-
berationem exerceri, vel exhortationem ante illam pretermi-
serit, aut loco exhortationis aliquam breuiusculam lectionem
prelegi non iusserit; & qui semel saltem in hebdomada popu-
lam non inuiserit, cibosque non lastrauerit, & circum men-
sas non ierit, vt portiones recognoscat; qui pietantiam præ-
ter communem sine facultate assumpserint; qui cum seculari-
bus, non impetrata venia, comederint, qui in infirmorum,
vel seniorum cura grauius segnes fuerint deprehensi; Superi-
ores, qui in recreandis subditis negligentiores erunt, vel
eisdem cum viderint iacturam temporis facere euagando per
claustra, non correxerint; qui notabiliter otio torpère con-
uicti fuerint; qui Constitutionem de literis scribendis non
seruauerint; qui in prauudicium alterius suum locum in se-
dendo non tenuerint; qui in electionibus suffragium, quod
in quempiam ferit, alteri indicauerint; qui definita in Defini-
torio, vel Comitijs carpere ausi fuerint; qui debita charitatis
officia, vel in salutando, vel alloquendo, si aliqua simulata
fuerit oborta, intra vnus diei spatium non exhibuerint; qui
de mulierum familiaritate suspecti fuerint, vel adolescentu-
los in cubiculum introduxerint; qui in Capitulo Collegiali
immodestè se gesserint, & imposito illis silentio, non obedi-
erint: Ianitor transgrediens Constitutionem de literis traden-
dis, vt cap. 5. lib. 3. §. *Meminerint*. Detractores hospites, vt
cap. 15. lib. 3. §. *Caueant*; Hospites, qui aliò diuerterint,
quam ad nostra dōnicilia, vel pernoctauerint, vt cap. de iur.
quinto, §. *Vbi fuerint*; qui alio vti sigillo, quam communi
Domus ausi fuerint, & huiusmodi; qui etiam hitem inchoa-
uerint sine licentia; qui circa cultum, & ritorem Ecclesie,
& supellectilis eiusdem negligentes fuerint: Superiores, qui
circa orationem mentalem segnes vel in se, vel in alijs de-
prehendantur; qui silentium in Choro nutibus, vel risu, ne-
quid verbis uiolauerint; qui suffrones, & multo magis, qui
detractores erunt; qui in inhumatum mulierum, aut matro-
narum insignium Cōfessionibus intra priuatas illarum domos
excipiendis nostram Constitutionem non obseruauerint; Su-
periores, qui segniores fuerint in inuestigandis accessibus
egredientium, uel sine competente numero Collegii reli-
querint, uel non curauerint, ut Parochus, uel alius, illius ui-
ce domi resideat ad uitanda scandala, & salutem animarum op-

portune consulendum; nisi existimetur grauiori pœna in his delinquentes multandos esse; quod idem statuimus de ijs, qui Constitutionem de habitu grauius violauerint, iudicio Præpositi Gen. vel Visitatoris, vel cuiusvis Superioris cum interuentu duorum ex Senioribus.

De Pœna Grauiori.

C A P. V.

GRAVIOR culpa, qua quis paulò ampliùs delinquendo accedit propè ad grauissimam, grauiore etiam pœna puniatur, imponendo scilicet delinquentibus, vt per aliquot dies in cubiculo se contineant, solum in Chorum ad psallendum horis canonicis singulis, & in Triclinio conueniant, & in Choro ultimi sedent, vel in Triclinio pane, & aqua solum reficiantur. Nemo, dum hac pœna expiant delictum, eos alloquatur, vel consuetudine eorum vtatur, excepto aliquo ex prudentioribus, pro consolatione spirituali, ne labantur in desperationem.

2. Hac pœna punientur, qui pernicaces præceptum in virtute sanctæ obedientiæ à Superiore indictum transgressi fuerint, qui in ebrietatem inciderint; qui aleis, vel taxillis luserint; qui aliquid suo Prælo occultarint, præsertim, si pecuniam sibi retinuerint, vel expenderint, vel rem notabilem ab aliquo acceptam non præstauerint; qui res graues, que in Congregationis præiudicium, vel alicuius ex Nostrijs vertunt, secularibus reuelauerint; qui alicui ex fratribus infamiæ notam inuulerint; qui in impudicis tactibus, osculis, & similibus inhonestis actibus tum domi, tum multò magis extra, fuerint deprehensi; qui arma tulerint, vel armis minati fuerint alicui; qui scandalum notabile, vel domi, vel foris commiserint; Superiores, qui non curauerint legi Constitutiones, & Decreta Superiorum, arbitrio tamen Præpositi Generalis, vel Visitatoris; qui nouum locum acceptarint contra præscriptum nostrarum Constitutionum (præterquam quod irritum erit, quod effectum fuerit) qui fabricam inchoauerint, aut commutarint sine facultate Præpositi Generalis, dummodo oppo-

tuna sit, hac pœna per tres dies puniantur; qui alienarint, vel mutarint stabilia sine debita facultate, præter pœnas à iure iniectas; qui neglexerint, iuxta Constitutionem de Misarum celebratione, agere in Choro, vel Ecclesia, quæ sui sunt numeris, vel ordinis, vel specialiter, vel generaliter, si inde scandalum; vel admiratio secularibus oriatur; qui Officium diuinum, vel *Pater noster* respectiue non recitare conuicti fuerint, tot diebus, quot fuerint negligentes, grauiori pœna puniantur, & Præpositi, qui Officium integrum recitari, & decenter non studuerint; qui in consuetudinem duxerint transgredi Constitutiones circa Confessionem, & sacram Communionem, ac de Confessarijs, & Parochis: qui Vocales Capituli Generalis Constitutionem de habitu violarint; qui causam iustam se habere putantes ieiunia de præcepto Ecclesiæ indistincta fregerint, licentia minimè petita à Superiore, qui nullam excusationem in hoc admittet; qui Superior Capitulum ad culpas accusandas iuxta Constitutiones vt plurimum non coegerit; & contractum fecerit sine Capituli Collegialis consensu; qui iter arripuerit, vel alium miserit contra Constitutionem de Viatoribus; qui Superior necessaria pro itinere non suppeditarit; qui aliquid sine licentiâ aliò asportarit, præsertim libros alicui Collegio destinatos; qui præstituto sibi termino iter aggressus ad locum suum non peruenierit, nisi rationabilis causa excusarit; qui in literis scribendis alicui detraxerint; qui Superiores in hospitibus charitate, quæ eos decet, complectendis paulò negligentiores extiterint; & ipsi hospites admodum excedentes circa obedientiam, & obseruantiam Constitutionum, ad iudicium Patris Generalis, vel Visitatoris, vel Superioris, cum consilio tamen Seniorum, grauiori pœnæ subduntur; Superiores, qui tempore Comitorum Generalium, vel Definitorij à sua residentia abfuerint, vel subditos aliò proficisci permiserint, vt in lib. 3. cap. 1. §. *Appropria residentia*.

De Pœna Grauiſſima.

C A P. VI.

GRAVISſIMAE culpæ reus, qui ſcilicet in grauiſſimis, uel grauiſſimè, ſpectatis circumſtantijs, de quibus cap. 1. ius uiolat Conſtitutionum, grauiſſima etiam pœna plerendus erit; cuiuſmodi eſt detrufio in carcerem per aliquod tempus, uel priuatio uocis actiue, & paſſiue, uel loci, & præcedentiæ, uel inhibitiuus nouarum ueſtium ad tempus, uel plures ex iſtis pœnis ſimul coniunctæ inſigantur, quæ pœna ſit duratura maiori, uel minori tempore iuxta rationem delicti, ſcandali, corrigibilitatis, occaſionis, & huiuſmodi.

2. Hanc pœnam ſubibit incorrigibilis, hoc eſt, qui occaſerit in delictis; qui inuictas pœnitentias detrectauerit; qui in adulterium, uel fornicationem (quod Deus auertat) incidarit; qui apoſtatauerit; qui pecuniam in quantitate apud ſe habuerit, uel apud alium proprio nomine habere compertus fuerit; qui aliam percuſſerit incidendo in excommunicationem à ſolo ſummo Pontifice abſoluendam; qui infamauerit uniuerſam Congregationem apud Praelatos, uel Principes; qui clauſuram uiolari permiferit; qui mulierem in clauſuram regularem introduxerit, præterquamquod erit excommunicatus, etiam carceri mancipetur ad arbitrium P. Generalis; qui appellarit à correctione regulari; qui de crimine aliquo P. Generalem accuſauerit, & ſtellionatus reus deprehenſus fuerit; Cancellarius, & Præpoſitus S. Maioli, qui uiolarint Conſtitutionem latam *lib. 1. cap. 17. §. Duplicem*; qui accuſauerit, uel in iudicium uocarit aliquem coram alio, quam noſtris Superioribus, ut *lib. 2. cap. 9. §. Aliquem*; qui contumax in obedientia declarabitur, præter excommunicationem ipſo facto incurrendam, ut *ibidem §. Quicumque*.

3. Declaramus autem, hæc omnia facienda eſſe ſine ſecularium interuentu, excepta neceſſitate inuocandi brachium ſeculare ad trudendum aliquem in carcerem. Solius uerò P. Generalis poteſtas ſit grauiſſimas culpas punire, & de illius facultate Vicarij Generalis, Viſitatorum, uel Commiſſario-
rum.

rum, Proceſſus, & ſententias fideliter in archiuo S. Maioli Patre aſſeruari mandamus.

4. Item declaramus, quòd ſi aliquod crimen quis commiſerit apud leges maxima dignum pœna, ille in carcerem tradatur, nec inde, niſi plenis Comitij gratiam impetrarit, eximatur. Nullatenus uerò erunt tolerandi rebelles, procaces, inobedientes, contumaces, ſed grauius puniendi à Superiore loci, conſilio duorum, uel trium ex Senioribus adhibito, niſi à Patre Generali aliud de ijs ſtatuumdum eſſet ob culpæ grauitatem.

De quibusdam pœnis ſpecialibus.

C A P. VII.

QUONIAM in moralibus particularia magis mouere dicuntur, quaſdam pœnas particulares his ſubrogabimus, ut inde facile ſit deducere, quid agendum ſit, cum culpæ particularis pœna in Conſtitutionibus conceptis uerbis non eſt præſcripta. In primis igitur ſub pœna excommunicationis ſancimus, ne quiſquam contra Superiorem, ſiue Generalem, ſiue ſpecielem aliquem loci conſpiret, aut factionem aliquam prauam, & doſoſam concitet, uel aliquid citra honeſtum, & ius moliat, ob quod uel in noſtra Congregatione generatim, uel in aliquo particulari eiufdem loco factioſæ partes excitentur.

2. Eandem excommunicationis cenſuram iudicium ijs, qui iureiurando fidem obligant, & ſpondent ſibi inuicem opitulaturos, & in diſſenſionibus uni ita parti pertinaciter adhaſuros, ut nunquam oppignoratam fidem fallant.

3. Qui inter pſallendum in Choro mentis euagatione errorem commiſerit leuem, ſi ſit Clericus, deoſculetur terram, ſi Sacerdos, manu idem peragat. Si autem notabilis erit error, petat ueniam in Choro abſoluto officio, uel in Trichinio.

4. Qui alicui conſeſſario præterquam ex Noſtris, & designatis à Superiore conſeſſus fuerit peccata, ſilentium

tribus diebus fernet, continendo se in cubiculo, vel alia arbitraria pœna ei irrogetur, & reiteranda erit ab illo confessio; Confessarius verò non deputatus Confessionem audiens comedat in pane; & aqua vno die.

5. Si Studentes nostri extra Claustra studiorum prætextu aliò diuerterint, pro prima, & secunda vice humi comedant panem; & aquam, pro tertia pro mensẽ domi se contineant; si demum non respuerint, vel studendi priuentur commoditate, vel arbitrio P. Generalis, vel Visitatorum puniantur.

6. Qui à Choro, vel à quacunque alia Congregationis obseruantia exempti, eo tempore operam studijs non dederint, eo ipso sint exemptionibus priuati.

7. Canere cantilenas minùs conuenientes, aut honestas deprehensi, pro quacunque vice veniam petant in Triclinio, & ad arbitrium puniantur.

8. Qui chorum fuerit ingressus sine nostre Congregationis habitu, vel se publico in loco claustrum videndum, secularibus præsertim, exhibuerit, petat veniam, & ad arbitrium puniatur.

9. Si quis mulierem in nostra Orphanotrophia introduxerit, puniatur ad arbitrium P. Generalis, examinata causa, & occasione.

10. Qui Superioris particularis rationabili voluntati non acquieuerit, prima vice comedat in terra; secunda vice, in medio Triclinij in solo pane, & aqua; si verò contumacior persistierit, puniatur ad arbitrium Superioris de consilio duorum ex Senioribus.

11. Deprehensus pecuniam expendere, aut retinere quicunque nullius administrationis munus obeat, prima vice, dummodo quantitas pecuniæ decimam partem aurei non excesserit, comedat in terra; secunda vice octo diebus cella se continens silentium seruet; si autem quantitas pecuniæ fuerit notabilis, vel sepe in hoc offenderit, si sit Vocalis, vltra prædictam pœnam, sit etiam pœna à Concilio Tridentino proprietarijs constituta obnoxius, & illi tertius addatur annus priuationis, si Clericus sit non Vocalis, priuetur loco per biennium, laici per mensẽ, cum ceteri mentali orationi vacabunt, se locis diuerberent bis in hebdomada.

12. Si quis conuictus fuerit de vitio indicibili, carceri man-

mancipetur, & alijs pœnis arbitrio P. Generalis puniatur.

13. Qui sine socio fuerit domo egressus, vel non petita benedictione, per mensẽ domi maneat, vel ad arbitrium det pœnas.

14. Qui post Salutationem Angelicam vesperi, absque licentia, & necessitate extra domum manserit, tribus diebus petat veniam, dum Patres mensẽ accumbunt.

15. Si quis negligentia Superioris, è vita excesserit sine Ecclesiæ Sacramentis, ieiunet Superior in pane, & aqua, Patris Generalis arbitrio.

16. Qui gerere arma prohibita, vel apud se habere competentus fuerit, ob quod in suspicionem veniat de offendendo aliquem, conijciatur ipso facto in carcerem per sex menses, vel per annum domo pedem non efferat, adiuncta pœna commellionis in terra qualibet sexta feria.

17. Qui domicilium aliquod Religionis petens, antequam eò se conserat, ad domum secularium diuerterit, vel etiam aliorum Religiosorum, tribus diebus ieiunet in pane, & aqua, si pernoctauerit; si verò tantum comederit, vno die eandem pœnam sustineat.

18. Quicunque aliquid habuerit, quod Superiori loci, à quo recessit, non ostenderit, aut singularum rerum, quas secum attulerit, schedulam non habeat eiusdem manu obsignatam, aut sigillo, & Superiori, ad quem accesserit, non præsentauerit, illarum rerum usum amittat.

19. Qui vnius Collegij libros ad aliud sine facultate Patris Generalis in scriptis obtenta detulerit, ieiunet tribus diebus in pane, & aqua.

20. Si quis à nostra Congregatione post votorum nuncupationem recesserit, alterius Religionis habitum sumens, & postea pœnitens facti reuertit voluerit, tanquam Nouitius recipiatur, viliaque ei imponantur munera obeunda.

21. Qui dato signo silentij vesperi, vel meridie aestiuo tempore illud non seruarit, vel qui silentium notabiliter in Choro, aut in Triclinio sine licentia uiolarit, petat veniam in Triclinio, & ad arbitrium puniatur.

22. In culpis accusandis, si quis cum fratre altercatus fuerit, uel petulantius Superiori responderit, petat ueniam, & puniatur Superioris arbitrio.

23. Quicumque de Superiore, vel de fratre aliquo sciverit aliquid, quod in illius anime præiudicium, aut Congregationis scandalum emergat, nisi eum monuerit, & ubi monitus fuerit, & corrigi neglexerit, non indicaverit, pœnam sustinere cogatur, quam a delinquente Superiores exigent, vel ad arbitrium aliter puniatur.

24. Si quis alicui crimen obiecerit, asserens, se illud scire, ut qui fuerit conscius, vel particeps criminis, quod etiam iureiurando confirmet, & obijciens spectare vite, laudabilis conversationis vsque ad id tempus extiterit, cui verò obijcitur, aliquid simile aliàs perpetrarit, & apud graves viros in Congregatione parum commodam opinionem sui habuerit, licet non sit ad pœnam procedendum, erit is nihilominus de loco, ubi id commississe dicitur, remouendus.

25. Qui sine licentia literas conscripserit, aut receperit, per se mentes nullas possit, aut scribere, aut recipere, vel vna vice diuerberatio illi iniungatur, aut alia pœna arbitrio Superioris plectatur.

26. Qui conuicti fuerint ambijisse, vel pactiones inijsse iuicem, tam pro se, quam pro alijs, in quacunq; electione, incidant in pœnas inflatas *lib. 1. c. 5. §. carere.*

27. Superiores nimium austeri, qui modum in correptionibus exceſſerint, à Patribus in Comitijs Generalibus coercentur, vel à Visitatoribus omnino.

28. Qui irato animo alicui comminatus fuerit, & inde scandalum notabile sequutum fuerit, tribus diebus in panem, & aqua ieiunet, sin secus, vno tantum die.

29. Quicumque alienauerit, oppignorauerit, vel obligauerit Calicem, vel Crucem argenteam, & huiusmodi, pretium duorum aureorum excedentia, sine licentia P. Generalis, vel Capituli Collegialis, & sine vrgenti necessitate, per biennium officio priuetur. Si verò alienauerit, vel permutauerit stabilia, & damnum sit magnum, puniatur, prout in iure, & alijs pœnis arbitrio P. Generalis.

30. Qui bona Congregationis, quorum est administrator, notabiliter neglexerit, vel obligationes spirituales Misſarum, & Anniversariorum impendas non curauerit, deponatur ab officio. Qui verò libros cuiuscunq; valoris alienarit, iuxta rationem delicti, puniatur priuatione vocis, vel loci.

31. Superiores, qui Excommunicationis sententiam tulerint

rint, non tamen in scriptis, pœnam grauioris culpæ subeant.

32. Quicumque aliquid notabile apud se depositum acceperit, vel aliquod munus, nec illud spatio viginti quatuor horarum Superiori ostenderit, vel contra illius voluntatem retinuerit, ad annum suffragij ius quodcumque amittet. Superior quilibet particularis, qui notabili incuria, vel quoad propriam personam, vel quoad subditos Constitutiones non obserauerit, vel Superioris dignitate priuetur, vel alia pœna puniatur, ut præuicationis ratio postulabit. Idem si Constitutiones legi statis suis diebus non curarit, ubi admonitus, & correptus perseuerauerit in negligentia.

33. Idem fabricam inchoans, vel immutans sine licentia P. Generalis, si illa euadat inutilis, vel damnosa valde.

34. Superior, qui fuerit notabiliter negligens in nitore, & cultu Ecclesie, eiusque suppellectili, puniatur seuerè à Patribus Definitorij.

35. Qui sibi designatum domicilium adire recusauerit, vel minus impositum detrectare pertinaciter, & obedientie assensus fuerit reluctari, is, si Vocalis Capituli Generalis sit, ad arbitrium puniatur; si verò non fuerit huiusmodi Vocalis, priuetur quocunq; iure suffragij in eo loco, in quo degit.

36. Violatores Constitutionis de Paupertate, præter pœnà à Concil. Tridentin. proprietarijs inflatam, seuerè etiam puniantur, vel prorogando pœnam Concilij, vel priuando eos loco, vel vestes nouas prohibendo, vel carceri mancipando, iudicio P. Generalis, vel Visitatoris, vel à Commissarij deputati. Et quicumque Superior dederit ansam hæc in re, non suppeditando necessaria, eandem pœnam, iudicio P. Generalis, vel Visitatoris pendet. Nulli verò, in materia paupertatis, pœna remittatur, nisi à P. Generali, vel in Comitijs, vel Definitorio. In pœna autem infligenda pensabuntur circumstantie, prout de pœnis in communi. Nulla tamen huiusmodi culpa, vel minima, sit à pœna profus immunis. Pœnam etiam proprietatis incurrit ipso facto Patres in Comitijs Generalibus, qui violant Constitutionem *lib. 1. c. 2. §. Quilibet.*

37. Cum aliquis suspectus fuerit de castitate, agatur cum eo ut *lib. 2. cap. 10. §. Non solum, & cap. 12. §. Cum mulieribus.*

38. Qui mulierum domos sine speciali licentia adierit, vel alio diuiterit, ac facultatem obtinuerit, præsentim contra

mentem Superioris, is domo se contineat quindecim dies pro singula transgressione.

39. Qui Clausura Mulierum, vel Puellarum fuerit ingressus, præterquam Sacramentorum administrandorum gratia, priuatur uoce actiua ad arbitrium Definitorum, & P. Generalis: qui uerò clausuram Monialium, præter pœnas à iure inflitas, eandem penam subeat; si autem earundem confessiones audierit absque fenestella in nostris Constitutionibus prescripta, is priuatur suffragio, uel loco respectiue ad annum.

40. Procurator Generalis, qui literas ulla sine expresso mandato procurauerit, puniatur ut *lib. 1. c. 16. §. In uirtute autem*, &c. uel si scripturam aliquam ex Archiuio abstulerit, puniatur, ut *ibidem §. Eundem*.

41. Cancellarius malitiosè aliquid immutans uerborum in Actis Capituli Generalis, subiaceat pœnæ excommunicationis, ut *lib. 1. c. 17. §. Duplicem*.

42. Clerici professi, qui officium non recitarint, peccati lethalis pœnæ sint obnoxij, ut *lib. 2. c. 3. §. Clericos*.

43. Qui Reliquias sacras ausi fuerint surripere, pœnæ excommunicationis subiacebunt latæ sententiæ; ut *lib. 2. c. 5. §. Præcipimus*.

44. Qui Emergumenos adiurare sine licentia ausi fuerint, penam suspensionis subeant, ut *lib. 2. c. 9. §. Nemo*.

45. Peruicaces, & contumaces erga Superiorem, nullis honoribus decorentur, & alijs pœnis reprimantur, ut *lib. 2. c. 19. §. Qui animo*.

46. Qui dicta, uel acta in Capitulo Collegiali retulerint, priuatur uoce, & alijs pœnis, ut *lib. 2. cap. 16. §. Qui in Capitulo*.

47. Superiores, qui re alieno domum oppresierint, deponantur, ut *lib. 3. c. 1. §. Nullum*.

48. Laici, qui sacris Ordinibus contra Constitutionem initiari tentarint, præter excommunicationem latæ sententiæ, quam incurrunt, carceri etiam mancipentur, ut *lib. 3. c. 8. §. No-runt autem*. Superiores uerò promouentes, uoce actiua, & passua priuentur, ut in eodem *lib. c. 9. §. Superiores*.

49. Qui facultate non obtenta, libros ediderint, pœnæ priuationis cuiusque suffragij, & dignitatis etiam subiacebunt, ut *lib. 3. c. 10. §. Prohibemus*.

50. Cum studentibus, qui contumaces erunt, & segriores

in studijs, agatur ut in Constitutionibus *lib. 3. cap. 10. §. & si quis*.

51. Qui literas P. Generalis, Vicarij Generalis, Visitatoris, uel Procuratoris Generalis interceperit, pœnæ excommunicationis latæ sententiæ subiaceat, & carceris ad sex menses; qui uerò Consiliariorum, & Definitorum; puniatur prout in *l. 3. c. 17. §. Quicumque*.

52. Cum Apostatis, & eijciendis à Congregatione agatur iuxta Decreta Sacre Congregationis Concilij sub S. D. N. PP. Urbano Octauo edita anno Domini 1624. Qui uerò eijciuntur, omni priuilegio Congregationis nostræ priuati censeantur, habitu nostro spolientur, nostra non adeant loca, nec cum Nostris ullam habeant societatem, aut commercium; quinimo deuentur omnino, tanquam putrida membra à reliquo corpore præcisa.

Cum autem, sicut eadem expositio subiungebat, dictus Ioannes Antonius Procurator Generalis nominibus prædictis, præinfertis Constitutionibus pro perpetua illarum subsistentia, & inuiolabili obseruantia Apostolici nostri munimnis firmitatem per Nos adijci sum-mopere desideret, Nobisque propterea humiliter supplicari fecerit, ut in præmissis opportunè provide-re de benignitate Apostolica dignaremur; Nos inuiolabili earumdem Cõstitutionum obseruationi,

quantum Nobis ex alto conceditur, consulere, nec non dictum Procuratorem Generalem, ac totam Congregationem prædictam specialibus fauoribus, & gratijs prosequi volentes, & illorum singulares personas à quibusuis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, alijsque Ecclesiasticis sententijs, censuris, & pœnis, à iure, vel ab homine quauis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatae existunt, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum harum ferie absoluentes, & absolutas fore censentes, huiusmodi supplicationibus inclinati de eorundem Fratrum consilio præinsertas Constitutiones Apostolica auctoritate, tenore præsentium, perpetuò approbamus, & confirmamus, illisque inuiolabilis Apostolicæ firmitatis robur adiicimus, omnesque, & singulos

ram iuris, quàm facti, quamtumlibet substantiales, defectus, si qui in illis interuenerint, supplemus; Decernentes easdem Constitutiones, nec non præsentem literassemper, & perpetuò valida, firma, & efficacia existere, & fore; nec non in dicta Congregatione ab omnibus, ad quos spectat, & in futurum quomodolibet spectabit, inuiolabiliter sub pœnis in eisdem statutis comminatis obseruari, & adimpleri debere, ac quoscunque eiusdem Congregationis Superiores, Presbyteros, & personas ad plenariam illorum obseruationem omnibus iuris, & facti remedijs cogi, & compelli posse, sicque per quoscunque iudices ordinarios, & delegatos, etiam causarum Palatij Apostolici Auditores iudicari, & definiri debere, ac irritum, & inane, si secus super his à quoquam quauis auctoritate

scienter, vel ignoranter contigerit attentari: Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac quibusvis alijs dictæ Congregationis etiam iuramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, priuilegijs quoque, indultis, & literis Apostolicis quibusvis ipsius Congregationis Superioribus, Presbyteris, & personis huiusmodi, sub quibuscunque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatorijs, alijsque efficacioribus, & insolitis clausulis, irritantibusque, & alijs decretis in genere, vel in specie, ac aliàs in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, confirmatis, & innouatis. Quibus omnibus, & singulis eorum omnium tenores præsentibus pro plenè, & sufficien-

ter

ter expressis habentes, illis aliàs in suo robore permanfuris, hac vice duntaxat, specialiter, & expressè derogamus, cæterisque contrarijs quibuscunque. Dat. Romæ apud S. Mariam Maiorem sub Anulo Piscator. die 5. Maij 1626. Pontificatus Nostri Anno Tertio.

Locus Sigilli.

V. Theatin.

N

A P.

APPENDIX EORVM.

QVÆ IN CONSTITVTIONIBVS CONGREGATIONIS SOMASCHÆ

Ob recentiora Sedis Apostolicæ Decreta sunt
immutanda

*Locis infra notandis, vti affixus monebit
Asteriscus.*

- 1 *lb. i. c. 1. n. 4* Dissoluta fuit hæc vnio
anno 1646. ab Innoc. X. petentibus
Doctrinarijs.
- 2 *Lib. i. c. 3. n. 2.* Quadraginta duorum
Ex ordinationibus Alex. VII. in Bul-
lar. nostro pag. 187.
- 3 *Ibid. n. 4.* Quadraginta duorum, ex
ijdem.

4 *Ibid. n. 5.* Nullo modo excedat numerum quadraginta
duorum; quælibet enim ex tribus nostræ Congreg. Prouinciæ
quatuordecim habeat Capituli Generalis Vocales, non plures;
nec ad nouorum Vocaliū electionem deueniatur in vlla Prou-
incia, nisi postquam eius Vocales infra quatuordecim fue-
rint. *Ex ijdem.*

5. *Ibid. n. 9.* Hi nouem numero erunt; quælibet enim Prou-
incia tres Socios, seu Discretos mittet ad Capitulum Gene-
rale: *Ex ijdem.*

6. *Ibid. n. 14.* Dummodo in ea commoretur ex obedientia
diuturno aliquo tempore, quod sit quatuor saltem mensium
ante tempus electionis. Quare cauant Superiores, ne à Desi-
nitorio

nitio designatos in vno loco, ante factas Sociorum electio-
nes ad alium mittant, sine vrgenti causa. *Ex Decreto S. Congreg.
Regularium negotijs præposita die 15. Decembris 1634. vt in
Bullario nostro pag. 166. & 167.*

7 *Ibid. n. 15.* Non autem immediatè, & cum proprio suffra-
gio ad electionem Socij concurrent, etiam si paulò ante à Præ-
posito Generali, alijsque Superioribus ad locum mittantur, vbi
Socius eligendus est, licet etiam in eo deputentur de familia,
aut ibidem reperiantur, vt socij Visitatorum; ius enim suffra-
gij in electione Socij, in loco videlicet vbi is eligitur: non ha-
bent, nisi qui per menses ad minus quatuor ante præfinitum
electionis tempus ex obedientia, vel commorantur, vel saltem
deputati suat. *Ex eodem Congregationis Decreto.*

8. *Lib. i. c. 5. n. 21.* Post Ordinationes Alexandri prædictas
confirmari nequit Procurator Generalis, sed solum ex ea Prou-
incia eligi, cui per turnum contingit.

9. *Lib. i. c. 6. n. 1.* Eius Prouinciæ, cui per turnum ea digni-
tas contingit, factò initio anno 1662. à Prouincia Romana,
& inde ad Venetam. *Ex ordin. citat.*

10. *Lib. i. c. 7. initio.* Congregatio nostra iussu Alex. Papæ
VII. die 23. Decemb. 1661. diuisa est in tres Prouinciæ, vi-
delicet Lombardiæ, Venetiarum, ac Romanam nuncupatas. Prou-
incia Lombardiæ continet loca omnia, que in statu Me-
diolanen. & adiacentibus ditionibus Ducum Sabaudia, Man-
tuæ, ac Parmæ, & Dominij Helueticorum possidet, vel posside-
bit nostra Congregatio. Prouincia Veneta complectitur omnia
loca, que continentur, seu continebuntur in Dominio Reipub-
licæ Venetorum, & Principatu Tridentino. Prouincia deni-
que Romana comprehendit loca omnia posita, vel ponenda in
reliquis Italiæ ditionibus. Et quidem qui professi sunt ante
annum 1662. intelliguntur filij eius Prouinciæ, in qua nati
sunt: qui verò exinde professionem emiserunt, vel emittent,
eius Prouinciæ censentur, in qua ad Religionem admissi fue-
rint, & in qua professionem emiserint. Qui hac ratione non sit
Prouinciæ filius, non possit in eadem esse Superior.

Dignitates Præpositi Generalis, Vicarij Generalis, & Pro-
curatoris Generalis ita distribuuntur, vt cuilibet Prouinciæ per
turnum semper vna ex his conferatur. Singulæ Prouinciæ sin-
gulos habeant Consiliarios, singulos Visitatores, (qui posthac
vocentur Præpositi Prouinciales, habeantque potestatem or-

dinariam supra quamlibet domum suæ Prouinciæ;) singulos denique Definitorum. Cancellarius tandem ex ea Prouincia sit, ex qua Præpositus Generalis.

In primo itaque congressu post Præpositi Generalis electionem ad ceteros Capituli Generalis Officiales eligendos deueniatur; & primum quidem Vicarius Generalis, tum Procurator Generalis (ex Decreto speciali Capituli Generalis anni 1662.) deinde Consiliarij, mox Præpositi Prouinciales; tum Definitorum, postremo Cancellarius creabuntur: Procurator autem Generalis officio functus, sit ipso iure per subsequens triennium suæ Prouinciæ Consiliarius, nisi eligatur in Præpositum Generalem, aut Vicarium Generalem, aut Prouincialem. Ex *ysdem Ordinacionibus Alexandri VII. loc. cit.*

11. *Lib. 1. c. 11. n. 2.* Confirmationis locus non est post citationem Alex. Ordinatum.

12. *Ibid.* Neque Vicarius in Præpositum Generalem eligi potest.

13. *Ibid. n. 6.* Remanet adhuc eadem facultas in Vicario Generali; non enim illi expressè derogatum est per Ordinationem Alexandri; quare Vicarius ea loca, quæ sibi à Præposito Generali designabuntur, visitet, sine præiudicio tamen iurisdictionis Prouincialis.

14. *Lib. 1. c. 12. initio.* Tres Consiliarij, ex prædictis Ordinationibus.

15. *Lib. 1. c. 13. n. 3.* Quilibet ex tribus nostræ Congregationis Prouincijs suum habeat Prouincialem; qui in loca omnia illius ordinariam potestatem habeat.

16. *Ibid. n. 40.* Præpositus Prouincialis Congregationis Somatiche Ex Ordinat. Alexandri.

17. *Lib. 1. c. 15. n. 1.* Definitorum tres eligentur. Ex *ysdem.*

18. *Lib. 1. c. 19. n. 2.* Primus Consiliarius à dextris, cui adharebit tertius; à sinistris secundus; ac postea Cancellarius.

19. *Lib. 1. c. 19. n. 7.* Ex professionis ordine, nisi adsint aliqui ex Definitorij Patribus; hi enim omnes cæteris quibuscunque subditis præcedant; & si quando contingat eos esse subditos in aliqua domo, immediate post Superiorem Domum sedent. Ex *ysdem.*

20. *Lib. 1. c. 20. n. 1.* Trium Consiliariorum, trium Visitatorum, seu Prouincialium, trium Definitorum, Procuratoris Generalis, & Cancellarij. Ex *Ordinat. cit.* Insuper qui Præpositi

Generalis, aut Vicarij Generalis munus obierunt, si aliam in Definitorio dignitatem non obtineant, poterunt, donec vixerint, imò & debent pro bono publico cum titulo Assistentium, ac iure suffragij interesse Definitorio, sine tamen præiudicio numeri soliti Definitorij. Ex *Decreto Urbani Papa VIII. die 4. Februarii. 1642. ut in Bullario nostro pag. 175.*

21. *Lib. 1. c. 20. n. 20.* Imò nemo villo modo potest esse Superior in eadem Domo, nisi per triennium, quo ei apso alterum integrum triennium elabi debet, prorsusquam ad eisdem Domus regimen sub quouis titulo siue Superioris, siue Vicarij admoueat. Ex *Ordinat. Alexand.*

22. *Ibid. n. 21.* Illi autè erunt eligendi, qui sint eius Prouinciæ filij. Ex *ysstem.* Qui non ambuisse dignitates &c. Notandū est Breue Clem. X. 5. Febr. 1625. quo ad ambitu prorsus propellendum, omnibus nostræ Congregationis Clericis, & personis prohibet, ne propter dignitates obtinendas ad externos villo modo recurrat, sub grauissimis penis, quæ extenduntur etiã ad cõplices, & fautores, ac non reuelantes. Itemque Generali, alijsq; Superioribus præcipit in virtute sanctæ obedientiæ, & sub pœna excommunicationis latæ sententiæ, ne villo fauore, aut precibus exterioru adducti ad Dignitates Religionis, aut Vocalatum vllum promouere audeant. Videatur Breue, quod in quouis Capitulo Generali, aut Definitorio publicè legi debet.

23. *Lib. 2. c. 4. n. 17.* Huic obligationi celebrandi tres Missas pro sacerdote nostræ Congregationis defuncto satisfieri potest, celebrando vnã duntaxat, & pro reliquis duabus faciendõ commemorationem de Defuncto in Missis de Sancto, vel de die occurrenti Ex *indulto Urbani VIII. die 20. Nouemb. 1628. ut in Bullar. nostro pag. 174.*

24. *Lib. 2. c. 5. in fine.* Non est omittendum hoc loco priuilegium concessum ab Urbano Papa VIII. 22. Decemb. 1632 quod nostræ Congregatio in Orphanotrophijs, Seminarijs, Academicis, & Conuictorijs Collegijs etiam non proprijs Congregationis, sub nostra tamen cura, & gubernatione existentibus, Oratoria priuata habere, nostrique Presbiteri Professores in eis Missæ Sacrificiũ in personarum in dictis Orphanotrophijs &c. degentium & commorantium presentia tam intra, quam extra tempus Paschatis Resurrectionis Dominicæ celebrare possint: ut in *Bullar. nostro pag. 159.*

25. *Lib. 2. c. 8. n. 2.* Ne tamen spirituali commodo, quo subditi gaudēt (vt nimirum de Superiorum licentia expiare peccata possint apud Confessarios etiam alterius Instituti) careant ipsi Superiores, neue ita eorum confessiones, si fiant extraneis, euadant irritæ, quòd facultatem eiusmodi sibi ipsis concedere nequeant; Sacra Congregatio negotijs Regularium præposita, die 25. Iunij 1638. decreuit, vt Superiores (graduum ordine seruato) sibi inuicem hanc facultatem impertiri possint, hoc est, locorum Presides, seu Superiores locales à Visitatoribus, seu Prouincialibus, hanc impetrare poterunt facultatem. Visitatores verò, seu Prouinciales, & Procurator Generalis à totius Religionis Generali Præposito, qui tandem Generalis Præpositus ab eo Patrum numero, qui Congregationem Generalem representat, eandem obtinere facultatem debet. Nec tamen propterea obligantur ijdem Patres Superiores ad hanc facultatem petendam toties, quoties ea nominatim indigerint, sed sufficit eam semel petere, cum onera sibi iniuncta aggrediantur, eaque generaliter vti poterunt, quousque munera sibi imposita absoluerint. *Bullar. nostrum pag. 174.*

26. *Lib. 3. c. 6. n. 4.* Non potest Generalis dispensare cum minoribus annis quindecim. *Ex Decreto S. Congregationis super statu Regularium iussu, & auctoritate Alex. VII. die 1. Iunij 1655. vt in nostro Bullar pag. 180.*

27. *Ibid. n. 10. Respete mox dicta.*

28. *Lib. 3. c. 7. n. 27.* Huic § de quouis Collegio pro Domo probationis Laicorum derogauit eadem S. Congregatio, quæ pro Nouitiatu tum Clericorum, tum Laicorum in qualibet Prouincia nominatim designat certa Collegia, extra quæ nemo legitimè tyrocinium Religiosum facit: *In Bullar. nostro pag. 178.*

29. *Lib. 3. c. 8. n. 1.* Quamplura de Nouitijs ad professionem admittendis præcipit S. Congregatio decreto supra indicato sub 1. Iunij 1655. que vt maximi sunt momenti, ita hic ob oculos ponere, operæ pretium futurum est. Recipientur igitur ad professionem Nouitij, sub exacta tamen vita communi ad præscriptum Regule, non obstante quavis laxiori consuetudine, seu potius corruptela in contrarium introducta, seruataque forma Sacrorum Canonum, Concilij Tridentini, Constitutionum Apostolicarum, ac præcipue Decretorum Sanctæ mem. Clementis Pape VIII. nec non statutorum prædictæ Congr.

Quòd

Quòd si aliquem ex dictis Nouitijs ante professionem à Religione discedere, aut expelli contigerit, alius in eius locum subrogari possit, dummodo tamen in omnibus seruetur forma superius præscripta.

Sed & illud omnino cauendum erit, ne à uolentibus ingredi Religionem pro ipso ingressu, nec post susceptum habitum probationis pro admissione ad professionem, vel alio quocumque praxtatu, excepto uictu, & uestitu Nouitij illius temporis, quo in probatione est, ab ipso, vel eius parentibus, aut propinquis, vel curatoribus aliquid accipiatur sub panis per Sacros Canones, & Tridentini Concilij statutis.

Ceterum vt prædicti Nouitij postquam in Professorum numerum, vt præfertur recepti fuerint, melius in bono spiritu, Regularisque disciplina obseruantia stabiliantur, & confirmantur, statim post Professionem emissam, si in Conuentu pro Nouitiatu, vt supra, assignato, locus aderit secundi Nouitiatu, seu Professorij, ab ea, quæ Nouitorum est, atque antiquorum professorum habitatione distinctus, & segregatus, ibi collocentur, si Collegium eos alere queat, sin minus, transferantur in aliud Collegium ex designatis pro Professorio, seu secundo Nouitiatu, ubi is locus cum requisitis ad Nouitiatum ipsum præscriptis reperitur, vel accommodetur, aut de nouo construatur. Ita tamen vt, si prædicta Religio ex suarum Constitutionum, seu Institutionum vigore maioris temporis cursu novos professos intra Nouitiatum detinere consuecat, illis in hac parte minimè derogatum esse intelligatur: & nihilominus permittitur Superioribus, vt id ipsum facere possint, si rationi, ac Religioni magis expedire iudicauerint.

In quo quidem Professorio degant sub regulis, & modo uiuendi adhuc strictiori, quàm seruant antiquiores Professores: ita vt nec in negotijs Collegij se intromittere, nec communibus tractatibus interesse, nec alterius exterioris obedientia officium exerceere debeant; ibique permaneant quinquenni spat 10 ad arbitrium Præpositi Generalis iuxta præscriptum Constitutionum Religionis. Quo etiam tempore poterunt, quinimò & debent literarum studijs operam nauare sub directione, & regimine Superioris, ac Magistrj, qui eas qualitates habeat, quibus Nouitorum Magistrum præditum esse oportet, quemadmodum ipsius Clementis Decreto prouidè sancitum est.

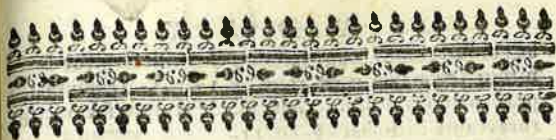
Porro in Collegijs tam pro primo, quàm pro secundo Nouitia-

ut, ut pramittitur, assignatis nec Prapofitus, nec Nouitiorum Magister deputetur, nisi ab ipsomet Prapofito Generali cum toto corpore Definitorij; Familia uero confis uatur ad prescriptum Constitutionum ipsius Congregationis; Et à Visitatore amoueri non possit, nisi de Prapofiti Generalis consensu; neque in eis collocentur, nisi Religiosi graues, deuoti, exemplares, Et Regularis Obseruantia, ac puritatis Regula studiosi. Praecipue uero cauatur, ne ibi ponatur aliquis, qui non consentiat seruare uitam communem, qua in praedictis Collegijs ad Regula prescriptum exacte obseruetur; indeque amouentur, qui tam Sancta Ordinationi contradicere, aut quoquo modo se opponere ausi fuerint.

Ad extremum, Postquam Nouitij in Professorum numerum, ut supra, cooptati fuerint, Superiores Regulares, ad quos pertinet, illico Sacram Congregationem edoceant, supradicta omnia, Et singula fuisse ad unguem adimpleta, Et executioni mandata: alioquin panas in memoratis Decretis Clementis VIII. sel. record. statutas se subituros, ac nouas licentias recipiendi Nouitios nequaquam fore impetraturos certo sciant.

30. Lib. 3. c. 19. n. 13. Paul. V. concessit, ut singuli Praesbyteri Professi nostrae Congregat. omnibus, & quibuscunque personis degentibus, & commorantibus in Orphanotrophijs, Seminarijs, Academijs, & Conuictorum Collegijs sub nostra cura, regimine, & administratione existentibus, extremæ Vnctionis, nec non etiam tempore Paschatis Resurrectionis, Sanctissimæ Eucharistiæ Sacramenta ministrare queant. Alexander uero VII. Alumnos, & Conuictores Collegiorum sub nostra cura, & regimine existentium posse in Oratorijs, seu Cappellis eorumdem Collegiorum, in quibus de licentia Sedis Apostolicæ potest celebrari Missa, confiteri Sacramentaliter sua peccata praesbyteris ab Ordinario approbatis, etiam Sæcularibus, si nolent confiteri Praesbyteris nostrae Congregationis. Ex nostro Bullar. pag. 183.

F I N I S.

I N D E X

Eorum, quæ tum in Constitutionibus, tum in Appendice continentur.

A

Admittendi ad Religionis habitum nulli sunt, nisi cum delectu, & inquisitione. l. 3. c. 6. n. 1. 2. hac præmissa P. Generalis eos iubeat proponi in aliquo ex Collegijs ad hoc à Capitulo Gen. designatis. ibi n. 9. Futuri Nouitij inter cæteras conditiones, de quibus ibi n. 4. 6. 7. non sint minores annis 15. si Clerici, aut 20. si Laici, nec maiores annis 40. nisi cum his maioribus dispenset P. Generalis ibi, & in Append. n. 26. Idem dispensare cum eo potest, qui ut hospes in alia Religione fuerit. c. 6. cit. n. 5. At cum eo, qui Nouitius alibi fuerit, uel sit maior annis 50. uel uatium defectum patiatur, dispensat solum Capiculum Gen. aut Definitorium, cum duabus partibus ex tribus. ibi nu. 4. 5.

Aggregari Congregationi qui possint, à quo, & qua ratione. l. 1. c. 22.

Autumnali tempore quantum studiosis vacandum. l. 3. c. 14. n. 15. 16. non tamen licentiosè vagandum. n. 16.

B

Bibliothecario quid seruandum. l. 3. c. 4. per totum.

C

Cancellarius Definitorij qualis, & quomodo eligendus. l. 1. c. 17. n. 1. 2. Quod eius munus. n. 3. 5. 6. Quos libros habeat. n. 7. & c. 20. n. 24. Quo præcepto, & quibus

- bus prohibeatur librum actorum Capituli Gen., ac Definitorij legendum permittere. c. 17. n. 8. Tridui spatij præueniat Capitulum Gen. ibique accepto socio scripturas cautè custodiat. n. 10. 11.
- Cancellarius in quouis Collegio eligatur, & quod eius munus. l. 3. c. 2. n. 14. 15.
- Cantum, quem firmum vocant, vbi est inuectus, non tollat localis Superior. l. 2. c. 6. n. 1. 2. 3. Aliquis eum modè retur, ac iuniores doceat. n. 4. Ediscant quoq; Nouitij. n. 5. Qui solemani, Romano ritu Epistolam, Euangelium, ac Missam cantare nescit, ad maiores Ordines non ascendat, nisi dispensatus. n. 6. Quando liceat cantus harmonicus, seu figuratus. n. 7. Quæ musica instrumenta nostris interdicitur. n. 8.
- Capitulum Gen. quoto anno celebrandum. l. 1. c. 4. n. 1. Quibus ad Deum precibus præueniendum. n. 3. Quanto prius indicendum. n. 2. & c. 11. n. 2. Quomodo indicendum. c. 2. n. 2. Qui ad illud accedant. n. 3. Quo tempore. n. 4. 5. Quid ibi præscriben. n. 5. 6. Quibus precibus inchoandum. n. 7. 8. Qua confessione, & absolutione. n. 10. 11. 18. Qua Cancellarij protestatione. n. 13. Qua Præpositi Gen. præfatione, ac monitione. n. 12. 18. Quo nouorum Vocalium iuramento. n. 15. singulis diebus conuocandum. num. 19.
- Quid in eo post electiones agendum. c. 18. n. 1. Res grauiores pridie, quam tractentur, proponendæ, exclusi, quæ contra commune bonum. n. 2. 3. 4. Quid prius, quid posterius tractandum. n. 5. & seqq. Quo quisq; loco suam sententiam dicat. n. 10. Qua dicendi forma; quo corporis habitu. n. 20. 21. 22. Quo reliquorum silentio. n. 23. Sententia, in quam plures consenserint, secretis etiam suffragijs comprobetur. n. 11. 14. nisi per verbum placet omnes consentiant. n. 15. Paribus hinc inde suffragijs, iterum ad calculos veniatur. n. 12. Illis tertio paribus, Præpositus Gen. duplici vtatur calculo, ibidem. In negotijs magis inuolutis aliquot Patres eligantur, qui rem definiant, vel referant. n. 16. 17. 18. Qua ratione post interpositum Definitorium sic claudendum. c. 2. n. 19. & seqq.
- Eius acta à Præposito Gen. & Cancellario subscripta, quam

- quam apud nos vim habeant. c. 17. n. 4.
- Capitulum Collegiale quoto die cogendum, à quo, & quo ritu. l. 2. c. 16. n. 1. Quid in eo prælegendum. n. 1. Quæ, à quibus, & quo ritu culpæ accusanda. n. 2. 3. 6. In eodicta, vel gesta non esserenda. n. 7. In eo quid proponen. n. 8. Quis gaudeat suffragio. n. 9. Quid à subditis requiratur Superior. n. 10.
- Castitas quanti æstimanda, & quomodo conseruanda. l. 2. c. 10. n. 1. 2. Qualiter corripiendi, ac plectendi contraeam, vel specie tenus, delinquentes. n. 4. 5.
- Casus conscientie verbo resolueri cuius licet; scripto autem non nisi designatis. l. 2. c. 12. n. 1. 9.
- Ciborum quantitas, & qualitas. l. 2. c. 14. n. 13. 14.
- Clausura nostris in domibus omnino seruetur. l. 3. c. 12. n. 4.
- Clerici nostri emissa professione in aliquo ex Collegijs ad hoc destinatis titulo professorij detineantur, vt studijs vacent, quamdiu P. Generali videbitur. l. 3. c. 8. n. 3. & in Append. n. 29.
- Vt in humanioribus literis, seuerioribus disciplinis, præferantur sacris, ac linguarum peritia excolantur, & proficiant, omnem mouebunt lapidem tum localis eorum Superior, tum Præpositi Generalis, & Prouincialis. c. 10. n. 1. 2. 4. 5. 10. 14. 15. tum eorum præceptores accommodata in docendo methodo. n. 3. 7.
- Emenso philosophico studio informandis alijs politiori literatura per triennium saltem addicantur. n. 16. Quomodo impressas theses publicè propugnandas exponant. n. 6.
- Collocutiones quales inter nostros. l. 2. c. 15. n. 14.
- Comedendum cum secularibus extra claustra quam rard, intra claustra quam parè; in nuptiali conuiuio nunquam. l. 2. c. 14. n. 15. 16.
- Communio Sacramentalis quibus diebus faciendà à non celebrantibus. l. 2. c. 8. n. 5. Ex cuius manu. n. 6. 10. Quæ reuerentia interna, & externa. n. 7. Quæ illi gratiarum actio iungenda. n. 9.
- Concionatores quales esse debeant, à quo deपुरandi, & quomodo se gerant. l. 2. c. 13. per totum.
- Confessarij nostri quales esse debeant. l. 2. c. 12. n. 3. A quo designandi. n. 5. Qua cautione, & facultate se subdant

- Episcoporum examini . n. 2. Qua peritia instructi . n. 5.
 Quomodo se gerant erga penitentes . n. 4. Erga mulie-
 res . n. 10. & sequen. Qua forma vtantur absolutionis
 n. 8. quo habitu . n. 14.
 Confessarij Monialium , ac puellarum orphanarum ordina-
 rij à quo, & qualiter deputandi . l. 2. c. 12. n. 16. & l. 3. c. 21.
 n. 1. Quomodo se gerant . ibidem . Extraordinarij raro,
 & ad solum bimestre concedendi . l. 2. c. 12. n. 18.
 Confessio Sacramentalis quam sæpe , & vbi facienda à Sa-
 cerdotibus , ac reliquis . l. 2. c. 8. n. 1. 2. Qualis esset faci-
 enda quotannis . n. 4. Vt sit valida , fieri debet Confes-
 sario habenti iurisdictionem , vel ordinariam , qualem Su-
 periores habent , vel delegatam , qualem habent cum spe-
 cialiter ab ijs designati , tum qui eliguntur per habentes
 ad hoc facultatem , licet sint alterius instituti .
 Facultatem hanc habere possunt subditi à Superioribus
 immediatis , hinc à semetipsis , sed à Prouincialibus ;
 hi , sicut & cæteri maiores Officiales , à Præposito Gen-
 hic demum à Capitulo Gen. n. 2. 3. & in append. n. 25.
 Congregationis Somaſchæ auctoritas , origo , nomen . l. 1. c. 1.
 n. 1. huius n. 2. Instituta varia . n. 2. 3. Viuendi ratio . n. 5.
 Inter Religiones ratio anno 1568 . n. 6.
 Consiliarij tres in append. n. 14. Quomodo eligantur . l. 1.
 c. 5. n. 24. & c. 20. n. 3. Quales esse debeant . c. 12. n. 1. 2.
 Quid iuramenti habeant . l. 1. n. 4. 5.
 Constitutiones proprias semper habuit Religio . l. 2. c. 2.
 n. 2. Præsentis quo anno examinata , vt à Sede Aposto-
 lica confirmarentur . n. 3. Earum violatio quando lethali
 culpæ sit , quando nulla . n. 4. Quomodo intelligendæ
 quando infligunt pœnam ipso facto & c. n. 6. & l. 4. c. 1.
 n. 2. In dubijs , aut obscuris à Capitulo Gen. , vel Defini-
 torio declarandæ . c. 2. cit. n. 8. Non multiplicandæ .
 n. 9. nec innouandæ . n. 13. Quo die publicè legendæ .
 n. 10. Laicis nostris qua parte explicandæ . n. 11. Ab ijs
 quem eximere perpetuò quis possit , quis ad breue
 tempus . num. 12.
 Conuictorum , ac Seminariorum Superioribus , quid dili-
 gentissimè curandum . l. 3. c. 19. n. 1. 2. 3. 6. Quid eorum
 magistris , præfectis , ac vniuersaliter nostris cauendum .
 n. 4. 5. 7. 8. 9. Quoad Sacramenta ijs ministranda ,

eorumque corpora sepelienda consulantur priuilegia nobis
 concessa . in append. n. 30.

D

- Definitores numero tres . in append. n. 17. Eorum qua-
 litas , electio , duratio , munus . l. 1. c. 15. n. 1. 2. 3.
 Quomodo se gerant , si alicubi degant , vt subditi . n. 4.
 Definitorium quot , & quibus dignitatibus confer . Ap-
 pend. n. 20. quando cogendum . l. 1. c. 20. n. 1. Quomodo
 indicendum . n. 2. A quo . n. 4. Aliquibus eius Officia-
 libus absentibus & c. qui subrogentur , & à quibus . n. 2.
 Defunctis quomodo eligantur successores . n. 3. Quibus
 præcibus inchoandum . n. 5. Eius auctoritas . n. 6. 7. Eius
 initio quid singulis iurandum . n. 8. 9. Quem suorum de-
 fectuum censuræ locum faciant . n. 10. Audiat locorum
 Superiores , si fortè adsint . n. 15. Superiores eligit præ-
 missio iuramento de probiore & c. n. 16. & seqq. Vice-
 superiores , Parochos . n. 23. Personas , vbi sit opus , loco
 mutat . n. 25. Seniores nominat . l. 3. c. 1. n. 25. Aliquos
 Religioni aggregare potest . l. 1. c. 22.
 Defuncti Congregationis vt post obitum curandi , vesti-
 di , & vbi tumulandi . l. 2. c. 4. n. 19. 20. Quid Commis-
 so agendum , si Orphanorum obeat Rector . ibi . Quibus
 per nostros omnes iuuandi suffragijs non professi in loco,
 vbi obierint , professi verò tum ibi , tum alibi . n. 17. Ex-
 tribus , quæ defuncto Sacerdoti Sacerdos debet , sacrifi-
 cijs , supplere duo potest per duas collectas . Append.
 n. 23. Neque ad alienas , neque ad nostras Ecclesias nos-
 tri , dempto Parocho , funus deducant . c. 4. cit. n. 26.
 Quid agendum , si quis mereatur in Ecclesijs nostris
 tumulari . num. 27. Post defunctorum missam solem-
 nem quo casu nostris exequendum sit ad absolutionem .
 n. 28.
 Dignitates Religionis quot , & quæ . l. 1. c. 19. n. 1. Ne pro-
 curentur vitioso ambitu . c. 5. n. 4. Maximè per externos
 sub pena & c. Append. n. 22.
 Domus nostræ paupertate , ac modestia magis , quàm am-
 plitudine , ac magnificentia censeantur ; in secularium
 domos prospectu careant , effigiem Christi Domini cruce-
 m deferentis ingressuris obijciant . l. 3. c. 12. per totum .

I N D E X.

E

ECclesia quælibet nostra, etiam Orphanorum, Sanctissimam Eucharistiam habeat decenter custoditam, ac sæpe renouandam, oleumq; infirmorum. l. 2. c. 5. n. 1. 2. Omnibus autem nobiscum degentibus possunt nostri Sacerdotes Extremam Vnctionem ministrare, & Eucharistiam, etiam in Paschate. Append. n. 30. Si reliquæ adsint, dignè asseruentur; ne minima quidem earum pars auferatur &c. sub pæna excommunicationis. c. 5. cit. n. 3. 4. Amplam, quoad fieri potest, habeat suppellectilem, ac summè nitidam, extraneis non commodandam. n. 5. cuius index quotannis renouetur. n. 11. nec ab externis quicquam commodatò accipiatur, in scio Superiore. n. 13.

• Egre di domo qua benedictione, quo comitatu, ac lege quisq; debeat. l. 3. c. 14. n. 1. 3. 5. 7. 9. 10. qua hora domum reuerri. n. 2. Extra claustra noctu cenare nunquam. n. 2.; pernoctare vix aliquando licet, & quomodo. n. 14.

Electiõnem quorumuis Officialium præit lectio. Constitutionum de ipsorum muneribus &c. l. 1. c. 5. n. 2., & c. 30. n. 17. Fiat sine ambitu sub pænis &c. n. 4. & in append. n. 22. Præmissis iuramento de probiori &c. non seipso eligendo. c. 5. cit. n. 4. Secretò. n. 5. verbis distinctis. n. 6., diurno tempore. n. 8. In ea quis habeatur pro absente, qui non. n. 10. 11. vbi de infirmis. item n. 14. 15.

Electiõni interesse, & voto suo actiuo renuntiare nemini licet. l. 1. c. 5. n. 13. Aut comitio exire iniussu P. Generalis. c. 18. n. 24. Si quis exeat, tota facultas deuoluitur ad remanentes. c. 5. n. 14. dummodo hi sint duæ partes ex tribus. n. 12. Quis exire debeat, dum fit suffragatio. n. 25. In ea singuli vnico vtantur calculo. n. 16. Quando vti possit duplici P. Generalis. n. 16. Super electiõne ortas lites quis dirimat. n. 17. Electus acceptet, nisi doceat, quo teneatur impedimento. n. 18. 19. Electorum calculos soli videant Scrutatores. n. 26.

Eligendi per consensum duarum partium ex tribus. Præpositus Gen. l. 1. c. 5. n. 24. & n. 12. & c. 6. n. 13. 14. Alij Officiales D. finitorij extra Capitulum Gen. c. 5. cit. n. 22. c. 11. n. 3. & c. 20. n. 3. Confessarij Monialium

I N D E X.

l. 2. c. 12. n. 16. & puellarum. l. 3. c. 21. n. 1. Eligendi per maiorem partem supra dimidium. Reliqui Officiales Definitorij in Capitulo Gen. l. 1. c. 5. n. 24. Superiores, Vicepræpositi, Parochi. c. 20. n. 19. 23. Vocales Capituli Gen. c. 3. n. 4. Socij. c. 3. n. 12. Eligendi Præpositi Gen. ratio. l. 1. c. 6. per totum. Eligendi reliquos maiores Officiales ratio. c. 7. & append. n. 10. Exemptiones Præceptorum. l. 3. c. 10. n. 8. Studentium. num. 13.

F

Fabricæ magni momenti qua ratione, & licentia erigendæ. l. 3. c. 12. n. 1. imò & reparaciones &c. si 25. aureorum impensam superent. n. 2.

H

Honor inter nostros mutuus qualis. l. 2. c. 9. n. 22. 27. etiam scribendo. n. 24. Erga Superiores maiores, etiam dignitate sanctos, ac seniores. n. 3. 25. 26.

Horæ Canonice ex Romano Breuiario, etiam Clericis vix dum professis, quo præcepto recitandæ. l. 2. c. 3. n. 1. Vbi autem etiam in choro, & qua hora. n. 3. Quæ officia sint nobis ritus altioris. n. 4. 11. Qua hora, & quibus diebus cantandæ Marianæ Litanie. n. 6. Quam strictè iniungatur chori frequentia, exactaq; psalmodia. n. 7. Quæ disciplina ibi seruanda. n. 8. & seqq.

I

Ianitoris quæ partes, ac leges. l. 3. c. 5. per totum. Ieiunium quando, & quomodo seruandum. l. 2. c. 14. n. 3. & seqq.

Infirmis quanta caritate, ac vigilantia prouidentum pro salute tum corporis, tum animæ. l. 3. c. 13. per totum. Iter nemo subditorum arripiat sine debita licentia. l. 3. c. 15. n. 1. in eo quomodo se nostringerant. n. 3. 9. 11. Quomodo in aduentu ad nostras domos, & in ijs mora. n. 2. 4. 5. 19. & seqq.

L

Literarum ad nostros scribendarum leges. l. 3. c. 16. Loca noua qua cautela recipienda à Capitulo Gen.,

vel Definitorio . l. 1. c. 21. num. 1. 2. 3. vel extra eorum
tempus à Præposito Gen. n. 5.

M

Missa quotidie ab omnibus audienda . l. 2. c. 4. n. 2.
A Sacerdotibus celebranda sub exacto ritu Roma-
no. n. 4. Piè, ac deuotè sine festinatione nimia, quæ alio-
quin puniatur. n. 14. 15. voce moderata. n. 22. Vbi, &
quib. præsentib. celebrari possit. in append. n. 24. Non
in Ecclesijs Monialium &c. sine Superioris licentia . c. 4.
cit. n. 8. Neq; noua in alienis Ecclesijs sine licentia Præ-
positi G. vel Prouincialis . n. 3. Quando sola solemniss
celebranda . l. 2. c. 8. n. 10. Quo die cantanda pro gra-
tiarum actione . c. 3. n. 5. Quo celebranda pro nostræ
Congregationis defunctis . c. 4. n. 18. Pro bono Reli-
gionis regimine . n. 21. Quomodo in ea, & extra eam
pro benefactorib. orandum . n. 25. Missas applicandas
quis dare possit, quis non . n. 13. Missarum onera extra
nostras Ecclesias non recipienda . n. 10. Nec in nostris
perpetua citra Præpositi G. vel Definitorij licentiam .
n. 11. Acceptis exactè satisfiat, implicato, prout de iu-
re, emolumento . ibid.

Modestia præcipitur . l. 2. c. 15. n. 16. 17.

Monita pro spirituali profectu aurea . l. 2. c. 1. per totum .
His accedit votorum renouatio, tum quotidie, tum ali-
quociens in anno facienda . c. 3. n. 5.

Moribundis plenissimam absolutionem Superior impertia-
tur . l. 3. c. 13. n. 6.

Murmurationes fugiendæ, puniendæ . l. 2. c. 15. n. 13. 15.

N

Nouitiatus, etiam à Laicis peragatur in aliquo ex
Collegijs pro Nouitiatu in qualibet provincia desi-
gnatis. append. n. 28. Iuxta leges fusè præscrip-
tas . l. 3. c. 7. per totum; Neque Laicis con-feratur, nisi habito
de ipsis plurium annorum experimento . c. 8. n. 6.

O

Obedientia perfecta quæ . l. 2. c. 9. n. 1. 2. 3. In qui-
bus præsertim exercenda . n. 9. Eius perfectioni re-
pu-

pugnat munus impositum, detrectare . n. 4. Repulsas ali-
quas non ferre . n. 5. Importunis precib. aliqui extor-
quere . n. 8. Virium languorem, aut acris intemperiam
causari pro impetranda loci mutatione . n. 14. Literas
commendatitias &c. emendicare ad eam remorandam .
n. 12. Negotium externorum graue aggredi in seculo Super-
iore . n. 10. Multo magis eum, aut ex nostris aliquem
in iudicium coram externis vocare . n. 16. Maiorum Su-
periorum consilia improbare, deridere, prauum in sen-
sum detorquere . n. 17. 18. 19. Sine Superioris licentia
extraneos consulere super rebus ad nos spectantibus .
n. 30. Obedientiæ, qui declarabitur contumax, quam
excommunicationem, ac panam incurrat . n. 31.

Officialium maiorum munus quando cesser . l. 1. c. 5. n. 20.
Eorum confirmari nemo potest in eadem dignitate . n. 21.
& in append. n. 8. 11.

Oratio mentalis apprime utilis, ac necessaria . l. 2. c. 7. n. 1.
Bis quotidie à nostris habenda, quamdiu, & qua metho-
do . n. 5. 6. 7. 8. Orandi peritiam, qua ratione, & Su-
perior instillet, & quisq; sibi comparet . n. 10. 11. Ora-
tionis, ac mortificationis studium si quis deriserit, quo-
modo puniatur . n. 12.

Ordinibus iniciandi condiciones habeant à Conc. Tridenti-
no præscriptas . l. 3. c. 9. n. 1. In qua Diocesi quis ex obe-
dientia degit, ibi ordinetur . n. 2. Nec, nisi priuato exa-
mine iudicatus idoneus, ac de licentia Præpositi G. si
de Ordine Sacro agatur . n. 3. 4.

Ordo rerum tractandarum in Capitulo Generali . l. 1. c. 18.
n. 2. 5. & sequen. In Definitorio . c. 20. n. 11. & sequen.

Ordo sedendi Patrum in Comitio pro Capitulo G. vel De-
finitorio . l. 1. c. 19. n. 2. 3. & in append. n. 18. Vbi, &
quando habentur Comicia, Vocales, ac Socij Collegia-
libus omnibus præcedunt . c. 19. cit. n. 4. Aliàs, & alibi
attenditur professionis ordo . n. 5. Superior tamen, ac
Vicesuperior familiam præcedunt . n. 7. Sed Vicesupe-
riorem Officialis quilibet Definitorij. Append. n. 19.
Aliquando etiam Vocalis Capituli G. professione maio-
res . c. 19. cit. n. 8.

Orphanorum Rectoribus quid maximè curandum . l. 3.
c. 20. n. 3. & sequen. Eorundem Oeconomis, vulgò
Com-

Commissis quid cordi esse debeat . ibi n. 13. & sequent.
Orium vitiorum seminarium, vt à nostris abigendum .
l. 3. c. 17.

P

- P**arochi à quo, & qua ratione designandi . l. 2. c. 12.
n. 20. Quales esse debeant, & quomodo in suo munere se gerant . n. 21. & sequent.
- Paupertas nostra permittit bona possidere in communi; singulis quicquam, vt proprium, retinere vetat. l. 2. c. 11. n. 2. 3. 4. Sicut & donare, permutare &c. sine Superioris licentia . n. 7. præsertim vsu pecuniæ . n. 5. 6. Donationes piorum &c. n. 8. Deposita pretiosa, & syngraphas . n. 15. Paupertatem spiret omnis nostra supellex . n. 11. 12. Eius violandæ occasionem subditis demant Superiores . n. 18. Et sibi ipsis, qui ante professionem aliquid reseruant . n. 19. Nihil pecuniæ Visitatoribus occultent ipsi locorum piorum Rectores . n. 16.
- Pœna culpæ respondeat : culpæ grauitas ex varijs circumstantijs pensanda . l. 4. c. 1. n. 1.
- Pœna leuis quæ . l. 4. c. 2. n. 1. Culparum leuium, quibus illa infligitur, exempla . n. 2.
- Pœna media quæ . l. 4. c. 3. n. 1. Culparum mediarum, quibus illa infligitur, exempla . n. 2.
- Pœna grauis quæ . l. 4. c. 4. n. 1. Culparum grauium, quibus illa infligitur, exempla . n. 2.
- Pœna grauior quæ . l. 4. c. 5. n. 1. Culparum grauiorum, quibus illa infligitur, exempla . n. 2.
- Pœna grauissima quæ . l. 4. c. 6. n. 1. & sola Præpositi G. autoritate puniuntur . n. 3. Culparum grauissimarum, quibus illa infligitur, exempla . n. 2. Specialiter verò .
- Pœna, quæ manet Apostatas, & eiectionis . c. 7. n. 52. adiurantem energumenos absq; licentia . n. 44. ambientes, & pactionem in electionib. ineuntes . n. 26. canentes turpia . n. 7. conficentes Sacerdoti non deputato, ipsumq; Sacerdotem . n. 4. conspirantes contra Superiores, nec non factiosos . n. 1. 2. contumaces . n. 10. & 45. & l. 2. c. 9. n. 31. detrectantes domicilium designatum, aut munus impositum . c. 7. cit. n. 35.

- deserentē libros vnus Collegij ad aliud sine licētia . n. 19. efferentem dicta, vel acta in Capitulo Collegiali . n. 46. edentem sine licentia libros . n. 49. egressos domo sine socio, aut benedictione, seriuē suos regressos sine causa . n. 13. 14. hospites prius aliò, quàm ad nostra loca diuertētes . n. 17. impuros . n. 12. de castitate suspectos . n. 37. claustra Monialium, aut puellarum sine legitima causa ingressos . n. 39. introducētes mulierem in Orphanotrophia . n. 9. irato animo comminantes alteri . n. 28. Arma prohibita retinentes . n. 16. cum fratribus altercatos . n. 22. intercipientem Superiorum maiorum literas . n. 51. Laicos Ordinibus insigniri tentantes . n. 48. occultantem Superiori notabile aliquod depositum . n. 32. omittentes corripere, aut Superiorib. indicare aliorum delicta scandalum paritura . n. 23. proprietarios . n. 11. 36. professos apud nos, si post sumptum alterius Religionis habitum redierint . n. 20. Procuratorem G. aut Cancellarium Definitorij in officio delinquentes . n. 40. & 41. studentes non studentes . n. 5. 6. 50. surripientem reliquias . n. 43. Superiores aliquem sine Sacramentis mori negligenter permittentē . n. 15. Indebitè alienantes, oppignorantes &c. n. 29. Bona Congregationis dilapidantes, obligationib. Missarum &c. non satisficientes . n. 30. Excommunicationis sententiam non scripto ferentes . n. 31. Non curantes, legi, ac seruari Constitutiones . n. 32. Fabricam sine licentia inchoantes . n. 33. Negligentiores in cultu Ecclesiæ . n. 34. Ansam dantes violandæ paupertatis . n. 36. Nimis austeros . n. 27. ac alieno domum opprimētes . n. 47.
- Præpositus Generalis qualis esse debeat . l. 1. c. 8. per totum. Est Capitulo G. ac Definitorio subiectus . c. 10. n. 1. 3.
- A Capitulo G. facultatem accipit eligendi Confessarium extraneum . in append. n. 25.
- Quomodo, & à quib. corripri debeat, si, vt homo, delinquat . c. 10. n. 3.

I N D E X.

- Multò magis, si deponi mereatur. n. 6. & sequen.
 Eligendus cum duab. ex trib. votorum parrib. c. 5. n. 24.
 & c. 6. n. 13. 14. Electus quid iuret. c. 6. n. 18. Quo-
 modo omnes excipiat. n. 19. Quo sigillo utatur. c. 9.
 n. 27. Durabit ad triennium, excepto aliquo casu.
 c. 11. n. 2. In fine sui magistratus rationem reddat
 accepti, & impensi. c. 9. n. 28. Quando eius munus
 cesset. c. 6. n. 5.
 Qua ratione Capitulum G. indicat. l. 1. c. 2. n. 2. Quo die
 in loco eius celebrandi esse debeat. n. 5. Quid ibi iu-
 bere debeat. n. 4. 6. Qua missa, & oratione illud in-
 cohet. n. 7. 10. Absoluatur, & absoluat. n. 11. Quid
 præfari debeat. n. 12. Prospiciat, num quis iure ius-
 fragij careat. n. 13. Culpas exteriores genuflexo fa-
 teatur. n. 17. Die Lunæ Comitiorum celebret, elec-
 tores alios communicet. c. 6. n. 2. Quo ritu, ac pre-
 cibus comitium adeat. n. 3.
 Quomodo iuret in electione maiorum Officialium. l. 1.
 c. 7. n. 4. ac in Definitorio. c. 20. n. 8. Quo loco se-
 deat in Capitulo G. ac Definitorio. c. 19. n. 2. 6. Quo
 loco sententiam dicat. c. 18. n. 10. Casseat constitu-
 tiones Religionis, & Apostolicas. c. 9. n. 8. Visitet
 Congregationem primo anno, si potest. n. 4. Alicubi
 residat. n. 6. & c. 13. n. 4.
 Præpositi G. auctoritas
 in suffragando ubiq; pro electione Socij. l. 1. c. 3. n. 14.
 in vsu aliquando duplicis suffragij. c. 5. n. 16. & c. 18.
 n. 12. 13.
 in cogendo Capitulo G. ac Definitorio. c. 9. n. 11. &
 c. 20. n. 1. 2.
 in declaranda Constitutione aliqua. c. 9. n. 11. & l. 2.
 c. 2. n. 8.
 in dando Religionis habitu, novitiatu, ac professione. l. 1.
 c. 9. n. 10. vel ea facultate deleganda. ibid. & l. 3. c. 6. n. 2.
 in dispensando cum existentib. inter annum 40. & 50.
 l. 1. c. 9. n. 20.
 item cum ijs, qui hospites fuerint in alia Religione.
 l. 3. c. 6. n. 5.
 in recipiendis Nouitijs, aut Hospitib. semel electis. l. 3.
 c. 1. n. 37.

I N D E X.

- in Laicis ad probationem admittendis. c. 8. n. 6.
 in Nouitijs de loco ad locum dimouendis. c. 7. n. 29.
 in aggregandis ad Religionem. l. 1. c. 22. n. 1.
 in substituendo Vicarios Superiorib. c. 9. n. 13. aut Visi-
 tatorib. n. 16.
 in mittendis Commissarijs. ibid.
 in negotijs grauiorib. moram non ferentib. n. 17.
 in puniendis delictis. n. 18. & l. 3. c. 1. n. 30. præsertim
 grauissimis. l. 4. c. 6. n. 3. & c. 7. n. 5. 9. 12. 19. 29. 33. 36.
 in casibus, & censuris referuandis. l. 1. c. 9. n. 23. Re-
 seruata est autem excommunicatio sumptientis reli-
 quias. l. 2. c. 5. n. 4. & intercipiens epistolas ad ip-
 sum & c. scriptas. l. 3. c. 16. n. 8.
 in sibi eligendis Assistentib. l. 1. c. 9. n. 24.
 in nouis domib. extra Capitulum & c. recipiendis. c. 21. n. 5.
 in constituendo Concionatores, Lectores, Confessarios,
 Parochos, & promouendos ad Sacros Ordines. l. 1.
 c. 9. n. 10. l. 2. c. 12. n. 1. l. 3. c. 9. n. 3.
 in mittendis Concionatorib. l. 2. c. 13. n. 22. & assignan-
 do socio. ibi n. 13. In priuandis, qui dixerint, & non
 fecerint. n. 20.
 in eligendo pro Monialibus Confessario. l. 2. c. 12. n. 16.
 in declarandis contumacibus. c. 9. n. 31.
 in puniendis suspectis, aut delinquentibus contra casti-
 tatem. c. 10. n. 4. 5. & c. 12. n. 13.
 in concedendo exemptiones. c. 2. n. 12.
 vt quis adiuret energumenos. c. 9. n. 11.
 vt publicè theses propugnet. l. 3. c. 10. n. 6.
 vt libros edat. ibid. n. 11.
 vt magni momenti fabricam incohet. c. 12. n. 1. 2.
 aliter facientes puniat. l. 4. c. 5. n. 2.
 vt Prouinciales & c. possint eligere Confessarium ex-
 traneum. in append. n. 25.
 vt Missæ nouæ celebrentur in alienis Ecclesijs. l. 2.
 c. 4. n. 3.
 vt recipiantur perpetua Missarum & c. onera. n. 11.
 vt Romam recurratur pro alienationibus, vel censibus
 faciendis. l. 1. c. 9. n. 19.
 vt seculares, vel ad nos pro immunitate confugientes
 retineantur ultra triduum. l. 3. c. 1. n. 35. 36.
 Præ-

Præposito S. Maioli quid sub Sanctæ Obedientiæ præcepto
tubetur, ac veteretur. l. 1. c. 17. n. 9.
Priuari aliquem officio etiam ipso facto, qua ratione in-
telligatur in Constitutionibus. l. 4. c. 1. n. 2.
Priuari professionis loco, & voce quid sit. ibi n. 3.
Procurator Generalis quomodo eligendus. in append. n. 8.
10. & l. 1. c. 5. n. 24. In quibus subdatur, vel non, Su-
periori locali. c. 16. n. 2. ac Visitatorib. redditurus ra-
tionem dati, & accepti, vnde conceditam pecuniam,
fideliter administret. n. 5. 19. 20. A Capitulo G. man-
darum accipiet. n. 4. Quid possit agere, vel impetrare
in Curia Romana. n. 6. 9. 18. Quid pariter non possit,
nisi de mandato &c. n. 7. 8. sub qua poena &c. n. 21.
Quid prohibeatur ex archiuio tollere, & sub qua poena.
n. 22. De quo admoneri debeat. n. 12. Ad eum mittenda
acta Capituli Gen. ac Definitorij. c. 17. n. 5. Quæ ad P.
Generalem, ac Prouinciales transmittere debeat. c. 16.
cit. n. 17. Quam indulgentiam procuret ante Capiculum
Gen. c. 4. n. 4. Quis, & quomodo ei sufficiens, si fortè
deficiat. c. 16. n. 23. Quos præcedat, & quibus cedat.
c. 19. n. 6. Suo munere functus, ipso iure est Consilia-
rius. in append. n. 10.
Procurator Collegialis qualis eligendus. l. 3. c. 2. n. 10.
Quantum duraturus, & quomodo se gerat. n. 10. & seqq.
Prouinciales in Italia, olim Visitatores, numero tres.
Append. n. 15. In sua quisq; Prouincia iurisdictionem
ordinariam habet. ibi n. 15. & l. 1. c. 13. n. 5. 6. 7. Suam
quisque prouinciam quotannis visitet, dempto anno,
quo eam visitat P. Generalis. n. 4. Quomodo se gerat in
visitatione. n. 10. & seqq. Quomodo, si aliquibi subditus
degar. n. 38. 39. Quo sigillo utatur. n. 40.
In aliena Prouincia sedeat post Superiorem loci, Romæ
verò etiam post Procuratorem Gen. c. 19. n. 6. In sua
solis cedat Præposito, ac Vicario Generalibus. ibidem.
Prouincialis Galliz. l. 1. c. 14. per totum.

R

Recreandorum animorum quæ adhibenda cautela.
l. 3. c. 14. à n. 11.
Reliquiz. Vide Ecclesia.

S

Sacrista, seu ædituus à quo nominandus, & quid ei cu-
randum. l. 3. c. 3. per totum.
Silentium vbi, quando, & quàm religiosè seruandum. l. 2.
c. 15. n. 2. & seqq. & l. 3. c. 18. n. 7.
Socij cum sola voce actiua Capitulo Gen. interfuturi, nu-
mero nouem, tres nimirum ex qualibet prouincia.
in append. n. 5. & l. 1. c. 3. n. 9.
Qualiter, vbi, & quando eligendi. n. 11. 12. 14.
Per quorum suffragia. n. 13. & seqq. & in append. n. 6.
Quorum impensis Capiculum adeant. n. 18.
A quibus examinanda eorum electio. n. 20.
Superior localis quis eligi veteretur, quis debeat. l. 1. c. 20. n. 21.
Sit filius prouinciæ, in qua rectorus est. Append. n. 22.
Plus triennio in eadem domo non regat, nisi lapsò trien-
nio. ibi n. 21.
Quomodo eligatur in Definitorio. l. 1. c. 20. n. 18. 19.
Quomodo se gerat. l. 3. c. 1. n. 1. & seqq.
Quod eius munus. n. 10. & seqq.
Quæ potestas. n. 30. & seqq.
Concedere nequit subdito musicam exercere in aliena
Ecclesia. l. 2. c. 6. n. 9. Ire ad nuptiale conuiuium.
c. 14. n. 15.
Laico prima tonsura, aut ordinibus initiari. sub pœna
&c. l. 3. c. 9. n. 5. Hospitibus pernoctare extra claustra.
c. 15. n. 21.
De morte cuiuslibet ex nostris professis Superiores alios
admoneat. l. 2. c. 4. n. 17.
Sine patentibus obedientiæ literis nullum hospitem ad-
mittat, aut retineat. l. 3. c. 15. n. 2.
Ad Superiores maiores neminem mittat, nisi priùs im-
petrata facultate. ibid. n. 1.
Ultra quinque dies à residentia non absit sine licentia,
nec suis concedat ire iter ultra vnam dietam. ibi
num. 13.

T

Triclinij &c. qui situs, & quæ ibi leges custodiendæ.
l. 3. c. 18. per totum.

I N D E X.

V

- Verberatio ad carnis castigationem quando facienda .
l. 2. c. 14. n. 9. 10.
Vestium materia, & forma paupertati congruat, à luxu, &
vanitate abhorreat, modestiam spiret. l. 3. c. 11. per totum.
Vicarius Generalis quomodo eligatur in Capitulo Gen.
l. 1. c. 5. n. 24.
Quomodo extra illud. c. 11. n. 3.
Durabit ad triennium, nisi alteri Vicar. Gen. sufficiatur. n. 2.
Quo casu fungatur munere Praepositi Gen., & Capitulum Gen. indicat. ibid. Quod eius munus. ibi n. 5. 6.
Quis ei demortuo, vel &c. & quousq; succedat. n. 4.
Vicel superior à quo eligendus, & quis aliquando sit absq;
electione. l. 3. c. 2. n. 1. 2. Eius autoritas, & Officium.
n. 3. & seqq.
Vocales Capituli Generalis quales esse debeant. l. 1. c. 3. n. 1
Quibus perfuncti laboribus. n. 6. 7. 8.
Quot esse debeant. n. 2. & in append. n. 2. & 4.
Quomodo eligendi. c. 3. cit. n. 2. 3. 4.
Et quando, in fine scilicet Capituli Generalis c. 2. n. 20.

F I N I S.

